

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Strážnicko na období 2014 – 2020

s názvem

„Strážnicko je i Váš kraj“

MAS Strážnicko, kraj Jihomoravský, www.straznicko-mas.cz

PROMOTION:

Vítejte na Strážnicku, v kraji dobrého vína, živého folklóru a krásných orchidejí. Strážnicko se vyznačuje typickým dolňáckým folklórem krojů a písní. Strážnicko je svébytnou vinařskou oblastí kvalitních vín, která chválil i Karel IV. Na květnatých loukách na úpatí Karpat můžete sbírat hříby a obdivovat množství druhů orchidejí, i díky nimž je oblast součástí **biosférické rezervace UNESCO**.

Zpracovatel

MAS Strážnicko, z.s., zpracoval ke dni 10. 12. 2015 kolektiv ze Strážnicka, vedený Mgr. Vítem Hrdouškem, manažerem MAS Strážnicko.

Způsob zpracování

Interní, zpracování dat na základě diskusí a jednání se zástupci spolků, organizací, institucí a podnikatelských subjektů, vyhodnocení ve spolupráci s odborným týmem.

Zadání a cíle strategie

Strategie byla vytvořena jako Integrovaná strategie území Strážnicka v rámci komunitní tvorby rozvojových dokumentů MAS Strážnicko pro rozvoj území na období 2014 – 2020 ve vazbě na čerpání dotačních zdrojů z fondů Evropské unie a navazuje na dokumenty:

- Integrovaná strategie území Strážnicka 2006
- Strategický rozvojový plán Strážnicka 2007 -2013

Další podkladové dokumenty a zdroje:

- Strategie pro růst českého zemědělství a potravinářství ČR
- Státní politika životního prostředí ČR
- Plán odpadového hospodářství ČR
- Cenia, Český hydrometeorologický úřad
- Plán oblasti povodí Moravy
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na období 2012-2021
- Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje
- Územní plány obcí Strážnicka
- Statistická data Vodovody a kanalizace Hodonín – www.vak.cz
- Statistická data Energetický a regulační úřad – www.eru.cz
- Statistická data Operátor trhu s elektřinou – www.ote-ct.cz
- statistická data ČSÚ, MPSV, JMK, data shromažďovaná obcemi
- Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850-1970, SEVT Praha, kolektiv autorů 1978
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje za územní celek Hodonín
- Strategie území správního obvodu ORP Veselí nad Moravou v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovní ruch a zaměstnanost, 2014
- Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2020
- Integrovaný plán rozvoje znevýhodněných území JMK 2014
- Typologie území ČR pro MAS Strážnicko, Ekotoxa s.r.o., 2014, Brno
- Směrnice JME č 13/98
- Zákon o silničním provozu 361/2000 paragraf 47 odstavec 4
- Studie erozního ohrožení krajiny Strážnicka, 2014, VUT Brno

Obsah:

1 ÚVOD.....	5
1.1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU	5
1.2 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ÚZEMÍ A HISTORIE MAS.....	5
1.2.1 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ÚZEMÍ.....	5
1.2.2 HISTORIE MAS, ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ.....	5
2 ANALYTICKÁ ČÁST	7
2.1 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ, JEHO PROBLÉMŮ A POTŘEB.....	7
2.1.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	7
2.1.2 VYHODNOCENÍ STAVU ÚZEMÍ.....	7
2.2 POTENCIÁLY ROZVOJE ÚZEMÍ MAS STRÁŽNICKO.....	12
2.2.1 OBYVATELSTVO.....	12
2.2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A SLUŽBY.....	17
2.2.3 VYBAVENOST OBCÍ.....	18
2.2.4 BYDLENÍ A RODINA.....	19
2.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A KRAJINA.....	22
2.2.6 ŽIVOT V OBCÍCH.....	36
2.2.7 PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST.....	36
2.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ	43
2.2.9 SOCIÁLNÍ PÉČE.....	45
2.2.10 BEZPEČNOST NA STRÁŽNICKU.....	47
2.2.11 TURISTICKÝ RUCH.....	48
2.3 SWOT ANALÝZA.....	57
2.4 ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB ÚZEMÍ	60
2.4.1 ANALÝZA KONCEPČNÍCH DOKUMENTŮ.....	60
2.4.2 SPOLUPRÁCE OBCÍ STRÁŽNICKA.....	65
2.4.3 VYHODNOCENÍ PROBLÉMŮ A POTŘEB V ÚZEMÍ	66
2.5 MISE.....	70
3. STRATEGICKÁ ČÁST	71
3.1 VIZE DO ROKU 2020	71
3.2 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ	71
3.2.1 OBLAST 1: HOSPODAŘENÍ A PÉČE O KRAJINU.....	71
3.2.2 OBLAST 2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI.....	72
3.2.3 OBLAST 3: DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY.....	72
3.2.4 OBLAST 4: VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY	73
3.2.5 OBLAST 5: KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ.....	74
3.3 STRATEGICKÉ A SPECIFICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ A AKTIVITY.....	74
3.3.1 HOSPODAŘENÍ A PÉČE O KRAJINU.....	75
3.3.2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI.....	81
3.3.3 DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY.....	83
3.3.4 VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY	85
3.3.5 KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ.....	88
3.4 INOVATIVNÍ A INTEGRAČNÍ PRVKY, HIERARCHIE CÍLŮ.....	91
3.5 VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY	94
3.6 AKČNÍ PLÁN.....	99
3.6.1 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA (PRV).....	100
3.6.2 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (OPŽP).....	104
3.6.3 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (dále IROP).....	105
3.6.4 DEFINICE TZV. KLÍČOVÝCH PROJEKTŮ.....	109
3.6.5 POPIS INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU NAPŘÍČ PROGRAMOVÝMI RÁMCI.....	109

3.7 VAZBA NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA	114
4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	116
4.1 DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI	116
4.2 POPIS A STRUKTURA ŘÍZENÍ	116
4.3 POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY	119
4.4 POPIS POSTUPŮ PRO VÝBĚR PROJEKTŮ REALIZACE SCLLD	119
4.4.1 REGISTRACE PROJEKTU	119
4.4.2 ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ	121
4.4.3 ADMINISTRACE A KONTROLA REALIZACE PROJEKTŮ	124
4.4.4. KONTROLA ČINNOSTI MAS	125
4.4.5 ARCHIVACE	126
4.4.6 MONITORING A ANIMACE	127
4.5 POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE A KLÍČOVÉHO PROJEKTU SCLLD	128
4.5.1 POPIS SPOLUPRÁCE MEZI MAS	128
4.6 POPIS ZPŮSOBU REALIZACE A VYHODNOCOVÁNÍ SCLLD	129
4.6.1 POPIS ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍ PRO HODNOCENÍ SCLLD - PRO MONITORING A EVALUACI	129
4.6.2 PLÁN MONITORINGU	130
4.6.3 PLÁN VYHODNOCOVÁNÍ	130
5 SEZNAM PŘÍLOH	132

1 ÚVOD

1.1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU

ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS

katastry obcí MAS	• Strážnice, Sudoměřice, Petrov, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Kozojídky, Žeraviny, Tasov, Vnorovy
Počet obyvatel	• 16 658 (CSU 2015)
Rozloha	• 14 758 ha
Hustota	• 112 obyv./km ²

Mapa území:

Území Místní akční skupiny Strážnicko je v NUTS II Jihovýchod, v NUTS III kraji Jihomoravském a v části LAU 1 Hodonín. MAS Strážnicko pracuje na území 11 obcí okresu Hodonín: **Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Petrov, Radějov, Sudoměřice, Strážnice, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, Žeraviny**. Z hlediska správního území patří pod obec s rozšířenou působností (ORP) Veselí nad Moravou, kde leží většina obcí, ale dvě obce, Sudoměřice a Petrov, spadají pod ORP Hodonín. Území MAS sousedí z jihu se Slovenskem. Obce jsou členy dobrovolných svazků obcí: Mikroregion Strážnicko (10), Obce pro Bařův kanál (3), Velička (5). Celková plocha území MAS Strážnicko zaujímá 14 758 ha. Na území MAS Strážnicko 31. 12. 2014 bylo evidováno 16 658 obyvatel.

V převážně tradičním zemědělském regionu s koncentrací průmyslu do Strážnice má velkou tradici vinařství. Směrem na jihovýchod se zvedají Bílé Karpaty, které jsou typické pro svoji výjimečnou krajinnou kombinaci dubobukových lesů a luk, které jsou bohaté na vzácnou květenu a faunu.

1.2 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ÚZEMÍ A HISTORIE MAS

1.2.1 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU ÚZEMÍ

Strážnicko je historický příhraniční region se Slovenskem se spádovostí do města Strážnice, které sloužilo do roku 1938 jako tzv. malý okres. Obce poji společné geografické a přírodní podmínky i společné dějiny a tradice v příhraniční oblasti za řekou Moravou. Obce v okolí města Strážnice využívají služeb města dodnes a také spolu řeší řadu komunitních i rozvojových problémů.

Vznik MAS vyšel z historických souvislostí a potřeb obcí a navazoval na spolupráci obcí v dobrovolném svazku obcí **Mikroregion Strážnicko a podnikatelů od roku 2002**.

1.2.2 HISTORIE MAS, ZKUŠENOSTI S ROZVOJEM ÚZEMÍ

V Mikroregionu Strážnicko byly realizovány první projekty spolupráce metodou Leader v rámci **POV MMR v letech 2004 - 2006**. Strážnicko bylo vybráno jako **pilotní mikroregion pro tuto metodu v rámci ČR** (viz kap. 13). **Platforma MAS byla vytvořena v roce 2004 nejdříve jako poradní orgán Mikroregionu Strážnicko** (stejně katastry obcí). MAS Strážnicko (dříve „Strážnicko“ Místní Akční Skupina) byla založena v roce 2005 na podnět manažera Mikroregionu Strážnicko, jako nástroj na postupné rozšiřování obecní spolupráce se soukromou sférou – podnikateli a neziskovými organizacemi. V době vzniku v roce 2005 byla územní působnost v 10 obcích. V průběhu roku 2008 se rozrostla na základě zájmu sousední obce Vnorovy na 11 obcí.

S okolními MAS probíhá aktivní spolupráce především v období 2007 – 2013 v rámci projektů spolupráce ve výměně zkušeností i v konkrétních projektech s MAS Ostrožsko a Horňácko, ze západu s MAS Kyjovské Slovácko v pohybu a od jihu s **MAS Dolní Morava, kde poskytujeme dlouhodobě i poradenství**. Prostor k rozšiřování místního partnerství na jiná území obcí MAS Strážnicko nemá. Z tohoto důvodu klade důraz na spolupráci v partnerských projektech a projektech spolupráce. S našimi partnerskými MAS jsme usilovali o rozvoj a vzájemné propojování aktivit a činností v území našich MAS. Výměna informací a zkušeností, pořádání společenských akcí, seminářů, spolupráce na realizaci partnerských projektů a projektů spolupráce zaměřených na ochranu a obnovu kulturního dědictví venkova, vytvoření návštěvnických míst, příprava a realizace projektů podporujících rozvoj zájmových území. Podařilo se i aktivní zapojení jak školní mládeže, tak i oživení aktivit místních spolků spojených s tradicemi regionů, podpora venkovské turistiky a místní produkce, usměrnění služeb cestovního ruchu včetně zajištění bezpečnosti návštěvníků. MAS v rámci několika projektů podpořila i přeshraniční spolupráci obcí, neziskových organizací a podnikatelů se Slovenskem. MAS Strážnicko je od roku 2008 i **koordinátorem aktivit Mikroregion Strážnicko DSO**, kde koordinuje činnost propagace (www, zpravodaj) a pomáhá obcím s projekty realizace.

Realizované projekty:

- „Strážnicko je i Váš kraj“ (2006-2007) – osvojování schopností MAS
- „Strážnicko je i Váš kraj“ Strategický plán LEADER – činnost MAS, realizace místní rozvojové strategie v období 2007- 2013:
 - 12 výzev příjmu žádostí o dotace z PRV,
 - přijato a administrováno 104 projektů, podpořeno 53 projektů,
 - celkové náklady realizovaných projektů 53 187,6 tis..Kč,
 - celková dotace na realizované projekty 31 500,4 tis..Kč,
 - provozní dotace na činnost MAS 6 500 tis. Kč,
 - hodnocení MAS v roce 2010 – kategorie B
 - hodnocení MAS v roce 2011 – kategorie B
 - hodnocení MAS v roce 2012 – kategorie A
- **Akce pro veřejnost:** Dny země - dobrovolnické čištění Baťáku, Kam jedeš – reklamní kampaň CR, 2010-2011, Ochutnávky jídel a výstavy ovoce (ve spolupráci se Slow food ČR) v Kozojídkách, Tvarožné Lhotě a Sudoměřicích, trhy v Hroznové Lhotě, ve Strážnici a Tvarožné Lhotě, tématické exkurse a semináře.

V projektech spolupráce jsme úspěšně s našimi partnery a partnerskými MAS (NAD ORLICÍ, Podchlumí, České středohoří, Sdružení růže, Společná cesta, Dolní Morava, Za humny) zrealizovali projekty zaměřené na aktivity v území využívající místního bohatství pro zlepšení identity regionu. MAS spolupracovala na těchto projektech *spolupráce v rámci OP CS –SK a PRV:*

- Projekt 4 cykloregio
- Společné putování za dědictvím regionů
- Venkovské tradice v krajině
- Kopaničiarska ovocno-destilátová cesta
- Ožívujeme venkovská stavení na Moravě a Myjavě
- Společně ožívujeme historii venkova
- Venkovské tradice v krajině II.
- Obnova biocentra U TRATI v k.ú. Sudoměřice
- Karmina – Domáca zabijačka zo slovensko-moravských kopaníc
- Za tradicí moravského venkova

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 SOCIO-EKONOMICKÁ ANALÝZA ÚZEMÍ, JEHO PROBLÉMŮ A POTŘEB

2.1.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Strážnicko je tradiční rozvinutý kulturní region vázaný na historické osídlení na levém břehu řeky Moravy na svazích Bílých Karpat. Ovšem území je i příhraniční region z sociogeografického, historického kulturního i sociálního hlediska. Tento jev se stal více zřejmý po oddělení Slovenska v roce 1993. oddělily se hlavní socioekonomické vazby a v současnosti přežívají především rodinné a kulturní vazby. Tabulkové kvantitativní a kvalitativní charakteristiky území byly zpracovány jako podklady pro SCLLD a dále jsou uvedeny pouze výstupy ze zjištěných dat.

2.1.2 VYHODNOCENÍ STAVU ÚZEMÍ

2.1.2.1 Přírodní podmínky určující rozvoj v území

Území MAS Strážnicko leží zčásti v nivě řeky Moravy a z větší části na svazích Bílých Karpat. Bílé Karpaty geologicky náleží k Západním Karpatům, které tvoří převážně tzv. magurský flyš – střídání sklonitých vrstev pískovců a jílovců a slínovců. Podloží ovlivnilo celý reliéf Bílých Karpat, pro které jsou typické měkce modelované hřbety s mírnými dlouhými svahy a ostře zařezanými stržemi.

Také v území Strážnicka převažuje **měkký a snadno erodovatelný flyš**. Flyš snadno nasákne vodu a horní vrstvy se pak **často sesouvají**, což způsobuje škody při nevhodném hospodaření v lesích i na zemědělské půdě. Ve flyši je obsažen značný podíl uhličitane vápenatého, který se na povrch dostává s vodou a usazuje se v okolí pramenišť, jako tzv. pěnovec - travertin. V posledních desetiletích jsou problémem v erozním území i **přivalové deště**.

Území nivy Moravy tvoří převážně čtvrtohorní sedimenty. Řeka Morava na Strážnicku má zachovány širokou nivu s meandrujícím tokem pásem lesů. Řeka Morava se svými přítoky Veličkou a Radějovkou je zdrojem podzemních vod, které jsou využívány k **zásobování pitné vody** (v současnosti převažuje zdroj Moravský písek) a také způsobují **záplavy**. Poslední velké záplavy v území byly v letech v červenci 1997 a v červnu 2010.

Krajina Strážnicka, kde dnes jsou pole, louky a vesnice, byl ještě před 2000 lety téměř souvislý les. Původní lesní společenstva jsou zde **bučiny s javorem klenem** a jasanem v hlavním hřebenu a **doubravy s habrem a lípou** v nižších polohách. Teplomilné šípákové doubravy jsou zachovány ojediněle (vrch Žerotín). V nivě řeky Moravy jsou původní dřeviny **tvrdého i měkkého luku** (lípa, topol, jasan, vrba).

Současné lesy již nejsou původní a byly vysázeny v souvislých porostech většinou s odpovídající druhovou skladbou, proto oplývají vzácnou zvířenou a květenou. To je také jedním z důvodů ochrany území jako **CHKO Bílé Karpaty**. Luční společenství v Bílých Karpatech na Strážnicku vznikala snad již od neolitu (výzkum CHKO v NPR Čertoryje) a mají vysokou druhovou rozmanitost. V území se zachoval i tradiční způsob hospodaření. To jsou hlavní důvody, proč je území od roku 1996 součástí Biosférické rezervace UNESCO Bílé Karpaty. Hlavním posláním je ochrana biologické rozmanitosti a udržení harmonického využívání krajiny. Více viz kap. ŽP.

2.1.2.2 Rozvojový potenciál obcí MAS Strážnicko

Hroznová Lhota

Hroznová Lhota, obec o katastrální výměře 905 ha, leží na úpatí Bílých Karpat, asi 8 km od Strážnice, v rovině 207 m nad mořem. V roce 2014 žilo v obci 1 258 obyvatel. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1371. Dominantou obce je kostel sv. Jana Křtitele ze 17. století, přestavěn byl roku 1902, další rekonstrukce, tentokrát interiéru, proběhla 1986 – 1989 podle brněnského výtvarníka Ludvíka Kolka. V Hroznové Lhotě žil a pracoval i slovácký malíř mistr Joža Uprka. Jeho dům s ateliérem byl přestavěn r. 1904 podle návrhu architekta Dušana Jurkoviče. Hlavní ulici lemuje lipová alej, která byla vysazena při příležitosti udělení zlatého

záslužného kříže starostovi a zemskému poslanci Josefu Pavlicovi v roce 1899.

Obec má vlastní vodovod včetně zdroje pitné vody. Plynofikace byla dokončena v roce 1995, o rok později v roce 1996 byla provedena kabelizace telekomunikačních sítí. Obec je plně odkanalizovaná, v současné době probíhá projekt, jehož výstupem bude napojení na ČOV Velička. Místní komunikace jsou až na zanedbatelnou část opatřeny pojezdným povrchem. Chodníky jsou postupně opravovány. Probíhá výstavba rodinných nových domů v lokalitě za místní základní školou.

V obci najdeme budovu obecního úřadu, poštu, kulturní dům s kinosálem, zdravotní středisko, MŠ, ZŠ, dvě sportoviště, tři dětská hřiště, kostel, hřbitov. V obci jsou dále tři prodejny smíšeného zboží, prodejna s průmyslovým zbožím, květinářství, prodejna s dárkovým zbožím, dvě pohostinství a také informační centrum.

Od roku 1993 je obec zapojena do Programu obnovy venkova. Díky této iniciativě se podařilo obnovit a oživit spolkový a kulturní život obce. Díky tomu se obnovují tradice jako Jízda králů, v zimě lze shlédnout již tradiční Živý Betlém, Přehlídku mužských sborů nebo Opožděný Silvestr a také krojované hody s právem. V současné době jsou to akce významem přesahující hranice obce, především Živý Betlém se těší vysoké návštěvnosti. Veřejná prostranství před obytnými domy jsou udržována přímo občany včetně údržby a výsadby záhonů, obecní pracovníci se starají o místní komunikace či údržbu veřejné zeleně.

Kněždub

Obec s katastrální výměrou 1 609 ha, jejíž dominantou je kostel sv. Jana Křtitele z roku 1898, byla pravděpodobně založena již kolem roku 1264 klášterem velehradským. Interiér kostela má nezvykle moderní nádech, jehož autorem je akademický malíř Vojmír Vokolek. Věž tohoto kostela se stala námětem pro místní lidovou píseň „Tá kněždubská věža, tá je vysoká“. Vedle kostela se nachází hřbitov, tzv. Slovácký Slavín, jež je posledním místem odpočinku i významných umělců, malířů Joži Úprky a jeho učně Antoše Frolky i Úprkova bratra, sochaře Františka. Tito umělci jsou kněždubskými rodáky.

Katastrální území Kněždubu náleží do povodí řeky Moravy s hlavním recipientem Veličkou. Výšková členitost je v rozmezí od 180 – 398 m. n. m. Nejvyšším vrcholem je Šumárník, cíl mnoha turistů. Značná část kněždubského katastru se nachází v CHKO Bílé Karpaty s rozsáhlým parkovým a lučním komplexem flory a fauny.

V obci se nenachází žádná průmyslová výroba většího charakteru, pouze rozmanitá plejáda drobných řemeslníků a živnostníků, také již nefunguje místní zemědělské družstvo, které v minulosti zaměstnávalo nemalé množství občanů. Obec nabízí standardní úroveň občanské vybavenosti, základní školu, mateřskou školu včetně zdravotního střediska pro děti i dospělé, knihovnu, několik prodejen potravin, smíšeného a průmyslového zboží, dvě restaurační zařízení, klasický hostinec, stylový bar. Obec je taktéž vlastníkem a provozovatelem zdroje pitné vody včetně vodovodní sítě. Infrastruktura obce je doplněna rozvodem plynu do všech jejích částí, veřejným osvětlením a možností připojení k telefonní síti, probíhají jednání o zřízení bezdrátového připojení k internetu. Stejně jako Hroznová Lhota je v současné době členem projektu DSO ČOV Velička. Obec má také dobré předpoklady pro rozvoj turistického ruchu, zejména pěší a cykloturistiky s využitím cyklostezek navazujících na rekreační oblasti Lučina a Kejda s vodními nádržemi a s možností rybaření. Zde je taktéž možnost celoročního ubytování v Hotelu Radějov, kde je k dispozici vybavení na velmi dobré úrovni (hřiště na kopanou, sauna, minigolf atd.). Přimo ve středu obce se nachází sportovní areál s velkým fotbalovým hřištěm a víceúčelovým hřištěm pro 12 druhů sportů včetně možnosti bruslení za příznivých klimatických podmínek v zimních měsících.

V obci aktivně pracuje řada spolků a organizací: TJ Sokol – fotbalisté a šachisté, hasiči, myslivci, zahrádkáři, chovatelé, rybáři, mužský a ženský pěvecký sbor, kynologové. Spolky pořádají různé kulturní události plesy, výstavy ovoce, košty vín a další. Obec má silnou základnu mladé generace, která s velkým zájmem obnovuje staré tradice - „Jánskou pouť“ v červnu a říjnové krojované hody s právem.

V roce 2014 zde žilo 1 128 obyvatel.

Kozojídky

Obec Kozojídky se nachází v okrese Hodonín, pouhé 4 km od města Veselí nad Moravou. Leží na úpatí Bílých Karpat v nadmořské výšce 188 m n. m. Rozkládá se na katastrální výměře 292 ha, na které žije 510 obyvatel. První písemná zmínka o obci Kozojídky pochází z roku 1490.

Obec je velmi aktivní v pořádání mnoha společenských událostí, spolek zahrádkářů pořádá výstavu ovoce a zeleniny, ochutnávku vín. Dále se zde tradičně slaví Martinské hody, fašank, mikulášská nadílka či Den Matek. V obci je mateřská škola s veřejným stravováním, obchod s potravinami, rekonstruovaná budova OÚ nyní poskytuje i prostory pro semináře, možnost stravování a pořádání oslav. V roce 1971 zde byla vysvěcena kaple sv. Martina

Aktivními spolky jsou vinaři, hasiči, sportovci, zahrádkáři. K návštěvě láká sportovní areál s hřištěm. I díky podpoře MAS Strážnicko byly opraveny místní vinné sklepy, areál Křib. Obec nemá vlastní zdravotnické zařízení ani poštu. Spádová pošta se nachází v nedaleké Hroznové Lhotě.

Petrov

První zmínka o obci s katastrální výměrou 1 165 ha pochází z roku 1412. Původně fungovala jako vodní hradiště, které bylo pravděpodobně součástí opevnění proti Uhrům. Obec byla také dříve známá pro své sirmé lázně až do roku 1987. Petrov leží 2 km od Strážnice. Obec je položena na štěrkové terase údolní nivy řeky Moravy, do jihovýchodní části katastrálního území zasahuje úpatí masivu Bílých Karpat. Obcí prochází hranice CHKO. Unikátem jsou „Petrovské louky“, které jsou zbytkem rozsáhlého komplexu zaplavovaných pomoravních luk s charakteristickou květenou a výskytem ohrožených druhů živočichů, dnes jsou součástí Přírodního parku Strážnické Pomoraví. Zemědělská výroba je provozována převážně Akciovou společností Žerotín Strážnice.

K významným památkám patří kaplička se slováckou ornamentální výzdobou a především původní vinné sklepy Plže, které byly vyhlášeny památkovou rezervací lidové architektury v roce 1983. V areálu vinných sklepů je místem pořádání kulturních akcí - výstavu vín, přehlídku dechových kapel, den seniorů, místní zábavy. Obec leží na trase Moravských vinařských stezek a velkou turistickou atraktivitou je i otevřená plavební komora na Baťově kanálu, kde se nachází i zázemí pro turisty. Od roku 2000 je zde postaven kostel sv. Václava v moderním stylu.

V roce 2014 v obci žilo 1333 obyvatel.

Radějov

Radějov leží v nadmořské výšce 235 metrů nad mořem, 5 km jihovýchodně od Strážnice. Rozloha katastru obce je 2.411 ha, z čehož 68% tvoří lesy. Obec leží na okraji lesního horského pásma Bílých Karpat v údolí tvořeném potokem Radějovkou. Je vstupní branou do biosférické rezervace UNESCO, známé bohatou květenou i zajímavou faunou. V katastru obce je také známá daňčí obora. V oboře se nachází přírodní rezervace Kútky, kterou tvoří druhově bohaté louky, najdeme zde například kosatec pestrý i trávovitý, hořec hořepník a přes deset různých druhů orchidejí, solitérní stromy, remízky, potok Mandát a dva menší rybníky

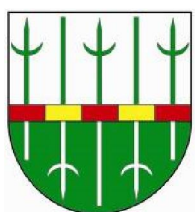
s močály.

Katastr s mnohými přírodními krásami je vhodný k rekreaci, je zde rozsáhlá chatová oblast s asi 450 chatami. V obci najdeme několik architektonických památek - novorománský kostel sv. Cyrila a Metoděje, postavený počátkem 20. století nebo několik malebných domků lidové architektury, převážně z přelomu 19. a 20. století.

V obci je několik stravovacích zařízení, penziony, bar, vinárna, dvě prodejny potravin, rosarium, tělocvična. V rekreační oblasti Mlýnky je penzion s kempem a v rekreační oblasti Žadovský járek bufet - posezení v přírodě, fotbalové a volejbalové hřiště. Radějov je známý jako klidná rekreační obec s krásnou okolní přírodou vybízející k pěší turistice, cykloturistice, houbaření a rybolovu.

V roce 2014 zde žilo 837 obyvatel.

Sudoměřice

Obec, ve které nyní žije 1 269 obyvatel, byla založena v roce 1262 Sudomírem z rodu pánů Tvrdišovců. Původní velkomoravské osídlení se nacházelo v lokalitě Hrudý u říčky Morávka, kde jsou patrné zbytky valů původního hradiště. Ve vesnici se dochovalo několik tradičních usedlostí, tzv. Podunajské hliněné domky. Na návsi je dochovaný Panský dvůr a zvonice z 18. století, a také funkcionalistický kostel Krista Krále, postavený mezi lety 1930 –33.

Výměra katastru je 933 ha. Půda zde není příliš úrodná, hlavním obhospodařovatelem půdy je, stejně jako ve většině obcí MAS Strážnicko, a.s. Žerotín Strážnice. Hojně se pěstuje vinná réva a vysazují se nové vinice a ovocné sady. Od silnice I/70 začíná území CHKO. V krajině je narušený vodní systém a množství odvodňovacích a zavodňovacích kanálů nefunguje, tím dochází k záplavám.

Dříve obec fungovala jako hraniční přechod se Slovenskou republikou, blízké královské město Skalica nabízí kromě pracovních příležitostí i možnost spolupráce mezi místními vinaři.

Zajímavostí je přístav na Baťově kanálu, kde se překládalo uhlí z železniční vlečky na loď - Výklopník, postavený v roce 1939. V údolí Sudoměřického potoka, se nachází rekreační oblast Mlýnky s ubytovacím zařízením a letním táborem. V obci je několik zaměstnavatelů, většina obyvatel však dojíždí za prací do okolních měst, především do Hodonína.

Strážnice

Obec je připomínána již v roce 1086 jako bohaté tržní město, chráněné vodním hradem. Město bylo obeháno opevněním, z něhož se zachovaly Veselská a Skalická brána. Na místě hradu dnes stojí strážnický zámek s rozsáhlým anglickým parkem s cennou platanovou alejí. Památkou je i rozsáhlý areál piaristických budov s chrámem Nanebevzetí Panny Marie a s klášterem kostelů sv. Martina a kaple sv. Rocha. Dokladem významné židovské obce je židovský hřbitov se synagogou. Muzeum jihovýchodní Moravy nabízí expozice o lidové architektuře z celé oblasti Slovácka.

Katastr města o rozloze 3140 ha leží v nadmořské výšce 177 m. V roce 2014 zde žilo 5 637 obyvatel. Katastrem protéká řeka Morava. Větší část strážnického katastru náleží do celku Dolnomoravský úval, podcelek Dyjskomoravská niva. Do jeho jihovýchodní části zasahuje výběžek Bílých Karpat. Většina vodních toků je napřímená s výjimkou krátkého úseku řeky Moravy (Osypané břehy). Na většině zemědělských pozemků hospodaří Žerotín, a.s. Strážnice. V zemědělsky využívané části katastru má velkoplošné obhospodařování pozemků za následek rozvoj vodní a větrné eroze. V katastru je množství závlahových náhonů a odpadů, vybudovaných v 30. letech 20. století současně s výstavbou plavebního a záplavového Baťova kanálu. Většina z nich dnes není funkční. Vinice jsou soustředěny v lokalitách Žerotín a Staré hory.

Město nabízí výbornou úroveň občanské vybavenosti, ZŠ, MŠ, SŠ, gymnázium a ZUŠ, zdravotnické zařízení – ordinace pro děti a dorost, pro dospělé, specialisty, lékárnu. Město je bohaté na nabídku obchodů, restaurací, vináren apod. Dále zde nalezneme muzea, galerie, sportovní stadion, kino, kulturní středisko a střediska volného času.

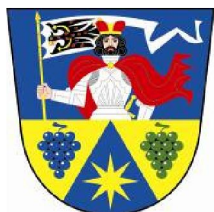
Strážnice je napojena na skupinový vodovod Veselí nad Moravou – Strážnice. Infrastruktura města je vybavena rozvodem plynu, veřejným osvětlením a možností připojení k telefonní síti, kanalizací, napojení na ČOV. Ve Strážnici je také 1 bioplynová stanice.

Ve městě aktivně pracuje řada spolků a organizací: sportovci, zahrádkáři, Orel, hasiči, folkloristé, muzikanti, mládežnické centrum, turisté, včelaři, rybáři, ochránci přírody, svaz zdravotně postižených, svaz důchodců, církevní společenství, modeláři a sdružení rodičů.

Strážnice vyniká pořádáním řady kulturních akcí, jako jsou např. Mezinárodní folklorní festival, Strážnické vinobraní, Dětská Strážnice, Svatomartinské hody, Festival Slunce, Zarážání hory, Josefská výstava vín a mnohé další.

Strážnici prochází silnice I. třídy I/55 do Veselí nad Moravou a Uherského Hradiště a silnice II. Třídy II/ 426 do Bzence. Se sousedními obcemi je Strážnice propojena státními silnicemi třetí třídy. Strážnice leží na regionální železniční trati Rohatec – Veselí nad Moravou. Ve Strážnici je dobrá občanská vybavenost, za vyšší vybaveností a úřady jezdí obyvatelé do města Veselí n. Moravou a Hodonína. Za prací spíše do Veselí nad Moravou. Město je známo každoročním pořádáním folklorních festivalů. Další turistickou atraktivitou je přístav na Baťově kanálu a půjčovna lodí. Je zde mnoho příležitostí pro pěší turistiku i cykloturistiku. Strážnice je kulturní město s bohatou tradicí a živým folklórem a má velký potenciál pro ekonomický i sociální rozvoj.

Tasov

Původně vinařská a ovocnářská obec s 552 obyvateli ležící u řeky Veličky na cestě mezi Strážnicí a Velkou nad Veličkou, katastrální výměra obce je 637 ha. Obec patří mezi historicky nejstarší v okolí, písemné památky uherského krále Andree II zmiňují obec již v roce 1217. Historicky tudy vedla cesta mezi Čechy a Uhry na starých mapách známá jako „Porta Tasi“. Mezi hodnotné stavby patří kaple sv. Václava, postavena roku 1929 z darů amerických rodáků. V obci se nachází jeden z posledních domů s malovaným žudrem –

památkou lidové architektury z konce 18. století. V obci žil a tvořil slovácký výtvarník Antoš Frolka a významná malérka Rozka Falešniková. Z katastru obce je mnoho archeologických nálezů pravěkých kultur.

V centru obce se nachází obecní dům se sálem, knihovnou a turistickou ubytovnou, na okraji obce mateřská škola, která je vytápěna tepelným čerpadlem Spolkovou činnost v obci zastupují hasiči, sportovci, myslivci a zahrádkáři. K tradičním kulturním akcím patří Václavské hody, v zimní sezóně plesy a letní Beseda u Bigbitu.

Tvarožná Lhota

Obec, v níž v roce 2014 žilo 909 obyvatel, se nachází cca 8 km jihovýchodně od Strážnice. Její počátky se datují kolem roku 1470. Tehdy patřila pod strážnické panství a posledními pány byla hrabata z rodu Magni. Dominantou obce je kostel sv. Anny z roku 1931 postavený ve funkcionalistickém stylu.

Podle geomorfologického členění náleží katastr k provincii Západní Karpaty. Jedná se o mírně zvlněnou oblast charakterizovanou širokými kopulovitými vyvýšeninami a rozevřenými, převážně plochými údolím. Rozloha katastru je 1 746 ha.

Ekonomicky je obyvatelstvo z větší míry závislé na dojížděcí za prací do Strážnice, Veselí nad Moravou a Hodonína. Obcí prochází silnice III. třídy č. 4997, která se severně od obce napojuje na státní silnici I. tř. č. 055 Břeclav – Uherské Hradiště – Olomouc.

V obci najdeme několik obchodů s potravinami, kulturní dům, víceúčelovou halu, pastorační dům, hospodářské zboží, pivnici, fotbalové hřiště s dětským a víceúčelovým hřištěm a hospodou. Obec spravuje nedalekou rekreační oblast Lučina s přehradou a autokempem. V lokalitě Lučina je množství rekreačních chat, avšak soukromé podnikatelské aktivity zde nejsou příliš rozšířeny. Turistickou atraktivitou je i zpřístupněná rozhledna ve výšce 34 m na kopci Travičná.

V obci se pořádají tradiční krojované hody s právem, den dětí či den důchodců, Lhota vaří - soutěž o nejlepší guláš, výstava vín a Oskorušobraní.

V obci se sdružují myslivci, fotbalisté, sdružení přátel školy a sdružení INEX.

Vnorovy

Obec s katastrální výměrou 1 688 ha, se zachovalou folklorní tradicí, se rozkládá na okraji nivy na levém břehu řeky Moravy při okresní silnici I/55. Nadmořská výška území katastru je od 167 m n. m. do 226 m n. m. Obec leží v převážně zemědělsky obdělávané krajině s malým podílem lesních porostů v nivě řeky. Západní část katastru je protkána hustou sítí vodních toků (Morava, meandry staré Moravy, Bařův plavební kanál, zavlažovací kanály). Na jihu protéká katastrem řeka Velička. Teplé podnebí umožňuje pěstování broskví, meruněk, vinné révy a kukuřice.

V minulosti se zde pěstovala také paprika a tabák. Obec se skládá ze dvou dříve samostatných vesnic Vnorovy a Liděřovice, které byly sloučeny v jeden správní celek v roce 1960.

První zmínka o obci Vnorovy pochází z 1. září 1249. Ves patřila k velkostatku Veselí. Počátkem 14. století patřil statek se vsí rodu Šternberků, naposledy hraběti Chorinskému. Osada Liděřovice patřila vždy k panství Strážnickému. První zmínka o Liděřovicích je z roku 1412. Obec Vnorovy byla poprvé povýšena na městečko v roce 1673.

Mezi památky obce patří novobarokní kostel sv. Alžběty Durynské z roku 1909, kaple Panny Marie z roku 1898, sousoší Nejsvětější Trojice a socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1747, v Liděřovicích socha sv. Floriána z roku 1749.

Mezi významné osobnosti, které zde mají malé muzeum, patří rodáci: spisovatel František Zýbal, moravský básník Jan Skácel, malíř Petr Skácel a František M. Lejček a hudební skladatel Leoš Janáček, který zde pobýval v letech 1870 - 1888 na faře u svého strýce.

Obec je známá malováním velikonočních kraslic, pletením velikonočních pomlázek a výrobou figurek z kukuřičného šustí. V obci působí folklorní soubor Spinek, mladší Spineček a cimbálová muzika Růža. V obci jsou udržovány či obnoveny původní slovácké zvyky a jsou pořádány folklorní Slavnosti na mlatě, dožínky, fašank, stavění máje aj. V obci působí různé spolky, například rybáři, hasiči, myslivci, zahrádkáři, Orel, TJ Agro.

Obec je plynofikována, má vodovod, je plně je plně odkanalizovaná, s vlastní ČOV z roku 1999, místní komunikace jsou až na zanedbatelnou část opatřeny pojezdným povrchem. Chodníky jsou postupně opravovány.

V obci se buduje dům pro seniory. K základnímu občanskému vybavení obce patří budova OÚ, pošta, ordinace praktického a dětského lékaře, MŠ, ZŠ 1-9 tř., fotbalové hřiště, hala s umělým povrchem pro 100 lidí, tři dětská hřiště, hřbitov, letní koupaliště, prodejny smíšeného zboží, prodejna s průmyslovým zbožím, květinářství, prodejna s dárkovým zbožím, opravny aut, pizzerie a několik pohostinství. V obci chybí větší obecní prostory typu

kulturního domu. Bařův plavební kanál je vzdálen cca 2 km od obce. Na katastru je unikátní křižení Bařova kanálu s řekou Moravou. V místě je 5 m vysoký jez, torzo bývalé lanovky pro loď na kanálu a nově od roku 2000 turistické přístaviště. Podél kanálu je také cyklistická stezka. Přes obec vede cyklotrasa z Hodonína do Uherského Hradiště tzv. Moravská stezka č. 47. Dále se může rybařit na řece Moravě, Bařově kanále a na slepých ramenech Moravy. V roce 2014 žilo v obci 3 029 obyvatel.

Žeraviny

Obec Žeraviny leží na úpatí Bílých Karpat asi 7 km jižně od Veselí nad Moravou. Je to typická poklidná ves jižní Moravy, nejmenší obec MAS Strážnicko, pouhých 231 ha. První písemná zmínka o obci je z roku 1447, kdy patřila do ostrožského panství a byla zapsána v majetku Mikuláše z Vojslavic. V obci v roce 2014 žilo 196 obyvatel.

V obci se nachází několik stavebních zajímavostí - zvonice z roku 1901, kaplička z 20. let minulého století zasvěcená P. Marii Lurdské. Na tak malou obec jsou zde raritou dva objekty bývalých mlýnů vystavěných na východním a západním okraji obce. Dominantou obce je kaple Svate Alžběty, patronky obce, nově postavena díky rodákům žijícím v Kanadě a vysvěcena v roce 2001. Obec se pyšní prvenstvím v okrese Hodonín v komplexní pozemkové úpravě, jejíž součástí jsou zpevněné polní cesty pro zemědělskou techniku a nově vysázené větrolamy.

V Žeravinách je také obchod se smíšeným zbožím, fotbalové hřiště, hřiště pro volejbal a tenis a místní hřbitov. K dispozici je kulturní dům pro kulturní a společenské akce.

Kolem celé obce je vybudována stezka vhodná pro cyklisty i pěší turisty. Obcí prochází silnice III. třídy, která je spojnici mezi Strážnicí a Velkou nad Veličkou. Obec je členem DSO Mikroregion Strážnicko a ČOV Velička.

2.2 POTENCIÁLY ROZVOJE ÚZEMÍ MAS STRÁŽNICKO

Území MAS Strážnicko tvoří 11 výše uvedených obcí, v celkové rozloze katastrů 14 758 ha. Hustota obyvatel je v roce 2013 112 obyvatel/km². Nejvýše položenou obcí MAS Strážnicko je obec Radějov, 236 m. n. m., nejnižší obec Petrov 171 m. n. m. Největším katastrem je město Strážnice, 3 141 ha, nejmenším obec Žeraviny, 231 ha.

2.2.1 OBYVATELSTVO

Demografický vývoj obyvatelstva se v současné době stává jednou z nejzávažnějších a nejdiskutovanějších společenských otázek. V důsledku poklesu míry porodnosti a zvyšujícího se věku dožití dochází k podstatným změnám věkové struktury obyvatelstva směrem ke stárnutí populace. Mezi hlavní projevy těchto změn patří zejména odkládání mateřství do vyššího věku, zvyšující se podíl dětí narozených mimo manželství a pokles úrovně porodnosti, která nyní nezaručuje početní obnovu populace. Podle dlouhodobých prognóz budoucího vývoje bude podíl starších osob i nadále výrazně narůstat. Důsledky zvyšování počtu i podílu osob seniorského věku se dotýkají celé oblasti ekonomického a sociálního vývoje.

Počet obyvatel Strážnicka od počátku 20. století do roku 2013 kolísá s ohledem na vývoj společnosti. Vlivem první světové války, vysoké mobilizace mužů, vysoké úmrtnosti ve válce a následné bídě a chudobě poklesl po roce 1918 počet obyvatel. Na Strážnicku se lidé tradičně živilí zemědělstvím, v období mezi válkami vlastnictví půdy zajišťovalo obživu obyvatel.

Během druhé světové války došlo k poklesu počtu obyvatel opět vlivem mobilizace mužů, ale také úmrtností židů (ve Strážnici byla početná židovská komunita), odlivu obyvatel za hranice, především do Ameriky a Kanady. Poválečná doba přinesla vysokou vlnu plodnosti, která však netrvala dlouho.

Rok 1950 byl důležitým milníkem především pro zemědělství. Vznikla první jednotná zemědělská družstva, půdu malých zemědělců přebrala JZD, ta však zaměstnávala na Strážnicku vysoký počet žen. Porodnost tedy klesala, byl přijat zákon o umělém přerušení těhotenství.

Po období normalizace 1968 se stát navracel k základu státu - rodině. Byly zlepšeny sociální podmínky rodin, ale přišla druhá vlna emigrace po roce 1968. Přibývá přistěhovalých cizinců, kteří tvoří v roce 2011 necelé 1%

populace (nárůst o 1% za posledních deset let), což je v souladu s celorepublikovým průměrem, kde v desetiletém srovnání lze sledovat nárůst počtu cizinců v ČR o necelé 2%.

V poslední dekádě 2004 - 2014 došlo k poklesu obyvatel o 381 lidí, tedy o 2% populace. Vzhledem k trendu klesajícího počtu obyvatel vlivem stárnutí obyvatelstva a jeho vymírání nemůže očekávat v dalších letech rapidní nárůst. Ubývá především počet narozených dětí, jejichž počet za posledních 10 let poklesl o 2,8 %. Souvislostí s poklesem porodnosti lze najít ve změnách v rodinné politice státu, s nižším počtem věřících v regionu, klesajícím počtem sňatků a tím i nižším počtem rodin s více dětmi.

Celkově ve stoletém srovnání počet obyvatel na území Strážnicka v roce 2013 byl 16 600, což odpovídá stavu na počátku století, **jedná se tedy o udržitelný stav**, jak ukazuje následující graf.

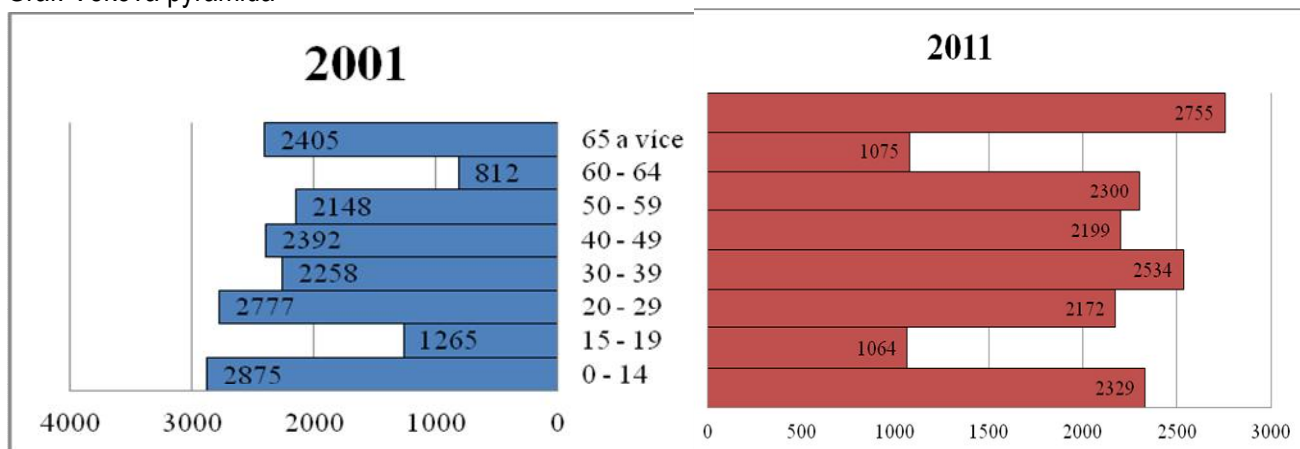
Graf: Vývoj počtu obyvatel na území Strážnicka

Zdroj: ČSÚ, Retrospektivní lexikon (1978)

Věková pyramida níže porovnává obyvatele dle věku v roce 2001 a 2011. Zde je číselně prokázán problém území - stárnutí obyvatelstva, který rozsahem odpovídá celorepublikovému trendu. V posledních deseti letech na území Strážnicka poklesl počet obyvatel ve věkové kategorii 0 - 14 let o **2,8%**, v ČR o **1,68%**, podíl osob starších 65 let vzrostl na Strážnicku o **2,56%**, v ČR o **1,87%**. V nárůstu počtu obyvatel Strážnicka nad 65 let věku nad průměrné hodnoty v ČR je zřetelný trend, kdy mladí lidé zůstávají po studiích ve městech a nevracejí se na venkov. Ve větších městech snáze získají zaměstnání a nebo nalézají více příležitostí k podnikání. Pokud založí rodinu, zůstávají ve městech, kde je větší šance na zaměstnanost a sociální vybavenost (služby, školy).

Graf: Věková pyramida

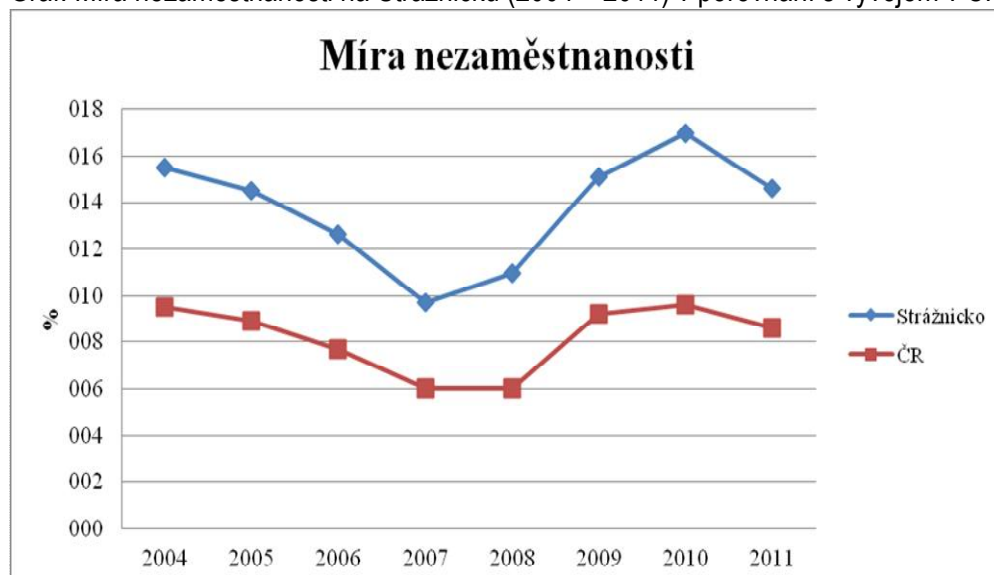

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001 a 2011

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je **výrazný ukazatel - indikátor rozvoje Strážnicka i ČR**, jak ukazuje následující graf.

Graf: Míra nezaměstnanosti na Strážnicku (2004 – 2011) v porovnání s vývojem v ČR

Zdroj: MPSV, ČSÚ

Na Strážnicku byla sledována nezaměstnanost v posledním ekonomickém období 10 let, kdy byla budována občanská společnost na principech liberální ekonomiky Evropské unie.

Na Strážnicku došlo od roku 1998 do roku 2002 k nárůstu míry nezaměstnanosti především vlivem ukončení činnosti mnoha větších průmyslových podniků. V roce 2002 byla míra nezaměstnanosti 17,5% - nejvyšší během celého sledovaného období. Od roku 2002 až do roku 2007 míra nezaměstnanosti klesala, s celosvětovým ekonomickým růstem až na hodnotu 9,7%. V roce 2007 byla míra nejnižší, kopírovala celorepublikový trend. V následných letech v období hospodářské krize došlo k nárůstu míry nezaměstnanosti nad 10%, až na 16,9% v roce 2010. Poslední dostupná data z roku 2011 uvádějí nezaměstnanost na Strážnicku 14,6 %, což byla vzhledem k tehdejšímu průměru celé ČR – 8,6%, nadprůměrně vysoká hodnota. V roce 2014 byla stanovena hodnota 9,2%. Na nepříznivou situaci na místním trhu práce má vliv i nedostatečná infrastruktura příhraniční oblasti, nutnost dojíždění za prací do větší vzdálenosti a absence větších zaměstnavatelů i malá aktivita (podnikavost) v drobných výrobcích a službách. Strategie pro hospodářský růst ČR proto navrhuje zacílení na zaměstnanost žen s malými dětmi, mladé lidi a starší pracovníky. (Více o zaměstnanosti dle sektorů v kap. 5.2.7)

Vývoj daňových příjmů

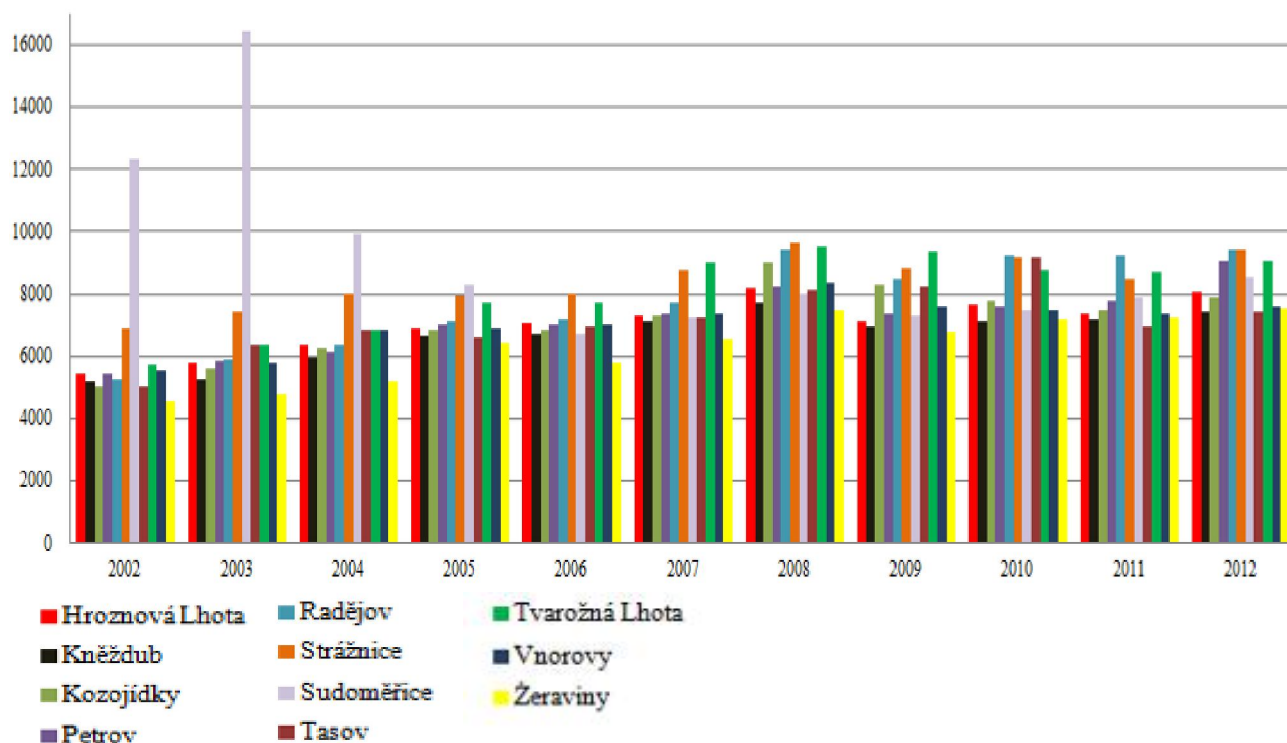
Daňové příjmy tvoří dominantní část z veškerých příjmů, které mají obce k dispozici a v posledních letech můžeme sledovat trend zvyšování podílu daňových příjmů na celkových příjmech obcí. Stálost a stabilita těchto příjmů je jedním ze základních faktorů, které mají vliv na rozvoj regionu.

Z výraznějších vlivů, které v předešlých letech ovlivňovaly vývoj daňových příjmů na obyvatele v obcích MAS Strážnicko patří především stavební činnost a provoz firem, například:

- v obci Sudoměřice byly vysoké daňové příjmy výsledkem příjmů z místního parkoviště pro kamiony. Po výstavbě obchvatu za 250 mil Kč a vstupu ČR do EU nebylo potřeba tuto službu provádět, proto nastal skokový pokles a následná stabilizace příjmů.
- město Strážnici má vedoucí postavení díky příjmům z působení mnoha firem ve městě zabývajících se především službami a stavebnictvím.
- obec Tvarožná Lhota dosáhla dobrého výsledku i vlivem prodeje svého autokempu v RO Lučina soukromé osobě z obce
- obec Radějov zhodnocuje příjmy z podnikání v turistice ve své obci, což je patrné v poslední době i v Petrově
- obec Žeraviny dosahuje dlouhodobě nejnižších hodnot, v obci není v provozu významnější firma/podnikatel. Všechny obce vykazují rostoucí tendenci daňových příjmů.

Graf: Vývoj daňových příjmů na obyvatele a rok (2002 – 2012)

Vývoj daňových příjmů

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Migrace obyvatel

Vývoj počtu cizinců v regionu Strážnicka koresponduje s trendem vyšší migrace obyvatel v celé České republice, zejména v období po vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004.

Počet cizinců ve všech obcích regionu dlouhodobě roste (sledované období posledních 15-ti let), jak ukazuje příloha. Zatímco v roce 2001 bylo v mikroregionu Strážnicko evidováno 15 cizinců, v roce 2014 počet cizinců vzrostl na **145 osob, což je necelé 1% populace území**. Nejvíce cizinců přichází ze Slovenské republiky, a to většinou za prací. Další početnou skupinou jsou obyvatelé Ukrajiny, Vietnamu nebo ostatních států Evropské unie. S možností cestování a snazším využitím pracovních příležitostí v zahraničí se také projevila stoupající trend smíšených rodin, kdy se do regionu vrací se svými zahraničními partnery a dětmi lidé, kteří například po studiích chtěli získat zkušenosti v zemích západní Evropy nebo USA.

Náboženské vyznání

Náboženská víra s sebou nese hodnoty, které byly uctívány po staletí. Promítá se v kultuře nebo v náboženských slavnostech, které byly uchovávané a předávány z generace na generaci.

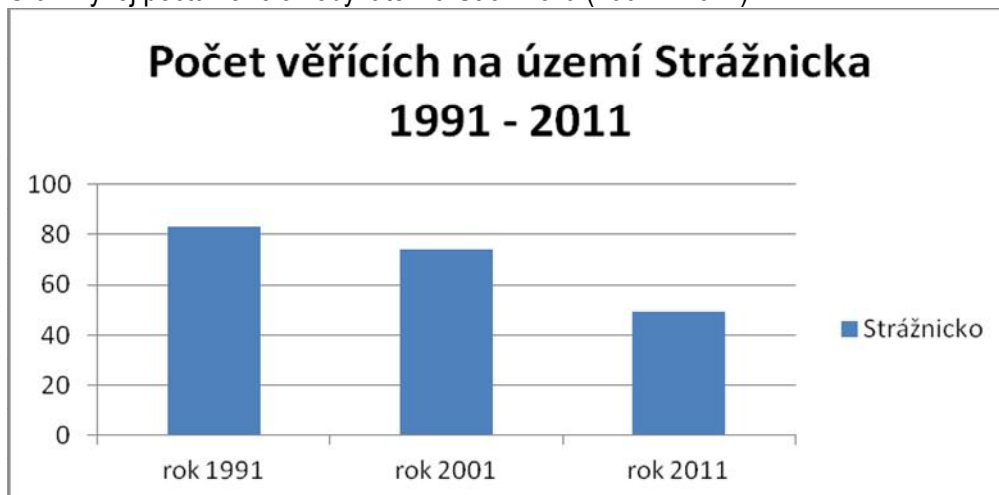
Na Strážnicku je v poměru k hodnotám ČR vysoký počet věřících obyvatel. Podle vývoje v posledních 15 letech však i zde pozorujeme rapidní pokles počtu věřících (v průměru okolo 30 %) ve všech obcích regionu jihovýchodní Moravy.

Postupný úbytek počtu věřících se odráží také v rodinách, jejichž rozpad lze v současné době vidět i na Strážnicku (viz.graf níže). **Úbytek věřících a rozpad rodin mají přímou souvislost**. V porovnání s celorepublikovým trendem však můžeme konstatovat, že Strážnicko sice úbytek v obou oblastech zaznamenává, nicméně se stále drží nad celorepublikovým průměrem. Ve 20letém srovnání vidíme výrazný pokles počtu věřících obyvatel Strážnicka z 83% na 49%, **což je 34% pokles**, jak ukazuje následující graf.

V posledních letech se díky projektům MAS Strážnicko podařilo opravit řadu kostelů (Římsko-katolická farnost (ŘKF) Kněždub – oprava staré sakristie, ŘKF Hroznová Lhota – stavební úpravy zděného oplocení a zpevněných ploch, oprava kaple sv. Martina v Kozojídkách, ŘKF Sudoměřice – oprava farní budovy a vstupu do kostela, ŘKF

Radějov – oprava fasády kostela) a prostranství okolo kostelů a pořídít vybavení pro spolkové církevní aktivity na Strážnicku a také podpořit řadu společensko - náboženských aktivit: Rodinné centrum Strážnice, Krojová pouť na Žerotín apod.

Graf: Vývoj počtu věřících obyvatel na Strážnicku (2001 – 2012)

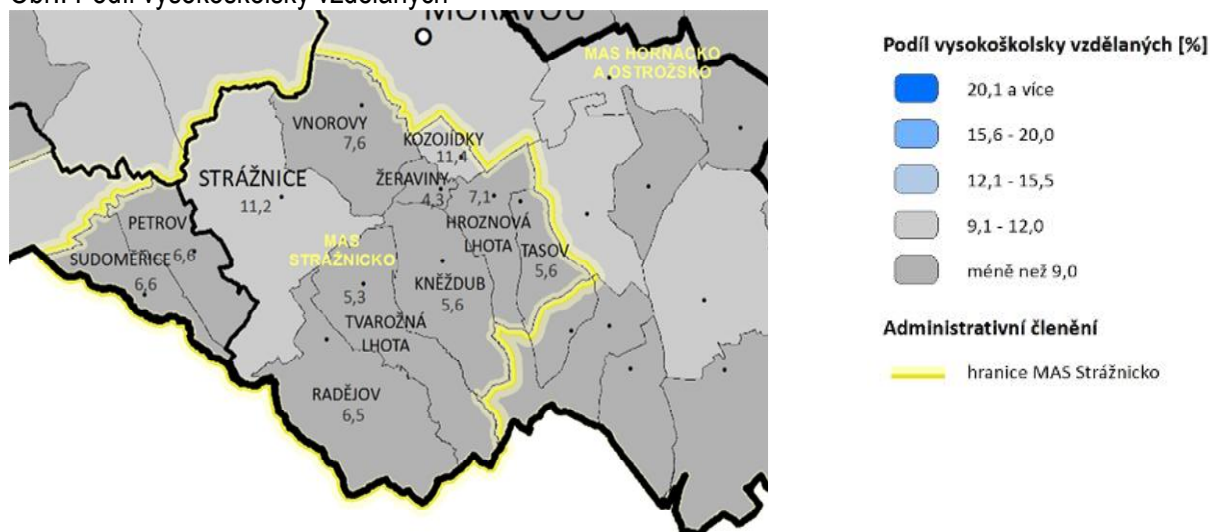
Zdroj: ČSÚ

Vzdělanost obyvatel

Na Strážnicku můžeme pozorovat v desetiletém srovnání, že vzdělanost oproti roku 2002 stoupá (viz graf). Pozorujeme, že poklesl počet osob, které jsou bez vzdělání, a to o 25%. Osob vyučených je o 3% méně. To můžeme vysvětlit stále klesajícím zájmem o učební obory a o řemeslo vůbec, což je ale celorepublikový trend. Počet osob s maturitou stoupl o 12%, může to být způsobeno také větší možností a nabídkou škol, které maturitu mohou nabídnout ke studiu. Největší posun můžeme vidět u **vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kterých je ve srovnání s rokem 2002 více o 45%**. Z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel území Strážnicka bylo v roce 2012 ovšem jen **7% vysokoškolsky vzdělaných**, což je 1184 osob (viz mapa níže).

I přes nárůst ekonomicky aktivních vysokoškolsky vzdělaných obyvatel MAS Strážnicko dosahuje území **podprůměrných hodnot** v rámci Jihomoravského kraje (14,7%), tak České republiky (12,5%), dle Typologie území ČR (Ekotoxa). Čtvrtina vysokoškolsky vzdělaných obyvatel vyjíždí za prací do okolních měst či vesnic, což odpovídá rozsahu celkové dojížděky za prací na Strážnicku. Nejčastěji se za prací dojíždí do 20 km: do Hodonína, Veselí nad Moravou nebo do Strážnice. Viz tabulka a graf přílohou.

Obr.: Podíl vysokoškolsky vzdělaných

Zdroj: Ekotoxa 2014

Definice: Podíl obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním - vysokoškolské vzdělání k celkovému počtu obyvatel starší 15 let včetně nezajištěných

2.2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA A SLUŽBY

V obcích Strážnicka je dobře udržována a dobudována technicko-sídelní infrastruktura -sítě, místní komunikace (viz příloha) odpovídající stavu v ČR a v Jihomoravském kraji. Území je dostatečně zasíťováno plynem, elektřinou a většinou i vodou, ovšem z dálkových zdrojů. Některé obce nemají dobudovány ČOV. V současnosti je v realizaci dobudování společné Čistírny odpadních vod v obcích sdružení ČOV DSO Velička (Kozojídky, Hroznová Lhota, Tasov, Žeraviny, Kněždub).

V automobilové dopravní struktuře převládají silnice III. třídy, které jsou v uspokojivém stavu ovšem potřebují průběžnou údržbu. V dezolátním stavu (vyjeté koleje, sesuvy okrajů) je silnice II. třídy ze Strážnice do Bzence, která dále pokračuje do Uherského Hradiště. Silnice první třídy I 55 vede přes Vnorovy, Strážnici, Petrov, do Břeclavi a dále k hranicím s Rakouskem. **Silnice I 55 je místy je v dezolátním stavu**, především v městě Strážnice a okolí. Dlouhodobě je plánována výstavba rychlostní silnice R 55 vedoucí jako obchvat obcí Strážnicka, ovšem chybí jednotné koncepční řešení především v rámci JMK a struktur státu.

Vlakové spojení je v obcích Sudoměřice, Petrov, Strážnice a Vnorovy.

Do ostatních obcí zajišťují **dopravu autobusové linky** zajišťované firmou IDOS JMK, kterou ovšem průběžně **doplácejí obce**. Vlakovými spojeními jsou v průběhu dne dostupná okolní města Veselí nad Moravou, Hodonín i Brno.

V průběhu diskuse se studenty zaznělo:

Ráda bych využívala železniční dopravu pro dojíždění, ale vlakové spojení směrem do Velké nad Veličkou je slabé.

Studentka SŠ oděvní Strážnice

Lodní dopravu je možno využít po Baťově kanálu. Jedná se o historický zavlažovací systém a současně vodní cestu z Ratíškovice do Otrokovice, která byla budována mezi lety 1935 a 1938 pro přepravu lignitu do otrokovické tepelné elektrárny. Baťův kanál vede Strážnicí, Petrovem, Sudoměřicemi a je **turisticky nadregionální**. **Na území Strážnicka přivede cca 50 000 návštěvníků ročně** (Statistická data Baťův kanál), ovšem chybí zázemí a služby v jednotlivých obcích.

Cyklodoprava v území je řešena pouze koncepcí rozvoje cykloturistiky (blíže viz kap. Turistika). Územím Strážnicka vedou turistické cyklostezky, dálkové i místní. Cyklotrasy (č. 46 a 47) jsou součástí nadregionální sítě cyklotras. Jejich stav je ovšem různé kvality a je zapotřebí jejich dobudování. Dálková cyklostezka Moravská stezka č. 47, která začíná v Olomouci a končí v Hodoníně, prochází na území MAS Strážnicka Vnorovami a Strážnicí. Druhou dálkovou trasou je Beskydsko-karpatská magistrála č. 46 dlouhá 249 km, vedoucí východomoravskými pohraničními pohořími Bílých Karpat a Beskyd (viz mapka přílohou). Trasa vede i obcemi Strážnicka, a to Sudoměřicemi, Petrovem, Strážnicí, Tvarožnou Lhotou a Radějovem. Na tyto stezky se napojuje síť vinařských stezek a místních naučných stezek (viz příloha), které mají různě rozvinutou infrastrukturu.

Cyklodoprava do škol a zaměstnání je řešena zatím okrajově a zatím neodpovídá trendu cyklodopravy ČR. Není vytvořena síť **stezek a cyklopásů bezpečně vedoucí žáky do škol a lidi do zaměstnání** ve spádovosti především do města Strážnice, spádových obcí Hroznová Lhota a Vnorovy, případně okolních měst. Síť turistických stezek je většinou užívána jen v létě a tomu odpovídá i nezpevněný povrch, který nelze využít k celoroční dopravě do škol a zaměstnání.

Pěší doprava je na Strážnicku řešena také především turisticky (blíže viz kap. Turistika) Obce udržují bohatou síť pěších stezek – chodníků v obcích, ale jejich kvalita a bezpečnost je místy limitující pro užití. Obce se tak snaží postupně vytvářet i **síť bezpečných chodníků a stezek do škol a center zaměstnání ve svých obcích.**

Ve veřejné diskusi na středních školách o strategii rozvoje území zaznělo:

Jezdila bych na kole do školy, ale chybí cyklostezka ze Bzence do Strážnice. Také z Rohatce se nejde do Strážnice na kole dostat.

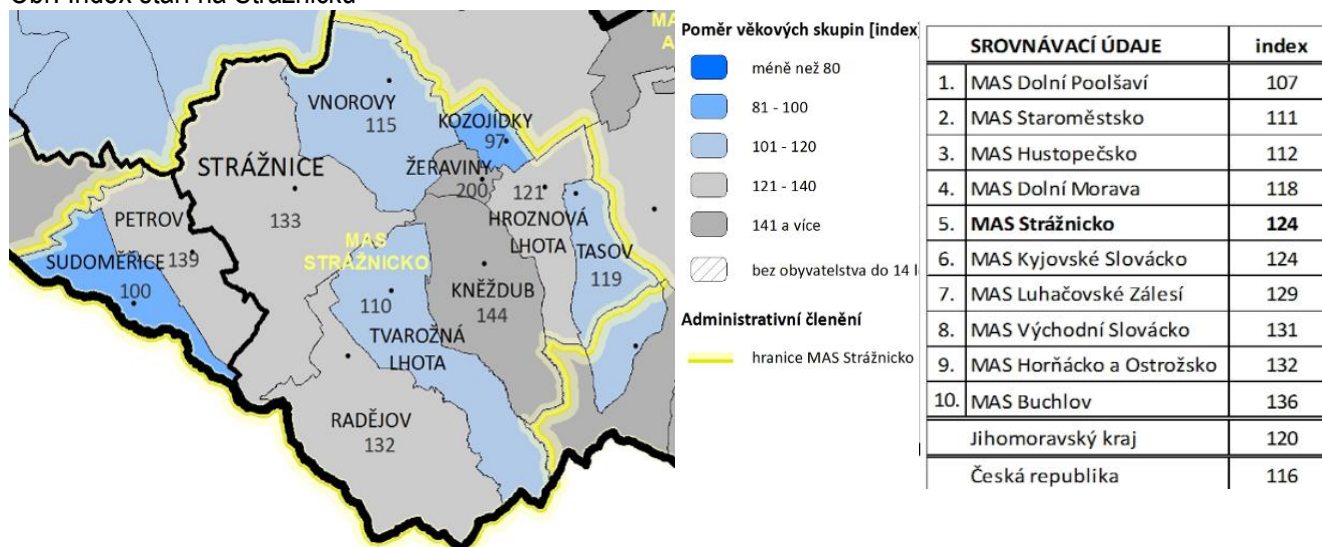
Studentky 3. ročníku Purkyňova gymnázia Strážnice

2.2.3 VYBAVENOST OBCÍ

Na Strážnicku je vybavenost veřejnými službami a kvalita těchto služeb na dobré úrovni (graf viz příloha). Jedná se o vybavenost obcí školou, knihovnou, kinem, přírodními amfiteátry, muzei, koupalištěm, hřištěm, tělocvičnou, zdravotnickou službou apod. Tyto služby lze rozdělit na základní, které občané musí platit a kulturní, které si občané tvoří sami.

Tento jev pravděpodobně velmi výrazně ovlivňuje atraktivitu těchto oblastí pro podnikání, bydlení i cestovní ruch. Menší obce mají sice nízkou úroveň vybavenosti veřejnými službami – službami pro občany (mateřské a základní školy, zdravotnická zařízení, pošta apod.), ty jsou však **relativně přístupné v blízkém okolí.** Zcela však chybí návaznost těchto služeb mezi sebou, případně i na komerční služby, které by snížily náklady a umožnily lepší dostupnost služeb. Nedostatečné se jeví služby pro seniory se sníženou mobilitou (např. opatření typu nabídka základních poštovních služeb v místním obchodě). V posledním 5-tiletí stoupá možnost připojení k vysokorychlostnímu internetu, ovšem jen ve větších sídlech. Plošné pokrytí je, především v malých obcích, nekvalitní.

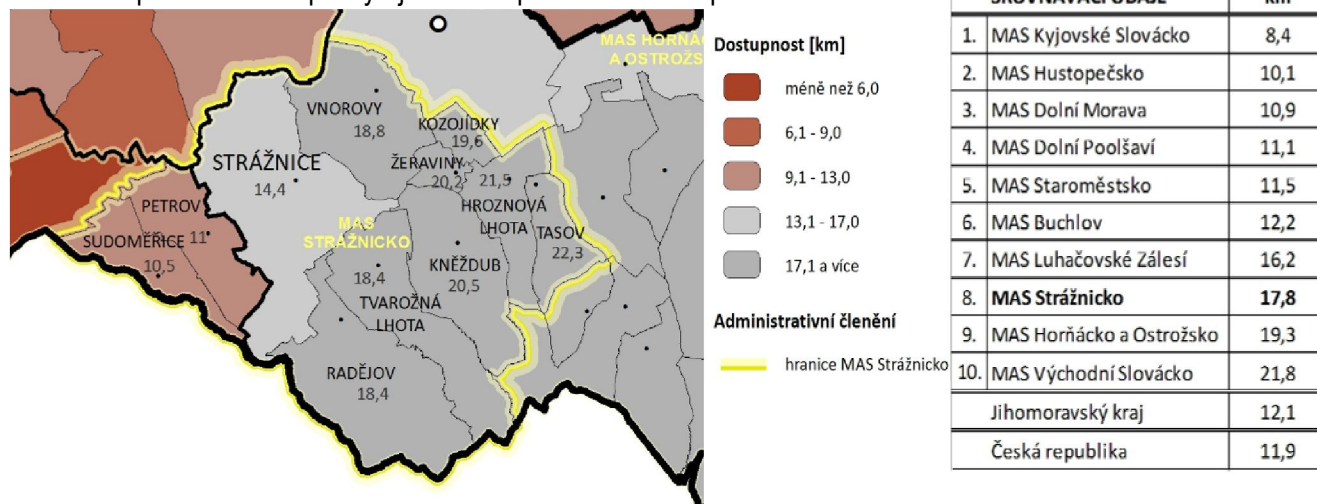
Obr. Index stáří na Strážnicku

Zdroj: Ekotoxa 2014

Pozn. Strážnicko dosahuje nadprůměrných hodnot ve srovnání s Jihomoravským krajem v oblasti stáří obyvatel – index 124, Jihomoravský kraj 120. Ve srovnání s Českou republikou je tato hodnota mírně pod hodnotou indexu v České republice. Jedná se o podíl osob ve věku nad 65 let k počtu osob do 14 let. Převyšuje-li výsledná hodnota indexu 100, je počet seniorů vyšší než počet dětí

Obr. Dostupnost zařízení poskytujících komplexní zdravotní péči

Zdroj: Ekotoxa 2014

Pozn.: Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližší nemocnici, poliklinice nebo jinému zdravotnickému zařízení poskytující komplexní zdravotní péči.

2.2.4 BYDLENÍ A RODINA

Obraz vesnic i předměstských částí Strážnice se vyvíjel v závislosti na zaměstnání obyvatelstva a také naznačoval sociální strukturu. Většina domů byla v 19. století vybudována z kamene nebo z hlíněných nepálených cihel (kotovic). Hlína jako stavební materiál byla snadno dostupná. Dobývala se v hlínících kolem vsí a byla podomácku zpracována. Hlíněné stavby byly charakteristické nejen pro vesnickou výstavbu, ale také pro rolnické usedlosti. Domy byly okapově orientovány a zdobeny, typické byly výstupky před vchody, tzv. žůdra, která patří dodnes k výtvarně nejpůsobivějším znakům lidových slováckých domů. Zajímavými prvky jsou také tvary komínů, zaklenutá okénka, orámování oken a dveří. V domech bydlelo i několik generací pohromadě.

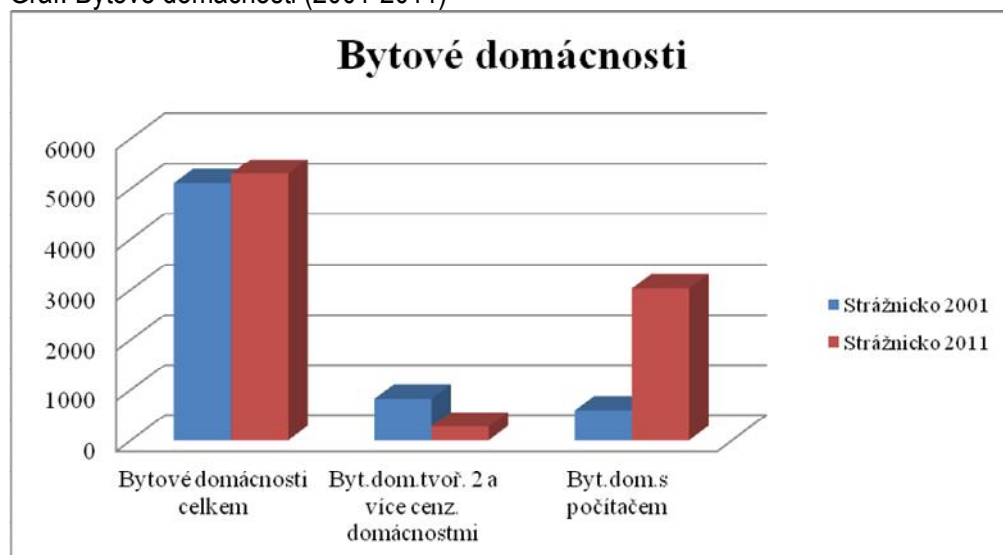
Od 60. let 20. století již vesnice začaly podléhat novým trendům ve výstavbě, ke stavbě domů se začaly používat pálené cihly, stavět domy na patro. V současné době můžeme vidět nepřestavěné tradiční domy postavené v původním vesnickém stylu jen zřídka.

Počet domů od roku 1869 neustále roste (tabulka viz příloha). Tento nárůst je patrný v každém sledovaném desetiletí a do roku 1970 narostl o 65%. Je to způsobeno zřejmě jednak růstem populace v tomto období (viz tabulka Počet obyvatel) a samozřejmě také nárůstem životního standardu.

Bytové domácnosti zaznamenávají růst oproti roku 2001 o 3,7%. Roste počet rodin, které bydlí v bytech samy jako 1 cenzová domácnost. Klesá počet domácností tvořenými 2 a více cenzovými domácnostmi. Pokles je až 32,8%. Je to zapříčiněno zřejmě trendem dnešní doby, kdy každá rodina upřednostňuje samostatné bydlení. Vybavenost domácností také roste, kdy téměř v každé domácnosti můžeme nalézt osobní počítač (nárůst o 500 %).

Podíl nevyužitých bytů z celkového počtu bytů na území Strážnicka se pohybuje na úrovni 7,6%, což je nižší hodnota, než v okolních MAS (Kyjovské Slovácko 8,5%, Horňácko a Ostrožsko 9,1%), dle Typologie území ČR – Ekotoxa. Hodnota je podprůměrná i v rámci Jihomoravského kraje (9,7%) a České republiky (10,1%).

Graf: Bytové domácnosti (2001-2011)

Zdroj: ČSÚ

V desetiletém srovnání je **trvale obydlených bytů** na Strážnicku o 7,9 % více, obdobně jako v Jihomoravském kraji, kde došlo k nárůstu o 7,4 %, v celé České republice došlo k nárůstu o 8,2 %. Počet rodinných domů narostl za 10 let o 3 %, v České republice zaznamenáváme růst o 2,1 %, nárůst v Jihomoravském kraji jen o 1,2 %. Vzrostl také počet **neobydlených domů, a to o 16,5 %**. V České republice a v celém Jihomoravském kraji však takový nárůst patrný není, pohybuje se okolo 1 %.

Velký nárůst za posledních 10 let můžeme pozorovat u **domů sloužících k rekreaci, a to o 123,6%** ovšem v celkovém počtu domů jsou to 4%, což je srovnatelná hodnota s ČR (4,1%) a nadprůměrná hodnota v rámci JMK (2,5%). Průměrné stáří domů vzrostlo o 8,33%, a to z 39 na 42,5let. **Méně je domů v soukromém vlastnictví, a to o 5,5%, což je trend v celém Jihomoravském kraji (8%), ovšem v ČR je jen mírný nárůst o 0,7 %**. Počet domů ve vlastnictví obce a státu klesl o 2%, a domů ve vlastnictví bytového družstva o 35,7%.

Graf: Vybavenost domů (2001-2011)

Zdroj: ČSÚ

Domy jsou oproti roku 2001 lépe vybaveny (především stoupla vybavenost veřejnou kanalizační sítí o 13% a ústředním topením o 14%). V současnosti je 95% obyvatel Strážnicka je napojeno na plynovod, což je

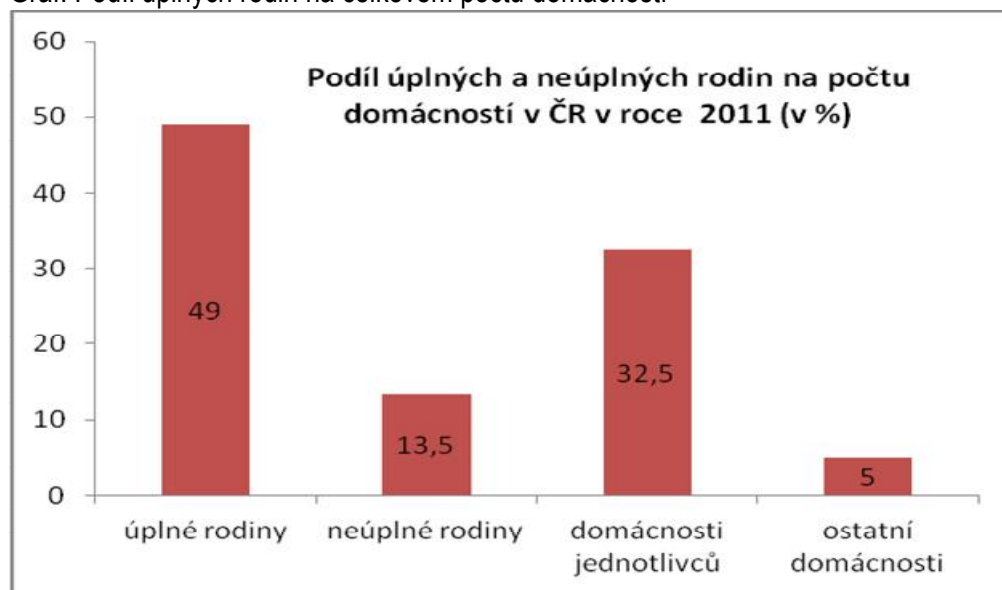
nadprůměrná hodnota vzhledem k Jihomoravskému kraji a České republice. Na rozdíl od procentního podílu 80,8% napojených osob na veřejnou kanalizaci, kde MAS Strážnicko dosahuje stále nižších hodnot v rámci Jihomoravského kraje (82,2%), ale vyšší než ČR (77,2%) a dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Klesl počet domů se **3 a více obytnými místnostmi a to až o 42%**. V grafech a tabulkách přílohou můžeme podrobněji pozorovat, že lidé stále více bydlí v bytech, které nevlastní, roste vybavenost bytů a domů, roste i počet neobydlených domů, tudíž roste zastavěnost ploch v obcích. V centrech obcí je řada domů opuštěných. Dobrým výsledkem je nárůst domů sloužících k rekreaci, čímž můžeme částečně řešit problém neobydlených domů, které se díky možnému pronájmu mohou udržovat.

Rodina a její prostředí hrají velkou roli v rozvoji člověka. Životní hodnoty vycházející z kulturních, sociálních a ekonomických podmínek přisuzují vysoký význam rodině a jejím vazbám. V posledních letech však začínají nabývat na důležitosti některé životní cíle, které mohou tento postoj nově ovlivňovat nebo oslabovat. Mladší generace klade vyšší důraz na možnosti seberealizace, hodnotu peněz a život v materiálním dostatku. To ve svém důsledku s sebou nese **pozdější zakládání rodin**. Dlouhodobě se navíc v rámci ČR téměř **každé druhé uzavřené manželství rozpadá** (viz graf v příloze). Rozpad rodin v posledních letech je patrný v celé České republice a v poslední dekádě 2001 - 2011 je tento **trend zřetelný i na Strážnicku**.

Počet domácností, ve kterých žijí úplné rodiny, se trvale snižuje. V České republice činil v roce 2011 podíl úplných rodin na celkovém počtu domácností 49% (viz graf).

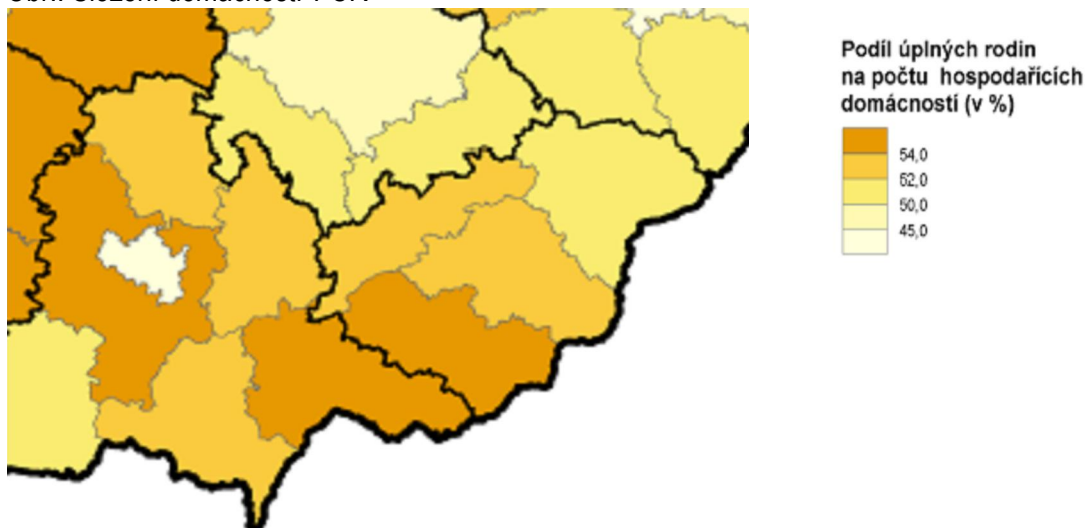
Graf: Podíl úplných rodin na celkovém počtu domácností

Zdroj: ČSÚ

Podíl úplných rodin je na Strážnicku o 3% vyšší než průměr v České republice (viz mapa). Tento stav je dán vyšším počtem věřícího obyvatelstva a také tím, že nárůst počtu neúplných rodin připadá zejména na obce s počtem obyvatel od 10 – 50 tis. (téměř 14%). S klesající velikostí obce se snižuje i počet neúplných rodin - v nejmenších obcích (do 199 obyvatel) je tento počet nejnižší (11%).

Obr.: Složení domácností v ČR

Zdroj: ČSÚ

Závěr z jednání PS obce:

Problémem se ukazuje fakt, že růst životní úrovně obyvatel, vč. soc. služeb, vybavenosti domů, **s sebou nese zvýšenou individualizaci společnosti**, která se projevuje na poklesu náboženského vyznání obyvatel, rozpad rodin a tím **větší zátěž pro samosprávu obcí a státní správu**, která se musí o individualizovanou společnost starat.

2.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A KRAJINA

Životní prostředí je jedním ze tří pilířů udržitelného rozvoje regionu pro zachování a rozvoj území dalším generacím. Proto se naše strategie ztotožňuje s hlavními cíli Státní politiky životního prostředí ČR - zajištění **zdravého a kvalitního životního prostředí, biodiversity, efektivního využívání zdrojů a minimalizace negativních dopadů** lidské činnosti na ŽP.

Občané Strážnicka dle dotazníkového šetření ohodnotili stav životního prostředí průměrnou známkou 2,23. Nejlépe je hodnocena četnost vývozů popelnic v obci, průměrná známka 1,78, naopak dle občanů je nejhůře hodnocen stav krajiny - lesů a větrolamů, 2,61.

2.2.5.1 Využití půdy

Většina území Strážnicka (68% území) je využívána jako orná půda střední a vyšší kvality především v povodí toků Moravy, Veličky a Radějovky. Strategie pro růst českého zemědělství a potravinářství po roce 2013 se zaměřuje i na **ochranu zemědělského půdního fondu**, zvláště jeho záboru. Je navrženo snížení tempa úbytku zemědělského půdního fondu (zemědělská půda v ČR zaujímá celkem 53,6% rozlohy), stejně i ztížení procesu opouštění a nešetrného zacházení se zemědělskou půdou. Na území Strážnicka také dochází k úbytku zemědělské půdy, od roku 2008 o 0,4 %. Největší podíl zemědělské půdy (88,43 %) z celkové plochy katastru má obec Hroznová Lhota, naopak nejmenší obec Radějov (jen 23,77 %).

Mírně roste podíl lesů a ostatních ploch, v ČR je z celkové výměry 33,76 % lesní půdy. Nejvíce lesů je v obci Radějov, téměř 72 % z celkové plochy katastru, ovšem díky soukromé Oboře Radějov (1 565 ha, jedna z největších v České republice) je velká část radějovských lesů se zvláštním režimem a veřejnosti téměř nedostupná. Ve Tvarožné Lhotě lesy zabírají 30%. Ostatní obce mají jen okolo 10% lesů. Celkem v průměru 15,01 % půdy lesní, což je o 18,69 % méně než celorepublikový průměr. Zanedbatelnou plochu lesní půdy najdeme v obcích Sudoměřice, Kozojídky a Žeraviny, kde v poslední době vznikají alespoň prvky USES.

V posledních letech můžeme sledovat nárůst lesní půdy - v obci Tvarožná Lhota nárůst o 10 ha v roce 2013 oproti roku 2010, ve Strážnici nárůst o 7 ha, o 2 ha v Sudoměřicích a Tasově. Ve všech obcích došlo k výsadbě lesů na původně zemědělské půdě – loukách, opuštěné orné půdě.

Podíl vodních ploch, díky přítomnosti toků Moravy, Veličky a Radějovky je větší (2,57%) jak zastavěné území, v ČR tvoří podíl vodních ploch 2,07%, tedy méně než na území Strážnicka. **Ovšem většina toků má velkou část regulovanou a velmi kolísavý průtok a v létě vysychá.**

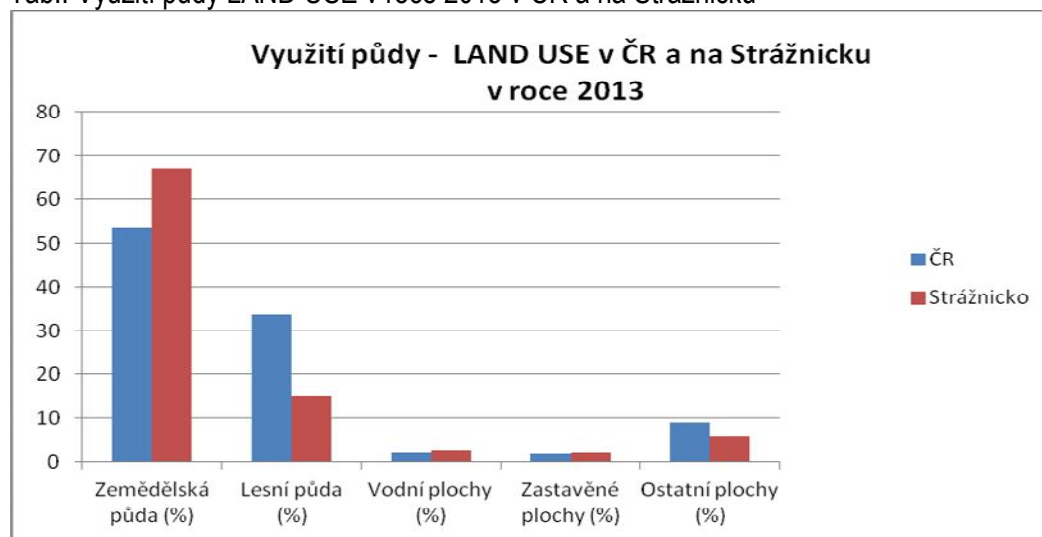
Podíl zastavěné plochy v obcích se pohybuje okolo 2% ploch katastru což je vzhledem k průměru ČR 1,68 % srovnatelná hodnota. (viz tabulka a graf). Na území MAS Strážnicko je až o 14% více zemědělské půdy, než je celorepublikový průměr a průměr v Jihomoravském kraji. Podíl lesní půdy na území MAS Strážnicko je o téměř 12% nižší než hodnota v České republice dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Tab.: Tendence ve využití půdy za posledních 10 let na Strážnicku a v ČR

LAND USE	stav v % k 2002 v ČR	pohyb o % k 2013 v ČR	stav v % k 2002 Strážnicko	pohyb o % k 2008 Strážnicko	pohyb o % mezi 2008 a 2013 Strážnicko
Zemědělská půda (ha)	54,2	-0,7	67,54	-0,335	-0,063
Lesní půda (ha)	33,5	0,3	14,97	0,120	0,012
Vodní plochy (ha)	2	0,1	2,57	0,034	-0,011
Zastavěné plochy (ha)	1,7	0	1,97	-0,012	-0,008
Ostatní plochy (ha)	8,6	0,4	5,59	0,220	0,063

Zdroj: ČSÚ

Tab.: Využití půdy LAND USE v roce 2013 v ČR a na Strážnicku

Zdroj: ČSÚ

Lesy a lesní hospodaření

Na Strážnicku je nerovnoměrné rozložení lesů. Souvislé lesní prostory větší než 10 ha se nacházejí pouze v nivě řeky Moravy a na hřebenech Bílých Karpat. Lesní celky jsou vesměs chráněny speciálními zákony – v povodí Moravy – v rámci přírodního parku a území Natura a v Bílých Karpatech v rámci CHKO a Natura (bližší popis ochranných režimů v další kapitole). Vlastnictví lesů je většinou státní, druhý největší vlastník je pan Leoš Novotný - 1100 ha obora Pusté v CHKO a dalšími vlastníky jsou obce (120 až 10 ha) a singulární družstva

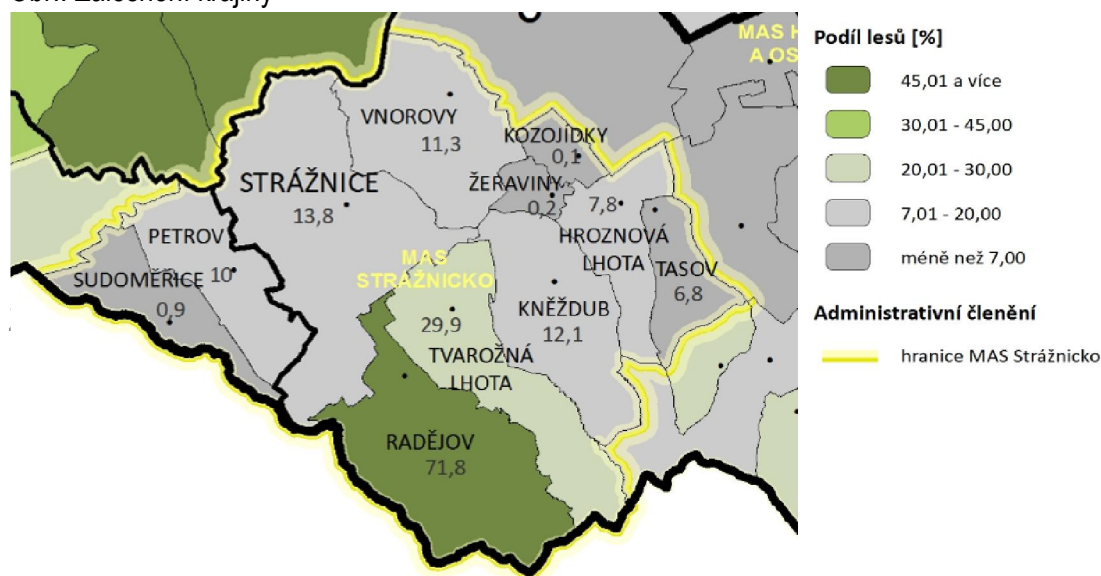
drobných vlastníků (50 až 10 ha). Ovšem krajina v okolí obcí (mimo Radějov) trpí bezlesím, které se mj. projevuje výraznějšími vlivy sucha a eroze.

Hospodaření v lesích je většinou založeno na LHP (lesní hospodářský plán), kde je určena míra těžby a pěstebních zásahů. Obecně se začíná prosazovat probírkové hospodaření a holosečné těžby jsou minimální, vždy je kladen důraz alespoň na určitou možnost samoobnovy porostu lesa zmlazením. Hlavní pěstební dřeviny jsou dub, buk, smrk, dále modřín, habr, jasan, lípa a další. V porostech se nacházejí i divoké ovocné dřeviny – břek, třešeň, hrušeň, oskeruše aj., které mají velmi ceněné dřevo. Obce mají nedostatek prostředků na šetrnou těžbu a péči o les. Obce mají i zájem rozšiřovat plochy lesů a tím snižovat vliv sucha a eroze v území. V regionu chybí místní zdroje pro obnovu lesů – lesní školky, které by podpořily místní specifickou produkci především vzácnějších listnatých ovocných dřevin. Je málo zpracovatelského průmyslu na dřevo a ojedinělé jsou specializované výrobny – truhlárny na kvalitní dřevěné výrobky.

Stát i obce mají zájem podporovat neprodukční funkci lesa - zpřístupňovat lesy veřejnosti v rámci výletních a poznávacích pěších cest i cyklotras. Opačná tendence nastala po změně vlastníka v oboře Pusté nad Radějovem, která zabírá 80% lesů zmíněného katastru, kdy se z veřejně přístupné obory stává soukromý nepřístupný les.

*Názor občana v diskusi v obci Radějov:
Jestli nám zavřou oboru, tak se na les můžeme dívat jen v televizi...*

Obr.: Zalesnění krajiny

Zdroj: Ekotoxa 2014

Pozn. Ukazatel hodnotí stabilitu prostředí, narušení krajinného rázu, intenzitu zemědělské velkovýroby.

Zemědělské využití půdy

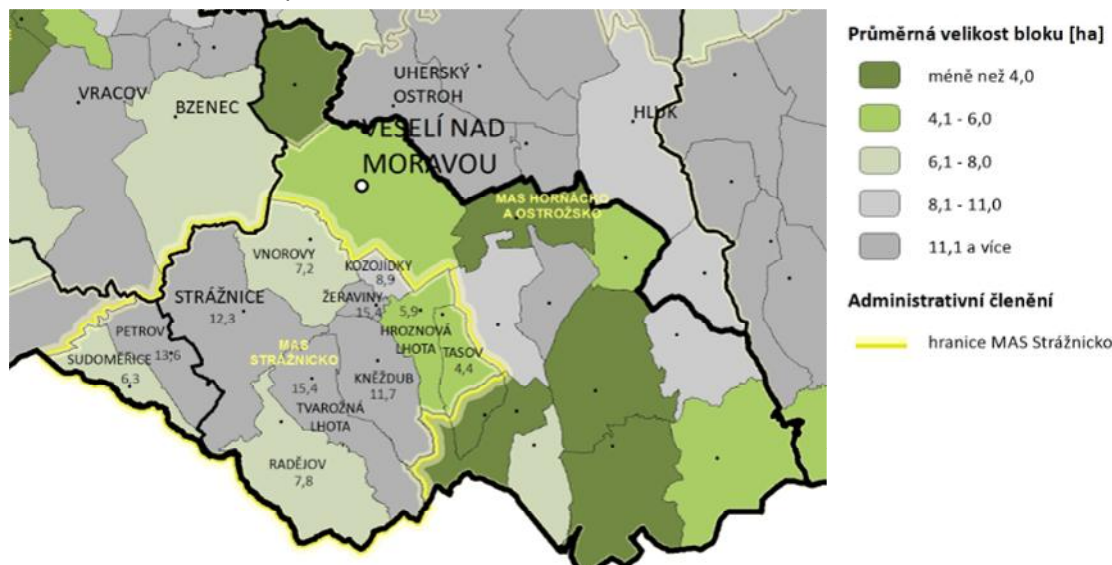
Zemědělství na Strážnicku mělo vždy velký význam. Zemědělsky úrodná krajina Strážnicka v minulosti zaměstnávala většinu obyvatelstva. **Před sto lety bylo na Strážnicku cca 16 500 obyvatel, stejně jako dnes, a 85 % z nich byli zemědělci. Dnes je to pouze 5 %.** V průběhu 20. století se i na Strážnicku naplno projevila průmyslová revoluce, na venkově začala velká část lidí pracovat ve výrobě - v továrnách ve větších obcích. Po komunistické kolektivizaci byly pozemky sceleny do zemědělských družstev. Budovy těchto družstev jsou v současné době ve většině obcí v různém stupni revitalizace, většinou však k nezemědělským činnostem (viz kapitola Podnikání). **Krajina ztratila vysokou míru mozaikovitosti a biodiversity.**

Většinu zemědělské půdy dnes udržují 2 akciové společnosti: Žerotín a.s. Strážnice (102 zaměstnanců) a Rolnická a.s. Hroznová Lhota (60 zaměstnanců) u nichž výrazně převažuje rostlinná výroba. Žerotín a.s.

pěstuje na 3 868,5 ha pšenici (32%), kukuřici (27%), v menším množství řepku (10,6%), ječmen (5%), slunečnici (2,9%), cukrovku (4%) a vojtěšku (3,6%), vinnou révu (2,3%), dále se specializují na chov dobytka (1 280 ks skotu). Rolnická a.s. pěstuje řepku a pšenici ozimou, kukuřici na siláž a zrno, kukuřici, je zde také chov prasat. Výroba je orientována nově také na zpracování v bioplynových stanicích (viz dále). Tyto firmy hospodaří na **velkých nedělených blocích půdy**, velké lány však způsobují erozi a vysušování oblasti.

Na mapě níže je zobrazena průměrná velikost půdních bloků, jež prokazuje slabou stránku území - velké lány orné půdy. Na Strážnicku průměrná hodnota 3,8 ha je vyšší než v sousední MAS Horňácko a Ostrožsko (1,6 ha), nižší však než v MAS Kyjovské Slovácko 3,9 ha. Nejvíce problematické jsou obce Tvarožná Lhota, Strážnice, Kněždub a Petrov, kde průměrná hodnota **monokultury je přes 10 ha**.

Obr. Průměrná velikost půdních bloků

Zdroj: Ekotoxa 2014

Pozn.: Průměrná velikost půdních bloků na území obce. Ukazatel pro hodnocení stability prostředí, narušení krajinného rázu a intenzity zemědělské výroby.

V posledním desetiletí došlo k mírným změnám ve využití zemědělské půdy: můžeme sledovat mírný **nárůst vinic (velkovýroba), pokles ovocných sadů** a stromořadí především v Petrově a Sudoměřicích (viz graf a tabulka). Na Strážnicku je dnes registrováno 228 zemědělských podnikatelů, z nichž ovšem reálně podniká na Strážnicku cca 30% - 50% z nich. V rámci PRV 2007 – 2013 bylo 12 z nich podpořeno – podpora vinařství (Uřičář, Macháček, Klásek, Svoboda, Konečný, ČZS Kozojidky a Sudoměřice), podpora živočišné výroby (Svoboda, Říha), rozvoj ovocnářství (Petruchová, Jaroš, Ekoton, o.s.). V porovnání s okolními vinařskými centry (Pavlovice, Hradiště, Bílovice, Milovice aj.) ovšem spektrum aktivit ve vinařství a přidružených služeb je stále o poznání nižší jak počtem vinařů, tak kvalitou jejich služeb.

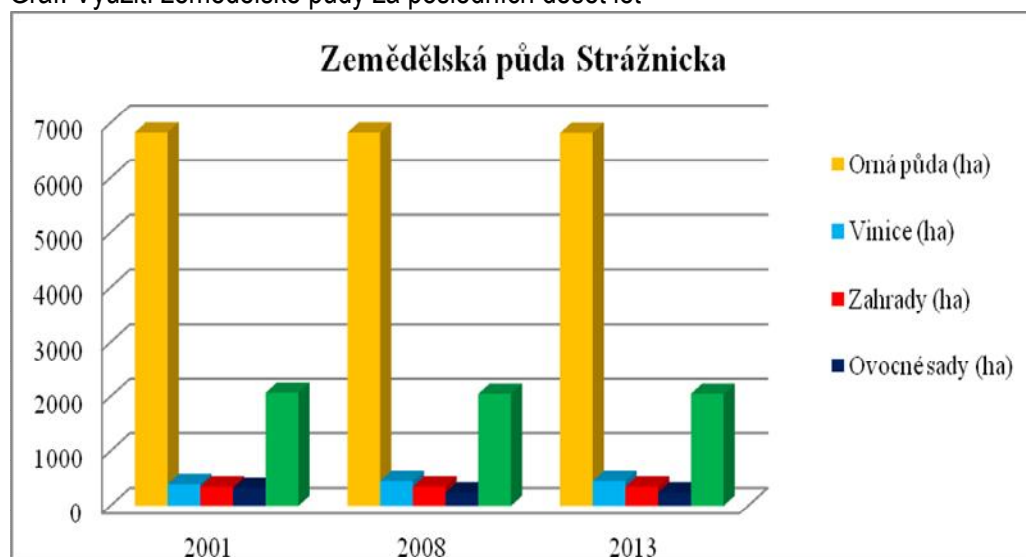
Tab.: Tendence ve využití zemědělské půdy za posledních deset let

LAND USE zemědělská půda	stav v % k celku 2002	pohyb o % k 2008	pohyb o % mezi 2008 a 2013
Orná půda (ha)	68,519	0,326	-0,043
Vinice (ha)	3,931	0,570	0,017
Zahrady (ha)	3,520	0,003	-0,003
Ovocné sady (ha)	3,239	-0,787	0,019
Trvalé porosty - louky (ha)	20,790	-0,113	0,010

Zdroj: vlastní zpracování

Pro další udržitelný rozvoj je potřeba podpořit tendence malovýroby jak z hlediska lepší ekologické stopy v krajině, tak k rozvoji místních řetězců. Potenciálem je **rozvoj vinohradních tratí na vrchu Radošov, Důbrava a především Žerotín a přilehlými tratěmi**, zde je ovšem limitující chybějící rozvod sítí, především elektřiny (Žerotín) a případně i vody, **včetně vodních ploch pro zavlažování sadů a vinogradů**.

Graf: Využití zemědělské půdy za posledních deset let

Zdroj: ČSÚ

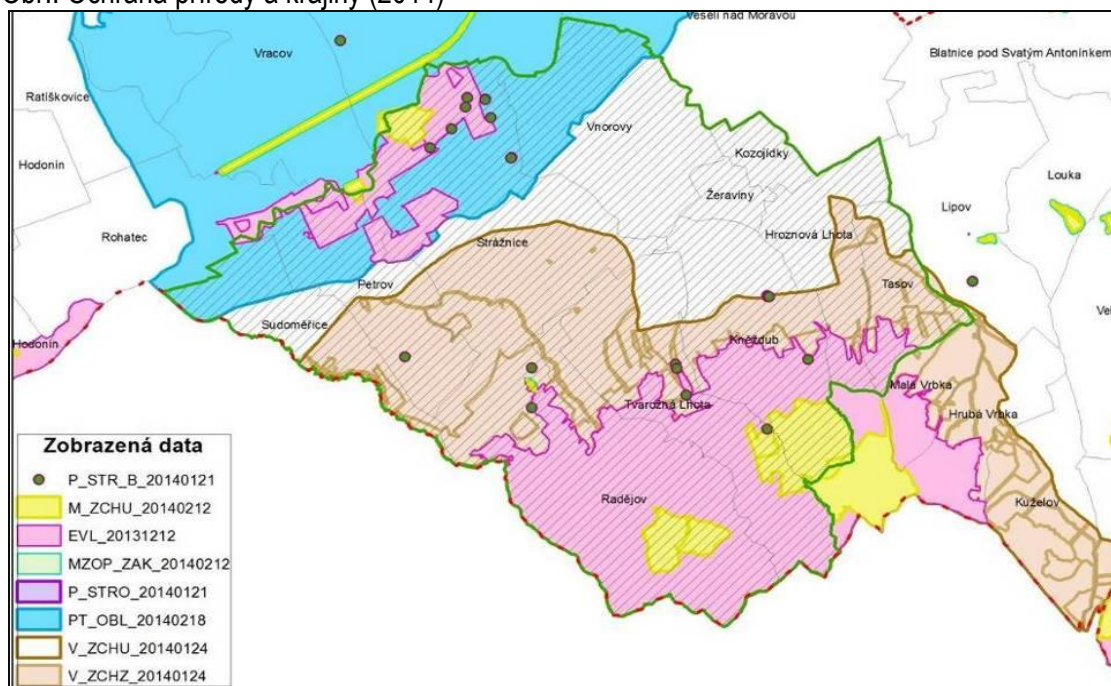
2.2.5.2 Ochrana krajiny a biologické rozmanitosti

Výjimečné utváření krajiny a biologická rozmanitost fauny i flory, jak je uvedeno již v úvodu, vedly k vyhlášení většiny území Strážnicka za **CHKO Bílé Karpaty v roce 1980** a v roce **1996 byl na stejném území vyhlášen status Biosférické rezervace UNESCO**. Od roku 2007 platí také vyhlášení území Natura pro oblast Bílých Karpat (oblast biotopů **vzácných rostlin a živočichů**) i **pro nivu řeky Moravy (ptačí oblast)**, která je navíc od roku 1993 chráněna jako Přírodní park Pomoraví vyhlášený za účelem ochrany krajinného rázu.

Ochranu přírody legislativně zajišťuje Agentura ochrany přírody a Správy CHKO Bílé Karpaty, MěÚ Veselí nad Moravou (odbor ŽP) a všechny obce (komise ŽP nebo pověřená osoba) ve spolupráci s nevládními organizacemi z okolí MAS (ČSOP, VIS, INEX aj.). Tradiční je taky zájmová aktivita ve využívání přírodních zdrojů a péči o přírodu a její složky. Blízkost řeky Moravy vždy využívali rybáři sdružení do početných místních organizací rybářského svazu, největší je ve Vnorovech (270 členů). Myslivost jako zájmová činnost je podporována v každé obci MAS Strážnicko, přemnožení zvěře (spárkatá, černá) dlouhodobě působí vysoké škody v území. Zahrádkáři mají početné zastoupení téměř v každé obci Strážnicka, nejvíce ve Strážnici (okolo 70 členů), ovšem chybí zájem i koncepce pěstování ovoce a mnohé sady a ovocné aleje zarůstají či jsou vykáceny nebo zastavěny. Také mírně, ale dlouhodobě klesá zájem o malovinařství a jsou opuštěny drobné držby vinic a sádků v krajině, které zarůstají či je skupují větší podnikatelé za účelem hospodaření či turismu.

Většina území Strážnicka, 70 %, patří do zóny zvláště chráněného území s cennými lučnými biotopy, bučinami a památnými stromy – především jeřáby oskeruše (hodnotné lokality viz příloha). **Zbylých 30 % je naopak extrémně zemědělsky využíváno s velmi nízkou úrovní biodiversity a s problémy eroze a zemědělského sucha**. Obce mají zpracovány územní plány i s ohledem na problematiku erozí, tato opatření však nejsou efektivně naplňována např. v pozemkových úpravách, z důvodu drobné držby půdy (traťová plůžina).

Obr.: Ochrana přírody a krajiny (2014)

Zdroj: AOPK 2014

Vysvětlivky:

- *M ZCHU - maloplošná zvláště chráněná území*
- *EVL - evropsky významné lokality*
- *MZOP ZAK - ochranná pásma ze zákona*
- *P STRO - památné stromy*
- *PT OBL - ptačí oblasti*
- *V ZCHU - velkoplošná zvláště chráněná území*
- *V ZCHZ - velkoplošná zvláště chráněná území se zonací*

Na území Strážnicka chybí systematické sledování biodiverzity v zemědělské krajině (mimo MZCHU a EVS), nejsou vytvářena systémová opatření pro její zachování a zvýšení. Také je nedostatečná osvěta v péči o přírodu např. v rámci škol či volnočasových aktivit (DDM, spolky). Alarmující je vysychání vodních toků a nedostatek všech typů vod (podzemní, stojatá i tekoucí) v území.

Území se nachází v CHKO Bílé Karpaty, které za hranicemi se Slovenskem pokračují jako CHKO Biele Karpaty. Plán péče CHKO Bílé Karpaty určuje možnosti hospodaření v jednotlivých zónách ochrany (viz obrázek v příloze) a řeší problémy na území do 31. 1. 2021. Pro oblast Strážnicka jsou významné a Správou CHKO ve zvláště chráněných územích i částečně podporované tyto historicky osvědčené aktivity: **údržby travních ploch a extenzivních sadů na svažitéch pozemcích Karpat a obnova drobných vodních ploch v povodí drobných vysychavých toků na svazích, v nivách vodotečí, v záplavových či podmáčených oblastech, podpora pastevectví a celkově malozemědělství. Novým je omezení šíření invazivního trnovníku akátu, křídlatek, intenzivní chov zvířete a likvidace přírodních porostů v oboře Radějov (uvnitř PP Kútka). Chybí ovšem podpora těchto aktivit mimo ZCHÚ a také není komplexní podpora malozemědělců, především v systému ekologického zemědělství, včetně odborného poradenství.**

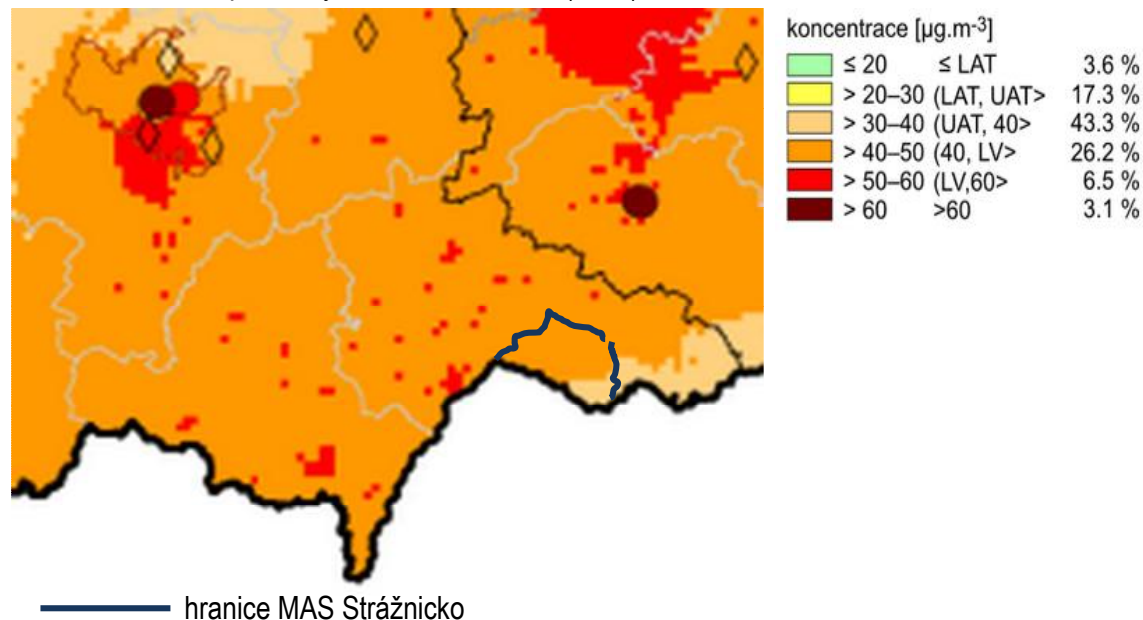
2.2.5.3 Ochrana ovzduší

Ovzduší je jednou z nejdůležitějších složek životního prostředí, jeho kvalita je velmi důležitá pro zdraví obyvatel, kteří vzduch vdechují i s látkami v něm obsaženými. Proto je kvalita ovzduší jedním z hlavních témat jak na státní, tak i evropské úrovni. V České republice je v platnosti Národní program snižování emisí, který podporuje

environmentálně šetrné technologie. Na rozvoj respiračních onemocnění a dalších nemocí má vliv především koncentrace prachu ve vzduchu.

Koncentrace prachových částic PM₁₀ v roce 2012 na Strážnicku ukazuje, že zalesněná území jsou zatížena méně (30 - 40 $\mu\text{m}/\text{m}^3$), zbytek území je v kategorii 40 - 50 $\mu\text{m}/\text{m}^3$ (což je mírné postižení, které je na 26% území státu).

Obr.: Koncentrace prachových částic PM₁₀, ČR (2012)

— hranice MAS Strážnicko

Zdroj: Cenia 2012

2.2.5.4 Ochrana vod

Na Strážnicku slouží přes 15 let jako hlavní zdroj pitné vody skupinový vodovod Veselí-Strážnice. Zdrojem je podzemní voda z jímacího vrtu ze **SV Bzenec-Kyjov-Hodonín**, s centrálním zdrojem ÚV Bzenec. Pro účely úpravy pitné vody se **jímá podzemní voda ze tří zdrojů**. Jedná se o prameniště JÚ Bzenec I (Moravský Písek) o vydatnosti $Q = 60$ l/s, JÚ Bzenec III, o vydatnosti $Q = 100$ l/s, JÚ Bzenec IIIa o vydatnosti $Q = 100$ l/s. Ze tří funkčních zdrojů je surová voda čerpána do úpravní vody Bzenec, která má **projektovaný kapacitní výkon $Q = 450$ l/s**.

Na tento skupinový vodovod jsou napojeny obce: Kozojídky, Petrov, Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy, Tvarožná Lhota a nově i Radějov. Druhý skupinový vodovod má Hroznová Lhota – Tasov. K zásobování pitnou vodou se využívají místní zdroje – 3 vrtů o celkové vydatnosti $Q = 4,0$ l/s. Čerpací stanicí o výkonu $Q = 9,0$ l/s je podzemní voda čerpána do stávající akumulace, věžového vodojemu. Samostatný veřejný vodovod mají obce Kněždub a Radějov. Obec Žeraviny není napojena na žádný vodovod. Dodávka pitné vody je dlouhodobě stabilní a zdroje dodávají vodu v rozsahu 460 l/os/den (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje - územní celek Hodonín). Do vodovodu je dodáváno tolik vody, že by objemem pokryla i více obcí. Spotřeba vody v okrese Hodonín činila v roce 2013 **83,1 l/os/den** (dle informací VAK), největší spotřeba na Strážnicku je ve Strážnici 218 922 m^3/rok - což je 106 l/os/den. Ve srovnání s Českou republikou, kdy je spotřeba **111 l/os/den** lze říct, že spotřeba je pod republikovým průměrem. Důvodem je především venkovský způsob života, kdy stále existuje ještě velké množství domácností, které využívají dešťovou vodu a vlastní studny jako doplnění odběru vody např. pro zalévání zahrady, splachování WC apod. V obcích Hroznová Lhota, Kněždub, Tasov, Žeraviny které mají vlastní vodovod, se spotřeba vody pohybuje okolo **70 l/os/den**. Je zde předpoklad, že s realizací stavby pro Hornácko, jež je v současné době v projektové fázi a samotnou realizací cca v roce 2016 budou následně zásobeny i tyto obce vodou VAK Hodonín.

Zřejmá je závislost většiny obcí na jednom vzdáleném zdroji pitné vody, který dnes využívá přes **90% obyvatel MAS** (jak ukazuje podrobně graf). **V obcích chybí náhradní místní zdroje pitné vody** (obecní studny, nádrže

apod.) pro nenadálé případy jako jsou například sucha či ekologické katastrofy. Negativní je dnes rozšířený trend užívání pitné vody pro technické účely – zalévání trávníků, mytí strojů, plnění bazénů, taktéž i pro splachování záchodů. **V této oblasti chybí osvěta i pilotní projekty v obcích.**

Graf: Potřeba vody – skupinové vodovody (2000-2015) v m³/d

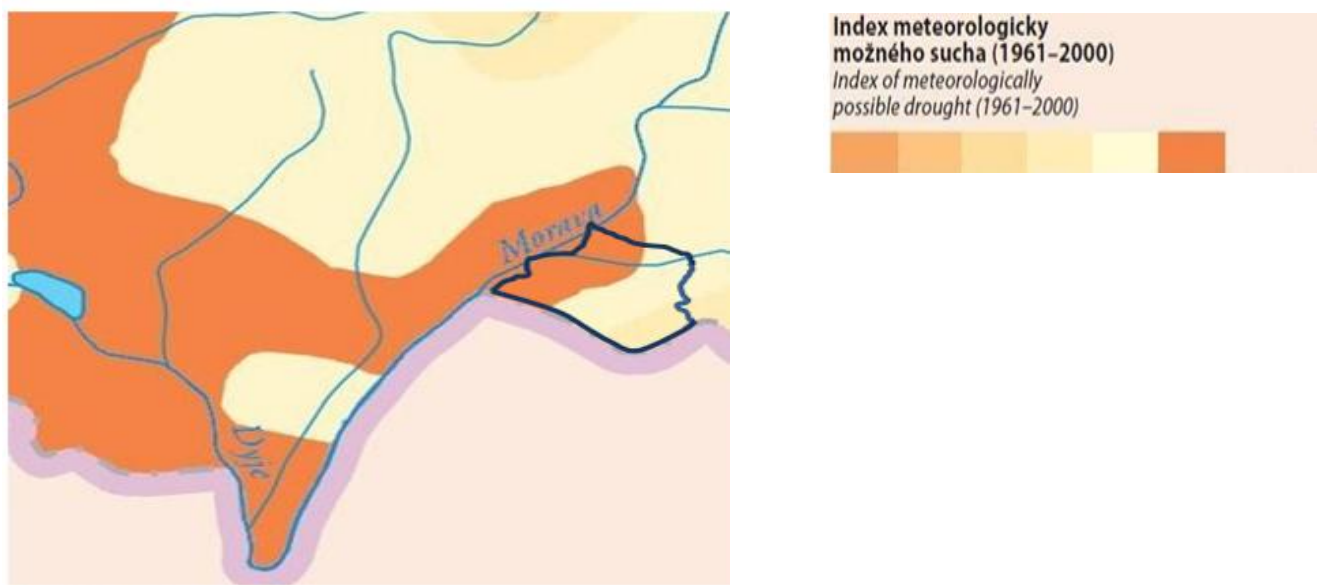

Zdroj: Jihomoravský kraj, odbor ŽP

Výjimku tvoří obec Žeraviny, která není napojena na veřejný vodovod, kde jsou občané závislí na vlastní studni. Město Strážnice od posledního velkého odstavení vody při havárii asi před 4 roky doplnilo evidenci studní na veřejných prostranstvích. Postupně všechny studny opravili a doplnili tak, že je možno načerpat si vodu z těchto studní ruční pumpou, ovšem voda je díky malému užívání zdrojů nepitná. V Radějově, který využíval studny donedávna, a v Sudoměřicích, je v obecních studních voda pitná. V ostatních obcích v obecních studnách je **buď voda nepitná, nebo její stav zástupci obce neznají.**

Jihomoravský kraj, jehož je Strážnicko součástí, je v **ČR území s nejnižším úhrnem ročních srážek, které místy dosahují jen 400 - 600 mm.** Na Strážnicku je to Petrov, Strážnice a Sudoměřice. Mapa jasně ukazuje významný problém Strážnicka a celé JV Moravy, sucho. Území dosahuje nejvyšších hodnot indexu meteorologického sucha ve sledovaném 40letém období 1961 - 2000. Jedná se o ukazatel, který je založen na integraci potenciálních deficitů vláhy ve vrstvě půdy 0 - 20 cm za vegetační období (1. duben - 30. září).

Obr.: Index sucha

— hranice MAS Strážnicko

Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

Počet epizod sucha a rozsah zemědělského sucha v letech 1961 – 2000, souvislých období vyznačující se odchylkami od klimatického optima, je na území Strážnicka ve střední až nejvyšší míře 45 – 65 bodů. Tento rozsah zemědělského sucha v letech 1961 – 2000 dosahuje na velké části Strážnicka maximálních hodnot. Nejvíce zasaženými územími jsou obce Petrov, Strážnice a Sudoňovice, viz.obr.

Plán péče řeky Moravy stanovil cíle pro prevenci negativních důsledků suchých období: **stanovení hodnot minimálních zůstatkových průtoků v tocích**, které vycházejí z potřeby zohlednit ekologická hlediska a ochranu ekosystémů vázaných na vodní toky, zabezpečení dodávky vody pro jednotlivé uživatele.

*Názor občana v diskusi v obci Radějov:
Jestli nám zavrou oboru, tak se na les můžeme dívat jen v televizi...*

Kvalita a především množství podzemních vod souvisí s kvalitou a množstvím vody povrchové, které v posledních letech je enormní nedostatek z důvodů sezónního sucha, otevřená, „stepní“ orbou vysušená, krajina s vysokým výparem a slabé možnosti akumulace.

Často jsou řešeny nákladné dešťové kanalizace a na zasakování se nebere ohled při nových stavebních projektech. Pomalu se v regionu prosazuje trend **zasakování vody v místě srážek** – jímky u domů, veřejných budov a zpevněných ploch. Tato opatření napomohou k udržování vyšší hladiny povrchové i spodní vody v místě.

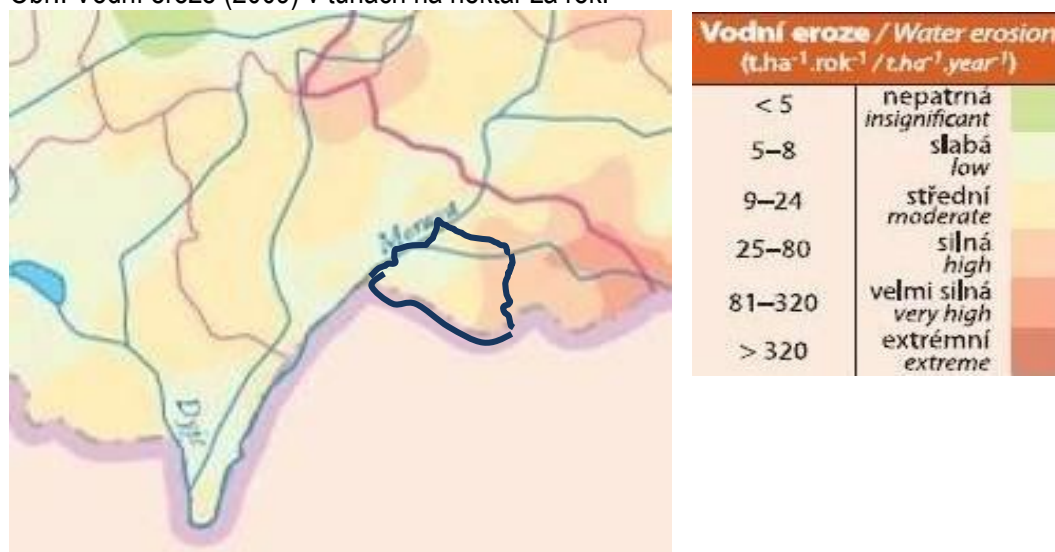
2.2.5.5 Ochrana půdy, protierozní opatření, zadržování vody v krajině

Pro území Strážnicka je půda významným výrobním prostředkem pro zemědělskou krajinu, ovšem **způsob jejího dlouhodobého užití je poměrně nevhodný**. Její ochrana jedním z hlavních úkolů rozvoje, vzhledem k úrodnosti půdy či ochraně proti erozi vodní i větrné.

Vodní eroze

V posledních 10 letech jsou zřejmé větší výkyvy počasí, především v létě kdy jsou delší období sucha a následně krátké, ale mohutné deště a v zimě, kdy je často sucho a větrné dny, vystřídáné krátkodobými návaly sněhu. Vodní eroze v obcích MAS Strážnicko je posledních 50 let výrazný problém (viz obr).

Obr.: Vodní eroze (2009) v tunách na hektar za rok.

— hranice MAS Strážnicko

Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

V zemědělském území katastrů je většina ploch zasažená výraznou erozí, jelikož valná většina orné půdy je ve velkých blocích na svažitéch pozemcích, kde se eroze může rozvinout. Silná a velmi silná eroze byla zjištěna v obcích Vnorovy, Kozojídky, Žeraviny, Hroznová Lhota, Tasov, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub. Na území Strážnicka byla provedena podrobná studie erozního ohrožení VULH prof. Dumbrovským, která ukazuje erozí nejohroženější katastry v obcích Tvarožná Lhota, Kněždub, Radějov (již částečně provedena opatření proti erozi – zatravnění) a Petrov. Eroze místy dosahuje i více jak 50 tun/ha za rok!

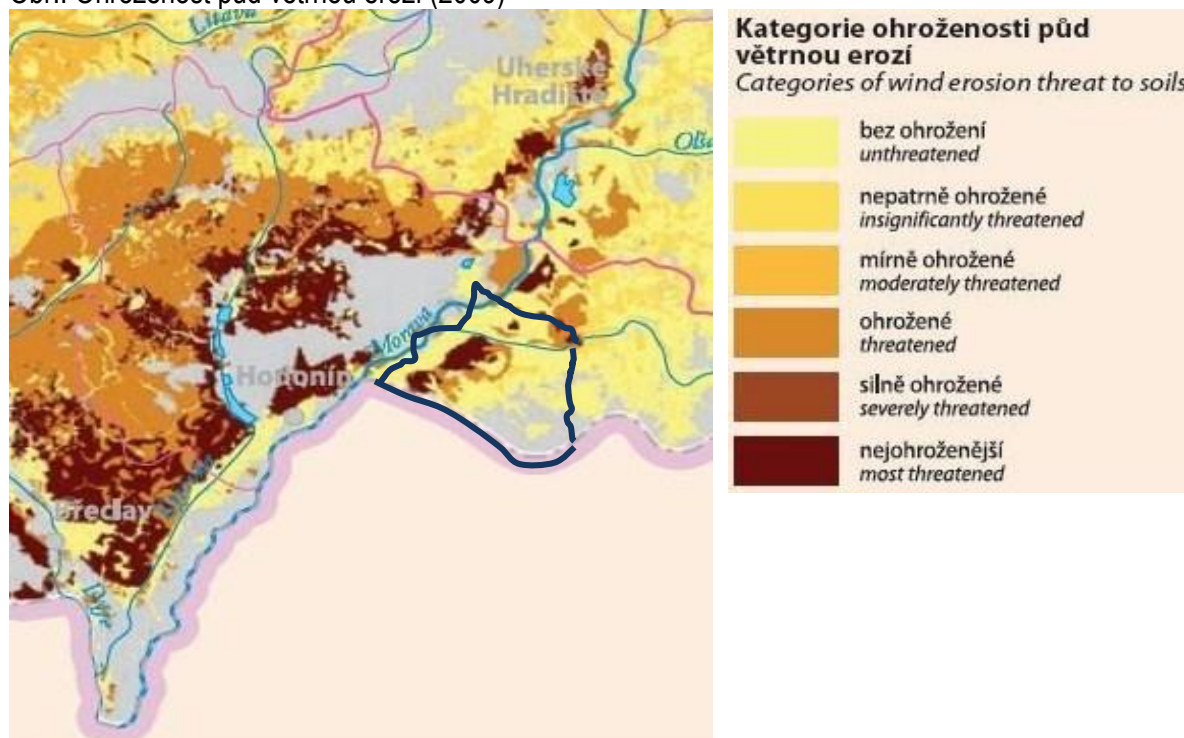
Plán péče povodí Moravy se zabývá mimo jiné i prevencí před povodněmi. Jsou zde stanoveny cílové hodnoty koryt toků jako průtok, který je vodní tok schopen bezeškodně převést, aniž by došlo k zaplavení okolního území a škodám v něm. Obce na říčce Veličce mají navržené v Plánu oblasti povodí Moravy za cíl navýšení ochrany pro maximální průtok z 20 leté na 100 letou vodu, tedy průtok povodně, který je dosažen nebo překročen průměrně jedenkrát za 100 let (tj. z Q_{20} na Q_{100}). Pro řeku Veličku je Q_{100} stanoveno na 98,418 m³/s.

Ač teoreticky známým, ale prakticky velmi pomalu nastupujícím trendem po období povodní, přívalových dešťů a sezónního sucha, jsou realizace **opatření pro zvýšení retence vody v území** – vodní plochy, suché travní poldry, výsadby prvků USES, zasakovací travní, keřové a stromové pásy, clonná zeleň, zasakování vody ze stavěných ploch apod. V minulém období na Strážnicku byla tyto opatření provedena jen na několika málo místech v kulturní zemědělské krajině. Po povodních koncem 90. let ovšem většina opatření směřovala do navýšení hrází a posunutí problému povodní dále po toku. Důvodem malé aktivity v krajině (mimo toků) může být nezáměr kompetentních osob, ale i složité vlastnické vztahy (traťová plužina), které lze řešit až pozemkovými úpravami.

Ohroženost půd větrnou erozí

S problémem sucha je také spojena větrná eroze. Oblasti zasažené suchem ohrožuje jak vodní eroze, tak také větrná. Jedná se o rozrušování půdního pokryvu a odnos nebezpečných částic do míst sedimentace, často na cesty, louky i do sídel. Půda je znehodnocována a snižuje se její produktivní schopnost. Obce ohrožené větrnou erozí (viz mapa) jsou především Petrov, Strážnice a Sudoměřice, tedy obce zasažené nejčastěji epizodami sucha. Pomalu nastupujícím trendem posledních let na Strážnicku je zavádění biopásů, prvků USES, zeleného hospodaření apod., které mohou rozvoj větrné eroze zmírnit. V minulém období byla na Strážnicku tato opatření provedena jen na několika málo místech v kulturní zemědělské krajině.

Obr.: Ohroženost půd větrnou erozí (2009)

— hranice MAS Strážnicko

Zdroj: Atlas krajiny ČR, MŽP 2009

Zeleň v obci a krajině

Na zemědělském Strážnicku, obdobně jako na celé JV Moravě, má zeleň v zemědělské krajině (trvalé plochy mezi, cest, remízy, sady, stromořadí a větrolamy) nezastupitelnou funkci – **zadržuje vodu v území, zpevňuje půdu a chrání proti erozi, produkuje kyslík, snižuje extrémní teploty, příznivě působí na mikroklima**. Zeleň v obcích (parky, stromořadí i zahrady) kromě estetické funkce snižuje prašnost a také hladinu hluku. MAS Strážnicko v minulém období podpořila řadu drobných projektů, kde vznikaly plochy veřejné zeleně a zeleně v obcích v OP EU v předešlém období 2007 - 2013. Do této oblasti také investovaly obce, především Strážnice, Tvarožná Lhota, Sudoměřice a Vnorovy. Ovšem projekty jsou zatím malého rozsahu a **chybí jim koncepce pro celé území a tím i určitý plošný efekt v území, který by se projevil na zlepšení mikroklimatu i na biodiverzitě v území**.

Ke snížení eroze na Strážnicku bude nutná větší osvěta, odborná pomoc a samotná obnova krajinných struktur (prvky USES, biopásy, cestní síť apod.), především **v rámci součinnosti obcí, občanů a zemědělských podniků především v rámci KPÚ**.

2.2.5.6 Odpadové hospodářství

Odpadové hospodářství v ČR i na Strážnicku stanovuje pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany zdraví obyvatel a trvale udržitelného rozvoje. Je zaměřeno na minimalizaci vzniku odpadů, na nakládání se vzniklým odpadem a jeho materiálové využití (recyklace), a energetické využití. Nejméně vhodná forma zpracování odpadu je jeho skládkování a likvidace ve spalovnách odpadu.

Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od občanů žijících na jejich území. Také odpady od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do systému odpadového hospodářství obce, přecházejí do vlastnictví obcí. Obce jsou povinny zajistit shromažďování, třídění a svoz odpadů. Logistika odpadového hospodářství zahrnuje zajištění sítě sběrných míst pro ukládku tříděného i netříděného odpadu, sběrných nádob na různé typy odpadů a také jejich dostatečné množství v jednotlivých obcích.

Plán odpadového hospodářství ČR 2015 - 2020 se zaměřuje především na předcházení vzniku odpadů, popřípadě maximální využití vzniklých odpadů, tedy recyklaci a opětovné využití odpadů. Po roce 2020 nebude podporováno nakládání s netříděným odpadem, a to především skládkováním a bude omezeno na spalování a hlavně na dotřídění recyklovatelných materiálů. Je tedy nutné minimalizovat netříděné odpady, případně je využívat jako suroviny. Nakládání s odpady občanů hradí obce ze svého rozpočtu a u mnoha **obcí dosahuje 5 - 10% ročních nákladů**.

Obce regionu Strážnicka jsou do procesu recyklace a třídění odpadu aktivně zapojeny a jejich záměry odpadového hospodářství jsou ve shodě s trendy určenými v Plánech odpadového hospodářství ČR. Na území Strážnicka obce třídí odpady v rozsahu odpovídajícím standardu ČR. Působí zde několik svozových společností a **není jednotný systém nakládání s odpady**. Roztříštěný systém odpadového hospodářství tak neumožňuje nastavit výhodnější podmínky pro zpracování a likvidaci odpadu. S tím souvisí také rozdílná výše poplatku za odvoz odpadu v jednotlivých obcích, která se pohybuje v rozmezí od 300,- až do 700,- Kč za osobu/rok.

Svozové firmy tříděné odpady většinou dále předávají na materiálové využití, většinu svozů však obsahuje netříděný TKO, a ten je pouze skládkovaný. Důvodem nevyužívání energetického potenciálu odpadu je velká vzdálenost k nejbližší spalovně, která se nachází v Brně a jiné alternativy neexistují. Obec Strážnice má skládku TKO povolenou do roku 2023 a nově vybudovala kapacitní skládku BRKO, ovšem pouze pro své užití.

Biologicky rozložitelný odpad začíná být využíván přímo obcemi na jejich plochách či místními zemědělci. Síť zařízení pro nakládání s bioodpady je v současné době nedostačující. Malou komunitní kompostárnu BRKO (do 300 t/rok) má i Tvarožná Lhota. Obce Vnorovy a Sudoměřice nově vytvořily sběrný dvůr, a to vybavený jak domácími kompostárnami, tak sběrem v obci na komunitní kompostování. Ostatní obce BRKO smluvně odváží do Těmic či Velké nad Veličkou.

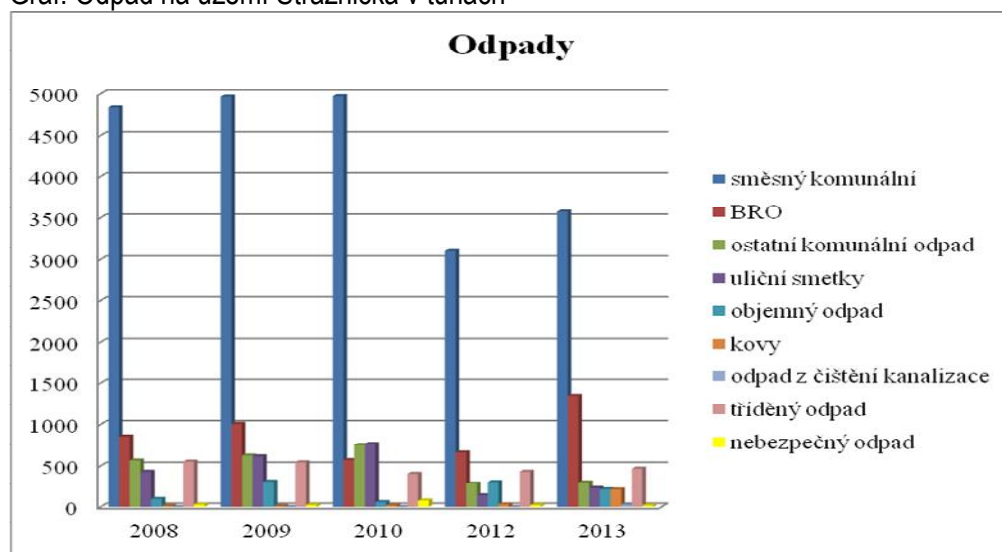
Na území Strážnicka v posledních 5 letech stále vzniká nejvíce netříděného TKO (viz graf). V roce 2013 jej bylo vyprodukováno 3 573,95 t. Ovšem **za posledních pět let kleslo množství komunálního odpadu o 25,5 %** z původních cca 4800 tun. Důvodem může být ekonomická krize související s nižší produkcí odpadů a především další dotřídování v obcích, zejména zavedení samostatného sběru biologicky rozložitelného komunálního odpadu - BRKO.

Pokleslo množství tříděného odpadu (trend posledních 5 let) snad také vlivem finanční krize - lidé méně nakupují, neprodukují tedy množství odpadů z nakoupeného zboží. Stavební materiál již není určen ke skládkování, a je hojněji využíván obcemi pro další využití například jako dřív pod cesty a chodníky. Klesá i množství nebezpečného odpadu, v obcích jsou v posledních letech pořízeny kontejnery na vysloužilá elektrozařízení. (grafy viz příloha). Odpovědný přístup obyvatel regionu k životnímu prostředí v posledním desetiletí se promítá i do problematiky černých skládek. Větší problémy s černými skládkami nejsou, ojediněle dochází k lokálním nepovoleným skládkám v malém rozsahu.

Jihomoravský kraj mapuje a vyhodnocuje, jak jsou obce úspěšné ve třídění odpadů, kategorie jsou rozděleny podle druhu tříděného odpadu dle velikosti obce. Dle míry třídění jsou obcím přiřazovány body. V rámci systému třídění dosahuje obec Tvarožná Lhota nejlepších výsledků v okrese, nejméně bodů získala obec Kozojídky.

Starostové obcí DSO Strážnicko v dotazníku zvolili oblast odpadového hospodářství jako jednu z nejvhodnějších vzhledem k navázání spolupráce s okolními obcemi.

Graf: Odpad na území Strážnicka v tunách

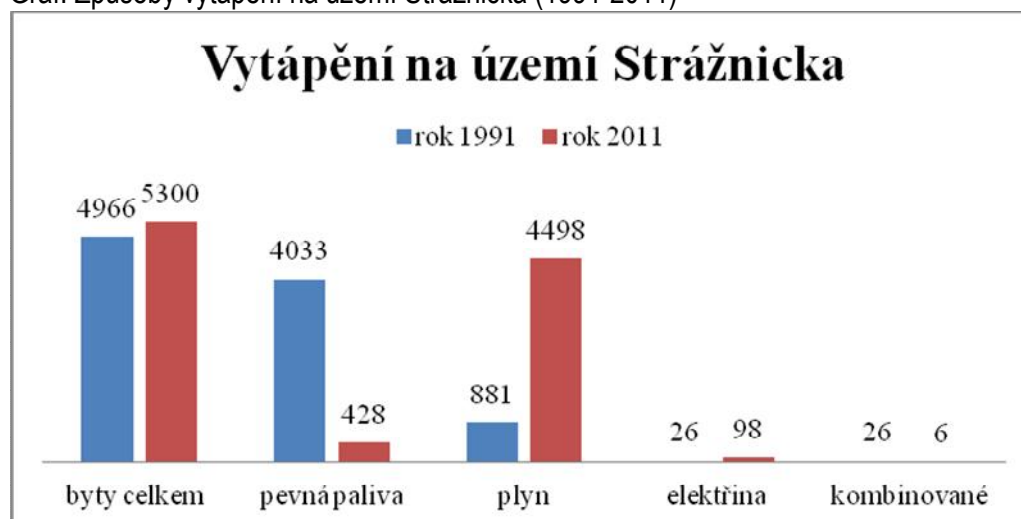
Zdroj: SD ORP Veselí nad Moravou, OÚ Sodoměřice, OÚ Petrov

2.2.5.7 Energetika

Na Strážnicku jsou pro vytápění domácností a dalších objektů dostupné zdroje dřevo, uhlí, plyn, elektřina, ale také alternativní zdroje energie. Kromě solární energie jsou používána paliva na bázi biomasy. Alternativní paliva včetně solární energie jsou místy rozšířena taktéž, zásluhou programu Zelená úsporám.

V posledních 20 letech se změnil způsob vytápění domácností z uhlí na plyn. (viz graf). Pevná paliva používají domácnosti méně, i když lze předpokládat, že v dalších letech zřejmě jeho spotřeba poroste – především **spotřeba dřeva z okolních lesů, což je pozitivní trend** (viz grafy). Ve dvacetiletém srovnání je patrný také nárůst domácností používajících elektřinu, a to zejména díky používání tepelných čerpadel v domácnostech.

Graf: Způsoby vytápění na území Strážnicka (1991-2011)

zdroj ČSÚ

Na území Strážnicka je stále poměrně významným zdrojem levné tuhé palivo - dřevo, jehož spotřeba vzrostla v posledních letech s rostoucí cenou plynu a elektřiny. Se zavedením plynu od roku 2000 většina domácností upustila od vytápění hnědým uhlím (viz graf). Mnohé domácnosti v přechodových obdobích jara a podzimu **využívají k otopu dřevo (kotle, krby, kamna) v kombinaci s plynem. Ovšem použitá zařízení a rozvody často mají malou efektivitu a výkon.**

Graf: Odhadovaná spotřeba tuhých paliv v domácnostech (2014) v tunách

Zdroj MPO

Netto spotřeba elektrické energie v České republice za rok 2013 byla 58 333GWh. Průměrná roční spotřeba domácností je přibližně 2 MWh. Podle šetření je na Strážnicku spotřeba domácností obdobná.

Příkon pro území Strážnicka je 11MWh – potřeba území. 13MWh předpokládaný příkon území podle směrnice JME č. 13/98 a uvažuje s výhledovou hodnotou měrného zatížení na jednu bytovou jednotku v RD při elektrickém vytápění do 10% 2,1kW, pro nebytový odběr je uvažován podíl 0,35 kW/b.j.

V minulém období byly podpořeny především projekty na zateplení budov a místy i na efektivnější vytápění. Zatím **málo pozornosti je věnováno komplexnějším úsporám energie a zavádění modernějších technologií**, což by bylo vhodné především ve veřejných službách obcí a měst – osvětlení ulic (technologie LED, časovače), elektřina a vytápění veřejných budov (solární systém, tepelná čerpadla, dřevo, biomasa) doprava veřejnými prostředky apod.

Alternativní zdroje energie

K dalšímu zlepšení kvality ovzduší za současných ekonomických přínosů pro venkov může přispět především zavádění drahých, ale dotovaných moderních nízkoemisních technologií, větší podpora alternativních způsobů vytápění (technologicky vyspělá spalovací zařízení – automatické kotle, biomasa, solární energie či tepelná čerpadla). Výhodnou strategií je i snižování energetické náročnosti na bydlení realizovaná zateplením domů a veřejných budov a dalšími úsporami.

Fotovoltaické elektrárny podle licencí ERÚ v posledních 10 letech evidujeme na Strážnicku ve všech obcích, celkově na 60 zařízení. Z nich je 5 velkoplošných s výkonem 1 - 5 MWe. Každá obec má alespoň jeden fotovoltaický zdroj a pět obcí má na svém katastru fotovoltaickou elektrárnu (viz graf).

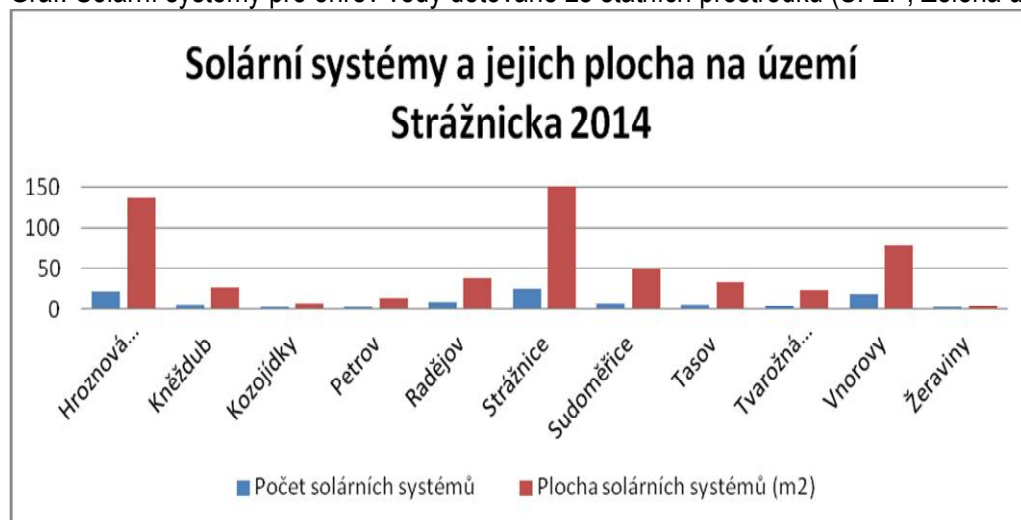
Na území Strážnicka se nachází **102 solárních systémů pro ohřev vody** dotovaných ze státních prostředků (SFŽP, Zelená úsporám) na celkové ploše 560,2m² (viz graf). Na základě dobré propagace jich je v přepočtu na obyvatele nejvíce v Hroznové Lhotě.

Graf: Instalovaný elektrický výkon FTV elektráren (2014) v MWe na Strážnicku

Zdroj: MPO

Graf: Solární systémy pro ohřev vody dotované ze státních prostředků (SFŽP; Zelená úsporám) v m²

Zdroj: MPO

Na Strážnicku byly s podporou OPŽP v roce 2012 spuštěny 2 **bioplynové stanice**: v Kozojídkách s instalovaným elektrickým výkonem 2 MWe a tepelným výkonem 2179 kW a ve Strážnici s elektrickým výkonem 0,939 MWe a tepelným výkonem 875kW. Vstupní suroviny pro výrobu jsou: kukuřičná siláž, kejda skotu a obilný šrot. Obě

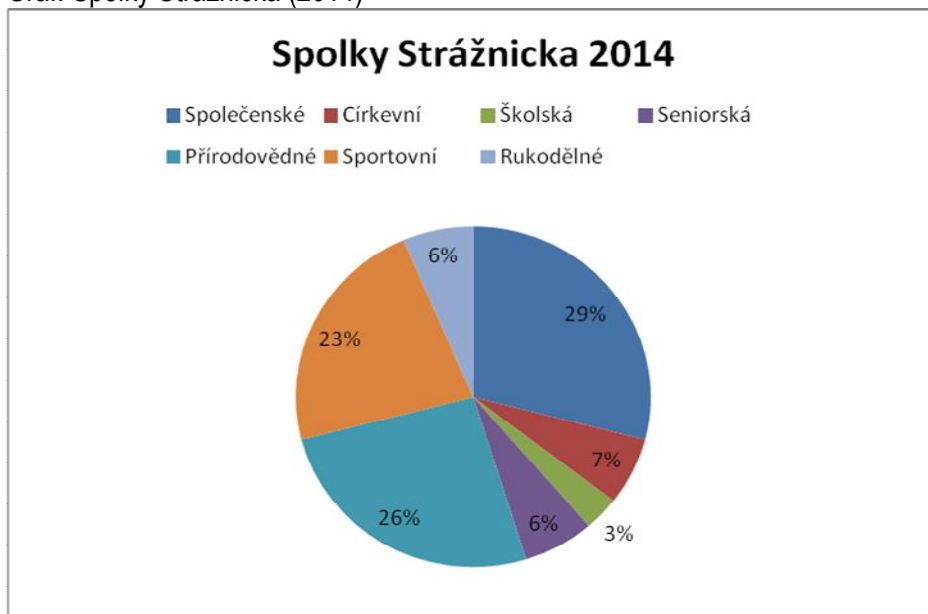
velká zemědělská družstva v rámci provozu **začala ve velkém pěstovat erozní plodinu kukuřici**, což přináší v území problémy.

2.2.6 ŽIVOT V OBCÍCH

Spolkový život na Strážnicku má dlouhou tradici. Je nedílnou součástí života regionu a žije řadou akcí místního folkloru, sportovních, zájmových, společenských a církevních akcí. Kontinuita těchto aktivit nebyla narušena ani válkou, ani nástupem komunismu, ale stále přetrvává a tvoří stálý potenciál území. Život v obcích je bohatý, společenský a vychází z historických zvyklostí. Rozpadem rodin a městským životním stylem se ale v dnešní době společenský život omezuje. V dřívějších dobách se do aktivit zapojovala většina obyvatel obce všech věkových kategorií. Dnes už tomu tak není. Aktivity organizují stále stejní lidé, kterým po čase ubývají nápady a také síla. Velkým problémem je také stárnutí obyvatel, členů spolků a stále menší zájem mladých lidí o spolkové aktivity obecně. Chybí více aktivních lidí, kteří by se zapojovali či dokonce řídili spolkové činnosti v obcích. Náročné je také shánět peněžní prostředky na stálé udržování budov a areálů, které užívají spolky. Udržitelnost těchto objektů je velmi často závislá na finanční pomoci obcí.

*Na jednání pracovní skupiny MAS spolky zaznělo:
„Náš spolek má 13 členů a 4 čekatele na smrt.“*

Graf: Spolky Strážnicka (2014)

Zdroj: Vlastní

Z historie obcí na Strážnicku sledujeme v posledních 300 letech významný vliv křesťanské katolické církve na formování společenského života, což dokládá řada sakrálních staveb v regionu (kostely, kaple, kříže). Jistý vliv – především ekonomický - měly i židovská komunita s centrem ve Strážnici a evangelická církev na Hornácku. Veškeré dění v obcích vznikalo díky oslavám církevních svátků. Dnes se v obcích (farnostech) opět hojně slaví nejen Vánoce, Velikonoce, ale i masopust, hody, dožínky apod.

2.2.7 PODNIKÁNÍ, VÝROBA, ZAMĚSTNANOST

Ekonomické subjekty lze klasifikovat dle velikosti či dle zaměření do několika kategorií. Největší skupinou ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců jsou malé podniky. V posledních 5 letech lze zpozorovat nárůst

malých živnostníků, tedy subjektů bez zaměstnanců o 11 % (viz příloha). Vyskytuje se jen málo firem, které zaměstnávají více než 50 zaměstnanců a pouze dva podniky, **Gumex a.s.** a **Žerotín a.s.**, zaměstnávající více než 100 osob.

Podniky, dle počtu zaměstnanců rozdělujeme na mikro, malý, střední a velký podnik. Jelikož se na území Strážnicka nenachází žádný velký podnik (nad 250 zaměstnanců), podniky nad 100 zaměstnanců jsou v území významní zaměstnavatelé, proto byla hranice posunuta. Mikro podniky (do 10 zaměstnanců) zaměstnávaly v roce 2013 odhadem **11%**, malý podnik (10 - 49 zaměstnanců) **56%**, střední podnik (50 - 100 zaměstnanců) 13%, velký podnik (více než 100 zaměstnanců) pouze 3% všech zaměstnaných.

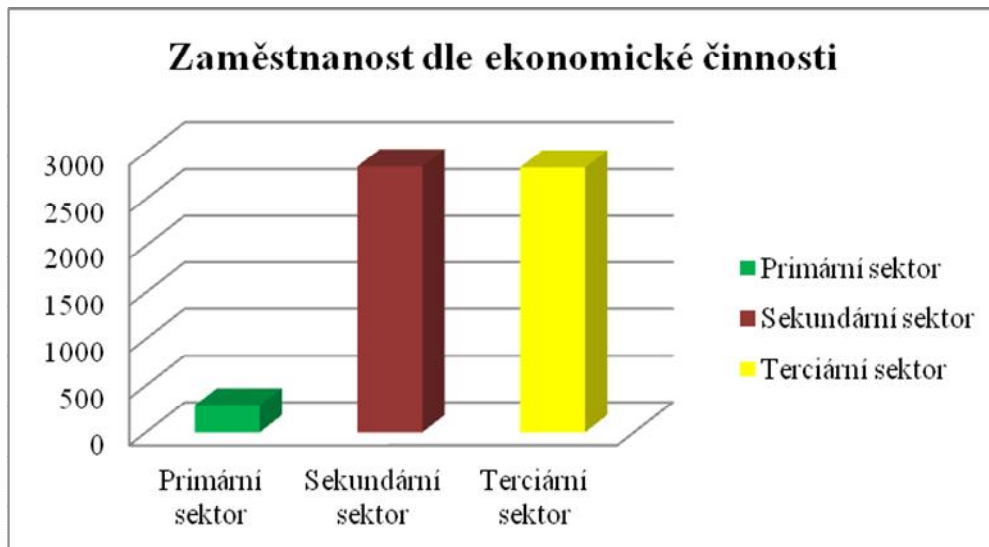
Graf: Procentní podíl obyvatel pracujících jako živnostníci, zaměstnanci u ekonomických subjektů dle počtu zaměstnanců

Zdroj: ČSÚ

V primárním sektoru bylo v roce 2013 zaměstnáno **4,82%** (v ČR 3,1%). V sekundárním sektoru 47,7% (v ČR 37,4%) a v terciárním 47,5% (v ČR 59,5%).

Graf: Zaměstnaní dle odvětví ekonomické činnosti

zdroj SLDB 2011

V posledních 20ti letech vzniká na Strážnicku velký problém nezaměstnanosti v důsledku rozpadu velkých firem (Šohaj Strážnice, Železářny Veselí n. M.) a pomalému nástupu nových místních firem, či zahraničních poboček.

Počet zaměstnaných (viz graf) v roce 1991 byl nejvyšší během sledovaného období 1991 - 2011, zaměstnaných 8 392, nezaměstnaných naopak nejméně – 136 lidí. V roce 2001 byl z ekonomicky aktivních 8 078 lidí počet zaměstnaných 7 102 a nezaměstnaných 976. V roce 2011, z 7 941 ekonomicky aktivních, je zaměstnaných 6 915, nezaměstnaných 1 140 obyvatel. Celkový nárůst **nezaměstnanosti za posledních 8 let (2007 – 2014) je 2,5%**. V roce 2007 byla nezaměstnanost 9,7%. V roce 2007 byla míra nejnižší, kopírovala celorepublikový trend. V následných letech stoupla díky hospodářské krizi až na maximum **16,9% v roce 2010**. a **14,6 % v roce 2011**. **Léta 2012 a 2013 nejsou centrálně evidována**. K 31. 12. 2014 bylo v mikroregionu Strážnicko evidováno celkem 1 073 uchazečů o zaměstnání.

Graf: Zaměstnanost na Strážnicku (1991-2011)

zdroj ČSÚ

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty **9,2 %**, což je výrazně vyšší hodnota vzhledem k průměru **celé ČR – 5,7%**. **Mezi nezaměstnanými jsou většinou ohrožené skupiny obyvatel – studenti po škole, a starší ročníky, také ženy a národnostní menšiny**. Z hlediska nediskriminace národnostní, skupinové nebo věkové by bylo vhodné hledat, vytvářet a nabízet pracovní místa i pro tyto skupiny a nastavit určitý udržitelný rozvoj v zaměstnanosti a tak předejít vzniku patologických jevů (kriminalita, závislost, aj soc. deviantní jevy).

Graf: Zaměstnanost žen

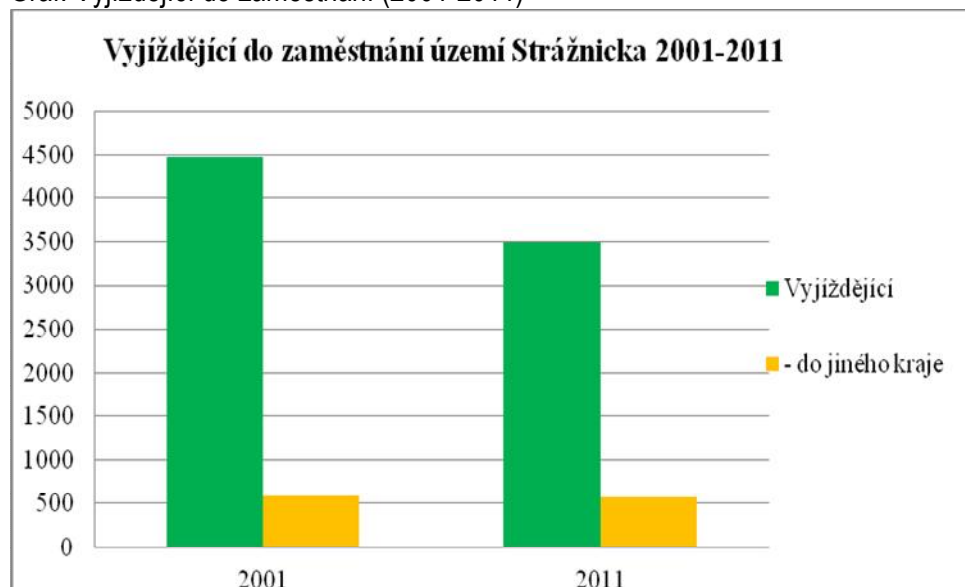

Zdroj: ČSÚ

Dochází také ke zvyšování zaměstnanosti žen. Tento růst je pozitivní, má však i negativní stránky, nižší porodnost a rozpad rodin. Také děti jsou umísťovány do mateřských škol brzy, už od 2,5 let. Z hlediska podpory

funkce rodiny a **podpory rovnosti mezi muži a ženami** by byla vhodným řešením rozšířená nabídka částečných úvazků a lepší finanční ohodnocení žen na trhu práce.

Graf: Vyjíždějící do zaměstnání (2001-2011)

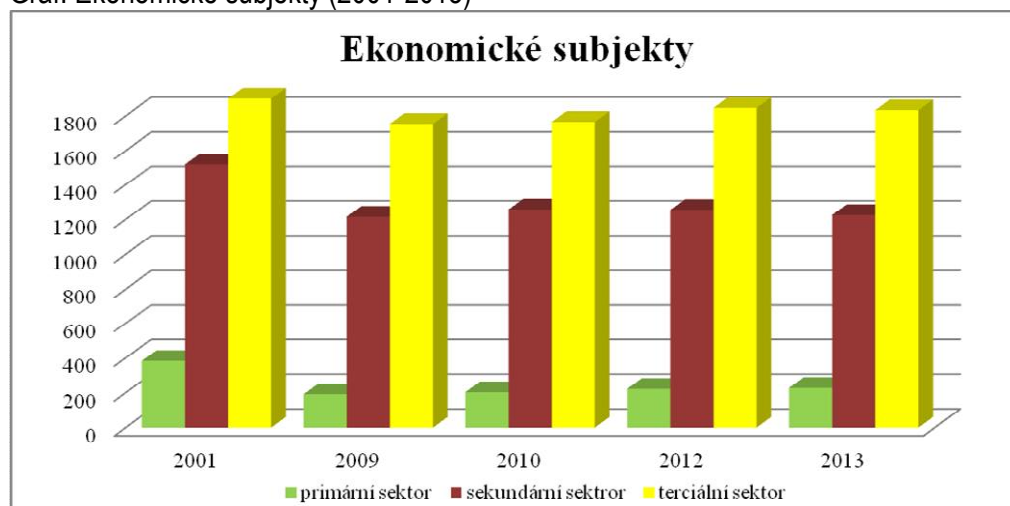
Zdroj: ČSÚ SLDB

Dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 bylo na území MAS Strážnicko 7 941 ekonomicky aktivních obyvatel, což představuje 47,5% z celkového počtu obyvatelstva v roce 2011. Do zaměstnání mimo obec trvalého bydliště vyjíždí 36,6% ekonomicky aktivního obyvatelstva, z toho ovšem pouhých 5% vyjíždí denně do zaměstnání více než 1 hodinu. Do jiného okresu vyjíždí 2,89%, do jiného kraje 7,089% (zde lze spatřovat vliv blízkého Zlínského kraje). Do zahraničí vyjíždí 126 osob, tedy 1,58% ekonomicky aktivního obyvatelstva. Nejvíce vyjíždějících do zahraničí je z obcí Strážnice, Sudoměřice a Petrov. Poslední dvě zmiňované obce leží v blízkosti slovenských hranic, katastrální území obce Sudoměřice sousedí s katastrem města Skalica. Nejvíce obyvatel vyjíždí mimo obec bydliště z obce Kozojídky, 53 a, nejméně z města Strážnice, pouhých 22%.

Město Strážnice nabízí větší možnosti zaměstnání pro obyvatele, díky množství firem i státních institucí. V porovnání s rokem 2001 je zaznamenán nárůst ekonomicky aktivního obyvatelstva o 17%. Vyjíždka do zaměstnání poklesla vzhledem k ekonomicky aktivním obyvatelům o 8% vlivem absorpční kapacity území.

Počet ekonomických subjektů kopíruje trend ekonomického vývoje. Po převratu v roce 1989 lidé začali podnikat a zakládat živnosti. Proto po roce 1990 byl velmi vysoký počet podnikatelských subjektů, ne všechny však dokázaly uspět na trhu, proto byl sledován rok 2001, kdy došlo k ustálení a stabilizaci. Například v obci Hroznová Lhota celkový počet ekonomických subjektů v roce 2010 byl 274, avšak neaktuálnější data z roku 2013 uvádějí počet 281. V posledních letech dochází k opětovnému nárůstu podnikatelských subjektů. Celkově došlo na území MAS Strážnicko k nárůstu podnikatelských subjektů v roce 2013 oproti 2010 o 6% (viz graf).

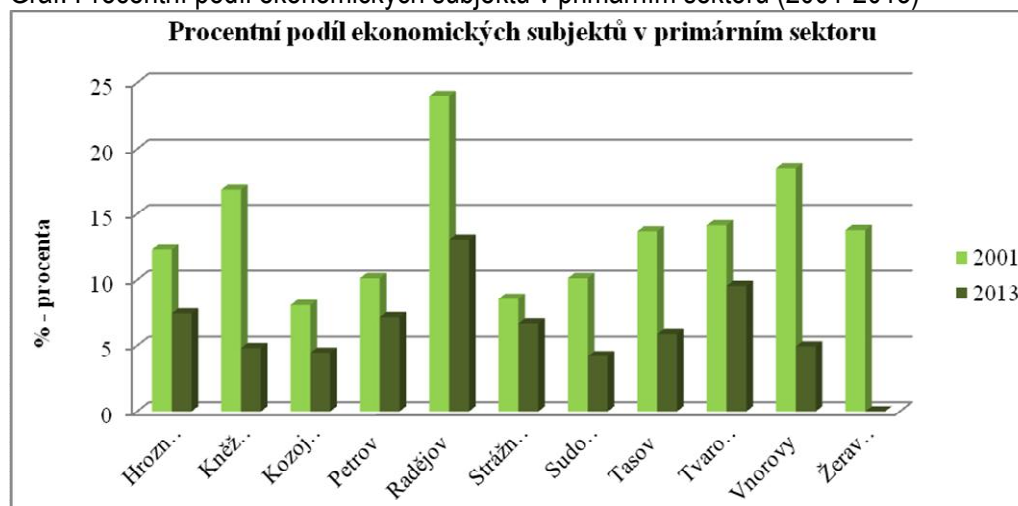
Graf: Ekonomické subjekty (2001-2013)

Zdroj: ČSÚ

Dle rozdělení ekonomických subjektů v jednotlivých sektorech národní ekonomiky, v žádné obci MAS Strážnicko již nepřevládá primární sektor, dříve krajina, orientující se především na zemědělskou výrobu, se stejně jako téměř celé území ČR orientuje na sekundární a stále sílící terciární sektor. Malí rolníci, hospodařící na svých polích, vymizeli. Na území MAS Strážnicko existuje několik velkých podnikatelů, kteří skupují pozemky od malých zemědělců a rozšiřují svoji působnost. V roce 2013 bylo ekonomických subjektů v primárním sektoru pouhých 6,92%, v sekundárním sektoru 37% a v terciárním sektoru 55,76%. Převažující počet ekonomických subjektů v sekundárním sektoru najdeme v obci Kněždub, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, v terciárním sektoru v obci Hroznová Lhota, Kozojídky, Petrov, Radějov, Strážnice, Sudoměřice a Žeraviny, v této obci není zaznamenán žádný ekonomický subjekt v primárním sektoru. Největší podíl, 18,8% ekonomicky aktivních subjektů, je v obchodu a opravě motorových vozidel, 17,8% ekonomických subjektů v odvětví stavebnictví - na území MAS je velké množství stavebních firem, ale také malých řemeslníků (malíři, zedníci, klempíři) jako OSVČ.

Graf: Procentní podíl ekonomických subjektů v primárním sektoru (2001-2013)

Zdroj: ČSÚ

V roce 2013 klesl procentní podíl ekonomických subjektů v primárním sektoru o 6,92% z celkového počtu ekonomických subjektů. K poklesu oproti poslednímu sledovanému období v roce 2001 došlo v roce 2011 ve všech obcích, kromě Tvarožné Lhoty, zde zůstal počet subjektů stejný (15), ale v této obci se snížil procentuální podíl o 4,6%. V porovnání roku 2013 a 2001 došlo k největšímu poklesu ekonomických subjektů v primárním sektoru v obci Žeraviny, o 100%. K velkému poklesu zaměstnanosti v primárním sektoru došlo také ve Vnorovech v roce 2011, v největším z podniků Agro Vnorovy, byla odštěpena část podniku a tato část přešla do Vinice s.r.o. do Velkých Pavlovic. Zrušena byla také Lesní správa v Radějově, stejně jako pila. V Radějově byla část obory

odkoupěna panem Leošem Novotným, který zde hospodaří (prodej palivového dříví, řeziva, zvěřiny, ubytování), nyní zaměstnává 8 zaměstnanců. Největšími zaměstnavateli v primárním sektoru jsou Žerotín, a.s. Strážnice (102 zaměstnanců) a Rolnická a.s. Hroznová Lhota (60 zaměstnanců).

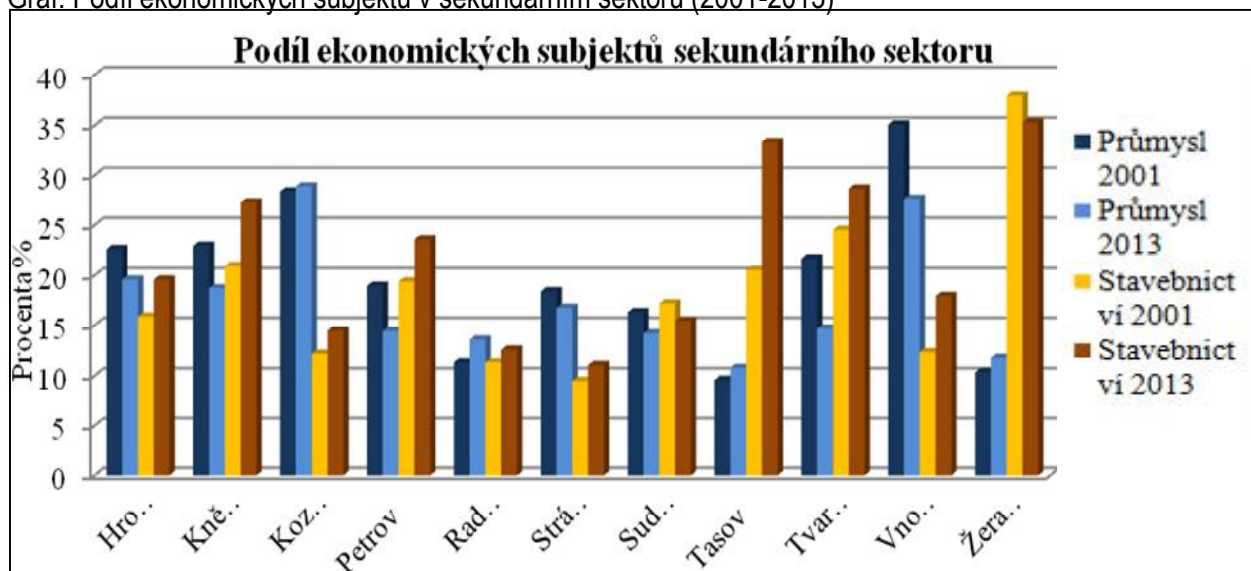
Tab.: Využití areálu bývalých JZD v roce 2014

Obec	Areál	
Hroznová Lhota	Bývalé JZD	Rolnická a.s.
	Agrokoop	Rolnická a.s., Čechtický (nábytek), Žižlavský (hutní materiál)
Kněždub	Na Nivkách	Nevyužitý, brownfields
	Zahrada	Rolnická a.s., Ing. Jan Petrucha zemědělec, obec (sběrné místo na bioodpad a stavební suť)
Kozojídky	Družstvo	Rolnická a.s.
Petrov	Bývalé JZD	Žerotín a.s., Rostislav Svoboda zemědělec, Svoboda – stavební firma
Radějov	Bývalé JZD	
Strážnice	Za Drahou, Veselská	Žerotín a.s.
Sudoměřice	Bývalé JZD	Bonega, Čajka - květiny, Antique, RUML těsnění
	Hraběcí statek	Němeček (dříve třídění a recyklace, nyní prostory pronajímá), obec, Bonega, řeznictví Schäck
	Míchárna krmiv	Pila, nutná oprava - havarijný stav
Tasov	Bývalé JZD	FV elektrárna, zbytek zdevastován
Tvarožná Lhota	Bývalé JZD	Autoopravna fa Milion, 3 zemědělské podnikatelé (Hanák, Říha, Vavřík), kompostárna a sklad OÚ, stavební firma Vavřík, pohostinství Milion
Vnorovy	Bývalé JZD - Horní, Vnorovy	AGRO Vnorovy a.s.
	Bývalé JZD - Liděřovská	3 fotovoltaické elektrárny, Dřevovýroba Gazárek (část je pronajímána: kovovýroba, výroba palivového dříví)
Žeraviny		

Zdroj: obecní úřady obcí

V souboru otázek dotazníkového šetření pro obyvatele Strážnicka byla nejhůře hodnocena podnikavost občanů a zemědělská aktivita známkou 3,1 a průmyslová malovýroba v obci známkou 3,3.

Graf: Podíl ekonomických subjektů v sekundárním sektoru (2001-2013)

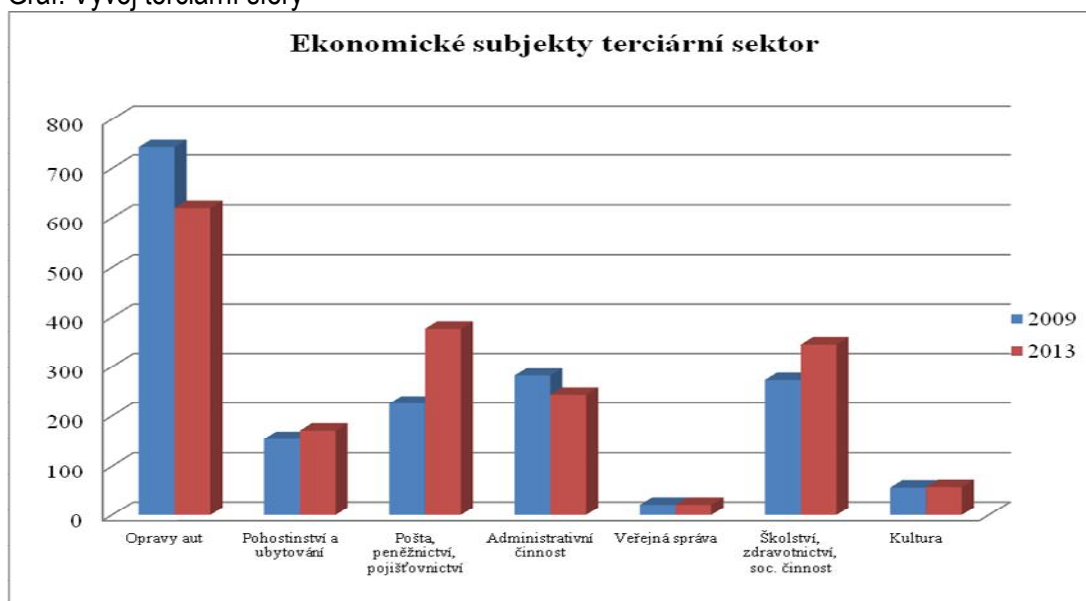
zdroj ČSÚ

V roce 2013 oproti roku 2001 došlo k prudkému nárůstu počtu podnikatelských subjektů ve stavebnictví, například v Tasově o 56%. Pouze v obci Sudoměřice byl zaznamenán pokles o dva subjekty. Tento nárůst je způsoben nárůstem počtu malých živnostníků, kteří nejsou zaměstnáni u firem, nyní je preferováno zaměstnávání s podmínkou založení živnostenského oprávnění. V oblasti průmyslu došlo k výkyvům, pokles podnikatelských subjektů byl zjištěn v Hroznové Lhotě, Petrově, Strážnici, Sudoměřice. Mezi největší zaměstnavatele na Strážnicku patří firma Stavební společnost Kněždub s 80 zaměstnanci nebo Prefa, a. s. Strážnice s 86 zaměstnanci.

V terciárním sektoru došlo v posledních pěti letech k nárůstu počtu ekonomických subjektů o 4,5%. Subjektů v oblasti oprav aut, obchodu v roce 2013 bylo 620 a jejich počet klesá. Peněžnictví a pojišťovnictví je nyní nový trend obživy, těchto subjektů v roce 2013 bylo 377 a stále roste. Subjektů ve školství, zdravotnictví a sociální činnosti v roce 2013 bylo 344, pohostinstvím a ubytování se v roce 2013 zabývalo 171 subjekty. Počet subjektů ve veřejné správě a kultuře stagnuje.

Ubytovací potenciál na území MAS Strážnicka je 4,7 lůžek na km². Tato hodnota je o 2,5 % vyšší než v okolních MAS (MAS Hornácko a Ostrožsko a MAS Kyjovské Slovácko) – dle Typologie území ČR (Ekotoxa).

Graf: Vývoj terciární sféry

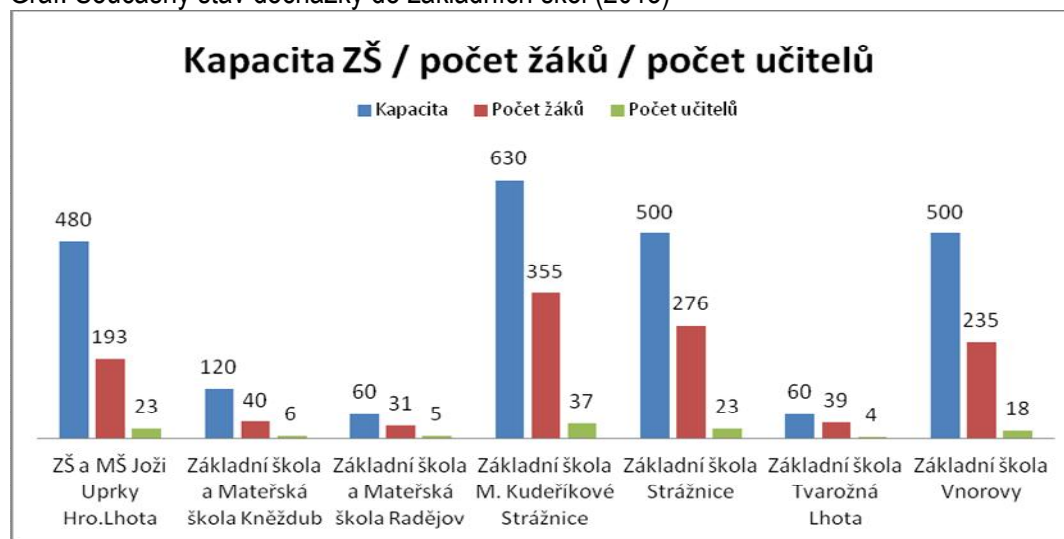
zdroj ČSÚ

Na zaměstnanost v ubytování a stravování má vliv sezónnost. Ubytování v rekreačních oblastech, stejně tak i v penzionech a hotelech roste v období letních prázdnin, popřípadě na konci června během Mezinárodního folklórního festivalu ve Strážnici. V období zimních měsíců území nenabízí žádnou atraktivitu. Nedostatek sněhu omezil návštěvnost běžkařů a lyžařský vlek v Radějově byl v roce 2009 zrušen.

2.2.8 VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSTVÍ

Počet škol na Strážnicku je v porovnání s lety 2007 a 2013 neměnný. Slučování škol, které bylo patrné v posledních letech, již proběhlo a stav počtu škol se stabilizoval. Mateřskou školu nalezneme ve všech obcích Strážnicka kromě Žeravin. Základní škola nižšího stupně se nalézá v Kněždubě, Petrově, Radějově, Sodoměřicích a ve Tvarožné Lhotě. Základní školu vyššího stupně můžeme najít v Hroznové Lhotě, ve Strážnici 2x a ve Vnorovech. Střední odborné učiliště, Gymnázium, Střední odborná škola a Základní umělecká škola jsou ve Strážnici.

Graf: Současný stav docházky do základních škol (2013)

Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

Z výše uvedeného grafu vidíme patrný úbytek žáků ve školách Strážnicka. Školy mají nezaplňenou kapacitu téměř 50%. Zaplněnost škol žáky je nejvyšší dle kapacity na ZŠ ve Tvarožné Lhotě 65% a na ZŠ M. Kudeřikové ve Strážnici 56,35%. Na ostatních školách je to dokonce méně. ZŠ Radějov má 51,67%, ZŠ Vnorovy 47% a ZŠ a MŠ Joži Uprky v Hroznové Lhotě má 40,21% zaplněnosti. Počet učitelů na školách je přímo úměrný počtu žáků. V současné době můžeme vidět na trhu práce přebytek učitelů. Zaplněnost škol učiteli je tudíž 100%. Ovšem kvalita výuky v evropském srovnání není lepší, ale zhoršuje se.

V posledních letech je patrný nárůst pedagogických pracovníků a dětí v MŠ. Velký **baby-boom dětí byl možný pozorovat kolem roku 2008**, v mateřských školách se to odrazilo ve školním roce 2010-2011, kdy tyto narozené děti začaly navštěvovat mateřské školy (viz.graf). Tato skutečnost je přisuzována jednak tomu, že dříve „silné ročníky“ začaly mít děti, ale také tomu, že v roce 2007-2008 bylo v době ekonomické stability nejvyšší porodné v téměř 20 leté historii, **a to 17 760,- Kč na dítě**. V roce 2009 už jen 13 000,- Kč a později byla vyplácena již jen na první narozené dítě, což může mít také za následek snižování porodnosti. Tento trend ukazuje ochabování **podpory rovnosti mezi muži a ženami** a je vhodné opět zavést lepší odměňování žen i v době mateřské dovolené, případně kompenzovat jejich činnost dalšími pomocnými službami, které mohou vykonávat např. obce (služby pro domácnost, donáška obědů, mateřská centra apod.). Chybí také dostupná **nabídka vzdělávání dospělých**, vhodná pro následné začlenění žen po mateřské a dalších ohrožených skupin do práce.

Také problematika **sociální inkluze**, diskutovaná v poslední době, by měla vliv na lepší začleňování dětí do školní i mimoškolní činnosti v místě a tím i stabilizaci nejen dětí ale i personálu ve školských zařízeních. Jak ukázala strategie ORP celkově je stále **málo rozvinutá odborná výuka** v IT, jazycích, řemeslných i přírodovědných

předmětech včetně využití arálů školních zahrad. Větší školy nabízejí větší spektrum nabídky a rodičové pak v některých případech (vazba na zaměstnání apod.) dávají přednost městské škole.

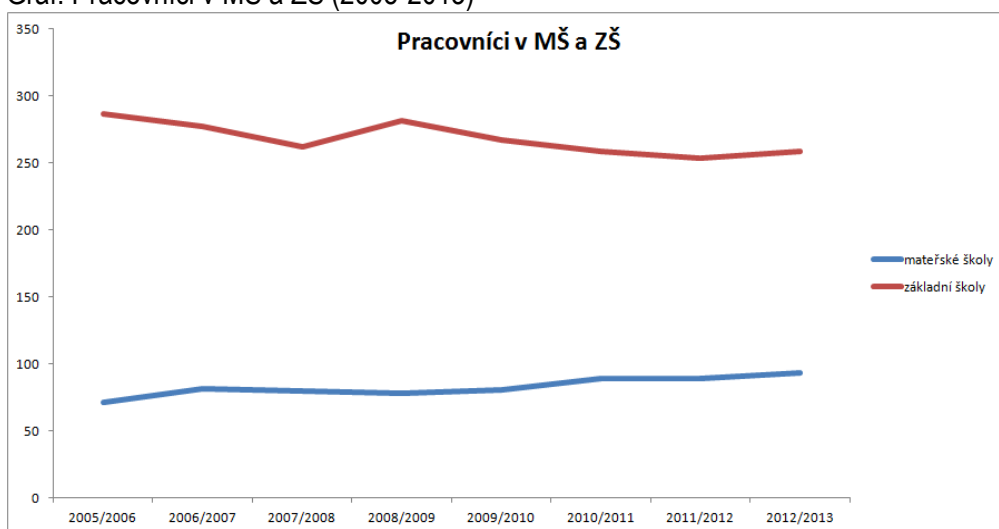
Graf: Vývoj počtu dětí a pedagogů v MŠ (2005-2013)

Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

V současné době jsou kapacity MŠ nedostačující, na rozdíl od kapacit ZŠ (viz.graf výše). Ženy po mateřské dovolené ve snaze udržet si pracovní místo jsou nuceny umístit své dítě do mateřské školy co nejdříve a nemožnost žen pracovat na částečný nebo poloviční úvazek hraje také roli v aktuální přeplněnosti MŠ.

Graf: Pracovníci v MŠ a ZŠ (2005-2013)

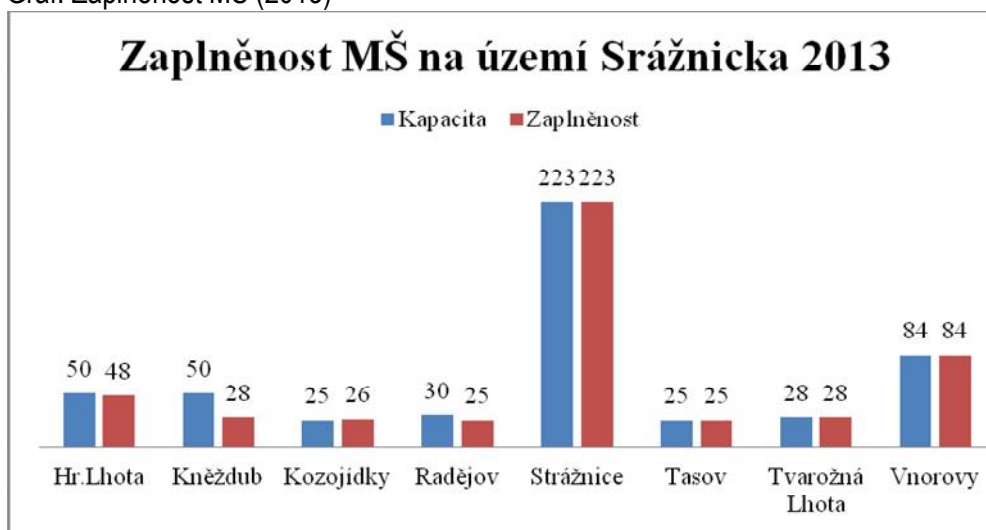
Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

Jak je z grafu zřejmé, vývoj počtu pracovníků v MŠ a ZŠ je závislý na počtu dětí v zařízeních. Je tedy patrná klesající tendence počtu pracovníků na ZŠ a stoupající tendence počtu pracovníků MŠ.

V MŠ je patrný nárůst počtu žáků za posledních 10 let ze 434 na 506, což je o **14% nárůst**. V dalším období se další nárůst nepředpokládá, viz výše, **ale kapacita budov je naplněná a neodpovídá současným potřebám vzdělávání**. Kapacita MŠ je téměř ve všech MŠ zaplněna. V MŠ Hroznová Lhota byla zaplněnost 96%, v Kněždubě 56% (způsobena tím, že MŠ otevřela jen jednu třídu, i když má kapacitu dvou tříd z nařízení JM kraje), v Kozojídkách dokonce více než 100%, v Radějově 83%, ve Strážnici 100% a také v Tasově, Tvarožné

Lhotě a Vnorovech 100%. Volná místa často vznikla z důvodu fluktuace obyvatel v obcích, kdy na začátku školního roku volná místa nebyla evidována.

Graf: Zaplněnost MŠ (2013)

Zdroj: Strategie ORP Veselí nad Moravou a ORP Hodonín

Nekvalifikovaní pedagogové jsou evidováni pouze ve školním roce 2012/2013. Většinou ale jde o pedagogy, kteří si studium doplňují při práci. V jiných letech nebyli evidováni nekvalifikovaní pedagogové. Přes statisticky dobrou nabídku prostor a kvalitních pedagogů na venkově, je určitým trendem odliv žáků MŠ i ZŠ do přilehlých měst a snižující se naplněnost organizovaných volnočasových aktivit.

2.2.9 SOCIÁLNÍ PÉČE

Sociální péči v území do poloviny 20. století poskytovala především rodina, případně, farnost a obec. Dnes, po období reálného socialismu, je pojmání širší a sociální péči v řadě případů přebírá stát, kraj případně cílené zřízené nevládní organizace, často spravované opět církví.

Poskytování služeb sociální péče v rámci Strážnicka je jednou z významných aktivit která je čím dál více požadována obyvateli a umožňuje mj. i zvýšení inkluze sociálně vyloučených osob do běžných aktivit a snížit tak jejich závislost na systému sociální péče. Rozvoj sociálních služeb závisí z velké části i na spolupráci jednotlivých obcí. Široký záběr sociálních služeb, které občané využívají, má významný vliv na kvalitu života všech jeho obyvatel. Nedostatečné jsou některé služby, především nabídka sociálního bydlení a komunitních služeb. Zatím chybí projekty sociálního podnikání, kromě aktivit Charity.

Sociální služby jsou poskytovány Charitou Strážnice, Domovem pro seniory Strážnice a dále neakreditovanými subjekty – Centrum pro rodinu Strážnice a Salesiánský klub mládeže v Hroznové Lhotě.

Charita Strážnice - nabízí sociálně terapeutickou dílnu (ambulantní služby), pečovatelskou službu a osobní asistenci (terénní služby).

Terénní služba: počet klientů 4, ambulantní 15, terénní 1. Charita Strážnice uskutečňuje dobrovolnické sbírky humanitární pomoci, adopci na dálku, dobrovolnou pečovatelskou službu se 4 krátkodobými, dlouhodobě má 6 dobrovolníků v knihovně a pečovatele TKS (terénní krizová služba) 97 dobrovolníků. Zároveň má zřízeny chráněné dílny.

Domov pro seniory Strážnice – nabízí domovy pro seniory (počet klientů 26, počet lůžek 26) a domovy se zvláštním režimem (počet klientů 63, počet lůžek 63).

Subjekty, které nejsou akreditovány, ale jsou zde zařazeny pro svou činnost na území Strážnicka:

- Centrum pro rodinu Strážnice (pobočka Centra pro rodinný život Olomouc) - neposkytuje sociální či zdravotní služby, ale dlouhodobě se věnuje péči o děti, mládež a rodiny v jejich volném čase, krátkodobě různé akce zaměřené na různá témata
- Salesiánský klub mládeže Hroznová Lhota - neposkytuje sociální či zdravotní služby, ale dlouhodobě věnuje péči o děti, mládež v jejich volném čase, sportovní a zábavnou činnost pro děti, krátkodobě různé akce zaměřené na různá témata
- Sociálně-psychiatrické centrum - Fénix, o.p.s. Žeraviny - Denní stacionář pro duševně nemocné, 10 klientů, se sídlem Urbanova 625/8, 697 01 Kyjov
- Asistentka sociální služby v obci Tvarožná Lhota pro 5 osob
- ZDISLAVA VESELÍ, o.p.s. - sociální služby (pečovatelská služba, osobní asistence, denní stacionář), - zdravotnické služby (ošetřovatelská, zapůjčení kompenzačních pomůcek), pracoviště ve Strážnici (4 pracovnice) pečovatelské služby pro obce Vnorovy, Strážnice, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Tasov a Kozojídky
- HOMEDICA s.r.o. Hodonín, agentura domácí péče ve Strážnici a oblastním regionu - zdravotní služba následné péče - 2 registrované všeobecné sestry pro obce Strážnice, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub
- Pečovatelská služba Homediss, o.p.s. Hodonín - provozování sociálních služeb Homedica na Strážnicku

Občané Strážnicka využívají spektrum sociálních služeb jak stabilních tak mobilních, ovšem jejich kapacita je často překračována. Nedostatečná je podpora sociálně slabých rodin, sociálně vyloučených a ohrožených skupin.

Pozn.: Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k vybraným sociálním službám (DPS, DDPD, domovy pro seniory a penziony pro důchodce)

Obr. Dostupnost sociálních služeb

Zdroj: Ekotoxa 2014

Trendem v regionu, odpovídajícím politice ČR, je zvyšovat podíl mobilních služeb přímo k občanům do jejich obcí a nezvyšovat investiční náklady v této oblasti. Nicméně negativní demografický vývoj a **celkový vývoj společnosti vyžadují kvalitativní změnu a další flexibilitu služeb, která více zapojuje rodinu, ale i místní farnost, komunitu obce (dobrovolníky) a obec do poskytování služby potřebným.** Negativním vlivem ovlivňujícím rozvoj těchto služeb je také finanční i legislativní nejistota, se kterou se musejí poskytovatelé sociální péče a služeb neustále potýkat.

2.2.10 BEZPEČNOST NA STRÁŽNICKU

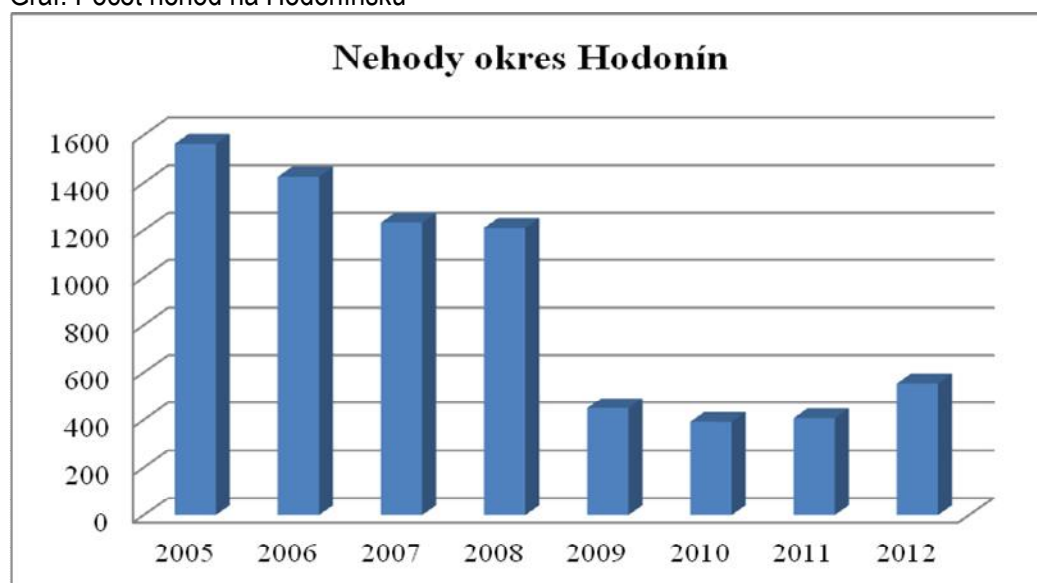
Na Strážnicku, jako jinde v ČR a Evropě, je největší ohrožení bezpečnosti člověka v rámci dopravního provozu. Ukazatelem dopravní bezpečnosti je nehodovost. Nehody v okrese Hodonín, jehož je Strážnicko součástí, během posledních osmi let klesají od roku 2006, v době kdy byl zaveden dopravní systém bodového hodnocení. Zlom v počtu dopravních nehod nastal v roce 2009, byl způsoben změnou povinnosti ohlašovat nehody. Dříve musela být ohlášena jakákoliv nehoda nad 20 000,- od roku 2009 již nad 100 000,- (dle zákona 361/2000 Zákon o provozu na pozemních komunikacích). Dle ukazatele počtu dopravních nehod na 1000 obyvatel lze srovnat jednotlivé regiony. Hodonínsko je dlouhodobě nehodovostí nejméně zatížený region, například v roce 2005 bylo v ČR 19,5 nehod na 1000 obyvatel, na Hodonínsku 9,9. Tento poměr je také ovlivněn okrajovou příhraniční polohou území. Ovšem trendem je zvyšující se množství aut na silnicích a tím vzrůstající nebezpečnost provozu. V regionu je nedostatečné zavádění šetrných forem dopravy – cyklodorava do škol a zaměstnání. Cyklodorava by mohla nehodovost ještě snížit a zvýšit kvalitu života v území.

Tab.: Nehody na Hodonínsku v období 2005 - 2012

Rok	Nehody	Usmrcené osoby	Nehody/1000 obyvatel HO	Nehody/1000 obyvatel ČR
2005	1564	- nezjištěno	9,9	19,5
2006	1425	- nezjištěno	7,8	17,7
2007	1232	- nezjištěno	7,8	17,7
2008	1210	11	7,7	15,4
2009	449	15	2,9	7,1
2010	392	3	2,5	7,2
2011	407	7	2,6	7,7
2012	554	4	3,5	7,7

Zdroj: ČSÚ

Graf: Počet nehod na Hodonínsku

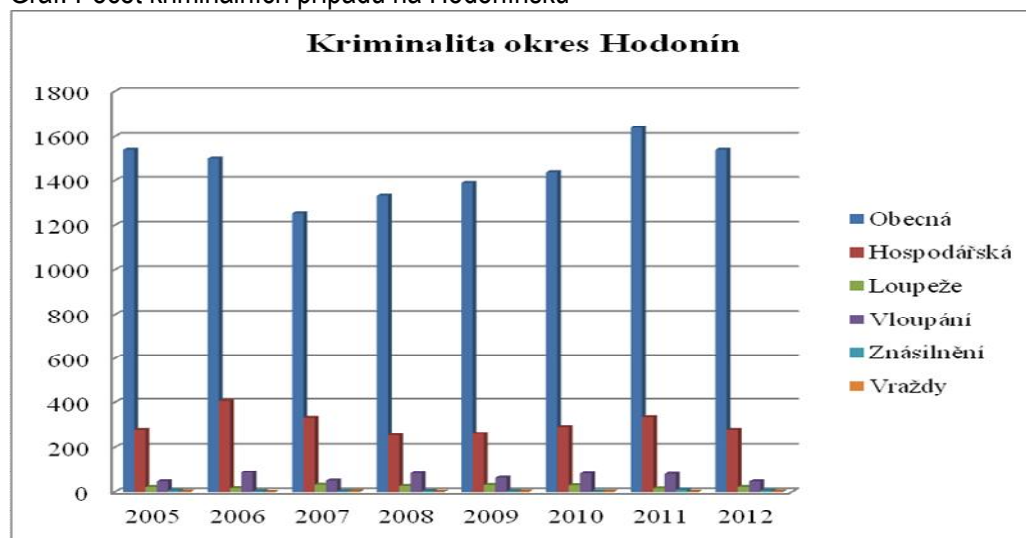
Zdroj: ČSÚ

Kriminalita v regionu Strážnicka

Spektrum kriminálních činů v regionu je srovnatelné se zbytkem území České republiky. Z vyhodnocení statistik je nejbezpečnější kraj Vysočina, naopak místem s nevyšší kriminalitou je území hlavního města Prahy. Dle ukazatele zjištěných trestných činů patří jihomoravský kraj k bezpečným regionům. V rámci kraje je nejnižší kriminalita v okrese Blansko a okres Hodonín má druhou nejnižší míru kriminality. K nárůstu kriminálních činů došlo v minulých letech i vlivem nastupující ekonomické krize. Negativním jevem, který ovlivňuje bezpečnost v obcích, je nárůst problémů spojených s uživateli návykových látek, kteří se podílejí na počtu kriminálních činů čím dál větší měrou. **Vzhledem ke stále se snižujícímu věku drogově nebo alkoholově závislých roste potřeba systematické práce s mládeží ve školách, poradnách a komunitních centrech.**

Prevence, osvěta pedagogů a vzdělávání sociálních pracovníků, dostatek zájmových aktivit vyplňujících volný čas, ale i streetworkové dobrovolnické aktivity pomáhají snižovat míru kriminality a současně zvyšují šanci na opětovné zařazení těchto osob do produktivního života.

Graf: Počet kriminálních případů na Hodonínsku

Zdroj: ČSÚ

2.2.11 TURISTICKÝ RUCH

Turistický ruch je **jedním z nejdůležitějších odvětví**, které zaměstnává stále vyšší počet osob a přispívá k rozvoji regionu. Region je turisticky atraktivní, nachází se zde množství historických památek a přírodních krás. Podle posledních průzkumů JMK (*Program rozvoje cestovního ruchu JMK 2014 – 2020*) je v regionu JV Moravy - Slovácka nejhojnější tzv. víkendová turistika tzv. krátká dovolená, kdy víkendoví návštěvníci nejvíce preferují kombinaci **kulturně-historické památky + regionální gastronomie a cyklovýlety** (58 %).

Turistická nabídka Strážnicka v porovnání s ostatními regiony ČR je poměrně široká a je obohacena o typický jihomoravský folklór (zvyky, lidové tradice, slavnosti) a na něj napojený fenomén vinařství. Proto také vzniklo motto „Strážnicko, kraj vína, folkloru a orchidejí“.

V Jihomoravském kraji dominuje městský a kulturně-poznávací cestovní ruch. Vedle toho se ale v kraji objevují i další nosné typy cestovního ruchu, které se nacházejí na Strážnicku v různém stupni rozvoje – venkovská turistika, sportovní a aktivní dovolená, okrajově i lázeňský nebo kongresový cestovní ruch (dosah měst Hodonín, Luhačovice aj.). Pro jejich efektivní rozvoj je však nutná existence adekvátní infrastruktury.

Turistický ruch má v území stále ještě nevyužitý potenciál především ve spolupráci, kvalitě služeb a propagaci. Od roku 2007 koordinaci CR převzal do roku 2013 region Slovácko, od roku 2009 pracuje na místní koordinaci TIC Strážnice. Od roku 2005 se aktivně zapojuje i Mikroregion Strážnicko, který vydává letáky a mapy pro celé území. Je dobrá spolupráce s Centrálou cestovního ruchu a odborem regionálního rozvoje JMK

a Vinařským fondem. **V posledních 2 letech zde ovšem stagnuje, po rozpadu destinační agentury regionu Slovácko Jih, cílený destinační management.** Funguje dobrá spolupráce mezi různými subjekty (obcemi, mikroregiony, podnikateli, NNO a JMK) jsou vytvářeny www stránky, propagační materiály, v některých případech nejen pro území Strážnicka, ale také díky projektům spolupráce i nadregionální materiály Slovácka a kraje, vyzdvihující nejzajímavější místa regionu. Největší nabídku pro CR má samozřejmě město Strážnice. Zde je i dostatečný ubytovací potenciál 22,3 lůžek na km² (Ekotoxa, 2014).

Rekreační oblasti

Na území Strážnicka v zalesněné části mezi hřebeny CHKO Bílých Karpat najdeme dvě rekreační oblasti s množstvím chat a ubytovacích zařízení RO Lučina a RO Mlýnky. **Rekreační oblast Lučina s 6 rekreačními zařízeními a téměř 1000 chat** v katastru obce Tvarožná Lhota (450 chat) přesahující na katastr obce Radějov (410 chat) a Kněždub (120 chat). Centrem v RO Lučina je přírodní nádrž Lučina (2ha) ve vlastnictví obce. Nádrž je dle finančních možností čištěna. V roce 2008 byl vybudován mokřad, který čistí vodu, vtékající do nádrže z horní rybolovné nádrže Kejda. Rekreační oblast byla dříve hojně navštěvovaným místem, dnes však návštěvnost klesá a v současnosti je tu okolo 30 000 návštěvníků ročně. V 90. letech 20. století býval i dvojnásobný počet návštěvníků. V oblasti nedochází k modernizaci či umístění zařízení, zvyšující atraktivitu území. Určitým přínosem je vybudování rozhledny a areálu Salaše nad RO.

Rekreační oblast Mlýnky (150 chat a 1 rekreační zařízení) je chatová oblast s rybolovnou nádrží (5 ha) v katastrálním území Strážnice k.ú. Radějov a k.ú. Sudoměřice. Středem nádrže prochází hranice se Slovenskem. Návštěvnost je zde okolo 5000 lidí ročně.

V RO je řada chat pronajímána vlastníky, pro které však tato činnost není hlavním zdrojem obživy. Chaty v RO už neslouží pouze pro víkendové či prázdninové pobyty, roste počet osob, které chaty trvale obydlují.

Mezi rekreačními oblastmi vzdálenými 8 km se doposud **nepodařilo vytvořit dobré turistické propojení**, problémem je mj. soukromá obora Radějov ležící mezi nimi.

V posledních letech se do jisté míry stává rekreační oblastí i vinohradní vrch Žerotín, navazující na RO Mlýnky. Zde je více jak 300 soukromých chat, v některých případech sloužících i k sezónnímu ubytování. Zde je ovšem limitující chybějící rozvod sítí, elektřiny a případně i vody, včetně vodní plochy pro zavlažování vinohradů

MAS Strážnicko v předešlém 5ti-letém období v rámci realizace PRV MZE významně podpořilo rozvoj CR: podpořilo 11 subjektů a zvýšilo počet návštěvnických míst o 12 objektů (o 16 000 počítaných návštěvníků za rok), **vytvořilo 40 nových a obnovených lůžkových kapacit, 60 nových a obnovených stravovacích kapacit, a podpořilo opravu a označení 28 km naučných pěších a cyklostezek.** Vzniklo 7 nových pracovních míst a dalších 15 pracovních míst bylo posíleno.

Nabídka turistiky na Strážnicku

Kulturně historické památky – jsou v regionu různého typu a MAS v uplynulém období pomohla vytvořit nové turistické cíle. Nejvíce navštěvované památky jsou ve Strážnici: Skanzen vesnice jihovýchodní Moravy a zámek Strážnice. Téměř v každé obci je jeden či více kulturně historických památek přístupných veřejnosti: např. rodinný dům bratří Úprkových v Kněždubu, Oskerušové muzeum ve Tvarožné Lhotě, rozhledna a salaš Travičná ve Tvarožné Lhotě, muzeum mlynářství ve Strážnici, areál sklepů v Petrově, vinné sklepy Starý potok v Sudoměřicích, vinné Sklepy Křib v Kozojídkách, Bařův kanál - výklopník Sudoměřice aj. Na území vidíme stále ne plně využitý potenciál např. v podobě Bařova kanálu, jehož případné rozšíření až do Hodonína by výrazně zvýšilo atraktivitu území pro návštěvníky.

Vedle hmotných památek se na JV Moravě vyskytuje velké množství nehmotných kulturních aktivit. Dvě z těchto mnoha aktivit, které žijí i na Strážnicku, jsou dokonce **zapsány organizací UNESCO na seznam Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva.** V prvním případě se jedná o **jízdu králů**, která bývala i v některých obcích na Strážnicku. Ve druhém případě se jedná o mužský lidový tanec **verbuňk**, jehož lokalizace je také směřována do turistické oblasti Slovácko, ten můžeme obdivovat na každoročně pořádaném Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici, ale také na mnohých jiných folklorních akcích.

Poutní turistika - v regionu se aktivně rozvíjí, posledním počinem je poutní stezka sv. Cyrila a Metoděje v roce 2014. Židovská historie je ve Strážnici, kde lze navštívit židovský hřbitov a synagogu. Poutě se konají do místního kostela v každé obci v rámci krojových hodů, ve Strážnici i ke kapli P. Marie na vrchu Žerotín u Strážnice. Mikroregion vytvořil ve spolupráci s obcemi a folklorními sdruženími v roce 2013 novou tradici krojové pouti na Žerotín.

Vodní turistika

Vodní turistika nemá tak dominantní postavení jako například turistika za folklorem nebo vinařstvím. Řeka Morava má v části přírodního parku Strážnické Pomoraví zachovaný přirozený ráz a meandruje zde uprostřed lužních lesů, koryto řeky je často lemováno písčnými břehy s mělčinami. Řeka Morava je proto vyhledávaným turistickým cílem pro vodácké sjíždění i díky nedotčenému rázu okolní krajiny, ovšem ochrana území neumožňuje větší rozvoj služeb pro vodní turistiku u řeky. Strážnicko je také důležitým bodem na trase Bařova kanálu, který je od roku 1990 obnovován a stává se centrem vodní turistiky v této oblasti. Nejvýznamnější podíl na rozvoji vodní turistiky v regionu má provozování vodní cesty na Bařově kanálu. Několik projektů na rozvoj turistiky u Bařova kanálu podpořily programy MAS Strážnicko.

Poznávací turistika

Poznávací turistika je postupně se vyvíjející segment. Ve spolupráci se Správou CHKO jsou pořádány tématické organizované exkurze v CHKO, zajišťuje je především VIS Bílé Karpaty, Ekocentrum Nová Lhota, případně Mendlova univerzita Brno, v poslední době vyvíjí aktivity MAS Strážnicko.

Venkovská turistika

Potenciál venkovské turistiky v regionu je významný zejména díky poměrně nízké úrovni hustoty obyvatelstva a otevřenému prostoru s menšími obcemi i dobře zachovaným tradicím. Venkovská turistika roste na základech venkovského světa v kontaktu s přírodou, místními malovýrobcí a dědictvím minulosti. Má velký potenciál rozvíjet ekonomickou prosperitu formou udržitelného rozvoje. Na Strážnicku je hustá síť návštěvnických míst v obcích i trasách do okolí v CHKO a v biosférické rezervaci Bílé Karpaty. Zatím limitujícím faktorem rozvoje venkovské turistiky je nedostatek ubytování v penzionech v soukromí, který tento typ turistiky vyžaduje.

Vinařská turistika, ovocnářská turistika

Strážnická vinařská oblast je nejvýchodnější vinařskou lokalitou na Moravě. Pro obce regionu Strážnicka, kterými vede Strážnická vinařská stezka, je tento typ turistiky atraktivní formou cestovního ruchu – spojují se jak místní tradice pěstování a výroby vína, tak návštěva přírodních a kulturních památek, cykloturistika. Aktivity v rámci vinařské turistiky se v celém regionu postupně rozšiřují a přispívají tak ke větší nabídce turistických cílů. Byla založena novodobá tradice Strážnického vinobraní, obecní košty vín patří k tradičním a vyhledávaným akcím vinařských spolků stejně jako tzv. dny otevřených sklepů, kulturní akce v petrovských Plížích aj. Vzniklo i zájmové sdružení Vinaři Strážnicka, rozvíjející akce i služby v této oblasti. Tento trend zážitkové turistiky se rozvíjí současně se zájmem návštěvníků o vinařské cyklostezky.

Pěší turistika

V regionu čerpá z tradice a oblíbenosti tohoto druhu poznávání a díky charakteru krajiny patří k oblíbeným formám cestovního ruchu na Strážnicku, kde je tradičně bohatá síť pěších tras KČT. Zájem o pěší turistiku je spojen i s rozšiřujícím se počtem vyznavačů tzv. nordic walking. Na území Strážnicka je pěší turistika koordinována KČT, který udržuje síť tras i pořádá některé drobné akce. Ve spolupráci s MAS byla síť v letech 2012 – 2014 optimalizována s trasami cykloturistiky.

Cykloturistika

Cykloturistika v různorodém rovinatém i mírně zvlněném území Strážnicka má velký potenciál. Vede tudy dálková evropská trasa Eurovelo 4 (Rotterdam – Kyjev). Strážnickem prochází dálková trasa Moravská stezka č. 47 a začíná zde Beskydsko – Karpatská magistrála č. 46. Regionální síť vinařských stezek vede na Strážnicku Strážnickou stezkou, procházející většinou obcí. Cílem mikroregionu bylo do roku 2015 na tyto trasy navázat místní okružové tématické naučné stezky, což se podařilo (viz níže). Území je tedy protkáno sítí turistických tras

a cyklotras, které ovšem **nejsou dostatečně propojeny se sousedním Slovenskem**. Tyto trasy však mají různé kvalitní povrchy a značení.

Kongresová turistika

V celém jihomoravském kraji má kongresová turistika trvale stoupající tendenci. V samotném regionu Strážnicka je v současné době využívána jen okrajově, přestože Strážnice je historicky vnímána jako místo s tradicí vzdělávání a školství. Poloha Strážnicka je optimální v rámci středoevropského prostoru na hranici tří států Česka – Slovenska a Rakouska. Nedostatečná kapacita vyhovujících prostor s patřičným technickým zázemím a službami zatím limituje pořádání vícedenních akcí jak pro tuzemské, tak i zahraniční účastníky.

Přeshraniční turistika

Vzhledem k příhraniční poloze Strážnicka je součástí turistického ruchu v regionu i přeshraniční turistika. Blízkost turistických cílů na Slovensku a v Rakousku představuje atraktivní možnost návštěvy několika regionů bez nutnosti překonávat velké vzdálenosti. Nejbližším cílem je Trenčianský kraj na Slovensku, kde je možné navázat na podobné hodnoty a kulturní tradice. Výhodou je nízká jazyková bariéra. V předchozím období již byly díky MAS realizovány projekty přeshraniční spolupráce (cykloturistika, gastronomické akce). Přeshraniční spolupráce však není cílena pouze na turisty mířící do regionu, ale také na obnovení a upevnění vazeb mezi obyvateli na obou stranách hranice. Na poli spolupráce s rakouskými a slovenskými partnery jsou v současné době některé obce (Tvarožná Lhota, Radějov, Petrov) aktivní v Evropském spolku půdy, jehož činnost je koordinována rakouskou stranou. Vzhledem k podobnému charakteru krajiny je potenciál turistické spolupráce především v programech zaměřených na tradiční zemědělství, vinařství a ovocnářství a vázanou kulturu, folklor a služby.

Dobrovolnická turistika

Nastupující trend tzv. dobrovolnické turistiky (volunturismus) v regionu Strážnicka dosud není masivně podporovaný a rozvíjený, i když se spojení dovolené s aktivní pomocí v našem území zejména v oblasti ochrany přírody, zemědělství nebo slow food nabízí. Potenciál pro spolupráci v této oblasti turismu představují i střední školy Strážnicka, kde je možné pomocí síťování vytvořit atraktivní základnu pro rozvoj dobrovolnictví. Jeho rozvoj je však podmíněný i dobudováním turistické infrastruktury.

Tématické stezky

Území je již nyní protkáno sítí turistických tras a cyklotras, které byly do konce roku 2014 sladěny do jednotné sítě, která je částečně propojena i se sousedním Slovenskem. Tyto trasy však mají různé kvalitní povrchy a značení. Některé obce mají dokonce i místní malé naučné stezky: Školní ovocná stezka Petrov, Dřevařská stezka Tvarožná Lhota, Lesní stezka ve Strážnici, Naučná stezka Včelíny ve Vnorovech. Dále zmíníme jen hlavní tématické naučné stezky procházející více obcemi:

Naučné Stezky přesahující území Strážnicka

Naučná stezka Šumárnická vede Dolňáckem od Strážnice přes Radějov, Tvarožnou Lhotu (rozhledna), Kněždub (Slovácký Slavín), Šumárník až do Kuželova (větrný mlýn) a Velké nad Veličkou, která již leží na Horňácku. Stezka je vhodná pro cyklisty i pro pěší túry. Tato stezka je již vstupní branou na Horňácko.

Strážnická vinařská stezka

Trasa Strážnické vinařské stezky je součástí Moravských vinařských stezek a vede částečně Dolnomoravským úvalem, většinou obcí Strážnicka, směrem na východ dosahuje k podhůří Bílých Karpat. Délka trasy: 101 km, je sjízdná celoročně, travnaté a nezpevněné cesty jsou za mokra přístupné pouze na horském kole. Většina trasy je vhodná pro rekreační cykloturistiku.

Stezky okruhové na Strážnicku vázané k trasám nadregionálních stezek 46 a 47

Ze Strážnice vychází:

Úprkova stezka

Výchozím místem je město Strážnice. Trasa vede z náměstí od muzea, po červené turistické značce směrem na Tvarožnou Lhotu, okolo statku Důbrava, kde pobýval Antoř Frolka a dál na Kněždub kde je RD bratří Uprků a přes Hroznovou Lhotu na Vnorovy, kde je muzeum osobností a zpět do Strážnice.

Stežka Pomoravím

Začíná ve Strážnici směrem k přístavišti Bařova kanálu, odtud po levém břehu Bařova kanálu dále do Petrova, u protipovodňové hráže je k nahlédnutí rezervace čápů a volavek, vede i k meandrům řeky Moravy.

Strážnickými vinohrady

Trasa vede ze Strážnice směrem na Radějov na vrch Žerotín a jeho nejvyšší bod, kde stojí kaple, a dále na Sudoměřice, Petrov, kde jsou památkově vyhlášené sklepy Plže.

V RO Lučina mají výchozí bod stežky:

Oskerušová stežka

Na stežce kolem obce Tvarožná Lhota lze poznat slovácké stromy oskeruše. Stežka vede dále k rozhledně Travičná a na vrch Žerotín, kde lze vidět mj. především Adamcovu oskeruši starou přes 400 let. Tento strom je považován za největší ve střední Evropě, obvod stromu je 462 cm.

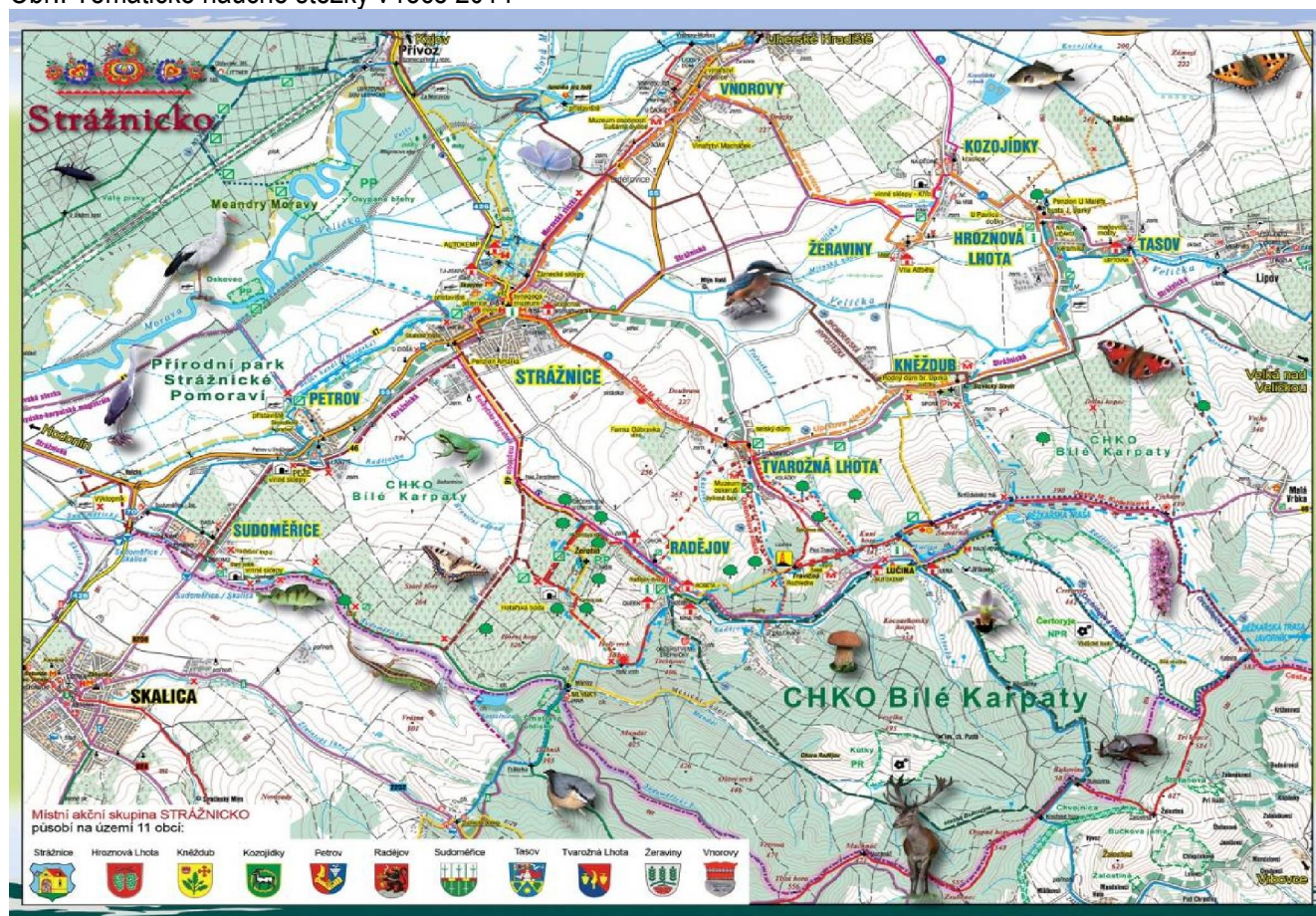
Orchideová stežka

Vede z RO Lučina stoupáním na hraniční hřeben nad obcí přes orchideové louky a po hřebeni s nádhernými výhledy zpět do RO Lučina.

Okolo Radějova

Okruh prochází obcí Radějov, oborou Pusté a krásnými bukovými lesy se vrací na Lučinu.

Obr.: Tématické naučné stežky v roce 2014

Zdroj: MAS Strážnicko

V rámci Programu přeshraniční spolupráce SR a ČR proběhla spolupráce s MAS Myjava, Subregionem pod Bradlom a mikroregionem Záhorie. Byl realizován rozvoj cyklotras a cykloturistiky v letech 2008-2010 pod názvem **4cykloregio** a v roce 2012-2013 v PCS SR ČR byl realizován malý projekt **Kopaničiarska ovocno-destilátová cesta**, který vytvořil první tematickou příhraniční aktivitu mezi myjavským a Strážnickým regionem.

Hlavní návštěvnická místa Strážnicka

Návštěvnost na Strážnicku výrazně ovlivňují jednotlivé turistické cíle a jejich další rozvoj. Kvalita s spektrum těchto služeb může prodloužit i dobu pobytu návštěvníků v území. **MAS Strážnicko v rámci realizace projektů strategie a projektů spolupráce v období 2007 – 2014 výrazně podpořilo rozvoj turistických cílů.**

Mezi hlavní turistické cíle patří:

Bařův kanál

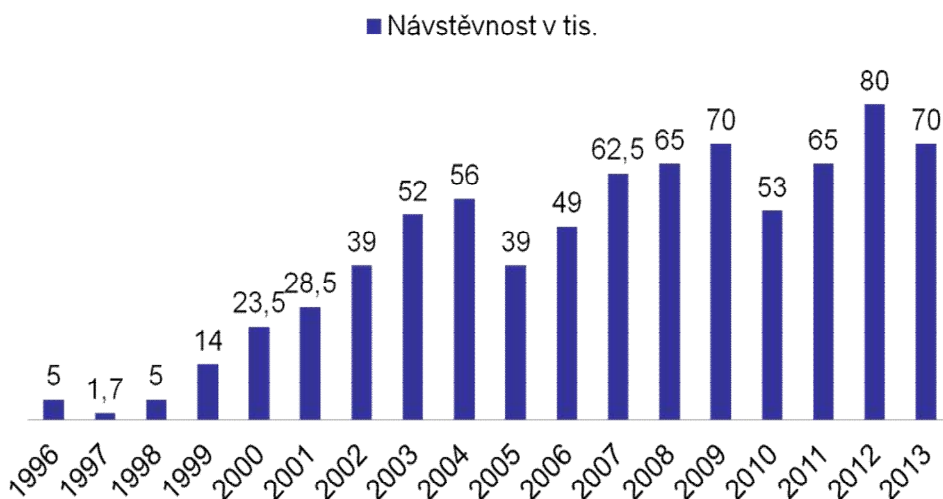
Bařův kanál byl vybudován ve 30. letech minulého století jako projekt Jana Bati, který zajišťoval přepravu lignitu z dolů v Ratíškovicích do Otrokovic. Kanál široký 12 metrů s průměrnou hloubkou 1,9 m je v současnosti využíván pouze jako turistická vodní cesta. Nákladní plavba se zde už neprovozuje. Turisté zde tráví dovolenou a víkendové pobyty nebo přijíždějí ve svém volném čase, aby se svezli na lodi a poznali tak další zajímavosti místní přírody z paluby lodi. Tu si mohou vypůjčit v některé z půjčoven lodí, které na této vodní cestě fungují. Velmi oblíbené jsou také pravidelné plavby na velkých výletních lodích či pobyt na hausbótu. Provoz na Bařově kanálu začíná obvykle v dubnu a oficiální „Odemykání plavební sezóny“ bývá vždy 1. května. K „zimnímu spánku“ se vodní cesta ukládá v říjnu. Pokud je příznivé počasí, půjčovny lodí mnohdy fungují i po tomto termínu.

V loňském roce navštívilo Bařův kanál 70 tisíc návštěvníků, kteří absolvovali plavbu různými typy lodí (viz graf níže). Toto číslo zahrnuje všechny poskytovatele služeb na celé vodní cestě v délce 65 km.

Přístaviště Bařova kanálu ve Strážnici je i díky svému umístění v blízkosti Muzea vesnice jihovýchodní Moravy během sezóny jedno z turisticky nejfrekventovanějších míst, ve stávající podobě však nedostačuje zvyšujícím se nárokům turistického ruchu.

Tab.: Návštěvnost Bařova kanálu v období 1996 - 2013

Návštěvnost Bařova kanálu v tis.

Zdroj: Bařův kanál

Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy

Přírodní areál muzea zahrnuje expozice umístěné do vybraných objektů, které seznamují návštěvníky se způsobem života, prací a tradicemi obyvatel regionu. Nejvíce návštěvníků zamíří do skanzenu v období Mezinárodního folklorního festivalu nebo během tematicky zaměřených aktivit, jako je například vánoční program „Radujme se, veselme se“. Návštěvnost muzea díky širší nabídce tematických programů a ožívování tradic v průběhu celé turistické sezóny trvale roste. V roce 2013 navštívilo skanzen už více než 44 tisíc osob, zatímco

v roce 2004 to bylo 20 479 osob. Vliv na zvyšující se návštěvnost muzea má i přímé sousedství s přístavištěm Bařova kanálu, kdy návštěvníci Strážnice často využívají kombinace obou těchto turisticky zajímavých míst. Jisté omezení pro nárůst návštěvnosti a zvýšení turistické atraktivity představuje v současné době nedostatečné propojení s ostatními návštěvníckými cíli centru města Strážnice.

Zámek Strážnice

Novorenesanční zámek Strážnice - dříve vodní hrad z 13. století, který byl do současné podoby přestavěn v 19. století, je sídlem Národního ústavu lidové kultury. NÚLK v areálu zámeckého parku a skanzenu Strážnice každoročně na konci června pořádá Mezinárodní folklórní festival. Tento svátek folklóru s tradicí od roku 1945 patří k nejstarším a nejvýznamnějším slavnostem lidové hudby a tanců v Evropě. Později vznikla tradice festivalu Dětská Strážnice, kterého se účastní dětské taneční a pěvecké soubory a v roce 2015 je uspořádán již jeho 33. ročník.

V interiéru zámku je dobová historická knihovna a zámecká kaple. Trvalá výstava Nástroje lidové hudby v ČR je v rámci střední Evropy unikátní.

Samotný zámek v roce 2013 navštívilo 3 594 lidí. Areál strážnického parku, ve kterém se zámek nachází, navštívilo cca 20 tisíc osob. Nejvíce je park navštěvovaný v letní sezóně v době konání mezinárodního folklórního festivalu a během víkendového folk-rockového festivalu Slunce.

V areálu parku se také nachází vzrostlá platanová alej, která je nejdelší ve střední Evropě a která byla v roce 2014 byla označena jako druhá nejhezčí alej v České republice.

Místní park je dlouhodobě přirozenou součástí pro trávení volného času životy obyvatel města, částečně však není přístupný běžným návštěvníkům mimo dobu konání MFF. Po zbytek roku je tak využití parku pro oddech volný čas limitováno tímto omezením.

Podnět z diskuse se studenty:

Prostor ve strážnickém parku je veliký, ale nedá se dostatečně využívat, mohlo by tam být i víc kulturních akcí. Teď je celý park málo přístupný.

Diskuse se studenty 4. ročníku gymnázia a střední odborné školy ve Strážnici

Městské muzeum Strážnice

Muzeum v památkové budově ze 17. století nabízí národopisnou a přírodovědnou expozici Strážnicka a také maketu středověkého uspořádání města. V průběhu sezóny se zde obměňují výstavy regionálních umělců nebo místních spolků. Zdejší sklep byl opraven s podporou MAS pro expozice a výstavy a je tak novým turistickým lákadlem. Počet návštěvníků muzea se ročně pohybuje okolo 3000 lidí, k tomu je možno přidat další cca 1000 osob, kteří se přijdou informovat, koupit pohlednice, známku nebo publikaci. Ročně muzeum navštíví k získání informací o regionu i zhruba 50 badatelů a historiků. Budova má zatím nevyužité prostory v podstřeší potřebné pro deponovat případně i expozici.

Památník bratského školství

Strážnice je historicky vnímaná jako jedno z center školství a vzdělanosti na Moravě. Do dnešní doby se dochovaly základy školy, špitálu a sboru bratského školství. Nejvýznamnější osobností historie, která zdejší školu navštěvovala v letech 1604 – 1605, byl Jan Amos Komenský. Později v 17. století toto místo převzal do své správy řád piaristů. V současné době tvoří areál dvě zčásti zchátralé budovy ze 17. století. Jejich stav neodpovídá možnostem využití pro propagaci odkazu J.A. Komenského pro běžnou turistiku i pro organizované školní skupiny.

Památkové budovy bývalých ubikací ze 17. stol. chátrají a stále nemají účelné využití.

Rodný dům bratří Úprků

Rodný dům bratří Úprků, malíře Joži a sochaře Franty, byl zrekonstruován a zpřístupněn veřejnosti v roce 2005. V loňském roce navštívilo kněždubské muzeum kolem 800 návštěvníků, platících 658. Muzeum je volně přístupné pro školy či seniory.

Muzeum Oskoruší

Místní muzeum ve Tvarožné Lhotě od roku 2003 nabízí malou expozici zaměřenou na významný ovocný strom jeřáb oskeruše, který je vhodný k ovocnářskému i krajinářskému využití, má zde i naučnou stezku. Roční návštěvnost je okolo 2500 – 3000 lidí.

Rozhledna Travičná

35 metrů vysoká rozhledna z roku 2000 v lokalitě Vrchy v katastru obce Tvarožná Lhota s prezentací CHKO Bílé Karpaty, slouží také jako vysílač mobilní sítě. Rozhlednu v roce 2013 navštívilo 5 350 návštěvníků. Nejvyšší návštěvnost byla zaznamenána v prvním roce otevření, a to okolo 10 000 návštěvníků.

Salaš Travičná

Výletní areál 6 roubených staveb s ekologickými, řemeslnickými a sportovními prvky pod rozhlednou, roční návštěvnost se drží okolo 3000 lidí.

Muzeum osobností a lidových tradic Vnorovy

Rodný dům Marie Kudeřikové, který byl rekonstruován v letech 2009-2010 s expozicí zdejších rodáků či jsou spjatí s obcí - Jan a Petr Skácelovi, Marie Kudeřiková, Leoš Janáček a další, v loňském roce navštívilo cca 250 lidí, muzeum je volně přístupné pro školky, školy či seniory. Nízkou návštěvnost může zvýšit aktivita folklorního sdružení Spinek, který začal budovu nedávno více užívat.

K dobré návštěvnosti turistických cílů Strážnicka přispívá i vhodnost a oblíbenost jednotlivých míst **pro školní turistiku a výlety**. Zejména během jarních měsíců přispívají organizované skupiny žáků a studentů ke zvýšenému zájmu o zdejší folklor, památky a přírodu. Hlavní cílem školních výletů je v současné době Bařův kanál a také objekty a naučné stezky, kde je možné využít vzdělávacích expozic pro větší atraktivitu běžné výuky. V nejvíce exponované době (duben – červen) se však projevuje nedostatek parkovacích míst pro autobusy zejména u Skanzenu ve Strážnici, v jehož sousedství je i přístaviště Bařova kanálu.

Pro další rozvoj turistiky chybí tématické expozice v dalších obcích Petrov, Sudoměřice či Radějov.

Ubytování a stravování

Spektrum ubytovacích kapacit v regionu Strážnicka zahrnuje všechny hlavní typy ubytování – hotely, penziony, ubytování v soukromí i chaty a autokempy. Hlavní centra ubytovacích kapacit jsou ve Strážnici a rekreačních oblastech Lučina a Mlýnky. V návaznosti na zvyšující se počet návštěvníků regionu dochází k postupnému nárůstu počtu lůžek, nicméně jejich počet i kvalita není pro potenciál turistického ruchu dostatečný.

Ubytovací zařízení v RO Lučina Tv.Lhota

Název	Počet lůžek	Forma ubytování
Autokemp Lučina	192	chatky, autokemp
Autokemp Danaj Lučina	40	chatky, autokemp
RS Hutník	70	pokoje, chatky
Hotel Radějov	110	hotel
Dependance Letka	80	hotel
Restaurace pod Šumárníkem na Lučině	9	pokoje
RS Chata na Lučině	72	horská chata, chatky

Ubytovací zařízení v RO Mlýnky

Název	Počet lůžek	Forma ubytování
Penzion Jana	50 + 100	penzion + chaty
Chata Sokolka	20	ubytovna

Určité malé možnosti ubytování najdeme téměř v každé obci

Hroznová Lhota	Penzion U Maléřa 8 míst, Ubytování U Pavliců 6 míst
Kněždub	Chalupa Kněždub u Klabačů 6 míst
Kozojídky	bez ubytování
Petrov	Ubytovna Pohoda, U Košťuříků 6 míst
Radějov	Pension Javor 8 míst, Pension Roseta 14 míst
Strážnice	Hotel Strážnice – 70 míst, Penzion na Kamenčí, Hostel Jedna báseň, Zámecké sklepy Strážnice, Pension Amálka, Motorest Cioš, Ubytování U stodole, Ludor pension, U Veličky, Milumi Strážnice, Pension U Kmotra, Ubytování U nás doma, Penzion Archa, Hatěcký mlýn, Slovácká chalupa - celkem 134 míst Interstudent, Ubytovna TJ Jiskra – 90 míst Autokempink Strážnice – 310 lůžek z toho 90 lůžek ve 2 zděných budovách a 220 lůžek v chatkách + místa pro stany a karavany
Sudoměřice	Pension u Opavských – 8 míst, obecní penzion Starý potok 11 míst
Tasov	Turistická ubytovna – 24 míst
Tvarožná Lhota	U moruše – 6 míst
Vnorovy	bez veřejného ubytování
Žeraviny	bez ubytování

Na jednání v obcích zaznělo:

Je u nás krásně, ale není se kde najíst a ubytovat návštěvníky, proto jen projedou obcí.

starostka obce Tvarožná Lhota

Stravování

Na území Strážnicka najdeme řadu stravovacích zařízení, ta však nejsou rozmístěna rovnoměrně, největší počet byl zjištěn ve Strážnici, v některých obcích dokonce chybí. Tendence v posledních letech je mírný pokles počtu těchto zařízení. Důvodem je i velká závislost na sezónním počtu návštěvníků.

Seznam stravovacích zařízení

Hroznová Lhota	Lidový dům, 2014 zavřeno: V Bar, Hostinec U Vinklerů
Kněždub	Pohostinství u Pavliců
Kozojídky	bez stravovacího zařízení
Petrov	Motorest Plže
Radějov	Roseta, Radějův dvůr
Strážnice	Autokempink Strážnice, Bar Archa, Černý orel, Motorest U Cioša, Restaurace pod Věží Restaurace, Skanzen, Hotel a restaurace Strážnice, Restaurace u Kalendů, Slovácký šenk, Restaurace, pizzerie Na Rynku, Restaurace a pivnice Flachbart
Sudoměřice	Restaurace u stromu
Tasov	Pohostinství
Tvarožná Lhota	Na váze
Vnorovy	Pizzeria U mňa, Restaurace Lidový dům
Žeraviny	bez stravovacího zařízení

V diskusi se studenty zaznělo: Restaurací a možností občerstvení neustále ubývá. Možnost kvalitního rychlého občerstvení v obcích chybí úplně.

Student 3. ročníku Purkyňova gymnázia Strážnice

2.3 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza identifikuje hlavní rozvojové faktory působící na rozvoj oblasti Strážnicka v každém problémovém okruhu (S – silných stránek, W – slabých stránek, O – příležitostí, T - případných hrozeb). **Silné a Slabé stránky jsou viděny jako zjevné rozvojové faktory v území a Ohrožení a Příležitosti jsou viděny jako parametry širšího prostředí**, tj spíše vnější faktory, či tendence ovlivňující rozvoj a nejsou pod přímou kontrolou místní správy a mohou mít významné dopady na rozvoj regionu. Faktory jsou řazeny v tabulkách pokud možno **sestupně podle významu**.

SWOT analýza vychází z analytické části, z analýzy problémů a potřeb a komunitního projednávání potřeb území a je jedním ze vstupů pro strategickou část. Metodika pro tvorbu SWOT byla zvolena:

- **induktivní a koncepční** - pro sběr dat z „terénu“ (brainstorming – klastrování – networking) v rámci osobních jednání s podnikateli, obcemi, školami a veřejností na přípravných setkání akcí MAS,
- **deduktivní a selektivní** - pro práci s dokumenty.

Analýza vycházela ze stávajících místních i regionálních dokumentů a především z otevřených jednání a konzultací se zástupci místních podnikatelů, obcí, sdružení, ale i z jednání se žáky základních a středních škol. Analýza byla provedena ve všech třech oblastech možného rozvoje území: *v krajině, lidské společnosti a ekonomice území*.

PŘÍRODA A KRAJINA

Silné stránky - rozvojové faktory	Slabé stránky - rozvojové faktory
<ul style="list-style-type: none"> • Harmonická krajina z velké části ceněná v rámci MAB Unesco • V podhůří místy zachovalá a udržovaná mozaika tradičních hospodářských struktur včetně tradičních ovocných výsadby a vinohradů • Vodní kanály (Bařův kanál) a říčky (Velička, Radějovka), stávající vodní nádrže (Lučina, Mlýnky), • Území s čistým mikroklimatem (díky plynifikaci obcí a ukončení emisí velkých továren) • Rozvinutý a dotovaný systém ochrany území a původní biodiverzity – v ZCHÚ využitelný pro erozní krajinu – ekolog. zemědělství, pastevní chovy, extenzivní sady • Schválené UPD včetně plánů ÚSES – výsadby, aj. protierozní opatření, zadržování vody – zvlhčení mikroklima • Tvorba KPÚ s realizací Společných zařízení • Alternativní zdroje energie (solární elektrárny, bioplynové stanice) v rozsahu odpovídajícím území a TUR • Naplňování režimů GAEC (MZE) a ochrany soustavy NATURA 2000 (MŽP) • Budovaná síť turistických stezek a tras 	<ul style="list-style-type: none"> • Narušení ekologické stability krajiny nevhodnými činnostmi a zásahy, které zvyšují sucha a erozi a snižují adaptaci a resilienci na klimatickou změnu • Nedostatek podzemních vodních zdrojů, vodních ploch, malá akumulace dešťových vod, vysychavé vodní zdroje i toky, zhoršující mikroklima, • Chybějící koordinace aktivit pro adaptaci na klimatickou změnu • Málo obcí zapojených do realizace Komplexních pozemkových úprav (KPU) všech obcí • Údržba krajiny ve velkých blocích orné půdy snižující prostupnost krajiny a vysušující krajinu • Malý zájem zemědělců o tvorbu harmonické krajiny s ohledem na konkurenci zemědělských velkopodnikatelů • Malé množství malozemědělců (hospodařících do 30 - 100 ha) • Malý zájem veřejnosti o stav a kvalitu prostředí a trvale udržitelný rozvoj krajiny • Malý zájem škol o vzdělávání ve vztahu k okolní přírodě a krajině • Skupování pozemků lidmi mimo území, využití pro spekulaci, zpřísněné normy pro zemědělské podnikatele • Omezení v chráněných územích – limity staveb, využití ploch, limity těžeb a druhová skladba • Konflikty mezi zemědělskou, průmyslovou výrobou a ochranou přírody a krajiny bránící TUR v území

Příležitosti - parametry prostředí	Ohrožení - parametry prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Diverzifikovaná krajina - lesnaté pohoří, niva Moravy, kulturní krajina, vhodné teplé klima, terénní dostupnost, zachovalý krajinný ráz příhraniční oblasti • Území s velkým počtem slunečních dnů v roce • Úrodné půdy v nivě řek • Historická mozaiková krajina: cestní síť, meze, remízky v krajině • Historická rybníční síť • Potenciál zatím neužívané biomasy • Potenciál zavedení diverzifikovaného extenzivního hospodaření, tzv. „zelené“ hospodářství • Zásoby pro výrobu a zpracování specifického sortimentového dřeva; • Potenciál pro komerční rozvoj vinařství, ovocnářství s vyšším podílem regionálních druhů a sort, a vázané formy turistiky, 	<p>Další snížení úživnosti orné půdy - odnos živinných částic půdy erozí, zasolením, hutněním a vysušováním</p> <p>Další úbytek vod v k krajině, půdě v podloží</p> <p>Další pokles trvalé zeleně v kulturní krajině</p> <p>Postupující silná vodní a větrná eroze</p> <p>Nevhodná údržba kulturní krajiny – zarůstání luk, eutrofizace udržované krajiny, monokultury, staré skládky odpadu v krajině,</p> <p>Suché mikroklima tzv. kulturní stepi - velké lány orné půdy i v místech bývalých rybníků, toků atp.</p> <p>Složitá a dnes málo funkční parcelace tratí</p> <p>Produkční sady ovoce – často přestárlé, nekonkurenční skladba</p>

LIDÉ A SPOLEČNOST

Silné stránky - rozvojové faktory	Slabé stránky - rozvojové faktory
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrá občanská vybavenost a dopravní spojení (bus, vlak, auto) • Pozitivní migrační saldo • Živá komunita obce - starší lidé, rodiny, věřící, farnosti - nositelé kulturních hodnot, tradice • Soustředěná zástavba obcí a dobrá správa území obcemi pro rozvoj dlouhodobě udržitelného života v obcích • Jedinečná živá folklorní tradice: hudba, tanec, kroje, zvyky, svátky • Rozvinuté školství, dobrá kapacita budov školských, kulturních a sportovních zařízení • Tradiční dobré vazby mezi obcemi a občany obcí • Fungující spolupráce obcí a spolků v DSO, MAS, a spolupráce obcí s JMK, IZS JMK 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpad rodin a pokles sociálních funkcí rodin • Malá podpora žen na mateřské dovolené a nedostatek částečných pracovních úvazků pro ženy. • Špatná dostupnost do zaměstnání (mimo hlavní prac. dobu) a škol (na kole) v řadě obcí • Slabá sociální infrastruktura, nedostatečná nabídka a dostupnost sociálních služeb v menších obcích • Slabá motivace mladých lidí do struktur společnosti – spolkové aktivity, zaměstnání, rodina-obec • Slabé zapojení ohrožených skupin: seniorů, cizinců do většinové společnosti • Rostoucí kriminalita v důsledku ohrožení zejm. mladých lidí různými formami závislostí • Malá metodická podpora a spolupráce škol • Malá dostupnost do školy a práce v rámci nemotorové dopravy • Malé využívání nových technologií v obcích, především veřejnou správou • Malá informovanost občanů o změnách v území
Příležitosti - parametry prostředí	Ohrožení - parametry prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitní zázemí pro novou výstavbu • Rozvoj spotřeby a služeb v krátkých řetězcích využívající místní zdroje • Potenciál pro širší využívání školských budov pro volnočasové aktivity mládeže, občanů, seniorů, 	<ul style="list-style-type: none"> • Další stárnutí populace, odchod mladých lidí mimo území obcí MAS - braindrain • Pokles počtu aktivních lidí a oslabení komunit obcí a farností • Pokles aktivit zdravotních a sociálních služeb

<ul style="list-style-type: none"> • Potenciál pro inovativní formy sociální péče o seniory v menších obcích • Určitá vzdělanost mladých lidí v oblasti ICT • Využití folkloru jako prvku pro spojení mladých lidí a nositelů tradic 	<p>v malých obcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opouštění starých domů, pozemků, • Nahrazení tradičních postupů a výrob masovými často nekvalitními až nebezpečnými novými postupy a trendy
---	---

EKONOMIKA

Silné stránky - rozvojové faktory	Slabé stránky - rozvojové faktory
<ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí pracovní příležitosti v cestovním ruchu, službách • Řada mladých vzdělaných lidí v území • Vybudované průmyslové areály ve městě, rekreační oblasti v území – Mlýnky, Lučina, Kejda; Bařův kanál • Existence drobných výroby, infrastruktury pro další rozvoj CR na Strážnicku: nové turistické trasy a cíle - venkovská muzea, řemeslné dílny; nadreg. cíle Skanzen, Bařův kanál • Určitá poptávka po tradičních výrobcích/řemeslech • Živá tradice regionální znalosti řemeslné výroby, vinařství, zemědělství, ovocnářství, gastronomie 	<ul style="list-style-type: none"> • Pohraniční oblast s „okrajovou“ infrastrukturou dopravy, služeb pro rozvoj ekonomiky - periferie VÚC • Zvýšená nezaměstnanost nad 10%, s velkým poměrem mladých lidí • Nedostatečná motivace investorů • Malá motivace a koordinace mladých lidí schopných pracovat • Nekomplexní služby v oblasti rekreace - stravování a ubytování (odbornost, nabídka stylové gastronomie a ubytování) • Málo využitá hmotné – významné lokality, historické lidové stavby, i nehmotné kulturní dědictví historický odkaz a tradice školství a vzdělanosti JAK, Piaristé • Menší dostupnost krajského města • Nedostatečné pokrytí kvalitním internetem
Příležitosti - parametry prostředí	Ohrožení - parametry prostředí
<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký podíl kvalitní zemědělské půdy • Průmyslové plochy v bývalých areálech JZD • Potenciál pro rozvoj trendů zážitkové turistiky (rozvoj slowfood, hipoturistiky, cykloturistiky vč. budování stezek singletrails) • Možná spolupráce obcí a firem a využití odpadů z obcí jako surovin pro výroby • Další rozvoj pracovních míst v šetrném CR, službách • Celková čistota prostředí – ovzduší, přírody • Jedinečnost oblasti Slovácka, tradiční pohostinnost, komunikativnost, vysoká míra společenských aktivit • Lepší dostupnost dálkových silničních a železničních tahů. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpadek místních velkých podniků výroby – oděvní, strojírenská, i zemědělství • Chybějící dostatečné zdroje vody, energie v místě • Nerealizace rychlostní silnice R55 • Odliv mladých lidí za prací do vzdálených měst • Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově • Klesající kvalita místních komunikací, nedobudovaná infrastruktura pro cyklo dopravu. • Rozpad spolupráce v CR Strážnicko – Slovácko - JMK • Stagnující počet návštěvníků a turistů

Z výše uvedeného se jeví jako klíčové problémy tyto:

- Oblast environmentální - eroze zemědělských pozemků, nedostatek vody v území, vysychání krajiny
- Oblast sociální – stárnutí populace, odliv mladé inteligence z území
- Oblast ekonomická – okrajová poloha VÚC, malá motivace investorů, nerealizace rychlostní silnice R55

2.4 ANALÝZA PROBLÉMŮ A POTŘEB ÚZEMÍ

2.4.1 ANALÝZA KONCEPČNÍCH DOKUMENTŮ

Území obcí Strážnicka byla do 30. let 20. století spravována a rozvíjena v rámci tzv. malého okresu Strážnice s příslušným soudem. Po 2 sv. válce vznikly nové struktury. okres Hodonín a JMK od roku 2002 byly zrušeny okresy a okresní shromáždění obcí a vznikly obce s rozšířenou působností ORP, které mají bližší správu území, pro Strážnicko je to ORP Veselí nad Moravou, a pro OÚ Sodoměřice, OÚ Petrov ORP Hodonín. Po rozpadu komunismu byly ukončeny tendence na slučování obcí a většinou se vrátil systém obcí v období počátku 20. století. Na Strážnicku okolní obce spravovala Hroznová Lhota až do roku 1990 - Tasov, Žeraviny, Kozojídky. Pouze Lidéřovice, které se v roce 1961 připojily ke Vnorovům, nepožádaly o samostatnost. Obecní úřady v posledních 25 letech (od roku 1990) získávají čím dál více prostředků a možností na lepší správu a řízení obce a celého katastru a s tím spojenou i náročnější legislativu a organizaci. Mezi základní závazné dokumenty pro řízení a rozvoj patří územně plánovací dokumentace - UPD (viz tab.) na něž navazují jednotlivé územní a projektové rozvojové záměry obecních úřadů, občanů, podnikatelů i spolků.

Pro většinu obcí je UPD nutné aktualizovat pro období 2015 – 2020. Od roku 2020 by měly být vytvořeny nové UPD. Ve většině UPD jsou zpracovány potřeby rozvoje i ochrany komplexně pro celý katastr obcí. Problematika trvale udržitelného rozvoje ovšem musí být aktuálně upravena ve vztahu adaptace na klimatickou změnu především v oblasti hospodaření s vodou, zadržování vody v krajině, ochraně proti erozi, suchu, povodním a dalším nenadálým změnám.

V UPD budou nově zohledněny i potřeby nově projednávaných Zásad územního rozvoje (ZUR) JMK jako je např. vodovod Hornácko, vedení VVN a obchvaty obcí při vedení silnice I 55.

Tab.: Územní plány obcí

ÚP obcí	Doba platnosti UP	Změny a doplňky – datum účinnosti
Hroznová Lhota	16. 11. 2011 - 2020	
Kněždub	6. 4. 1998 – 2015 (2020)	13. 3. 2008
		1. 11. 2010
Kozojídky	24. 8. 2012 – 1.1.2020	
Petrov	19. 7. 2005 – 1.1.2020	26. 4. 2010
		22. 8. 2011
Radějov	7.10. 2012– 1.1.2020	
Strážnice	13. 3. 2002 – 1.1.2020	2. 7. 2003
		10. 5. 2006
		4. 1. 2006
		19. 10. 2007
		7. 9. 2009
		7. 7. 2010
Sodoměřice	1. 4. 1998 – 2015 (2020)	12. 1. 2007
		13. 8. 2008
		14. 5. 2009
		24. 9. 2012
Tasov	17. 11. 2006 – 1.1.2020	16. 2. 2009
Tvarožná Lhota	4. 8. 1998 – 2015 (2020)	12. 5. 2006
		2011

Vnorovy	27. 10.2011 – 1.1.2020	
Žeraviny	10. 8. 1998 – 2015 (2020)	22. 6. 2009

Zdroj: vlastní zpracování

Rozvoj obcí v rámci územně plánovací dokumentace (ÚPD)

Hroznová Lhota

V obci je navrženo několik lokalit pro **novou výstavbu**: U vodojemu, u školy, Zárybničí a u silnice směrem na Kozojídky, v celkové výměře **5,25 ha**. Plochy pro rekreaci a sport jsou v lokalitě Trní na ploše 4,6 ha, navrženo je rozšíření v této lokalitě o 0,9 ha. Plochy individuální rekreace nejsou v obci navrhovány. **Plocha pro vinné sklepy** je plánována v lokalitě Záhliniči a Zadní čtvrtky pod Radošovem. Pro **výrobu a skladování** budou využity stávající plochy v lokalitách Újezdy, Patočiny, Zadní čtvrtky nad Tasovem, navrženo je rozšíření ploch Zadní čtvrtky nad Tasovem o **1,8 ha** a Újezdy o **1,9 ha**. Zásobování vodou je v obci řešeno obecním vodovodem, vzhledem k nové výstavbě jsou navrženy nové řády, vodovodní síť je řešena jako okružová. V ÚPD nejsou řešeny náhradní zdroje vody. V oblasti udržitelného vodního hospodaření jsou dále vymezeny **plochy pro tvorbu mokřadních ploch** a víceúčelových **vodních nádrží**. V ÚPD nejsou řešeny náhradní zdroje vody. **Péče o krajinu je řešena realizací prvků USES.**

Kněždub

V obci vznikl územní plán v roce 1996 (schválen 1998), byl dvakrát změněn (v roce 2007 a 2010), přesto zde není mnoho změn. Území zasahuje do CHKO Bílé Karpaty, zde není navrhována žádná činnost či zástavba. V obci budou rozšířeny **plochy pro bydlení**, a to v lokalitě u hřiště Záhumenice, cca **33 objektů**. Pro tuto lokalitu budou rozvodné sítě nízkého napětí vedeny kabelem v zemi, připojení lokality bude provedeno rozšířením stávající STL sítě. Oblast dopravy řeší i obsluhu přilehlých zemědělských pozemků, bude prováděna za stávající polní cesty, vedené po jižním a západním okraji území. Významným problémem k řešení je **výstavba ČOV** společné pro svazek obcí (ČOV DSO Velička), bude umístěna severně od obce Kněždub při toku Veličky. **Obec má vybudovaný vodovod**, jehož je provozovatelem i majitelem, ovšem zdroje vody jsou nevyrovnané v příkonu i kvalitě. V roce 2000 bylo zásobeno 715 obyvatel, v roce 2015 se předpokládá navýšení na 820 obyvatel. Pro katastr je vytvořena síť ploch USES.

Kozojídky

Územní plán obce Kozojídky byl zpracován v roce 2012. **Plochy pro bydlení** jsou navrženy v několika lokalitách - Horní trávník, Dolní trávník, Padělky, Trávníky, Pod vinohrádky, v celkové výměře cca **14,5 ha**. Dva další hektary jsou navrženy i pro rekreaci, především v lokalitě Příčné, stejně tak územní plán navrhuje i rozšíření ploch občanského vybavení či veřejných prostranství. Koncepce rozvoje sídelní zeleně bude zaměřena nejenom na samotné plochy zeleně, ale také zeleň obsaženou v jiných stavebních plochách, v celkové výměře 1,5 ha. V oblasti dopravní infrastruktury je plánována **nová cyklotrasa mezi Kozojídkami a Strážnicí**. Sítě elektronických komunikací a sítě nízkého napětí budou rozšířeny do míst nové zástavby. V ÚPD nejsou řešeny náhradní zdroje vody. **Péče o krajinu je řešena realizací prvků USES.** Obec navrhuje i adaptivní úpravy v erozně ohrožené zemědělsky intenzivně využívané krajině např. tvorbou nových prvků **vodních ploch 0,5 ha, lesních ploch 0,65 ha**. Dále je navrženo několik **biocenter**, hydrofilní či mezofilních, i **biokoridory** v návaznosti na Veselí nad Moravou, Hroznovou Lhotu či Žeraviny.

Petrov

Obec Petrov přijala územní plán v roce 2005. Obec je zatížena hlukem a vibracemi z dopravy, které by měla řešit navržená silnice R 55. Se snížením zátěže dojde k posílení života v centru obce, je navržena **obnova a rozšíření léčebného areálu** - v obci byly po dlouhá léta v provozu lázně se sirným pramenem, které však byly v roce 1987 uzavřeny, po nich však zůstal jen pramen, veškeré budovy byly zbourány, proto je navržena obnova areálu. Rozvoj bydlení je navržen jednak v současně zastavěném území, jako pokračování výstavby rodinných domků v zahradách v blízkosti středu obce, dále na severovýchodní a jihovýchodní části obce. Pro pracovní příležitosti

územní plán navrhuje **zóny výrobních aktivit** jižně od železniční tratě. Volnočasové aktivity, jako je sport, budou podpořeny rozšířením jihozápadně od centra obce. K areálu Plží je navrženo **pěší propojení přístavu Bařova kanálu** přes lázeňský areál. Prostory veřejné zeleně budou rozšířeny současně s rozvojem ploch pro bydlení v obci. Katastr obce je ohrožen rizikem **eroze**, je tedy navržena zonace zemědělské půdy a dále prvky ÚSES. V ÚPD není komplexně řešeno zadržování vody v krajině ani nejsou řešeny náhradní zdroje vody.

V oblasti dopravy je uvažováno s elektrizací železniční tratě, v silniční dopravě je navržen **obchvat stávající silnice I/55**. Dále je navržena samostatná cyklostezka jižně od plavebního kanálu, tedy na jeho levém břehu, na západním okraji zastavěného území je navržena samostatná cyklostezka částečně v trase polní cesty, která propojí stezku jižně plavebního kanálu s vinařskou lokalitou Plže.

Radějov

Obec Radějov vyhotovila územní plán v roce 2012. Jsou plánovány **nové plochy pro bydlení** ve výměře **19 ha** v několika lokalitách - Padělky pod Hošťáky, Staré Zelnice, Dolní Kochovy, u Strážnice, Horní husí hory. V oblasti občanského vybavení bude rozšířena plocha místního hřbitova či sportoviště Dolní Kochovy. V radějovské oboře bude prodloužena komunikace o 0,12 ha, ovšem nepředpokládá se větší využití pro veřejnost. Územní plán navrhuje nové plochy technické infrastruktury **zásobování vodou a odkanalizování území** - skupinový vodovod v délce 0,89 ha, vodovodní řád 0,377 ha. Plán také navrhuje úpravu bývalého zemědělského družstva pro další výrobu. Plochy veřejných prostranství s převahou zeleně budou rozšířeny o 0,8 ha. V obci chybí zdroje vody a zásobování je nově **posílení zásobování vodou** připojením vodního zdroje HVR3 z Tvarožné Lhoty s novou čerpací stanicí, dále nový vodojem Štěpničky. Nová výstavba je napojena na veřejný vodovod prodloužením stávajících řádů. V obci je dle ÚPD nově spuštěn systém jednotné kanalizace s vlastní ČOV. Dále je v krajině plánováno **rozšíření vodních ploch pouze o 0,7 ha, další zadržování vody chybí**. Obec, která se nachází i v CHKO Bílé Karpaty, řeší v územním plánu i ochranu krajiny - **budování biocenter a biokoridorů**, mezofilních i hydrofilních.

Strážnice

Vyhláškou č. 01/2002 vešel v platnost územní plán města Strážnice, následně proběhlo 5 změn, poslední v roce 2010. Plán navrhuje několik lokalit pro **rozvoj bydlení** - Luční, Důbrava, Drahy, Ořechovka. Urbanistická koncepce navrhuje **snížení zatížení dopravy ve městě** trasováním mimo město - odvedení průjezdové dopravy II/426 do Bzence a Veselí nad Moravou navrhovaným severním obchvatem a její navázání na I/55 - následně "jižní obchvat" Petrova - I/55. Změna VI. také navrhuje novou křižovatku na silnici I/55 před Skalickou bránou s napojením ulice Za valy a Žerotínská. Pro **průmyslovou výrobu** jsou vymezeny plochy mezi farmou Žerotín a železnicí, dále na jihovýchodě zastavěného území a další, mezi plochy smíšené pro bydlení a drobné podnikání územní plán zahrnuje například plochu mezi ZZN Pomoraví a.s. a lokalitu bydlení při ulici Důbrava či plochu mezi Skalickou bránou na stávající ploše zahradnictví a jiné.

Rozvoj občanského vybavení zahrnuje mj. **rozšíření skanzenu (ve vlastnictví státu)** jihovýchodním směrem, **rozšíření Domova důchodců**. V péči o krajinu chybí systém zachycování vody v krajině a nejsou řešeny náhradní zdroje vody. v oblasti ochrany přírody a krajiny budou realizovány systémy ekologické stabilizace pomocí **založení biocenter a biokoridorů prvků ÚSES**.

Sudoměřice

Územní plán byl schválen 1998. Jsou navrženy **plochy výroby a technického vybavení**, které budou napojeny na stávající účelovou komunikaci, nadzemní vedení elektrické energie vysokého napětí u obchvatu silnice na Slovensko. **Plochy pro bydlení** jsou navrženy při výjezdu z obce směrem na Petrov **0,28 ha**, dále lokality Díly za zahradou **3,24 ha**, Padělky za dvorem **2,72 ha**. Obec má také navrženo **protipovodňové opatření, nádrž Telatniska** jihovýchodně od obce v lokalitě bývalého zemníku u Sudoměřického potoka 6,17 ha a s ní související doprovodná zařízení a zeleň. Nové plochy pro rekreaci navrženy nejsou, lze pouze rozšířit plochy lokality Mlýnky. Veřejné prostranství bude oživeno zelení v lokalitě Díly za zahradou na ploše mezi obytnou zónou a hřbitovem. Dále jsou vymezeny plochy ochrany přírody a krajiny, **zvláště biocentra a biokoridory**.

Tasov

Územní plán byl schválen v roce 2006 a řeší několik oblastí. **Plochy pro obytné zóny** jsou lokalizovány na jihozápadním okraji obce, zčásti při stávající cestě, v návaznosti na stávající obytnou zónu. Dopravní

infrastruktura bude doplněna o **cyklostezku** od západního okraje obce k JV okraji obce Hroznová Lhota podél místní komunikace s pokračováním k trase stávající účelové komunikace na hranici katastru s obcí Lipov. Další navržená plocha pro cyklostezku je od křižovatky silnic jižním směrem k Hrubé Vrbce. Zásobování elektrickou energií pro nové lokality bude řešeno kabely v zemi, pro zásobování vodou bude prodloužen vodovodní řád o 75 m. Bude dořešena odpadní voda v rámci **ČOV Velička**. Ochrana obce a krajiny proti erozi a suchu (adaptace na klimatickou změnu) je řešena **prvky USES, chybí plochy pro zadržování vody v krajině**.

Tvarožná Lhota

Jsou realizovány **plochy pro výstavbu až 25 RD za školou**, které by mohly počet obyvatel zvýšit až o 90 lidí. S novou bytovou výstavbou je také navrženo **vybudování místní komunikace** s celkovou šířkou veřejného prostoru minimálně 10 m, a hlavním dopravním prostorem 6,5 m, což umožní vedení inženýrských sítí mimo vozovku. Dále byla v souladu s platnou legislativou vzhledem k rozsahu ploch pro bydlení navržena veřejná prostranství s převahou nebezpečných ploch – **zeleň veřejná**. V těsném okolí zástavby (na východním okraji směrem na obec Kněždub a směrem na Radějov jsou rezervována místa pro **výstavbu cca 50 rodinných domů**. Lokality bude možno napojit na stávající systém rozvodu pitné vody a kanalizace. Současná koncepce odkanalizování v obci zůstane zachována. Problematické je odkanalizování domů v horní a střední (západní) části zástavby svedené do zatrubněného potoka, jehož zatrubnění v havarijním stavu. V blízké budoucnosti se plánuje při opravě zatrubnění potoka vytvořit souběžné vedení kanalizace. Vedení zpevněných cyklotras pro bezpečnější dopravu je potřeba upravit směrem na Kněždub a Radějov. Turistika v RO Lučina je plánována zvyšováním služeb nikoli novou výstavbou (stavební uzávěra). Ochrana obce a krajiny proti erozi a suchu (adaptace na klimatickou změnu) je řešena **prvky USES** a tvorbou KPÚ. V území je několik ploch pro zachycování vody v krajině - suchý poldr, mokřady, rybník.

Vnorovy

Obec Vnorovy schválila územní plán v roce 2011. Jsou vymezeny **plochy pro bydlení**, v celkové výměře **17,8 ha**, další plochy pro rekreaci navrženy nejsou. S rozvojem ploch pro bydlení bude také rozšířen veřejný vodovod napojen na vodojem Dražky, zásobování elektrickou energií bude zajištěno ze stávajících transformačních stanic; v případě potřeby bude u těchto stanic provedena výměna za výkonnější jednotky. Dále bude rozšířen hřbitov o 0,3 ha i **plochy pro tělovýchovu a sport, celkově o 4,2 ha**. Ke zlepšení průjezdu na cyklostezce č. 47 směrem na Strážnici je nově vymezena plocha pro cyklostezku, 0, 229 ha.

Pro nově vymezené plochy krajinné zeleně, je vyčleněno 15,5 ha, v návrhu jsou **3 biocentra** (Bahna, Pod rovinami a Vnorovský rybník) a **2 biokoridory** (Vinohrady - Pod rovinami, Pod rovinami - Pod vlčným kopcem). Nové plochy pro zadržování vody vesměs chybí.

Žeraviny

V obci byl územní plán schválen v roce 1998. V tomto roce byly navrženy **nové lokality určené k bydlení** - severní okraj obce, mimo současně zastavěné území (1,4 ha) pro výstavbu 15 rodinných domů, popřípadě pro bydlení venkovského typu. Druhou lokalitou je západní okraj obce uvnitř současně zastavěného území (0,3 ha) pro čtyři až pět rodinných domů, třetí lokalitou je proluka ve středu stávající zástavby pro jeden rodinný dům, čtvrtou je plocha pro rodinný dům na okraji stávající zástavby mimo současně zastavěné území. Územní plán dále navrhuje i plochy pro občanskou vybavenost 0,039 ha, či lokalitu určenou k výrobě na severním okraji obce (0,1 ha). ÚP vyzdvihuje i problém kapacitně nedostačujícího vlastního zdroje pitné vody. Je navrženo **zásobování pitnou vodou ze skupinového vodovodu Hodonín**. Pro požární účely bude napojena na přívodní řád v obci Kozojídky. Chybí plochy pro zadržování vody v krajině. V UPD jsou prvky USES, realizované postupně v KPU.

Komplexní pozemkové úpravy

Obce ve většině případů nemají hotové komplexní pozemkové úpravy. Problémem jsou majetkové vztahy k půdě, vlastníci jsou často v zahraničí, a také nedostatečný souhlas k provádění úprav. Přesto v obcích plánují pozemkové úpravy, především za účelem ochrany obcí proti povodním a dobudování sítě cyklostezek. **Pro většinu obcí je KPU potřebné co nejdříve zahájit pro období 2015 – 2020. A napomoci tak řešit aktuální**

problematiku péče o krajinu v rámci adaptace na klimatickou změnu – eroze, sucho, krátké řetězce a místní malozemědělci, lokální zdroje energie apod.

Z diskuse na jednání GS MAS vyplynulo, že důležité téma sucho je vhodné i pro realizaci klíčového projektu pro aktivity týkající se zadržování vody v krajině. Pan starosta Hanák poznamenal: „To málo dešťové vody co spadne během krátké doby, je během ještě kratší chvíle pryč. Úpravy toků a vodních ploch z 50. i 90. let nám odvedou vodu z krajiny během pár hodin aniž by se stačila v krajině zdržet. Jde o zajištění vody nejen pro obyvatelstvo, ale i zemědělce a podnikatele“.

V diskusi byla dále vyzvednuta podpora pozemkových úprav v obcích, kde základním krokem je dobrá osvěta pro vlastníky zemědělských pozemků obcemi, které pak mohou vytvářet úpravy.

Hroznová Lhota	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky: Hroznová Lhota-Kněždub a Hroznová Lhota-Tasov.
Kněždub	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky, problémem jsou však stále nevyjasněné majetkové vztahy s vlastníky půdy.
Kozojídky	ukončeny 2004	Tvorba společných opatření – objízdne komunikace, ostatní komunikace. Tvorba prvků ÚSES
Petrov	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat především cyklostezku Petrov-Strážnice.
Radějov	nejsou zahájeny	Nebyl dosažen souhlas vlastníků 50% zemědělské půdy.
Strážnice	nejsou zahájeny	Nebyl dosažen souhlas vlastníků 50% zemědělské půdy. Hlavní důvody jsou vyřešit otázku eroze, výstavbu cyklotras a obchvatu města.
Sudoměřice	nejsou zahájeny	Úpravy neprobíhají, slabá podpora majitelů půdy, nutné však vybudování protipovodňového opatření, obslužnost nepřístupných pozemků podél stanovené státní hranice, obchvat Petrova, plavební komora na Baťově kanálu s napojením na řeku Moravu, cyklostezky po Baťáku, cyklotrasa od vesnice k RO Mlýnky, nové mosty přes potoky
Tasov	nejsou zahájeny	Obec pozemkové úpravy plánuje, díky KPÚ by chtěli vybudovat cyklostezky Hroznová Lhota-Tasov a také propojit Strážnicko s Horňáckem cyklostezkou.
Tvarožná Lhota	zahájeny 2012	Obec se díky KPÚ snaží vyřešit především problém eroze.
Vnorovy	JPU - dokončeny v 2008, třetina území katastru s nedokončeným scelovacím řízením	Tvorba společných opatření – objízdne komunikace, ostatní komunikace - užívaná cyklotrasa č. 47. Vytvořeny biocentra a biokoridory.
Žeraviny	dokončeny 2000	Tvorba společných opatření – objízdne komunikace, ostatní komunikace. Tvorba prvků ÚSES

Zdroj: vlastní zpracování

2.4.2 SPOLUPRÁCE OBCÍ STRÁŽNICKA

Obce na řešení problémů a potřeb spolupracují v řadě aktivit, především v rámci DSO Mikroregion Strážnicko, MAS Strážnicko, ORP Veselí nad Moravou.

Územně patří Strážnicko do **ORP Veselí nad Moravou** a Hodonín (Sudoměřice a Petrov). Území ORP disponuje zajímavým turistickým potenciálem, u kterého lze identifikovat rovnoměrné rozložení mezi přírodním a kulturním potenciálem. Mikroregion Hornácko, Strážnicko, Bzenecko, Pro Baťův kanál, DSO Velička se nachází v obou ORP a vzájemně spolupracují. Pro prohloubení meziobecní spolupráce se ORP zapojilo do projektu meziobecní spolupráce Svazu měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností" pod názvem „Strategie území správního obvodu ORP Veselí nad Moravou v oblasti **předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovního ruchu - zaměstnanost**“. **Mikroregion Strážnicko je koordinátorem strategie meziobecní spolupráce**, ve které se zpracovává strategie celé ORP na programové období 2014 - 2020. Hlavní problémy a potřeby jsou zde definovány do problémových okruhů a jsou stanoveny cíle jejich řešení. Tyto cíle odpovídají cílům strategie CLLD. Je připraveno 15 projektů, ze kterých se připravuje 5 klíčových – v oblasti korodince práce sociálních služeb, spolupráce škol na vzdělávání – rotující pedagogové, spolupráce na systému třídění odpadů a přeshraniční cykloturistika.

MAS Strážnicko, vzniklá v roce 2005 jako občanské sdružení, po zkušenostech poradního orgánu Mikroregionu Strážnicko, je nezávislým sdružením spolků, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy, kteří spolupracují na rozvoji regionu v území stávajících 11 členských obcí s cílem spolupráce a podpory místních aktivit k udržení a rozvoji místního potenciálu, zlepšování kvality života a životního prostředí za pomoci dotačních prostředků. MAS Strážnicko je od roku 2008 i koordinátorem aktivit Mikroregionu Strážnicko, kde koordinuje propagační činnost a pomáhá obcím s projekty realizace. MAS v rámci několika projektů **podpořila i přeshraniční spolupráci obcí**, neziskového sektoru a podnikatelů se Slovenskem. Jedním z takových to projektů je i projekt 4cykloregio, propojující cyklostezky se slovenským příhraničím nebo projekt na zachování tradičních hodnot Oživujeme venkovská stavení na Moravě a Myjavě. Do těchto projektů spolupráce jsou úspěšně vtaženy nejen spolky, ale i děti ze škol.

MAS se pomocí **větší informovanosti** (vytvoření TIC Strážnicko, zpravodaj, webové stránky, propagační materiály, témat. akce atd.) podařilo aktivně zapojit lidi do spolkové činnosti a oživit aktivity místních spolků spojených s tradicemi regionů, podpořit venkovskou turistiku - cyklostezky a místní produkce – vinařská turistika, sýry, ovoce, a také usměrnit potřeby služeb v cestovním ruchu – služby informačních center.

Obce MAS Strážnicko (mimo obec Vnorovy) spolupracují od roku 2002 v DSO **Mikroregion Strážnicko**, kdy byly realizovány první projekty spolupráce v POV MMR v letech 2004-2006. Mikroregion měl za úkol podpořit nejen ekonomické zájmy obyvatel a podporu rozvoje drobných výrobních a služeb v regionu, ale i podporu společných aktivit, **venkovské a poznávací turistiky, šetrného hospodaření v krajině i další rozvoj přírodně-historického potenciálu v území**. V rámci společných aktivit jsme zrealizovali společný projekt Hrátkyáda obcí Strážnicka pro dětské kolektivy či komunitní projekty Setkání mladých řezbářů. Pro seznámení s tradičními řemesly a krajinou byly uspořádány projekty, např. Malovaný rok, Obnovy drobných sakrálních staveb apod. V letech 2004 – 2006 proběhlo více neinvestičních i investičních projektů zaměřených turistickou infrastrukturou a její vybavení, turistické produkty a expozice. Jde o projekty týkající se úpravy povrchů hlavních užívaných místních cest pro turistiku, přizemí a sklepení historického domu na náměstí ve Strážnici, zřízení muzea v rodném domě bratří Uprků v Kněždubě, dobudování výletního centra na Salaši a muzea oskoruší ve Tvarožné Lhotě, úpravy interiéru bývalé ZŠ Tasov na ubytovnu pro turisty, umožnění stravování v Hroznové Lhotě či sociální zázemí v lokalitě Plže v Petrově. Propojením spolupráce **vzniklých návštěvnických míst**, jejich vybavením pro účely turistiky např. velkoplošnými stany, vybavením cyklostezek a jejich propagací na webových stránkách i v tištěné podobě, se obcím se postupně zvyšuje návštěvnost z okolních regionů i celé ČR.

Obce jsou členy dalších tématických dobrovolných svazků obcí působících na Strážnicku: **Mikroregion Strážnicko (10), Obce pro Baťův kanál (3), ČOV Velička (5)**.

Obce se zapojují také do dalších neformálních partnerství a spolupráce pro rozvoj území, jako jsou např. Soutěž vesnice roku, Evropský spolek půdy nebo Místní agenda 21.

SOUTĚŽ „VESNICE ROKU“

Soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova je každoročně vyhlašována již od roku 1995. Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji svého domova, zveřejnit rozmanitost a pestrost v uskutečňování programů obnovy vesnic a upozornit širokou veřejnost na význam venkova, ale také snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří se snaží nejen zvelebovat svůj domov, ale rozvíjejí i místní tradice a zapojují se do společenského života v obci.

V mikroregionu Strážnicko se za dobu trvání soutěže zúčastnily **pouze 4 obce**. Tři obce získaly ocenění – **Hroznová Lhota** získala nejvyšší ocenění – zlatá stuha v roce 2001 a stala se „**Vesnicí roku Jihomoravského kraje**“, v celostátním kole se pak umístila na 3. místě. **Tvarožná Lhota** získala v roce 2007 ocenění **zelená stuha v celostátním kole** – ocenění za péči o zeleň a životní prostředí a v roce 2012 získala **2. místo v celostátním kole v soutěži Vesnice roku**. V roce 2015 také obec Kozojídky získala **celostátní oranžovou stuhu za příkladnou spolupráci se zemědělci**.

Soutěže se zúčastnily v roce 2000 Kozojídky a v roce 2011 Petrov. Vidíme **malé zapojení obcí do této soutěže**.

EVROPSKÝ SPOLEK PŮDY

Jedná se o sdružení evropských měst, obcí a regionů, jehož cílem je aktivní účast na trvale udržitelném způsobu využívání půdy ve smyslu resilience území na klimatickou změnu. Na základě manifestu podepsaném dne 24.10.2000 v italském Bolzanu se všechny zapojené obce podílejí na posílení obecného povědomí v oblasti ochrany půdy a udržitelného územního rozvoje na regionální úrovni. Zároveň také těží z partnerské spolupráce a výměny informací a zkušeností mezi ostatními členy sdružení. Členská obec se zavazuje: v obci aktivně prosazovat **cíle trvale udržitelného způsobu využívání půdy**; podílet se na zvyšování povědomí o půdě mezi obyvatelstvem a zapojení všech subjektů zainteresovaných na obecním rozvoji a aktivně účastnit na spolupráci jakožto i na výměně zkušeností a informací.

Obce mikroregionu Strážnicko, které vstoupily do Evropské aliance půdy ELSA, jsou **Tvarožná Lhota a Radějov**. Dále také o partnerství uvažuje obec **Petrov** a město **Strážnice**.

Česká republika je jednou ze sedmi zemí, které do spolku spadají. Nejpočetnější zastoupení je z Dolního Rakouska. Dále jsou zapojeny obce států: Německo, Švýcarsko, Velká Británie či Itálie. Obce, města a regiony se v rámci Evropského spolku půdy setkávají několikrát ročně.

MÍSTNÍ AGENDA 21

Místní Agenda 21 (MA21) vychází z mezinárodního dokumentu OSN, nazvaného Agenda 21, který byl přijat na summitu OSN v Rio de Janeiru v roce 1992. MA21 je progresivní zastřešující metodou zvyšování kvality veřejné správy, vedoucí k praktickému uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Kromě kvalitnější a efektivnější práce veřejné správy sebou přináší řadu přidaných hodnot. Významné je zejména aktivní zapojení obyvatel do veřejného života včetně spolurozhodování o věcech veřejných, přičemž místní samosprávy sehrávají v tomto procesu klíčovou roli.

Na území Strážnicka je v Místní agendě 21 vedené MŽP ČR **zapsána pouze obec Tvarožná Lhota** (od 2.4.2012), pro vysokou administrativní náročnost však aktivní není. V blízkém okolí jsou do Místní agendy 21 zapojeny aktivně města Hodonín a Uherské Hradiště, která jsou zařazena do kategorie B a D. (viz příloha).

2.4.3 VYHODNOCENÍ PROBLÉMŮ A POTŘEB V ÚZEMÍ

Jak předešlé kapitoly ukazují, na území MAS Strážnicko je bohatý přírodní, kulturní, hospodářský potenciál, který může uspokojovat potřeby pro kvalitativní rozvoj území. Problémy rozvoje jsou dány především okrajovou polohou v rámci státu i přírodními podmínkami JV Moravy. Historicky novým problémem je omezené je možnost užívání přírodních zdrojů včetně vody a půdy. Kraj je ohrožen sociálně (vysoká nezaměstnanost v marginální

oblasti vycházející z malé dostupnosti a síťování, nevyužití středové polohy v Evropě) i ekologicky (eroze a sucho v intenzivně užívané zemědělské krajině).

Příroda a krajina

Jak předešlé kapitoly ukazují, má území MAS Strážnicko bohatý přírodní a krajinný potenciál, který je možné do budoucna šetrně využít. Tento potenciál je v současnosti jen částečně využit v oblasti zaměstnanosti, kde tvoří cca 3% (malozemědělci, drobné výroby, šetrný CR apod.) v možnosti rekreace (RO Mlýnky, RO Lučina) a turistiky (Bařův kanál, vinařské sklepy Plže, expozice Oskeruší, zámek Strážnice, Skanzen atd). Z hlediska diverzifikovanosti krajiny (lesnaté pohoří, niva Moravy, kulturní krajina, vhodné teplé klima, terénní dostupnost, zachovalý krajinný ráz) je potenciál v přírodě blízkých částech oblasti obnovy původní biodiverzity šetrného hospodářství, energetické a materiálové využití biomasy nebo diverzifikovaného extenzivního hospodaření s obnovou a rozvojem tzv. krátkých spotřebních řetězců. Jedinečná mozaika tradičních hospodářských struktur nabízí rozvoj komerčního vinařství a ovocnářství s vyšším podílem regionálních druhů a sort, a vázané formy turistiky.

Významné luční přírodní biotopy – CHKO, PR, PP; enklávy stepních lokalit – např. Žerotín umožňují rozvoj potenciálu na úrovni poznávací turistiky, dotovaných systémů tvorby ŽP např. pastevectví v Karpatech.

Obce jsou málo připraveny (možnosti adaptace a resilience) na udržitelný rozvoj v území a případné změny klimatu. Mnohé nemají pro období 2015 – 2020 platné UPD a většinou také nemají zpracované Komplexní pozemkové úpravy, které by umožnily další udržitelný rozvoj v území. Dlouhodobě vzniká v krajině i řada ohrožení, a to v podobě eroze půdy, sucha, náhlých záplav atd., které je možné do značné míry eliminovat pomocí schválení KPÚ jednotlivých obcí a zvýšit tak potenciál území.

Důležité je také **hospodaření se zdroji**, především s vodou a odpady TKO, BRKO apod. Také vytváření nových lokálních zdrojů energie a inovace v úspoře energie jsou klíčové oblasti rozvoje k udržitelnosti.

Realizace projektů na obnovu a využití místních zdrojů vody a energie, recyklační politiky v místě, společných opatření KPÚ a dalších komplexních šetrných zásahů do intenzivní krajiny by jistě přinesla i snížení nezaměstnanosti, která se drží kolem 10%.

Výše uvedené problémy a potřeby lze v omezené míře řešit v rámci OP EU v gesci MAS:

- OP ŽP (osvěta a vhodné výsadby na zem. půdě v boji proti erozi a suchu),
- PRV (diversifikace země výroby, podpora malozemědělců v CR, krátkých řetězcích, šetrné lesní hospodaření s využitím pro CR, vzdělávání v KPU)
- IROP (rozvoj reg, vzdělávání přírodovědných a řemeslných oborů škol, sociální podniky využívající místní přírodní a kulturní potenciál).

Lidé a společnost

Lidé v oblasti Strážnicka v porovnání ČR mají silné kulturní kořeny a náboženské cítění a z toho vyplývající i poměrně kvalitní rodinnou a obecní strukturu a spolupráci. V sociální oblasti je **řada problémů doprovázející rozvinutou společnost 21. století, a tak i na Slovácku dochází ke snižování porodnosti, rozpadu rodin, separace a stárnutí populace, snižování spolkových a církevních aktivit**, které odpovídá celorepublikovému trendu i když ještě s nižším % zastoupením.

V oblasti kulturní, a to především z historického hlediska, má území velký potenciál rozvoje, ovšem s problémy s klesající aktivitou v mladé generaci. Nositelé tradice, jakožto lidé s bohatými zkušenostmi a umem, napomáhají k uchování kulturního dědictví v oblasti architektury, sochařství, řemesel, lidových tradic atd.), zvyšují poptávku po tradičních výrobcích a zvyšují tak možnost rozvoje a nabídku práce v regionu, ovšem své schopnosti těžko předávají dalším.

Pozitivní migrační saldo a prostory pro novou výstavbu a nízká cena nemovitostí společně s dobrou občanskou vybaveností stále **málo motivuje mladé lidi k setrvání na území Strážnicka**. Slabá sociální inkluze v místě, koncentrace sociální péče ve větších obcích, nedostatečná nabídka a dostupnost sociálních služeb v menších

obcích nabízí velký rozvoj potenciálu v oblasti pro mobilní sociální služby s vazbou na rodiny, farnost a obec. Lékařská péče potřebuje obnovu kvalitního centra služeb ve Strážnici i stálé ordinační hodiny v obcích. Významným prvkem pro rozvoj potenciálu je nedostatečná využitelnost školských zařízení a využívání školských budov pro volnočasové aktivity občanů – nezaměstnaných, seniorů a samozřejmě i mládeže. Velmi obtížné, z hlediska dostupnosti návazných služeb i financování), je udržet ve Strážnici středoškolské vzdělávání, které má slabé vazby na základní vzdělání v regionu.

Chybí koncepce a rozvoj celoživotního vzdělávání. Zde je prostor pro rovné příležitosti zaměstnání žen i starší generace.

Chybí inovace v dopravě (pěší a cyklo doprava) - lepší dostupnost do škol a za prací v místě s ohledem na bezpečnost občanů i na ŽP včetně terminálů (např. služby **Bike&Ride**).

V desetiletém srovnání v sociální oblasti pozorujeme negativní vývoj. Během posledních deseti let se na území odehrávají významné změny v demografickém a rodinném chování. Nejvýraznější z tohoto komplexu změn je pokles sňatečnosti, odkládání sňatků i porodů do vyššího věku a tedy i nárůst neúplných rodin. Stárnutí populace je nejcharakterističtějším rysem demografického vývoje v posledních letech, tento trend bude i nadále pokračovat především i díky stárnutí populačních ročníků. Novým nastávajícím fenoménem je rostoucí migrace, především z Ukrajiny, asijských zemí a v poslední době i očekávaná migrace z Blízkého východu.

Výše uvedené problémy a potřeby lze v dle omezených finančních možností řešit v rámci OP EU v gesci MAS:

- OP ŽP (zapojení místních komunit, žen, dětí a důchodců do výsadby a dalších aktivit v boji proti suchu a erozi v rámci komunitních projektů škol, obcí, NNO, MAS apod.),
- PRV (diversifikace zemědělství, podpora mladých zemědělců a výrobců potravin pro region i v ČR)
- IROP (rozvoj šetrných forem nemotorové dopravy do škol a zaměstnání, víceúčelové užití budov škol, sdílení školních služeb, konkurenceschopné vzdělávání, soc inkluze a boj s chudobou cílových skupin, terenní sociální služby se zohledněním potřeb cílových skupin podniky využívající místní přírodní a kulturní potenciál).
- OP VVV – animace pro řešení aktuálních problémů ve školství, nedostatek žáků, kvalita výuky, integrace rodin, sociální inkluze ve školách, spolupráce a provázanost akcí škol a mimoškolních apod.

Hospodářství a ekonomika

Podnikatelé v MAS Strážnicko mohou v primární sféře výroby navázat na tradici kvalitního zpracování primárních surovin, zvláště sena z karpatských luk (pastva a chov) a dřeva z karpatských lesů (dřevovýroby, stavebnictví, spec. výroby). **Ohrožené je malozemědělství** jako způsob podnikání, které ještě před 60. lety zaměstnávalo více jak 40% obyvatel, dnes jen 0,1%, což jsou dnes především malovinaři. Rozvoji brání především politika velkých zemědělských podniků, které drží pronajatou půdu a malý zájem obcí, které by především pronájem své půdy mohly pomoci podnikání malozemědělců (hospodařících na ploše do 100 ha) nejen v zemědělství, ale **v diversifikaci výroby, jako je agroturistika, regionální výrobky aj.**

Chybí využití pro staré průmyslové areály a brownfields na středoevropská logistická i výrobní centra. Strážnicko může více rozvinout služby ve středoevropském cestovním ruchu, protože patří k velmi atraktivním turistickým územím centra Evropy. Chybí služby krátkých řetězců, které napomáhají k rozvoji služeb turistické infrastruktury s návazností na další segmenty – zemědělská a potravinářská, drobná řemeslná výroba dle tradičních postupů (tradiční řemeslné výroby, zemědělství, ovocnářství a gastronomie) ve vazbě **příhraniční se Slovenskem.**

Naše rekreační oblasti – Mlýnky, Lučina, Kejda ukázaly (především v minulosti), že mají silný potenciál turistiky, který je dnes omezený a málo vázaný na Baťův kanál, který zažívá rozvoj v současnosti. Chybí inovace do rozvoje turistiky, a to především cykloturistiky a zkvalitněním stávajících služeb (půjčovny kol, servisní služby, cyklobusy, cyklovlakly atd.) či podpořit i nové adrenalinové sporty jako cyklo singletracky či vodní sporty.

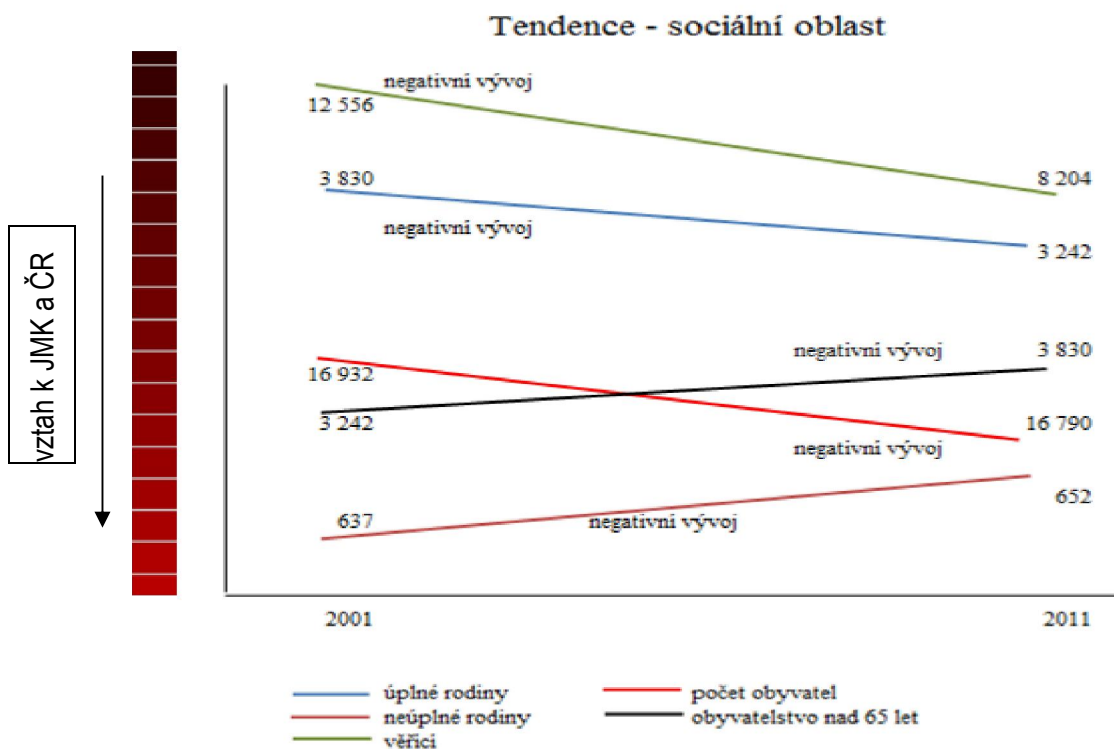
V posledních deseti letech pozorujeme mírný nárůst plochy vinic, úbytek orné půdy, ovocných sadů a také stále klesá počet subjektů v primárním sektoru. Roste počet nezaměstnaných v území. Na druhou stranu je pozitivním jevem, že klesá vyjízdka za prací mimo Strážnicko a roste počet zaměstnaných žen.

Výše uvedené problémy a potřeby lze v omezené míře řešit v rámci OP EU v gesci MAS:

- PRV (diversifikace zem výroby, zapojení žen, podpora mladých zemědělců a výrobců potravin pro region i v ČR)
- IROP (rozvoj šetrných forem nemotorové dopravy do zaměstnání, provázání vzdělání s výrobními podniky v regionu, víceúčelové užití budov škol i pro zázemí CR, konkurenceschopné vzdělávání, soc inkluze a boj s chudobou cíl skupin, sociální podniky a podniky využívající místní přírodní a kulturní potenciál).

Málo využitě je hospodaření se zbytkovou biologickou hmotou z lesů a komunálními bio odpady jako zdroji energie a surovin, kde by mohly sehrát velkou roli obce. Tendence ve vývoji v hospodářství a sociální oblasti souhrnně ukazují následující dva grafy.

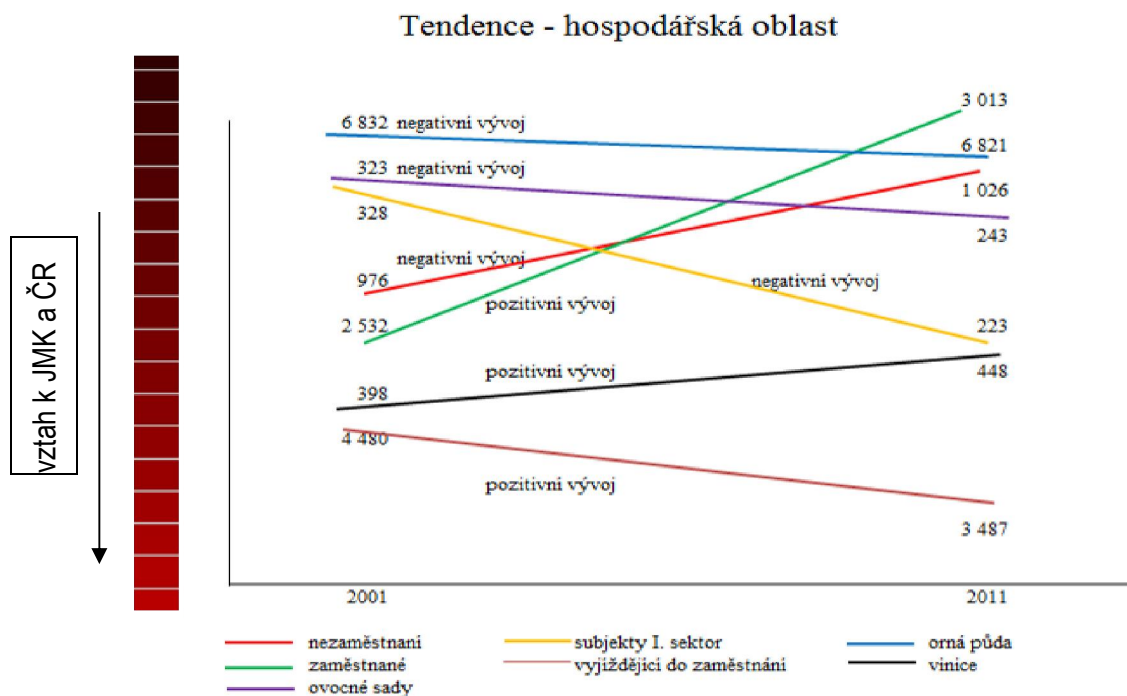
Graf: Tendence vývoje sociální oblasti na Strážnicku

Zdroj: vlastní zpracování

Pozn: vztah k JMK a ČR – tmavá barva ukazuje vyšší než průměrné hodnoty v ČR a kraji – světlá nižší než průměrné hodnoty v ČR a kraji.

Graf: Tendence vývoje hospodářské oblasti na Strážnicku

Zdroj: vlastní zpracování z dostupných dat, především ČSÚ

Pozn: vztah k JMK a ČR – tmavá barva ukazuje vyšší, než průměrné hodnoty v ČR a kraji – světlá nižší než průměrné hodnoty v ČR a kraji.

2.5 MISE

My, občané Strážnicka, chceme společně navrhovat a realizovat na principech LEADER takové projekty, které povedou k trvale udržitelnému rozvoji území. Tento rozvoj je založený na dobrém poznání a využití přírodních zdrojů a podpoře tradičních církevních a kulturních hodnot za pomoci integrace co nejširší skupiny obyvatel a s podporou vhodných inovací. Realizace bude probíhat transparentně s ohledem na šetrné využívání finančních prostředků i lidských kapacit.

3. STRATEGICKÁ ČÁST

3.1 VIZE DO ROKU 2020

Strážnicko – svébytný příhraniční region založený na spolupráci všech jeho obyvatel v péči o krajinu, tvorbě místních produktů a šetrném cestovním ruchu pramenícím také z bohaté rodinné, církevní a kulturní tradice. Na Strážnicku je udržitelný systém vzdělávání, služeb a sociální péče založený na integraci a uplatnění inovací. V péči o životní prostředí je prosazován celostní princip vycházející ze šetrného využívání zdrojů, energií a odpadů. Tyto přístupy přinášejí dobrou nabídku zaměstnání, rozvinutý společenský život v obcích a životní prostředí atraktivní pro mladé rodiny a lákající návštěvníky.

3.2 KLÍČOVÉ OBLASTI ROZVOJE ÚZEMÍ

Naši vizi chceme naplnit realizacemi projektů v 5 oblastech rozvoje, uvedenými níže.

3.2.1 OBLAST 1: HOSPODAŘENÍ A PÉČE O KRAJINU

Tato oblast a její cíle jsou prioritou rozvoje Strážnicka z důvodu charakteru krajiny MAS, která je z velké části zatížena intenzivním zemědělstvím a naopak v okrajových částech území má vysokou přírodní a kulturní hodnotu. Naplňování této oblasti jejich cílů v rámci integrace přinese i rozvoj v dalších oblastech, především v cílech hospodaření se zdroji, podnikání a komplexní rozvoj území mj. s ohledem na ohrožení klimatickou změnou, extrémní erozi a degradaci půdy.

Zemědělství

Strážnicko je zemědělský region, disponující velkým množstvím kvalitní orné úrodné půdy, která je ve velkých monokulturních blocích v pronájmu několika velkých zemědělských firem. Limitující je omezený přístup k půdě, která je dlouhodobě držena několika málo podniky mající 1000 a více ha ploch především v nájmech. Na Strážnicku je řada osob, které mají znalosti tradičních postupů a mohou je využít k diversifikaci využití zemědělské půdy pro místní výroby, ve vazbě na agroturistiku. Nutné je zvýšení ekologické stability a odolnosti intenzivně využívaných území v MAS.

Vzhledem k silným tradicím a podobnému charakteru krajiny v okolních MAS se v rámci zemědělství nabízí prostor pro spolupráci na i úrovni spolků především ve vinařství a ovocnářství – při výsadbě tradičních odrůd, regionálních výstavách a soutěžích, propagací krajových specialit. Tyto aktivity lze zrcadlově rozvíjet i v rámci zvyšování společných aktivit v příhraničních regionech Slovenska a Rakouska.

Péče o krajinu

Strážnicko se nachází z velké části v CHKO Bílé Karpaty, území MaB UNESCO, kde je pro zachování hodnot nutná tradiční údržba (ve stabilizovaných územích) a rozvoj (v ekologicky narušených územích) zorněných, travních a lesních pozemků. V rámci malozemědělství je možné šetrně využít turistický potenciál vázaný na agroturistiku a šetrnou poznávací turistiku a ekovýchovu. V rámci vzdělávání ve školství (MŠ, ZŠ, SŠ) v MAS i mimo (především VŠ) se nabízí spolupráce při projektech MAS a Správy CHKO (AOPK) v péči o jedinečnou krajinu území – monitoring, výsadby, údržby apod. V této oblasti je vhodné realizovat tzv. **klíčový projekt**, kdy MAS bude kordinovat a spoluvytvářet pilotní projekt obnovy kulturní krajiny, posílit v ní přirozené funkce celku tvorbou přírodních krajinných prvků a struktur. Vzhledem k rozloze území CHKO Bílé Karpaty, které zasahuje do více okolních MAS, je prostor pro spolupráci při koordinaci jednotlivých aktivit směřujících k rozvoji, ochraně a šetrnému využívání krajiny Bílých Karpat.

3.2.2 OBLAST 2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI

Tato oblast a její cíle jsou prioritou rozvoje Strážnicka z důvodu ohrožení území nedostatkem zdrojů. Vycházejí z údržby i charakteru krajiny MAS, která je z velké části zatížena intenzivním zemědělstvím a zdroje jsou získávány mimo území. Naplňování tohoto cíle sleduje také ohrožení klimatickou změnou a přinese i rozvoj v dalších cílech, především v cílech péče o krajinu, podnikání a komplexní rozvoj území.

Zdroje energie a hmoty

Území Strážnicka svými přírodními zdroji nabízí možnost využití území v oblasti energetiky a materiálového užití biomasy. Rozvoj je možný v rámci využití biomasy především z neudržovaných ploch a ploch veřejných prostranství.

V území jsou podmínky pro využití alternativních zdrojů energie – světla, energie kogeneračních jednotek. Významná je také možnost zavádění úsporných opatření a obnovitelných zdrojů (OZ) na snižování energetické náročnosti především veřejných budov pro kvalitní ŽP v oblasti.

Hospodaření s vodou

Oblast Strážnicka je dlouhodobě ohrožena sezónním suchem. Pitná voda je dodávána skupinovými vodovody (VaK Hodonín) do všech obcí, kromě obce Žeraviny, se zdroji mimo území. Není dořešeno propojení vodovodu ze Strážnicka do oblasti Hornácka. Obcím chybí záložní zdroj pitné vody na vlastním katastru, např. v podobě obecních studen, pro případ nenadálé krize ve zdroji vody. Havarijní zásobování ze zakonzervovaných, ale monitorovaných pramenišť je také většinou mimo území. V krajině, která byla historicky více zavodněna rybníční soustavou, chybí voda. V území je potenciál v rámci aktualizací UPD, tvorby KPU, USES a v rámci dalších opatření lze obnovit a vytvořit lepší hospodaření s vodou v krajině a omezit tak i významnou erozi půdy.

Hospodaření s odpady

Na Strážnicku je stále vysoký podíl netříděných a nevyužitých odpadů (BRKO, velkoobjemový odpad, TKO aj.), které je možné dotřídít a případně materiálově či energeticky využít. Od roku 2020 bude skládkování netříděného odpadu velmi omezeno. Prostor je i pro celkovou minimalizaci tvorby odpadů. Strážnicko je v rámci Jihomoravského kraje úspěšné ve třídění odpadu a zavádí integrativní technologie na jejich znovuvyužití.

3.2.3 OBLAST 3: DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY

Tato oblast a její cíle jsou prioritou rozvoje Strážnicka z důvodu znevýhodnění, jako okrajové oblasti našeho státu s omezenými vazbami (především špatná dopravní dostupnost) na sousední Slovensko. Na druhou stranu má území mnoho potenciálů pro rozvoj podnikání a služeb. Naplňování tohoto cíle přinese i rozvoj v dalších cílech, především v cílech vzdělávání, péče o krajinu a komplexní rozvoj území.

Drobné podnikání

V této oblasti je prioritou rozvoj podnikání založeného na zdrojích na území MAS Strážnicko s důrazem na ekologickou šetrnost a rozvoj sociálního podnikání, zakládání a rozvoj nových, inovativních podniků, rozvoj výroby a služeb pro místní obyvatele, vznik nových pracovních míst (se speciálním zaměřením na ženy a mladé lidi), výměna a sdílení informací, marketing, obchod, propojování výrobců a poskytovatelů služeb s návazností na přeshraniční spolupráci. Na území Strážnicka zanikly velké provozovny a dnes rozvoj a zaměstnanost vytvářejí podnikatelé s deseti a více zaměstnanci. Potenciál tvoří možná orientace se zaměřením na specifickou výrobu a také kooperace a subdodávky.

Šetrná turistika

Prioritou v oblasti služeb je vytvoření a rozvoj nového silného image MAS Strážnicko v sektoru cestovního ruchu pro okolní města (do cca 100 km – i Brno, Olomouc, Trenčín...) jako cílové destinace specifické zejména nabídkou v oblasti aktivního odpočinku, sportu, šetrné turistiky a využívající k tomu přírodní a kulturní dědictví a s ním související nabídky v oblasti gastronomie, architektury a tradiční kultury aj. Zajištění růstu počtu turistů

a návštěvníků v regionu Strážnicka s atraktivním územím s mnoha přírodními a kulturními památkami přinese i kvalitnější služby místnímu obyvatelstvu. Je dostatečný bytový fond na rozvoj turistiky a potenciál na rozvoj agroturistiky. V regionu se nachází vhodný potenciál pro cykloturistiku, hipoturistiku i vodní turistiku. Vzhledem ke stále nízké propustnosti krajiny (velké bloky půdy) je limitující turistické trasování.

V rámci spolupráce s okolními MAS je stěžejní podpora vzniku a rozvoje destinačního turistického managementu zaměřeného na víno (jižní Morava) či folklor (Slovácko). Dobrý management může vhodně koordinovat turistické aktivity a cíleně je rozvíjet, zejména cykloturistiku (dobudování, výstavba a propojování cyklostezek a přírodních terénních cyklostezek - singletrails s dopadem nad rámec území jednotlivých MAS a přeshraničí), vytvoření sítě hiposteze a projekty zaměřené na zážitkovou turistiku – regionální gastronomii, propagaci slow food.

3.2.4 OBLAST 4: VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY

Tato oblast a její cíle jsou prioritou rozvoje Strážnicka z historických důvodů, kdy Strážnice patřila a stále patří mezi centra vzdělanosti JV Moravy. Náš region má tradičně i silné komunitní zázemí především rodin, komunit obce a farností, které je potřeba dále udržovat a rozvíjet. Naplňování tohoto cíle přinese i rozvoj v dalších cílech, především v cílech podnikání a služby a komplexní rozvoj území.

Vzdělávací aktivity

Strážnice je město s dlouhou tradicí školství na Moravě. V současnosti ubývá mladé generace a chybí přímá vazba mladých lidí s pracovními příležitostmi v regionu. Vysokoškolsky vzdělaná mládež odchází za prací do větších měst. Pro školství na Strážnicku je cílem rozvinout aktivity vzájemné spolupráce, zajistit metodickou podporu pro činnost škol v nových podmínkách a potřebách sociální inkluze, rozvoji klíčových kompetencí žáků atd. s kvalitním technickým zázemím v místě. Vytváří se zde prostor pro využití obecních budov a budov škol ve vzdělávání v návazných mimoškolních aktivitách (kroužky, kurzy, semináře) pro různé věkové skupiny v rámci celoživotního vzdělávání a zapojení aktivních seniorů do vzdělávacích aktivit. Programy celoživotního vzdělávání jsou vhodnou formou spolupráce i v rámci spolupráce jednotlivých MAS, kdy mohou vzájemným propojením vytvořit síť se specializovanými aktivitami koordinovanými jak na úrovni MAS, tak i například s pomocí OHK ČR, které mohou vést k nárůstu počtu drobných podnikatelů a tím snížení nezaměstnanosti. Meziobecní spolupráce a spolupráce mezi jednotlivými MAS na úrovni škol může vést ke zvýšení zájmu o region formou poznávání historie, folkloru, řemesel a tradičního zemědělství. Touto formou lze upevňovat vazby mladých lidí k regionu s výhledem na možné profesní uplatnění v produktivním věku.

Sociální podnikání

Existence a rozvoj sociálních firem zaměstnávajících sociálně slabé a znevýhodněné obyvatele prospívá kvalitě celé společnosti a nezatěžuje stát. Oblast uplatnění může být ve stavebnictví, sektoru třídění a recyklace odpadů obcí (velkoobjemový, biologický), ve vazbě na obce, malozemědělce, NNO a AOPK v péči o lokality v CHKO, využití lesních plodů a bylin a v zemědělství – především vinařství a v ovocnářství.

Sociální péče

V obcích narůstá počet seniorů, kteří se již o sebe nedokáží postarat. Je potřebné podpořit funkci rodiny, jakožto základní stavební prvek dobře fungující společnosti ve vztahu k malé i seniorské generaci, rozvinout dobrovolnickou základnu, případně pro denní aktivity i služby využít obecní objekty a aktivity farností. Aktivita širší rodiny, farností, komunity obce i zvyšování podílu terénních sociálních služeb, jako i dostupné sociální bydlení a poradenství, může zlepšit situaci skupin obyvatel ohrožených sociálním vyloučením.

Možnou cestou pro řešení sociální inkluze zvláště ve větších obcích jsou i komunitní centra, které napomohou k integraci a podpoře ohrožených cílových skupin místních i cizinců. Pro snižování nákladů a zefektivnění systému poskytování služeb na poli sociální péče je prostor zejména v rámci meziobecní spolupráce.

3.2.5 OBLAST 5: KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ

Tato oblast a její cíle jsou prioritou rozvoje Strážnicka jako historicky svébytného příhraničního regionu, kde je dobrá spolupráce obcí, spolků i podnikatelů. Zlepšování organizace venkovské společnosti, zvyšování kvality života na území MAS Strážnicko, posilování spolupráce, síťování, integrace, nové cesty a způsoby spolupráce v níže uvedených oblastech přinese i rozvoj i ve všech v dalších cílech naší strategie.

Spolupráce obcí

Spolupráce v oblasti plánování i realizace projektů pro rozvoj i péči o jedinečné přírodní, kulturní a historické dědictví území MAS Strážnicko, by měla probíhat především cestou posilování identity venkovské oblasti a dalším zapojováním místních komunit, spolků a podnikatelů. Pro dlouhodobě kvalitní rozvoj je nutná další spolupráce obcí především v oblasti řízení a správy území, vzdělávání, péči o krajinu a rozvoj služeb pro podporu zaměstnanosti.

Spolupráce zájmových skupin

Cílem je spolupráce zájmových skupin mezi sebou v obcích, ale také mezi obcemi, například při zapojování sociálně slabých, seniorů, pořádáním kulturních akcí a také spolupráce zájmových skupin, podnikatelů a obecních úřadů na inovativních projektech pro cestovní ruch a služby.

Dostupnost a bezpečnost v území

Strážnicko je relativně bezpečná oblast ve srovnání s ostatními regiony, cílem je tento trend udržet. S rozvojem motorové dopravy posílit **bezpečnost a dostupnost nemotorové dopravy zvláště do škol a zaměstnání**. Vlivem klimatických výkyvů, které se projevují lokálními problémy (výrazné požáry, sezónní sucha, přivalové deště a záplavy, nárazové větry) bude nutné podpořit preventivní systém adaptace a resilience na klimatickou změnu v činnosti samospráv, především ve spolupráci obcí i v připravenosti a vybavenosti IZS pro nenadálé přírodní události (při povodních, požáru, vichřici) nesoucí i zvýšenou sociální zátěž v území.

Pozemkové úpravy, územní plány

Podpora koordinované tvorby rozvojových dokumentů v území je také klíčový element udržitelného rozvoje. Tyto nástroje mohou výrazně ovlivnit trvale udržitelný rozvoj Strážnicka. Jen v několika obcích jsou vyhotoveny a zrealizovány pozemkové úpravy (KPU, JPU). KPU spolu s aktualizací územních plánů je vhodný nástroj spolupráce pro obce a možností řešit problémy společně a komplexně i s přesahem mimo území MAS.

3.3 STRATEGICKÉ A SPECIFICKÉ CÍLE, OPATŘENÍ A AKTIVITY

Strategické cíle v MAS Strážnicko byly definovány realizačním týmem na základě potřeb obyvatel a zájmových skupin a vycházejí z 5 klíčových oblastí rozvoje Strážnicka. Každý strategický cíl má přiřazený specifické cíle. Cíle budou sledovány naplňováním **indikátorů** realizovanými v rámci **konkrétních opatření a aktivit v území do roku 2023**. U indikátorů je uvedena **minimální hodnota dosažená v roce 2023**.

Na základě řady jednání, konkrétních podnětů z komunity Strážnicka, výsledků projednané a schválené SWOT analýzy, výsledků ostatních strategií dopadajících na území a rozvojových potřeb území MAS, byly po předchozím projednání v rámci širší pracovní skupiny, složené ze zástupců dotčených obcí MAS a ostatních členů MAS, definovány následující klíčové (problémové) oblasti pro trvale udržitelný rozvoj území a pro ně stanoveny strategické a specifické cíle a dále i opatření k jejich naplňování.

Níže je přehled klíčových oblastí, na kterých se shodli aktéři rozvoje území MAS:

Oblast 1: HOSPODAŘENÍ A PÉČE O KRAJINU

Strategický cíl 1: Šetrné hospodaření a komplexní péče o krajinu

Specifické cíle oblasti:

- 1.1: Ochrana biodiverzity a dlouhodobě udržitelná krajina
- 1.2: Rozvoj šetrného zemědělství, sadařství a vinařství a turistické atraktivity území
- 1.3: Obnova vodního hospodářství v krajině a využití vodního potenciálu k eliminaci hrozeb
- 1.4: Dlouhodobě udržitelné hospodaření v lesích

Oblast 2: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI

Strategický cíl 2: Zachování kvalitního životního prostředí a zavést šetrné hospodaření se zdroji

Specifické cíle oblasti:

- 2.1: Snižování energetické náročnosti a využívání alternativních zdrojů energie
- 2.2: Efektivní hospodaření s vodou a odpady

Oblast 3: DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY

Strategický cíl 3: Kvalitní drobné podnikání a služby v místě

Specifické cíle oblasti:

- 3.1: Rozvoj služeb, produktů pro občany a návštěvníky v území
- 3.2: Rozvoj infrastruktury obcí a využívání podnikatelských ploch

Oblast 4: VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY

Strategický cíl 4: Kvalitní vzdělávání v regionu a návazné komunitní a sociální aktivity

Specifické cíle oblasti:

- 4.1: Posílit dostupnost a kvalitu vzdělávání mateřských, základních a středních škol
- 4.2: Podpora zájmového a celoživotního vzdělávání a pomoci zlepšit podmínky pro rodiny v rámci multifunkčního využití stávajících školských, kulturních a sportovních zařízení
- 4.3: Dostupnost sociálních a zdravotních služeb a sociální inkluze v obcích

Oblast 5: KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ

Strategický cíl 5: Koordinovaný rozvoj území v dobré spolupráci obcí, institucí, podnikatelů a spolků

Specifické cíle oblasti:

- 5.1: Podpora šetrné formy dopravy a bezpečnosti v obcích
- 5.2: Komplexní rozvoj území a ochrana sídel a krajiny proti nenadálým událostem
- 5.3: Rozvoj spolupráce s dalšími venkovskými regiony Česka a Evropy

3.3.1 HOSPODAŘENÍ A PÉČE O KRAJINU

Strategický cíl 1: Šetrné hospodaření a komplexní péče o krajinu

Dlouhodobě udržitelné je pouze enviromentálně vhodné zemědělské využívání erozně ohrožené krajiny Strážnicka, zaměřené nejen na výnosy, ale také na podporu přirozených funkcí krajiny v resilienci na klimatické změny. Pro diversifikaci hospodaření vycházejícího z tradice v území bude navržen a naplňován plán péče o krajinu Strážnicka, jenž vychází z PP CHKO a ze stávajících rozvojových dokumentů obcí a organizací (UPD, KPU, USES, Erozní studie, apod.).

Ochrana půdy obcemi, DOSS i samotnými zemědělci je na suchem a povodněmi sužovaném Strážnicku prioritní cíl. Cílená je i fragmentace či ohraničení orných bloků protierozními opatřeními.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	3	výstup
MAS	Celková plocha dotčená realizací opatření na podporu lokalit soustavy Natura 2000, ZCHÚ (ha)	50 ha	výsledek
MAS	Rozloha nových ploch se sníženou erozí	200 ha	výsledek
MAS	Plocha podporovaná v rámci agroenvironmentálních, vodohospodářských a klimatických opatření	250 ha	výsledek
MAS	Více odvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství	5 aktivit	výsledek
MAS	Uplatňování inovačních přístupů , především v uplatnění horizontálních témat SCLLD	5	výstup

Specifický cíl 1.1: Ochrana biodiversity a dlouhodobě udržitelná krajina

Budou podporovány takové primárně neprodukční **integrující aktivity**, které přinesou dlouhodobý efekt pro zachování a zlepšení environmentálních funkcí území, zvýšení biodiversity, krajinné a kulturní jedinečnosti a odolnosti území na klimatickou změnu ve spolupráci s dalšími institucemi v území (AOPK, obce, školy, tématické NNO, podnikatelské a nepodnikatelské subjekty).

Cílem je **ochrana půdního fondu** především proti erozi a podpora a další rozvoj integrujících se přírodě blízkých ploch na obecních i soukromých pozemcích, zvyšující ekologickou stabilitu území v intenzivní zemědělské krajině. Nedílnou součástí projektů je **zachování či posílení paměti místa, obnova propustnosti krajiny a podpora zakládání krajinných prvků především ve vazbě na opatření ÚPD a KPÚ**.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
46500	Plocha revitalizovaného území – stanovišť, která jsou podporována ke zlepšení stavu	5 ha	výstup
45415	Počet lokalit, kde byla posílena ekosystémová funkce krajiny	3 lokality	výsledek
93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	5	výstup
94301	Celková délka cest pro zvýšení propustnosti krajiny	1 km	výsledek
93102	Počet podpořených kooperačních činností	1	výsledek
MAS	Počet objektů a ploch využitých pro šetrnou turistiku v území	3	výsledek
MAS	Studie, průzkumy, semináře	3	výstup
MAS	Počet síťových projektů	1	výstup
MAS	Účastníci vzdělávacích akcí	50	výstup

Inovace:

- Bude navržen a naplňován Plán péče o krajinu Strážnicka vycházející z PP CHKO a studií a dokumentací obcí a organizací zvláště s AOPK - SCHKO BK.
- **Inovativní metody** protierozních postupů v orných blocích.

- Přirozená tvorba prvků USES řízenou samoobnovou, obnova specifického úhorového hospodaření v cenných lokalitách, liniová zeleň a biopásy s protierozní a ekologickou funkcí.
- Cílená obnova historických a zaniklých mezí, stezek a cest v území **ve vazbě na KPU, USES**
- Podpora projektů péče o cenná stanoviště a jejich obnova a tvorba (vč ZCHÚ, USES) a **péče o marginální území** v katastrech obcí.
- Využití **tradičních, místních i planých ovocných druhů** stromů k výsadbě do krajiny, využití dřeva i plodů pro lidi i pro ptactvo a zvěř.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrana zemědělské krajiny výsadbami - výsadby zeleně ve volné krajině, především na zemědělských půdách, v prvcích USES, pro zvýšení biodiversity, na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu, a adaptaci na změnu klimatu. 	Fiche 1 OPŽP posílit přirozené funkce krajiny SC 1.1
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba krajinných, protierozních, a jiných společných opatření v rámci KPU a ÚPD obcí - vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur, obnova původních krajinných prvků (zalesnění, deregulace toků, remízky, aleje, meze rybníky, tůně, travní porosty, cesty, ..). 	OPŽP individuální
<ul style="list-style-type: none"> • Monitoring a péče o vzácné druhy a jedince – péče o druhy fauny a flory, památné a jiné významné stromy ve volné krajině i urbanizovaném prostředí a jejich biotopy vč. obnovy a tvorby těchto biotopů, dále i osvětová, informační a vzdělávací činnost v oblasti ochrany a péče o dědictví regionu, vč. podpory komunitních aktivit. 	Fiche 4 PRV – spolupráce VŠ, CHKO, NNO
<ul style="list-style-type: none"> • Prevence šíření a omezování výskytu invazních druhů v krajině. 	OPŽP – individuální dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Budování a údržba návštěvnické infrastruktury - cest a stezek ve volné krajině a lesích ve vazbě na ZCHÚ a území soustavy NATURA 2000, také obnova, budování a ochrana drobných staveb v krajině (křížky, kapličky, zídky, studánky, lavičky, odpočívadla apod.). 	OPŽP, PRV – individuální dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora tvorby studií, odborného vzdělávání, poradenství a získávání dovedností a také rozvoj aktivit souvisejících s TUR a MA21. 	PRV, OPVV, JMK

Vazby: prioritní vazba s cílem Ochrana biodiversity a cílem Udržitelné krajinné struktury v rámci: Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020, cíl je ve shodě s programem Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020 a Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj, naplňuje Strategii ochrany biologické rozmanitosti ČR 2005 – 2015 a Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011 – 2015. Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-20, odrážející se ve strategiích JMK a ORP. Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020.

Specifický cíl 1.2: Rozvoj šetrného zemědělství, výroby a turistické atraktivity území

Diversifikace zemědělské výroby a zavádění principů ekologického zemědělství je určitou šancí pro využití rozvojového potenciálu venkova především pro malozemědělce a mladé lidi. Budou podporovány projekty na vzdělávání i konkrétní realizace ve vazbě s integrujícími cíli a vzdělávací a marketingové aktivity se zapojením škol a vzdělávacích subjektů. Cílem je zapojit především ohrožené cílové skupiny a mladé lidi s inovativními nápady a podpořit i související výroby tradičních výrobků a využít aktivity např. krátkých řetězců v jiných regionech EU, např. Slow food. **Sadařství a vinařství** je stále nedostatečně obnovená aktivita na Strážnicku, která historicky byla velmi významnou složkou života obyvatel. Je potřeba motivovat zájemce a realizovat integrující projekty v naší pro sadařství a vinařství specifické oblasti. **Šetrná turistika** vázaná na péči o krajinu (poznávací turistika) a přírodě blízké hospodaření (agroturistika) je možností, jak efektivně využít přidaných

hodnot zemědělské aktivity i potenciálů v obci (nevyužité objekty, plochy,..). Cílem je také iniciace nových a podpora již existujících **občanských aktivit** v této oblasti a zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, podnikateli a veřejnou správou v oblasti obnovy přírodního a kulturního dědictví regionu.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	5	výstup
94800	Pracovní místa vytvořená rámci podpořených projektů Leader	1,5 FTE	výsledek
94301	Celková délka cest pro zvýšení prostupnosti krajiny	2 km	výsledek
93102	Počet podpořených kooperačních činností	1	výsledek
MAS	Společná opatření KPU	2	výstup
MAS	Objekty a plochy využitých pro šetrnou turistiku	3	výsledek
MAS	Studie, průzkumy, semináře	5	výstup
MAS	Účastníci vzdělávacích akcí	50	výstup

Vazby: cíl je ve shodě s dokumenty: Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014-2020, Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013 a Zdraví 21 – dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002).

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> Podpora prvovýroby v zemědělských podnicích – podpora udržitelného zemědělství v krajině, pro rozvoj prvovýroby především vinařství, ovocnářství, zelenářství, rostlinnou a živočišnou výrobu, užití biomasy a rozvoj infrastruktury v rámci prostupnosti a diversifikace krajiny pro místní i návštěvníky. 	PRV – fiche 1
<ul style="list-style-type: none"> Podpora zemědělských a potravinářských výrobků na Strážnicku – pro rozvoj produkce zemědělských a potravinářských výrobků, užití biomasy a rozvoj infrastruktury služeb v rámci krátkých řetězců pro místní i návštěvníky. 	PRV - fiche 2
<ul style="list-style-type: none"> Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností – rozvoj především šetrné turistiky (agroturistika, poznávací turistika) v území. 	PRV - fiche 3 JMK, MMR, MZE
<ul style="list-style-type: none"> Marketing, služby a destinační management pro šetrnou turistiku. 	PRV – fiche 4 spolupráce , JMK, MMR, MZE
<ul style="list-style-type: none"> Zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO, podnikateli a veřejnou správou v oblasti obnovy dědictví regionu, iniciace nových a podpora již existujících občanských aktivit v této oblasti. 	PRV – spolupráce JMK, MMR, MZE

Inovace:

- Vytvoření **Manuálu pro začínající malozemědělce** pro naše území podpoří nové malozemědělce a uvede na trh ekologické produkty pro místní trh a návštěvníky v rámci krátkých řetězců a přispěje i k obnově pastevectví na jihu Bílých Karpat.
- Nový zemědělský podnikatel s inovativními nápady pro ekologické hospodaření a agroturistiku včetně výroby a odbytu produktů typických pro tuto oblast (skopové, med, ovocné stromky).
- Podpora projektů hospodářské péče o cenná stanoviště v krajině a jejich obnova a tvorba (vč. ZCHÚ, USES) a **péče o marginální území** v katastrech obcí.

- Produkty ze starých ovocných druhů a odrůd dřevin napomohou zavádět **krátké řetězce** spotřeby a výroby.
- Nové regionální výrobky a služby nabízet v rámci využití **objektů a zařízení** pro agroturistiku i v rámci služeb samospráv a státní správy.

Vazby: s cílem Podpora **ekologického zemědělství** - Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020, Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020, Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013. Cíl naplňuje i Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 a Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020.

Specifický cíl 1.3: Obnova vodního hospodářství v krajině a využití vodního potenciálu k eliminaci hrozeb

Problém nedostatečného zadržování vody v krajině je pro oblast Strážnicka prioritní a bude řešen komplexně. Budou podporovány vzdělávací aktivity, studie a realizace na toto téma ve vztahu k tématu sucha a eroze. **Cílem je podpora vlastníků při budování udržitelného rozvoje sítě poldrů, mokřadů, nádrží a rybníků v zemědělské krajině rámci integrace katastrů mikroregionu ve vazbě na KPÚ a ve spolupráci s okolní MAS.** Důležitá je podpora obcí při pravidelné údržbě okolí malých vodních toků (čištění potoků, úprava koryt, údržba přirozených rozlivů).

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Měrná jednotka	Typ indikátoru
94102	Celková výměra realizovaných vodohospodářských opatření	5 ha	výsledek
94101	Celková výměra realizovaných protierozních opatření s účinností na plochu	50 ha	výsledek
MAS	Počet účastníků vzdělávacích akcí	20 počet	výstup

Inovace:

- Přirozená tvorba vodních prvků v krajině řízenou samoobnovou.
- Využití dočišťovacích schopností biomasy pro kvalitu vody v území.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Realizace přírodě blízkých opatření vyplývajících z komplexních studií cílených na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu. 	OPŽP – indiv.SC 4.3.
<ul style="list-style-type: none"> • Revitalizace a podpora samovolné renaturace vodních toků a niv, obnova ekostabilizačních funkcí a na vodu vázaných ekosystémů v zemědělské krajině. 	OPŽP – indiv.SC 4.3.
<ul style="list-style-type: none"> • Obnova a tvorba protierozních prvků, suchých poldrů, mokřadů, nádrží a dalších protipovodňových opatření, revitalizace rybníků, remízků s vodním prvkem apod. s cílem udržet vodu v území. 	OPŽP – indiv.
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávání a osvěta v oblasti protipovodňových opatření a hospodaření s vodou v krajině a poradenství v oblasti získávání dotací v oblasti vodního hospodářství v krajině a obcích.. 	OPŽP indiv. JMK, MMR, CSV
<ul style="list-style-type: none"> • Zpracování strategických, výzkumných, analytických a rozvojových dokumentů a studií, vztahujících se k výše uvedeným aktivitám 	indiv. JMK, MMR

Vazby: prioritní vazba s cílem Udržitelné krajinné struktury v rámci Strategie ochrany přírody ČR; s Konceptí řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR; s využitím technických a přírodě blízkých opatření. Cíl naplňuje i Akční plán pro rozvoj ekologického zemědělství.

Specifický cíl 1.4: Dlouhodobě udržitelné hospodaření v lesích

Zavádět šetrné způsoby hospodaření v lesích s kvalitativně vyšším integrujícím efektem (probírkové hospodaření, zpracování klestu, řízená samoobnova porostů apod.).

Cílem je podpora a další rozvoj integrujících se lesních ploch na obecních i soukromých pozemcích, zvyšující ekologickou stabilitu území i diversifikovat zaměstnanost obyvatel v intenzivní zemědělské krajině včetně budování potřebné infrastruktury a pořízení technologií a strojů.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců	2	výstup
94301	Celková délka lesních cest	3 km	výsledek
93102	Počet podpořených kooperačních činností	1	výsledek
MAS	Studie, průzkumy, semináře	1	výstup

Inovace:

- Zpřístupnění příhraničních lesních komplexů pro šetrné hospodaření v nich.
- Pěstování lesních ovocných dřevin (třešeň, břek, hruška, oskeruše) a využití na specifické výrobky, výrobu nábytku a dalších produktů z místních surovin.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora údržby a zakládání přírodě blízkých lesů - na zvýšení biodiverzity, na zpomalení povrchového odtoku vody, protierozní ochranu a adaptaci na změnu klimatu s využitím nových technologií. 	OPŽP individuálně
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora investic do lesnických cest, staveb, technologií pro zpracování/marketing lesnických produktů. 	PRV individuálně
<ul style="list-style-type: none"> • Dosadba a nová výsadba přírodě blízkých lesů včetně zakládání malých lesních školek s místní dřevinnou produkcí mj. i lesních ovocných dřevin. 	PRV fiche 1 individuálně
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávací akce a tvorba komplexních studií na tento cíl. 	PRV fiche 4 spolupráce

Vazby: cíl odpovídá těmto dokumentům: Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2005 – 2015, Zásady státní lesnické politiky; Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 a je ve vztahu k Obnovené strategii EU pro udržitelný rozvoj

3.3.2 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A HOSPODAŘENÍ SE ZDROJI

Strategický cíl 2: Zachování kvalitního životního prostředí a zavést šetrné hospodaření se zdroji

Trvale udržitelný rozvoj v dalším období bude záviset na šetrné akumulaci a užívání místních zdrojů energie a hmoty a na zavádění úspor a inovací v oblasti ŽP a zdrojů, a to především lokálních zdrojů v místě.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených zemědělských podniků/příjemců	5	výstup
MAS	Uplatňování inovačních přístupů , především v uplatnění horizontálních témat SCLLD	3	
MAS	Počet inovativně využitých budov a zařízení	5	výsledek

Specifický cíl 2.1: Snižování energetické náročnosti a využívání alternativních zdrojů energie

Realizovat stavební či technické úpravy vedoucí ke **snížení malých zdrojů znečištění a k úspoře energie** (zateplení budov, výměna oken, regulace topných systémů,) a k využívání **alternativních zdrojů energie** (sluneční záření, tepelné výměníky, biomasa, bioplyn, apod.). Systémová podpora obnovy bytového fondu Strážnicka je nutná ke snížení energetické náročnosti bydlení.

Strážnicko jako příhraniční podhorský region má vysoký potenciál na **šetrné energetické i materiálové využívání biomasy z přírodních ploch** pro podnikatele, obce a občany se zapojením aktivit zemědělců.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
36120	Snížení emisí PM10 z lokálního vytápění domácností t/rok	100 tun	Výsledek
32010	Odhadované roční snížení emisí skleníkových plynů	100 tun	Výsledek
32300	Snížení konečné spotřeby energie u podpořených subjektů	50 MWh	výsledek
MAS	Ušetřené množství energie z neobnovitelných zdrojů	100 MWh	výsledek
MAS	Počet domácností se sníženou spotřebou energie	50 počet	výstup
MAS	Počet účastníků vzdělávacích akcí	20 počet	výstup

Pozn. výpočty vychází z průměrné spotřeby elektrické energie na domácnost 2,5 MWh/rok a cca 10 tun emisí sklen. plynů na domácnost (www.cenia.cz)

Inovace:

- Využití zbytkové biomasy při hospodaření v provozech, obcích a krajině (zarůstání ploch náletem).
- Využití místních materiálů pro izolace (izolace vlnou, přírodními vlákny) ke snížení energetické náročnosti.
- Nové efektivní a ekologické alternativní zdroje energie v území – peletky, brikety, štěpka.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
• Shromažďování a využívání bioodpadu - travního, keřového a stromového	OPŽP – indiv

biodpadu jako materiálové (zateplení, stavební) a energetické suroviny (vytápění, elektřina).	
<ul style="list-style-type: none"> • Snižování energetické náročnosti bydlení s kladným dopadem na ŽP - rekonstrukce budov stávajícího bytového fondu (zateplování, výměna oken, nové typy energie na ohřev a vytápění, výměna osvětlení za LED osvětlení). 	dtto
<ul style="list-style-type: none"> • Využívání alternativních zdrojů energie ve veřejných objektech - modernizace veřejného osvětlení (výměna starých svítidel za nové LED diody; tvorba malých fotovoltaických elektráren na zastavěných plochách; využití kogenerace, fotovoltaiky (veřejné osvětlení, koupaliště, veřejná prostranství) 	dtto
<ul style="list-style-type: none"> • Pořádání seminářů a kursů - v problematice využití alternativních zdrojů energie. Propagace alternativních zdrojů energie formou příkladů, zpracování studií a dokumentací. 	dtto JMK, MMR

Vazby: cíl naplňuje koncepce: Státní energetická koncepce ČR 2010-2030, Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020, Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj, Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020.

Specifický cíl 2.2: Efektivní hospodaření s vodou a odpady

V naší energeticky a materiálně náročné společnosti je efektivní hospodaření s vodou a odpady důležitým cílem dalšího rozvoje. Je to především posilování kapacity obcí v hospodaření s vodou. Zvyšování podílu recyklace, znovuvyužití odpadů a podpora náhrad prvotních zdrojů za druhotné suroviny je vhodná i pro využití a regeneraci brownfieldů v regionu.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
MAS	Kapacita rezervních zdrojů pitné vody v obcích na obyvatele v území	10 m3	Výsledek
MAS	Zavedení hospodaření s dešťovou vodou na užitkové účely v provozu	5 objektů	výstup
40310	Plocha zrekultivovaných starých skládek	500 m2	výsledek
MAS	Navýšení množství tříděných odpadů pro recyklaci	100 t/rok	výstup
40105	Celkové množství materiálově využitého ostatního odpadu	50 t/rok	výstup
40711	Celkové množství energeticky využitých ostatních odpadů	20 t/rok	výsledek

Inovace:

- Diversifikace zdrojů pitné i užitkové vody.
- Inovace v separaci a využití odpadů.

Opatření

Opatření – s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zásobování pitnou vodou v obcích. 	OPŽP – indiv.dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba recyklačních dvorů pro tříděný odpad (plasty, stavební odpad apod.) a likvidaci nepovolených skládek. 	OPŽP – indiv.dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Aktivity směřující ke kvalitnímu a účinnému třídění odpadů a jejich možné energetické a materiálové užití 	OPŽP – indiv.dotace

<ul style="list-style-type: none"> • Studie, dokumentace a služby pro lepší separaci odpadů v domácnostech, institucích a podnicích 	OPŽP – indiv.dotace
---	---------------------

Vazby: cíl naplňuje Plán odpadového hospodářství České republiky pro období 2015 – 2024
Koncepte řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodě blízkých opatření,
Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj.

3.3.3 DROBNÉ PODNIKÁNÍ A SLUŽBY

Strategický cíl 3: Kvalitní drobné podnikání a služby v místě

Pro podporu rozvoje lokální ekonomiky je potřeba zvýšit zaměstnanost obyvatel v oborech drobného podnikání **využívající potenciál území a diversifikaci služeb, s ohledem na sociální inkluzi** v rozvoji spolupráce mezi podnikateli, spolupráce obcí a podnikatelů, podnikatelů a škol, např. služeb vzdělávání, tradiční výroby a turistiku při využití stávajících objektů a uplatněním inovací (e-marketing, krátké řetězce, výroba designových výrobků, zavádění nových technologií). Cílem je tak i vytváření podmínek pro spolupráci při zlepšování kvality a dostupnosti sítí služeb (vč. sociálních, zdravotních a návazných).

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců, kteří obdrželi podporu na investice do nezemědělských aktivit	10 počet	Výstup
MAS	Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství	3 aktivity	výsledek
MAS	Uplatňování inovačních přístupů , především v uplatnění horizontálních témat SCLLD	5	
MAS	Počet inovativně využitých budov a zařízení	3	výsledek

Specifický cíl 3.1: Rozvoj služeb a produktů pro občany a návštěvníky v území

V rozvíjejícím se sektoru služeb a drobné lokální výroby **podnikatelskou aktivitou** vytvářet pracovní příležitosti v místě, využít možnosti spolupráce podnikatelů a obcí v projektech zohledňující sociální inkluzi a využití stávajících nevyužívaných objektů v obcích. Také nabídka služeb návštěvníkům regionu jihu Bílých Karpat je málo rozvinuta, ovšem je zde velký potenciál pro rozvoj služeb vázaných na poznávací a vzdělávací akce a turistiku, agroturistiku, hipoturistiku, církevní, konferenční i wellnes turistiku. Strážnicko má bohatou škálu regionálních produktů a výrob, které lze revitalizovat v nové designové kvalitě a technologii. Cílem je také zachování stávajících řemesel a obnova některých zaniklých řemesel mj. v rámci spolupráce škol a podnikatelů.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců, kteří obdrželi podporu na investice do nezemědělských aktivit	5 počet	Výstup
94800	Pracovní místa vytvořená rámci podpořených projektů Leader	1,5 FTE	výsledek
92701	Počet zavedených inovací včetně nových forem spolupráce	3 počet	Výsledek

10000	Počet podniků pobírajících podporu	1 podnik	Výsledek
MAS	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů, konferencí a podobných vzdělávacích aktivit	3	výstup

Inovace:

- Integrace aktivit v CR do tzv. návštěvnických míst, cestovní ruch orientovat i na tzv. víkendové návštěvníky a vytvoření jednotného managementu CR na Strážnicku,
- Vytvoření zázemí pro vzdělávací a konferenční pobyty středních a vysokých škol a organizací.
- Obnova tradičních výrob pro nové designové využití (výrobky ze slámy, proutí, apod.), zavádění místních produktů do systému kvality místních produktů/domácích výrobků. Vytvoření „místní značky kvality původu“.
- Podporu regionálních výrobců potravin formou umožnění prodeje jejich výrobků také v místních objektech škol, nemocnic, státní správy a samosprávy.
- **Zavedení regionální gastronomie** ve stylu Slow food – v zařízeních, na akcích, ve spojení s folklorem, zapojení výrobců do evropské sítě Slow food.

Opatření:

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka - rozvoj služeb pro občany a návštěvníky - výstavba, rekonstrukce a modernizace a vybavení pro ubytovací (včetně tábořišť a kempů) a stravovací zařízení ve vazbě na různé formy vzdělávání, poradenství, šetrné turistiky včetně návštěvnických míst a expozic, managementových a marketingových služeb ve vazbě na příhraniční spolupráci. 	PRV Fiche 3
<ul style="list-style-type: none"> • Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka - rozvoj drobného podnikání a služeb - výstavba, rekonstrukce a vybavení drobných výroben, podpora zpracování místních produktů včetně zavádění povinných hygienických standardů; ve službách občanům i návštěvníkům v rámci krátkých řetězců, v případné spolupráci s místními školskými zařízeními. 	PRV Fiche 3
<ul style="list-style-type: none"> • Sociální podnikání na Strážnicku - podpora podniků se sociální inkluzí, zaměstnání soc. znevýhodněných obyvatel či využití produktů pro soc. znevýhodněné skupiny (vč. sociálních podniků) a rozvoj vzájemné spolupráce firem, firem a obcí, firem a škol. 	IROP Fiche 3

Vazby: cíl naplňuje a je ve shodě s dokumenty: Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014–2020, Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014–2020, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020, Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+, Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2013–2020, Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020.

Specifický cíl 3.2: Rozvoj infrastruktury obcí a využívání podnikatelských ploch

Podpora obnovy a rozvoje stávajícího venkovského stavebního a bytového fondu ve **spolupráci obce, NNO a podnikatelů**, a tím dosažení snížení záboru zemědělské půdy. Využívání podnikatelských ploch a rozvoj infrastruktury obcí pro občany i návštěvníky.

Obnova a rozvoj občanské vybavenosti, veřejných prostranství, komunikací, chodníků, zeleně, v obcích a návštěvnických místech. Podpořit rozvoj služeb a podnikání obcí i podnikatelů v areálech bývalých JZD na Strážnicku. Rozvoj zázemí a tras pro pěší, cyklo, hipo, vodní a další formy turistiky. Zajištění služeb pro pořadatele kulturních a sportovních akcí (půjčení pódia, ozvučení, pomoc s účetnictvím apod.).

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců	2 počet	Výstup
94800	Pracovní místa vytvořená rámci podpořených projektů Leader	1 FTE	výsledek
92701	Počet zavedených inovací včetně nových forem spolupráce	1 počet	výsledek
10000	Počet podniků pobírajících podporu	1 podnik	výsledek
10411	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním	22 %	výsledek
10102	Počet podniků pobírajících granty	1 podnik	výstup
10400	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích	1 FTE	výstup
10105	Počet nových podniků, které dostávají podporu	1 podnik	výstup
10300	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)	909 Eur	výstup
10403	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny	1 FTE	výstup
MAS	Počet uskutečněných školení, seminářů, workshopů, konferencí apod. vzdělávacích aktivit	5	výstup

Inovace:

- Spolupráce více subjektů na rozvoji výrob a služeb v obci.
- Přeměna nevyužitých areálů ZD na víceúčelové zóny podnikání.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj infrastruktury a služeb obcí pro občany a návštěvníky - výstavba, rekonstrukce a modernizace a vybavení objektů služeb, veřejných ploch, ploch po podnikání a služby včetně rekultivace stávajících nevyužitých zemědělských areálů obcí MAS Strážnicko. 	JMK, PRV OP SK - CS
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba tras a zázemí pro nemotorovou dopravu – stezky, zázemí, odpočívadla pro využití cykloturistů i pěších turistů ve vazbě na dálkové trasy. 	OP SK – CS, JMK
<ul style="list-style-type: none"> • Školení a výchova kvalitních zaměstnanců a podnikatelů, podpora školení a vzdělávání v nových směrech podnikání na venkově 	PRV – spolupráce, KS MAS, CSV

3.3.4 VZDĚLÁVÁNÍ A SOCIÁLNÍ AKTIVITY**Strategický cíl 4: Kvalitní vzdělávání v regionu a návazné komunitní a sociální aktivity**

V rámci sociální inkluze v regionu vytvářet efektivní služby ve vzdělávání a sociálních aktivitách v obcích. Vytváření podmínek a animace aktivit pro **spolupráci mezi mateřskými, základními a středními školami** i zájmovými skupinami, také **úřady, spolky, církvemi a podnikateli** ve venkovském prostoru. Zajistit zlepšení funkční vybavenosti venkova, vytváření podmínek pro spolupráci při zlepšování kvality a dostupnosti sítí služeb občanům (vzdělávacích, sociálních, zdravotních a návazných). Důležitá je podpora a rozvoj služeb zaváděním technických i netechnických inovací.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců,	10 počet	Výstup
MAS	Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství	3 aktivity	výsledek
MAS	Uplatňování inovačních přístupů , především v uplatnění horizontálních témat SCLLD	3	
MAS	Počet inovativně využitých budov a ploch	3	

Specifický cíl 4.1: Posílit dostupnost a kvalitu vzdělávání mateřských, základních a středních škol

Na Strážnicku je potřeba cílená podpora a integrace dětí a mládeže ve vzdělávání, a také dalších partnerů pro kvalitativně bohatší a efektivnější využití budov a zařízení ve vlastnictví obcí a organizací. Udržet a provázat akce obnovující či zakládající tradice pro širokou veřejnost. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a ICT technologií.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	35 osob	výstup
50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	3 Zařízení	výstup
50030	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém	5%	výsledek

Inovace:

- Místní vzdělávání pedagogů, lektorů zvláště pro spolupráci škol, ve vazbě na ORP.
- Pracovní skupina MAP pro prezentaci a zavádění příkladů dobré praxe ve školství.
- Víceúčelové využití budov škol, vč. vytváření zázemí pro vzdělávací pobyty (spolků, škol apod.).

Opatření:

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj vzdělávání na Strážnicku - rekonstrukce, dostavba mateřských škol, základních škol včetně rozvoje jejich vybavení pro klíčové kompetence včetně specifických potřeb pro sociální inkluzi ve školách. 	IROP – fiche 4
<ul style="list-style-type: none"> • Školní výukové zahrady - stavby, rekonstrukce a pořízení vybavení pro školní zahrady s využitím pro „venkovní“ výuku s potřebnými prvky soc. inkluze. 	OPŽP, IROP – indiv. dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora projektů spolupráce a síťování škol, výměn zkušeností. Školení a vzdělávání zaměstnanců, apod. 	IROP fiche 4 , OPVV

Vazby: cíl naplňuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 -2015, Strategie celoživotního učení ČR 2007-2015, Státní politika v elektronických komunikacích - Digitální Česko v. 2.0 - Cesta k digitální ekonomice, Zdraví 21 – dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002) a Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj.

Specifický cíl 4.2: Podpora zájmového a celoživotního vzdělávání

Pro občany, spolky, podnikatele a zaměstnance využít moderní technologie pro rozvoj nových služeb případně i vázaných výrob v území. Realizovat projekty v rámci multifunkčního využití stávajících školských, kulturních a sportovních zařízení. Podporovat regionální vzdělávání, spolupráci a animaci **sociálně ohrožené skupiny – mladé rodiny, soc. slabé rodiny, matky s dětmi, menšiny, seniory bez zázemí apod.** Zvýšení dostupnosti internetu pro celé území MAS Strážnicko.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	15 osob	výstup
50000	Počet podpořených vzdělávacích zařízení	1 zařízení	Výstup

Inovace:

- Zavádění nových interaktivních mimoškolních aktivit dětí a mládeže s podporou iniciativy dětí a mládeže a podpory rodin (dětský parlament, podpora klubové činnosti, dokumentace místní kultury a zapojení pamětníků, kurzy řemesel, lidových zvyků a umění ...).
- Rozvoj národního cítění i vzdělanosti tvorbou vzdělávacího a expozičního areálu JAK v areálu bývalé bratrské školy (dnes domov důchodců) ve Strážnici.
- Poradenství a pomoc při zakládání a hospodaření spolků a nové formy zapojování veřejnosti.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none">• Rozvoj ICT technologie – projekty veřejné správy a somosprávy IROP a zavádění nových technologií (bezdrátové sítě).	IROP – indiv, dotace
<ul style="list-style-type: none">• Projekty celoživotního a zájmového vzdělávání – projekty s podporou klíčových kompetencí a ICT technologií především pro využívání škol pro mimoškolní aktivity, kurzy pro spolky, rekvalifikační kurzy pro nezaměstnané, matky po mateřské dovolené, osoby ohrožené chudobou, činnost vzdělávacích a školicích center, zájmových, církevních a farních spolků.	IROP – fiche 4
<ul style="list-style-type: none">• Podpora sociálního začleňování na Strážnicku - projekty podpory rodin formou vzděláváním, službami, zapojením do komunity apod.	IROP – fiche 2

Vazby: Státní politika v elektronických komunikacích - Digitální Česko v. 2.0 - Cesta k digitální ekonomice, Zdraví 21 – dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002) a Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj.

Specifický cíl 4.3: Dostupnost zdravotních a sociálních služeb a sociální inkluze v obcích

S rozpadem rodin klesá i úroveň sociálních služeb na venkově. Cílem je vytvořit efektivní systém podpory sociálních služeb v obcích včetně animace aktivit. Realizovat projekty v rámci multifunkčního využití stávajících školských, kulturních a sportovních zařízení v obcích.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
67510	Kapacita služeb a sociální práce	157 klientů	výsledek

55402	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb	2 služby	výstup
55401	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci	2 zázemí	výstup
55320	Průměrný počet osob využívající soc. bydlení	2,1 osoba/rok	výsledek
55301	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení	1 bytová jedn.	výstup
55310	Nárůst kapacity soc. bytů	3 lůžka	výsledek

Inovace:

- Nové metody a služby v oblasti sociálních a zdravotních služeb.
- **Zavádění síťování služeb a rozvoj dobrovolnictví** v této oblasti.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sociálního začleňování na Strážnicku - projekty podpory rodin, projekty podpory rodin, formou sociálních služeb, sociálního bydlení vzděláváním, službami zapojením do komunity apod. 	IROP – fiche 2
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace, oprava a výstavba objektů sociálních služeb – chráněných dílen a komunitních center. 	IROP – fiche 2
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizace, oprava a výstavba objektů zdravotnictví - zdravotních středisek, ordinací lékařů, poraden. 	IROP – indiv. dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Výstavba, rekonstrukce objektů pro ambulantní, denní i pobytové aktivity seniorů. 	JMK, MMR – indiv.dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Tvorba sociálních podniků, jako inkubátorů pro pracovní začleňování. 	IROP – fiche 3

Vazby: cíl odpovídá dokumentům: Koncepce podpory místní Agendy 21 v ČR do roku 2020, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011–2015, Zdraví 21 – dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002).

3.3.5 KOMPLEXNÍ ROZVOJ ÚZEMÍ

Strategický cíl 5: Koordinovaný rozvoj území v dobré spolupráci obcí, institucí, podnikatelů a spolků

Rozvoj území je potřeba zajišťovat koordinovaně metodou LEADER pro potřeby občanů, podnikatelů i institucí, pro celkové zvýšení stability, bezpečnosti, konkurenceschopnosti a atraktivity území s uplatněním prvků integrace a sociální inkluze ve vazbě na klimatickou změnu.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
93701	Počet podpořených podniků/příjemců,	10 počet	Výstup
MAS	Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.	3 aktivity	výsledek

MAS	Uplatňování inovačních přístupů, především v uplatnění horizontálních témat SCLLD	3	
MAS	Počet inovativně využitých budov a ploch	3	

Specifický cíl 5.1: Podpora šetrné formy dopravy a bezpečnosti v obcích

Využití bezmotorové dopravy při dojíždě do škol, za prací a službami je prioritou pro udržení bezpečnosti a dostupnosti v území. Udržení atraktivity pro návštěvníky je přínosná z hlediska principů CHKO i místních samospráv. Zajištění obyvatel a úpravy funkčních ploch veřejných prostranství a prvků sídelní zeleně ve vazbě na klimatickou změnu a proti náhlým katastrofám a rizikům.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
75120	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě	35%	výsledek
76310	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech	10%	výsledek
76100	Délka nově vybudovaných cyklostezek a cyklotras	3,1 km	výsledek
76200	Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras	0,5 km	výsledek
76401	Počet parkovacích míst pro jízdní kola	30 parkovací místa	výstup
74001	Počet vytvořených parkovacích míst	10 parkovací místa	výstup
75001	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě (realizace)	1 realizace	výstup
75201	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě	1 terminál	výstup

Inovace:

- Víceúčelové cyklotrasy zvyšující bezpečnost obyvatelstva, pro místní i návštěvníky
- Zavádění nových technologií v oblasti veřejné bezpečnosti

Opatření:

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečně do škol, do práce a za službami - budování, obnova a rekonstrukce chodníků, pruhů, cyklostezek a cyklotras, včetně odpočívadel a další způsoby značení v terénu, které usnadní orientaci (např. místní informační systémy, apod.).pořízení kamerových, hlásících a bezpečnostních prvků v dopravě, dopravní terminály – budování dopravního systému typu Bike&Ride: kombinace cyklo dopravy s návazností na prostředky veřejné dopravy (cesta do škol, zaměstnání – dojezd k nádraží, možnost bezpečné úschovy kol, mobilní garáže) pro propojení autobusové, vlakové, vodní a cyklo dopravy. propojení cyklostezek a cyklotras ve spolupráci s okolními MAS a v přeshraničních oblastech 	IROP – fiche 1
<ul style="list-style-type: none"> • Obnova budov (zbrojnic) a techniky hasičských sborů, záchranných sborů integrovaného systému a městské policie v obcích. 	IROP – indiv. dotace

Vazby: cíl naplňuje: Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy České republiky pro léta 2014–2020, Národní inovační strategie ČR 2012-2020, Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030, Národní strategie protidrogové politiky ČR 2010-2018, Strategie prevence kriminality 2012-2015, Zdraví 21 – dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002) a Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj.

Specifický cíl 5.2: Komplexní rozvoj území a ochrana sídel a krajiny proti nenadálým událostem

Zásadní cíl celkového rozvoje včetně plánování a prognostiky musí být řešen koordinací MAS ve spolupráci odborných institucí s úřady JMK, ORP, Státní pozemkovým úřadem, Povodím Moravy, LČR, obcemi.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
MAS	Celková výměra realizovaných komplexních opatření proti nenadálým událostem	10 km ²	
30500	Počet pořízených informačních systémů	3	
57001	Počet nové techniky a věcných prostředků složek IZS	3 sety	výstup
90210	Plocha území pokrytá platným územním plánem, regulačním plánem a územní studií	50 km ²	výsledek

Inovace:

- Komplexně řešený rozvoj území.
- E-governement na obcích.

Opatření:

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
• Aktivity zaměřené na zajištění obyvatel – opatření proti náhlým katastrofám a rizikům, podpora demonstračních činností a informačních akcí.	IROP – indiv. dotace
• Revitalizace a obnova ploch snižujících environmentální riziko v území – izolační zeleň, protipovodňové opatření.	OPŽP – indiv. dotace
• Vytvoření multifunkční datové sítě - internet, TV po bezdrátové síti.	IROP – indiv. dotace
• Tvorba nových a modernizovaných objektů - sloužících složkám IZS (objekty).	IROP – indiv. dotace
• Rekonstrukce veřejného rozhlasu - projekty s využitím nových bezdrátových technologií v rámci včasného hlášení.	IROP – indiv. dotace
• Zpracování nových ÚPD a KPÚ – dokumentace zohledňujících ochranu proti nenadálým událostem.	IROP – indiv. dotace
• Výstavba a pravidelné udržování retenčních a současně protipovodňových opatření.	IROP – indiv. dotace
• Další aktivity zaměřené na bezpečnost a zajištění obyvatel proti náhlým katastrofám a rizikům - vytvoření kamerových bezpečnostních systémů pro klima, dopravu a služby v obcích, podpora demonstračních činností a informačních akcí	IROP – indiv. dotace

Vazby: cíl naplňuje: Národní inovační strategie ČR 2012-2020, Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050, Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020, Koncepce řešení

problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodě blízkých opatření, Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj a Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020.

Specifický cíl 5.3: Rozvoj spolupráce s dalšími venkovskými regiony Česka a Evropy

Ve spolupráci s blízkými i vzdálenějšími MAS přinášet příklady dobré praxe a inovace pro území Strážnicka. Pokračovat ve spolupráci s MAS, VŠ a dalšími subjekty z minulého období v projektech spolupráce PRV a dalšími typy spolupráce v rámci animace. Tak vytvářet síťové aktivity a projekty podporující spolupráci v Evropě např. v projektech OP Danube, OP SK – CS, At - CS. Tyto projekty budou zaměřené především na péči o krajinu, udržitelné využívání zdrojů, vzdělávání a rozvoj zemědělství a šetrné turistiky, podporu drobného podnikání i spolupráci v rozvoji služeb s důrazem na společenská a vzdělávací centra s multifunkčním využitím pro turistiku a kulturu.

Indikátory:

Kód	Název indikátoru	Dosažená hodnota 2023	Typ indikátoru
MAS	Počet účastníků vzdělávacích akcí	150	
MAS	Počet spolupracujících subjektů	10	
92701	Počet podpořených inovativních projektů – v rámci PRV, SK – CZ aj.	3	
92501	Celkové veřejné výdaje – v rámci OP PRV, cena v Eur	15 602	
MAS	Počet společně provozovaných objektů	1	

Inovace:

- Příklady dobré praxe a know how.

Opatření

Opatření - s návrhem aktivit:	Možná podpora
<ul style="list-style-type: none"> • Projekty spolupráce MAS v PRV. 	PRV fiche 4
<ul style="list-style-type: none"> • Projekty MAS v další zvláště přeshraniční spolupráci 	OP SK – CS, Danube, Inteterg, IROP – indiv, dotace
<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávací a školicí aktivity MAS. 	JMK, CSV, MMR, IROP – indiv, dotace

Vazby: cíl naplňuje Národní inovační strategie ČR 2012-2020, Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR, Strategie regionálního rozvoje ČR 2014 – 2020 i Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj.

3.4 INOVATIVNÍ A INTEGRAČNÍ PRVKY, HIERARCHIE CÍLŮ

Integrace aktivit bude zajištěna v MAS Strážnicko osvědčenou **metodou LEADER**, která již v minulém období přinesla sjednocující, spojující, slučující charakter aktivit. Tato metoda je uplatňována již na úrovni organizace – komunitní tvorba dokumentu SCLLD v dobré spolupráci partnerů ze 4 zájmových skupin (obce, podnikatelé, zemědělci a spolky) a veřejnosti. Základem je dobrá spolupráce obcí a jejich podpora a znalost neziskových aktivit spolků a na tuto aktivitu navázaná spolupráce podnikatelů, kteří již chápou, že nejde o projekty konkurenční, ale naopak síťové. Integrovaným postojem je vždy hledání možnosti spolupráce partnerů ať již na přípravě, realizaci či udržitelnosti konkrétního projektu.

Z jednání pracovní skupiny zemědělci:

...V našem vinařství se chceme specializovat na výrobu burčáků a vína z našich hroznů a nově i vín také z ovoce, protože jsme v tradičním ovocnářském kraji jihu Bílých Karpat, ...a přivítáme určitě kvalitní vína i od dalších vinařů v naší vinotéce. Tak jako oni jistě rozšíří svou nabídku i o naše vína z meruněk, slív či oskeruší. A od obce a mikroregionu čekám taky jistou podporu v propagaci, která se obci vrátí ve spokojených návštěvnicích nejen mého podniku, ale i obecního koupaliště či letních kulturních akcí....

V rámci strategie a její implementace v MAS Strážnicko budou uplatňovány tyto tématicky nespecifické i lokálně specifické inovativní aktivity:

- Tvorba Strategie inovace prokazuje v těchto aspektech – **zapojení všech složek společnosti** na tvorbě dokumentů s vysokým podílem rozhodování žen, mladých lidí a seniorů.
- Příprava aktivit zahrnující systémový rozvoj regionu s multisektorovým využitím dotačních titulů EU a ČR
- Realizace a další příprava aktivit **s cílem uvedení na místní, příp. regionální, trh nové místně specifické výroby zemědělské a potravinářské i řemeslné výroby**, při lepším využívání potenciálu území. V rámci realizovaných projektů dále budou na trh nově či ve větší šíři dodány: místní odrůdová i oblastní cuvée vína, bylinné čaje vyráběné komunitním způsobem, produkty z oskeruší, inovativní výrobky z medu, paštiky, perníčky, koláčky podle spec. receptury a jiné. Orientace rozvoje agroturistiky na vzájemné propojení výrob – prodej regionálních produktů, které jinak v tvrdých ekonomických podmínkách nejsou konkurenceschopné.
- Uplatňování dále uvedených horizontálních témat v co nejširším spektru činnosti MAS a příprava aktivit s cílem uvedení na trh nových specifických služeb pro cílové skupiny, především v rámci sociální inkluze a vzdělávání.
- Multifunkční objekty služeb pro obyvatele (např. knihovna + infocentrum + kavárna, nebo klub matek a místní galerie), nové cíle pro školní a turistické exkurse, nové školní a mimoškolní aktivity pro mládež – např. zapojení do společenských aktivit, regionální trhy výrobců, aukce vín, nové sady, sušárny ovoce a moštárny, komplexní nabídka zimní turistiky, poznávací turistiky a jiné.
- Uplatnění metody **vzájemně kombinující využití přirozených lidských** a finančních zdrojů daného území podporující efektivnější využití stávajícího potenciálu: vícezdrojové financování MAS, podpora mladých vinařů a spolků, komunitní propagace tradičních výrobců, mezigenerační výuka a vzdělávání, systém informačních a návštěvnických míst MAS (kdy v každé obci je veřejnosti a návštěvníkům věnována pozornost), pomoc velkých obcí malým obcím v rámci koordinace společných síťových projektů, zapojení spolků do investičních aktivit obcí i podnikatelů v rámci společných komunitních projektů. Při realizacích **jsou upřednostňovány komunitní způsoby realizace** projektů - vždy hmotná investice a na ni vázaná společensky prospěšná akce či aktivita (ve spolupráci s dalšími subjekty), která zakládá tradici.
- **Propojení mezi ekonomickými odvětvími** v současném hospodářství od sebe oddělenými, zemědělství a potravinářství na místní úrovni, místní národopis a vzdělávání základních škol, turismus a vzdělávání středních škol, informační technologie a starší generace, pěstování lesa a výroba nábytku v místě, údržba venkovské krajiny a ekoturistika, poznávací a konferenční turistika.
- **Netradiční způsoby řízení** a vedení vč. vícesektorového zapojení místního obyvatelstva v rozhodovacím procesu založené na metodě LEADER.
- Realizaci projektů, již samotnou tvorbou strategie **organizací zespodu** (na principech místní Agendy 21 bottom up). Rovnocennými partnery byly všechny složky společnosti, které měly přístup k tvorbě SCLLD - **zvláště cílových skupin** v rozhodovacím procesu: ženy a studenti do plánování rozvoje MAS - internetový projekt a realizace projektů - praxe pro studenty středních škol v MAS v síti návštěvnických míst s IT, inovativní způsoby tvorby SCLLD a řízení MAS (viz kapitola administrativa).

- **Typově nové akce** zakládající tradici na Strážnicku – například: zážitková regionální gastronomie, jezdecká turistika včetně návrhu jezdeckých tras, infrastruktury a stanic, zážitková cykloturistika – pumptracks, singletrails, **příprava aktivit pro cílovou skupinu tzv. víkendových návštěvníků**, podpora akcí propagujících nové **výrobky a produkty na regionálních festivalech a veletrzích** – Regiontour apod.
- Zavádět **ekologické projekty** - stavby a hospodaření budov a veřejných zařízení (např. ekologické hospodaření obecních budov, stravovacích zařízení), systém návštěvnických míst, nové kulturní, společenské a sportovní akce a služby.
- Přenos know how, příkladů dobré praxe v rámci **společných projektů v přeshraničních a mezinárodních projektech EU** ve všech oblastech rozvoje venkovského území.

Tab.: Znázornění vnitřních vazeb mezi specifickými cíli jednotlivých strategických cílů v oblastech rozvoje Strážnicka

Specifické cíle	Strategické cíle dle oblastí				
	1	2	3	4	5
	Hospodaření a péče o krajinu	Životní prostředí a hospodaření se zdroji	Drobné podnikání a služby	Vzdělávání a sociální aktivity	Komplexní rozvoj území
1.1 Ochrana biodiverzity a dlouhodobě udržitelná krajina		2.1			5.1, 5.2; 5.3
1.2 Rozvoj šetrného zemědělství, sadařství a vinařství a turistické atraktivity území			3.1		5.3
1.3 Obnova vodního hospodářství v krajině a využití vodního potenciálu k eliminaci hrozeb	2.2				5.2
1.4 Dlouhodobě udržitelné hospodaření v lesích		2.1			
2.1 Snižování energetické náročnosti a využívání alternativních zdrojů energie	1.2		3.2		5.2
2.2 Efektivní hospodaření s vodou a odpady	1.3				
3.1 Rozvoj služeb, produktů pro občany a návštěvníky území	1.2			4.2; 4.3	5.3
3.2 Rozvoj infrastruktury obcí a využívání podnikatelských ploch		2.1		4.1	5.1
4.1 Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ a pomoci zlepšit podmínky pro rodiny			3.2		5.1 5.3
4.2 Podpora zájmového a celoživotního vzdělávání a pomoci zlepšit podmínky pro rodiny			3.1		
4.3. Dostupnost sociálních a zdravotních služeb a sociální inkluze v obcích			3.1 3.2		5.1
5.1 Podpora šetrné dopravy a bezpečnosti v obcích	1.1 1.2			4.1 4.3	
5.2 Komplexní rozvoj území a ochrana sídel a krajiny proti nenadálým událostem	1.1 1.3	2.1			

5.3. Rozvoj spolupráce s dalšími regiony Česka a Evropy	1.1 1.2		3.1	4.1	
--	------------	--	-----	-----	--

Silné integrační vazby mezi specifickými cíli jednotlivých strategických cílů v 5-ti oblastech rozvoje Strážnicka lze nalézt v například mezi SC 3.1 (Rozvoj služeb, produktů pro občany a návštěvníky území) se specifickým cílem 1.2 (Rozvoj šetrného zemědělství, sadařství a vinařství a turistické atraktivity území), kdy lze jednotlivými opatřeními ve SC rozšířit **turistický potenciál území nabídkou výrobků producentů lokálních zemědělských produktů a služeb** turistického ruchu (ubytovací a stravovací zařízení). Tato aktivita s sebou přináší i pozitivní efekt vzniku nových pracovních míst pro obyvatele regionu.

Další vzájemnou provázanost specifických cílů ukazuje silná vazba mezi SC 2.1 (Snižování energetické náročnosti a využívání alternativních zdrojů energie) s cílem 1.4 (Dlouhodobě udržitelné hospodaření v lesích), která představuje možnost využití produkce vlastníků lesa (obce, stát) a **lokálních zpracovatelů dřeva pro výrobu štěpky na vytápění veřejných objektů** nebo k dodávkám palivového dříví jako alternativního zdroje obnovitelné energie pro potřeby obyvatel.

Příkladem silné vzájemné vazby mezi specifickými cíli je i provázanost SC 3.2 (Rozvoj infrastruktury obcí a využívání podnikatelských ploch se SC 4.1 (Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání v MŠ, ZŠ a SŠ a pomoci zlepšit podmínky pro rodiny), je zajištění bezbariérového **přístupu do venkovských škol a vybudováním odborného zázemí** (IT, jazykové a odborné učebny) v ZŠ a SŠ pro rozvíjení klíčové dovednosti žáků a s tím související i snížení počtu dětí dojíždějících do měst a lepší budoucí uplatnění na místním trhu práce.

V oblasti sociální lze nalézt výraznou vazbu například mezi SC 3.1 (Rozvoj služeb, produktů pro občany a návštěvníky území) a SC 4.3 (Dostupnost sociálních a zdravotních služeb a sociální inkluze v obcích) – vytvořením nové nebo rozšířením stávající nabídky služeb např. v oblasti sociální péče (komunitní centrum, soc. podnik, objekt sociálního bydlení) bude umožněno **začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením na trh práce** a do společnosti. Současně je se SC 4.3 provázán i se SC 5.1 (Podpora šetrné dopravy a bezpečnosti v obcích), kdy např. budování nebo rozšiřování bezpečnostních prvků v dopravě umožní v obcích snazší dostupnost sociálních a zdravotních služeb.

Dalším příkladem vnitřní vazby mezi specifickými cíli strategie je provázanost mezi SC 5.3 (Rozvoj spolupráce s dalšími regiony Česka a Evropy) a SC 1.1 (Ochrana biodiverzity a dlouhodobě udržitelná krajina), jejímž výsledkem může být například i **realizace klíčového projektu MAS „Milion ovocných stromů“**. Tato pilotní aktivita přinese zapojení místních i zahraničních aktérů do procesu adaptace na klimatickou změnu a bude mj. i zdrojem příkladů dobré praxe v procesu budování dlouhodobě udržitelné krajiny.

3.5 VAZBA NA STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Po prostudování a podkladů a dílčích jednání je důležité v dalším období spolupracovat při společném naplňování rozvoje území Strážnicka s následujícími strategiemi a aktéry jejich naplňování. Nejvíce se rozvoje území MAS Strážnicka dotýkají strategie:

- **Strategie území správního obvodu ORP Veselí nad Moravou** v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a cestovních služeb a zaměstnanost, 2014.
Na území Strážnicka je cílem v této strategii, aby se stávající DSO, příp. nově vzniklý svazek obcí, mohl do budoucna zaměřit v oblasti školství na efektivnější využití budov ve venkovských školách po vyučování (kurzy počítačů, besedy, zájmové kroužky), využití zkušeností při zapojování aktivovaných a erudovaných seniorů do aktivit po vyučování nebo před vyučováním i v době výuky. V oblasti školství by bylo možné také využít grantových programů pro efektivní využití stávajících kapacit škol, jejich rekonstrukci a modernizaci.

V oblasti sociálních služeb by se spolupráce mezi obcemi mohla orientovat na vytvoření komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb pro celé území ORP Veselí nad Moravou, který v současné době v regionu chybí, dále na zapojení sociálně slabších skupin do aktivit obce, podporu dobrovolnictví, vzniku veřejně prospěšných pracovních míst a společensky účelných pracovních míst a také na rozvinutí sociálního podnikání.

V oblasti odpadového hospodářství by se další meziobecní spolupráce mohla zaměřit na využití stávajících sběrných míst pro biologicky rozložitelný odpad, případně využít další možnosti (kompostárna). Vytvoření jednotné strategie pro sběr, svoz a nakládání s odpady může vést se snížení nákladů a zjednodušení administrativy v jednotlivých obcích. Společná realizace projektů zařízení s nakládáním s odpady (podpora komunitních kompostáren a zavádění domácích kompostérů, recyklační dvory, třídící linky) povede k zefektivnění odpadového hospodářství a bude možné lépe podporovat nastavené trendy v odpadovém hospodářství. V projektech monitoringu třídění a skladby odpadu, případně pro zakládání drobných kompostáren lze zapojit i školy na území regionu.

V oblasti turistiky by měla meziobecní spolupráce směřovat k využití potenciálu CHKO Bílé Karpaty - biosférické rezervace zapsané na seznamu UNESCO a zde rozvíjení šetrných forem dopravy a turistiky, agroturistiky. Potenciál na poli kultury je při pořádání různých folklórních akcí (nejznámější festival MFF Strážnice a Hornácké slavnosti), ve spolupráci místních folklórních skupin a zájmových spolků. Oživování tradičních výrob, propagace místních lidových řemeslníků a drobných živnostníků, rozvoj vinařství a ovocnářství by mohlo zvýšit turistickou atraktivitu regionu v duchu současného trendu zážitkové turistiky (rozvoj slowfood, hipoturistiky, cykloturistiky vč. budování stezek singletrails) a současně přinést pozitivní efekt i pro vyšší zaměstnanost v jednotlivých obcích regionu. V rámci turistiky by se nadále měl podporovat rozvoj infrastruktury služeb na Baťově kanále, který tvoří páteř turistického ruchu během letní návštěvnické sezóny. Díky fungující meziobecní spolupráci by bylo možné lépe cílit turistické aktivity na všechny věkové skupiny návštěvníků a také se zaměřit na snižování rozdílů v sezónní návštěvnosti během roku (např. rozvoj běžecího lyžování na Hornácku apod.).

- **Integrovaný plán rozvoje znevýhodněných území JMK 2014- 2017**

Zásadním faktorem rozvoje Strážnicka v rámci znevýhodněného ORP Veselí nad Moravou je v této strategii **vybudování rychlostní silnice R 55**, čímž bude zlepšeno napojení silnice vyšší třídy a tím také lepší dostupnost z měst do regionu i do měst, především krajského sídla Brna. Poukazuje na hrozbu poklesu počtu větších podniků nad 10 zaměstnanců a na problém **nezaměstnanosti**. Dále by se mělo území zaměřit na **protipovodňovou ochranu**. Nejenom, že po realizaci opatření dojde ke zlepšení ochrany krajiny, ale zvýší se také bezpečnost občanů, zvětší se i plocha pro podnikání či bytovou výstavbu. Strategie poukazuje na zefektivňování využívání zdrojů a snižování emisí skleníkových plynů, na zlepšení podnikatelského a spotřebitelského prostředí, snižování strukturální nezaměstnanosti, na propagaci pracovních míst a celoživotní učení, účast na terciárním vzdělávání, podporu sociálního začlenění a boj proti chudobě.

Dalším problémem je ohrožení zemědělské výroby kvůli klimatickým změnám - **hrozbě sucha**. Krajina na Strážnicku nabízí řadu přírodních zdrojů. Je proto navrženo, aby bylo v území rozvíjeno **ekologické zemědělství**, především v oblasti Bílých Karpat. Strážnicko by se i nadále mělo zaměřovat na folklórní tradici, která do regionu přitahuje mnoho návštěvníků. Cestovní ruch by nadále měl být rozvíjen díky cílům typu **Baťova kanálu**, proto by bylo vhodné tento turistický cíl i nadále rozvíjet. Dle výsledků analýz tato strategie doporučuje zaměřit se na **zaměstnanost, veřejné služby, kvalitu infrastruktury, zemědělství a přírodu**.

Obce ORP Hodonín (Petrov a Sudoměřice) by se měly zaměřit na potenciál vyplývající z blízkosti státních hranic se Slovenskou republikou, tedy **příhraniční spolupráci, zvláště v turistické oblasti či vývozu místní produkce**.

- **Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Bílé Karpaty na období 2012-2021.**

Pro území CHKO je stanoveno několik obecných cílů rozvoje upřesňovaných podle jednotlivých zón ochrany I. až IV. Například zachování rozsahu a kvality nelesních ekosystémů (např. vrch Žerotín, PP), přírodě blízkých lesních biotopů (vrch Lipinka NRBC), ochrana kriticky ohrožených druhů a jejich biotopů, ochrana památných a významných stromů v krajině v dobrém stavu a další. Konkrétně jsou navržena opatření pro

jednotlivých ZCHÚ, území Natura a prvky nadreg. USES. Také památné stromy, např. **Kněždubské lípy** či **Adamcova oskoruše** by měly být ošetřeny, nacházejí se ve zhoršeném zdravotním stavu. V území katastru obce Kněždub – vrch Šumárník by mělo být dále podporováno **nahrazování akátu** v lesních porostech původními druhy (menší skupiny starých akátů případně nechávat bez zásahu na dožití). V oblasti **NRBC a Natura NPR Čertoryje** je důležité zajistit obnovu lesních porostů v okrajích stanoviště původními dřevinami, zajistit ponechávání dostatečného množství odumřelého dřeva jako biotopu pro vzácné druhy hmyzu. V území působí největší škody na lesní i luční vegetaci v CHKO **daněk evropský**, zejména na území Strážnicka v přírodní rezervaci Kútky v oboře Radějov. Proto by mělo být podporováno snižování výskytu této zvěře.

Další oblast strategie se zaměřuje na tradiční ráz krajiny a zástavby navazující na lidovou architekturu. Především v Kněždubě by dále měla být podporována vhodná údržba a obnova **tradiční architektury** (lidové stavby), zachovávat ráz obce jako celku. V Radějově, Petrově a Kněždubě chráněna typická výšková hladina sídel a jejich silueta.

- **Plán oblasti povodí Moravy**

Tento plán se snaží vymezit cíle, ale i limity, kterých by mělo být dosaženo do roku 2015, za určitých okolností do roku 2027. Opatření by měla vést k uspokojování výhledových požadavků na užívání vod, ochraně vod jako složky životního prostředí a k ochraně území před extrémními vodními stavby.

Oblast Strážnicka má celkově **potencionálně nevyhovující chemický stav povrchové vody**, především kvůli zvýšenému obsahu Hg ve Veličce (Velička po ústí do toku Moravy). Říčka Radějovka (po ústí do toku Moravy) má však chemický stav vyhovující, Morava po soutok s tokem Radějovka opět kvůli zvýšenému podílu kovů ve vodě potencionálně nevyhovující.

Dosažení požadovaných imisních standardů organického znečištění ve vodních tocích by měla vyřešit tato opatření: Hroznová Lhota - **rekonstrukce kanalizace, výstavba ČOV**, dále Vnorovy - **rekonstrukce a výstavba kanalizace** a také intenzifikace **komunální ČOV**. V Sudoměřicích je navržena **intenzifikace ČOV**, v Petrově **rekonstrukce a výstavba kanalizace**.

Dále plán navrhuje v toku Moravy po soutok s tokem Radějovka i **revitalizaci odstaveného ramena M43 Hrnčířské louky**.

Problém eroze území se dotýká i Plánu povodí Morava, proto je zde navrženo opatření k omezení **eroze** z pohledu transportu chemických látek. Jako prevence před povodněmi by se na tocích Morava, Velička, Radějovka měla postupně **odstraňovat kritická místa omezující průtočnost koryt** vodních toků ve spolupráci s ostatními správci technické infrastruktury, zejména dopravní. Se zajišťováním povodňové ochrany zemědělských pozemků proti dosavadní úrovni stupně ochrany se v tomto plánovacím období nepočítá. Také **s tvorbou poldrů a zvýšení retence vody v suchem ohrožené krajině se nepočítá**.

- **Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje za územní celek Hodonín.**

Účelem je stanovení základní koncepce optimálního rozvoje **zásobování pitnou vodou a odkanalizování a čištění odpadních vod** sídel Strážnicka. Zahnuje zhodnocení stávajícího stavu zásobování vodou a odkanalizování měst a obcí s návrhem výhledového řešení do roku 2015 včetně výpočtu investičních nákladů jednotlivých staveb a jejich realizace v doporučených časových horizontech.

Je určena pro orgány státní správy a zástupcům měst a obcí Strážnicka k orientaci při řízení správy a rozvoje infrastruktury veřejných vodovodů a kanalizací, jako podklad pro územní rozhodování, při posuzování žádostí o dotace a úvěry a při rozhodování případných konfliktů zájmů mezi jednotlivými zúčastněnými subjekty. V dokumentu je také zmíněna příprava projektu **vodovodu Hornácko, který by se napojil na zdroje z Moravského Písku z vodojemu u obce Vnorovy**.

- **Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší JMK**

Strážnicko je zde vyhlášeno jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší, **spojená se složitou dopravou na trase silnice I. 55**. Ke zlepšení kvality ovzduší by mělo přispět zavedení systému **Bike&Ride**. Jedná se o využití kola místo automobilu, v části od zdroje cesty (bydliště) k parkovišti nebo k objektu pro úschovu kol. Po zaparkování kola přisedne cyklista na vozidlo veřejné dopravy a pokračuje až k cíli cesty.

Zatímco řidiči automobilu většinou nic nebrání zaparkovat auto na vhodném místě a pokračovat do cílového místa veřejnou dopravou, cyklista obvykle nemá možnost kolo nechat bez dozoru u zastávky MHD. Tento systém má za cíl zajistit úschovu a bezpečné parkování kol především na konečných stanicích a významných přestupních uzlech veřejné dopravy. Pro toto opatření je navržena lokalita i linky S91 **Strážnice, Sudoměřice, Vnorovy**.

- **Program rozvoje cestovního ruchu JMK 2014 - 2020**

Na území Strážnicka je cílem v této strategii mapování oblasti **cestovního ruchu** na území, popisuje turistické oblasti. Strážnicko spadá pod oblast Slovácka, které je velmi bohatou turistickou oblastí. **Bílé Karpaty** mají významnou kulturní hodnotu z pohledu životního prostředí. Oblast Strážnicka je zařazena mezi významná turistická střediska a atraktivitu Jihomoravského kraje.

Zabývá se také vybudováním **cyklostezek** a popisuje rozvoj **turistické plavby na Baťově kanálu**. Navrhuje další opatření, která jsou nutná pro plavbu (vybudování mola, revitalizace přístaviště apod.), které byly realizovány. Popisuje problém turistické dopravy na území Baťova kanálu, kterým je absence obsluhy turistickou dopravou na Hodonínsku, kam patří některé obce Strážnicka.

Další významnou oblastí v rámci rozvoje cestovního ruchu je podpora **vinařské turistiky**, která má v regionu Strážnicka silný potenciál díky historické tradici i charakteru krajiny.

Jedním z výsledků koordinace turistických a marketingových aktivit obcí Strážnicka i okolních MAS by měla být podpora tvorby **tzv. destinačního managementu**, který by posílil vnímání regionu jako významné turistické oblasti v rámci ČR i středoevropského regionu.

- **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v ORP Veselí nad Moravou**

Hlavním cílem je podpoření procesu plánování dostupnosti sociálních služeb na území ORP Veselí nad Moravou, aktualizace zastaralého Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, zpracování katalogu poskytovatelů sociálních služeb a vytvoření informačně-komunikačního systému obsahující databázi poskytovatelů sociálních služeb. Zaměřuje se dále na podporu seniorů, rodin s dětmi, ZP, osoby sociálně vyloučené, sociální služby - **podpora stávající sociální služby**, osobní asistence, denní stacionáře, sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace v ORP Veselí nad Moravou.

V současné době je sociální služba **osobní asistence** zajištěna v ORP Veselí nad Moravou, v rámci Jihomoravského kraje je zcela nedostačující - poptávka převažuje nad nabídkou. V souvislosti se vzrůstajícím trendem poskytování mobilní terénní péče zdravotně handicapovaným občanům a seniorům je v rámci meziobecní spolupráce jedním z cílů vytvořit funkční síť poskytovatelů těchto služeb. Spolupráce na území obcí tak dokáže zmapovat aktuální potřeby na území ORP a vhodně cílit a koordinovat potřeby uživatelů sociálních služeb.

Pro lidi s mentálním a kombinovaným postiženým je nutné podporovat v ORP Veselí nad Moravou **denní stacionáře**, které mohou přispět ke zvýšení inkluze sociálně vyloučených osob do běžných aktivit a snížit tak jejich závislost na systému sociální péče.

- **Strategie udržitelného rozvoje cestovního ruchu v Karpatech 2015 - 2020**

Na území Strážnicka má nadregionální význam existence CHKO Bílé Karpaty a s tím související skutečnost, že oblast Bílých Karpat leží v oblasti Natura 2000 a je součástí biosférické rezervace UNESCO.

Hlavním cílem strategie je zlepšení nabídky služeb návštěvníkům regionu – především rozšíření doplňkových aktivit, které nabídnou alternativu pro trávení volného času a umožní jim zdržet se v regionu déle, současně však rozvoj turistiky musí respektovat charakter krajiny. Vhodným rozšířením stávající sítě cyklostezek se jeví vybudování singletrailového areálu nad RO Lučina, který přivede do regionu novou skupinu vyznavačů cykloturistiky v přírodě. Příležitostí pro rozvoj cestovního ruchu je i lepší zaměření se na prodloužení turistické sezóny (pěší turistika, běžecké trasy), případně celoroční využití, kdy by bylo možné využít příznivé podmínky pro běžecké lyžování.

Pro zvýšení konkurenceschopnosti vůči jiným lokalitám je na území regionu nutné zlepšit turistickou infrastrukturu formou vhodnou pro rozvoj šetrného cestovního ruchu. Větší nabídka ubytovacích kapacit ve

stylu agroturistiky a podpora lokální gastronomie, šetrné zemědělství (podpora drobných vinařů, pěstitelů a zpracovatelů ovoce) v kombinaci s atraktivním kulturním bohatstvím může těžit ze současného trendu aktivního odpočinku v přírodě jako součásti zdravého životního stylu. Zatím není dostatečně zpracovaná ucelená marketingová propagace Karpat jako atraktivního středoevropského regionu.

- **Koncepce podpory mládeže 2014 -2020**

Koncepce určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži ve věku 13 – 30 let: potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání, kultury a tvořivosti, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím.

Na území Strážnicka je jedním z cílů vytvoření příznivých podmínek pro rozvoj zájmového a neformálního vzdělávání mládeže zejména v souvislosti s využitím volných kapacit základních a středních škol.

Vzhledem k aktuálnímu trendu odcházení mladých lidí z regionu do větších měst za studiem a následně i zaměstnáním nabývá na významu i zlepšování podmínek pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže. Podpora spolupráce škol, školských zařízení, místních zaměstnavatelů může přispět ke zvýšení zájmu mladých lidí o zdejší region a zlepšit perspektivu pro profesní realizaci. To se týká zejména oblasti služeb pro rozvíjející se turismus – agroturistika, lokální gastronomie, tradiční výroby (např. oděvní průmysl, unikátní výroba modrotisku apod.) a také uplatnění v zemědělství, ovocnářství a vinařství. Zvyšování motivace k podnikání a samozaměstnávání tak současně může přinést i synergický efekt zvýšení počtu mladých rodin a dětí a zvrátit tak nepříznivý trend stárnutí obyvatelstva.

Poloha regionu v příhraniční oblasti také podporuje zvyšování přeshraniční mobility mládeže formou projektů s mezinárodní účastí nebo příhraničním síťováním na úrovni škol, zájmových skupin a NNO.

- **Evropská úmluva o krajině**

Evropská úmluva o krajině sleduje cíle **trvale udržitelného rozvoje**, založeného na vyvážených a harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností a životním prostředím. Spolupráce obcí v regionu by měla vyjadřovat všeobecné zásady krajinné politiky a přijímání opatření zaměřených na ochranu, správu a plánování krajiny s ohledem na její místní charakteristické rysy a historickou hodnotu a nově i s resiliencí a adaptací na změny klimatu. V minulém období realizované menší projekty MAS a obcí na obnovu a rozvoj zeleně zatím postrádají plošný efekt a koncepci pro celé území. Neprojevuje se tak dostatečný vliv na zlepšení kvality a biodiverzity prostředí. Současný problém Strážnicka - **extrémní větrnou a vodní erozi a vysychání krajiny** je vhodné řešit komplexně v rámci území i na úrovni přeshraniční spolupráce v projektech vedoucích k trvale udržitelnému rozvoji širšího regionu.

- **Strategické cíle rozvoje cestovního ruchu regionu Pod Velkou Javorinou a Bradlom**

Zpracovaná strategie MAS Kopaničiarský región – SR je orientovaná i na rozvoj přeshraničního cestovního ruchu v turistice, regionálních produktů, záchranu přírodního a kulturního dědictví i udržování spolupráce obcí a spolků. Navazuje tak na dlouholetou spolupráci i řadu společných projektů.

V rámci PCS SR ČR obce Strážnicka v rámci MAS a Mikroregionu spolu organizovaly **rozvoj cyklotras a cykloturistiky** v letech 2008-2010 pod názvem 4cykloregio. V roce 2012-2013 v PCS SR ČR projekt Kopaničiarská ovocno-destilátová cesta vytvořil první tematickou příhraniční **aktivitu v ovocnářství mezi myjavským a strážnickým regionem**

- **SCLLD okolních MAS 2014 - 2020**

MAS Strážnicko v rámci území Slovácka sousedí s MAS Hornácko a Ostrožsko, MAS Dolní Morava a MAS Kyjovské Slovácko v pohybu a MAS Kopaničiarský region (SK) či vznikající MAS Záhorie (SK). S těmito MAS udržuje aktivní kontakty a připravuje či realizovala již projekt spolupráce MAS.

- PRV 2011-2012 Společné putování za dědictvím regionů
- PRV 2012-2013 Společně ožívujeme historii venkova
- PRV 2010-2013 Ožívujeme venkovská stavení na Moravě a Myjavě

Připravované projekty: Milion ovocných stromů pro jižní Moravu, Ovečka trekking v Bílých Karpatech, příhraniční Ovocno-destilátové akce – ochutnávky, výstavy apod.

Jako hlavní oblasti vhodné pro další projekty a aktivity ve spolupráci se sousedními MAS se ukazují:

- **spolupráce v turistice:** vytvoření destinačního turistického managementu, koordinace turistických aktivit, rozvoj cykloturistiky - návaznost jednotlivých úseků, tvorba a propojení hipostezek, možnost přeshraniční spolupráce – **Slovensko, Rakousko**, realizace projektů vhodných i pro přeshraniční turistiku – zážitková gastronomie, šetrná turistika, navázání na tradice – projekt Ovečka trekking, Ovocno destilátové akce apod.
- spolupráce spolků a sdružení úzce souvisí s udržení místní pospolitosti rozvojem turistického potenciálu – přehlídky, trhy, výstavy, soutěže, ochutnávky
- **zemědělství, vinařství, ovocnářství:** podpora drobných zemědělců, vinařů, ovocnářů – výsadba tradičních odrůd, krajové speciality, program: **Milion ovocných stromů pro jižní Moravu**
- **spolupráce v aktivitách vzdělávání** – spolupráce škol, mimoškolní aktivity, celoživotní vzdělávání
- **zlepšení přirozených funkcí a mozaikovitosti krajiny – obnova cestní sítě a doprovodné výsadby,** vodní plochy, protierozní opatření a péče o cenná území a spolupráce v rámci péče o CHKO Bílé Karpaty;
- **ochrana životního prostředí:** využití bioodpadů, třídění odpadů, vzdělávání a ekovýchova, včetně resilience ke klimatickým změnám apod.
- **motorová i nemotorová doprava** – integrovaný systém Bike and Ride, propojení regionů, **rozvoj dopravy** na Baťově kanále
- **spolupráce škol a školských zařízení** ve vzdělávání i mimoškolních aktivitách včetně podpory řemeslných dovedností a tradic.

3.6 AKČNÍ PLÁN

Akční plán obsahuje popis opatření tzv. „Programových rámců“ v operačních programech, kde naše MAS bude čerpat finanční prostředky na realizaci této strategie. Programové rámce jsou vypracovány na tyto programy financované z Evropské unie, které byly odsouhlaseny orgány MAS Strážnicko pro období 2014 – 2020 s realizací do konce roku 2023 v rozsahu OP EU:

- **Program rozvoje venkova (PRV)**
- **Integrovaný regionální operační program (dále IROP)**
- **Operační program „Životní prostředí“ (OPŽP)**

A dále bude MAS zajišťovat animační činnost v rámci realizace projektu **Operačního programu Věda, výzkum, vzdělávání.**

Každý Programový rámec obsahuje popis KONKRÉTNÍCH opatření této CLLD, zde nazývaných FICHE. Fiche obsahuje přehledné údaje pro naplnění v ní stanovených cílů s tématy projektů, včetně principů pro určení preferenčních kritérií při výběru projektů.

Vlastní preferenční kritéria budou stanovena v jednotlivých Výzvách a souborně zpracována v Pravidlech pro realizaci SCLLD 2014 – 2020.

MAS Strážnicko v rámci **OP VVV bude vyvíjet činnost, která bude napomáhat** zvyšování způsobilosti místních aktérů ve vzdělávání pro vypracovávání a provádění projektů. Jde především o metodickou pomoc školám s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ. Pomáhat organizovat zaškolení realizátorů projektů ZŠ/MŠ (např. monitorovací systém MS2014+, Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV) a poskytovat průběžnou konzultační činnost při realizaci konkrétních projektů, například nad problematikou zadávání veřejných zakázek, indikátorů, sledování a dodržování povinné publicity projektu. Bude zajišťována i metodická pomoc školám při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání údajů do monitorovacího systému MS2014+, zajištění správnosti předávaných výstupů atp.

Bohužel po řadě jednání byly pro výrazný **nedostatek alokovaných finančních prostředků otevřeny jen 4 fiche PRV**, které zohledňují největší potřeby v území a současně mohou poskytnout indikátor PRV, a to pracovní místa. Proto nejsou navrženy Fiche pro realizaci některých potřeb v území např. na rozvoj lesnictví, cestní síť a podporu dokumentací a spolupráce. Tyto aktivity plánujeme realizovat v rámci animace území v projektech podpory žadatelů mimo alokaci PRV. Obdobná situace byla řešena i v IROP. V OPŽP je možné otevřít jen jednu fiche. Při případném navýšení finančních prostředků po roce 2018 předpokládáme i rozšíření aktivit tak předpokládáme ve strategických cílech SCLLD.

3.6.1 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA (PRV)

Níže je uveden přehled vybraných opatření, zde nazývaných FICHE, vytvořených na základě hlavních potřeb v území vyjádřených v cílech SCLLD a odpovídající omezením možnostem financování v rozsahu dle článku **Nařízení PRV pro realizaci v rámci SCLLD s těmito hlavními kritérii realizace:**

- alokace na MAS Strážnicko cca 9,2 mil Kč, povinné výstupy v rámci naplnění SCLLD: 11 projektů, spolu 3 celé úvazky FTE do cca 5 pracovních míst do roku 2023,
- **do 31.12.2018** bude závazkováno v projektech realizace 50% alokace, a vzniknou min: 4 projekty
- **po 31.12.2018** je možná změna i přidání fichí.

Tab: Fiche 1 PRV

Identifikace Fiche č. 1	
Název Fiche: Udržitelné hospodaření v krajině	
Vazba na článek Nařízení PRV Čl. 17. 1 a) Investice do zemědělských podniků	
Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche: Podpora zemědělců v jejich hospodaření na zvýšení celkové výkonnosti a udržitelnosti konkrétního zemědělského podniku na území MAS Strážnicko.	
- vazba na cíle SCLLD: SC 1.2 <u>Rozvoj šetrného zemědělství, sadařství a vinařství a turistické atraktivity území</u>	
Oblasti podpory (Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území) Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice v živočišné a rostlinné výrobě, je určena na investice do zemědělských staveb a technologií pro živočišnou a rostlinnou výrobu a pro školkařskou produkci. Podporovány budou též investice na pořízení mobilních strojů pro zemědělskou výrobu a investice do pořízení peletovacích zařízení pro vlastní spotřebu v zemědělském podniku. V rámci této Fiche nelze podpořit investice pro živočišnou výrobu týkající se včel a rybolovu. Investice pro rostlinnou výrobu se nesmí týkat obnovy nosných konstrukcí vinic, oplocení vinic a oplocení sadů. Podpora nemůže být poskytnuta na pořízení kotlů na biomasu.	
Definice příjemce dotace: Zemědělský podnikatel	
Výše způsobilých výdajů	min. 50 000
	max. 5 000 000
Preferenční kritéria* (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií) Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.	
Principy pro preferenční kritéria jsou: • projekty s nižšími celkovými způsobilými výdaji, • projekty vytvářející pracovní místa, • projekty zakládající spolupráci • projekty uplatňující inovativní přístupy (např. úspory energií, technologie, šetrné materiály apod..)• projekty uplatňující udržitelný rozvoj, např. rekonstrukcí před novostavbou, podporou tradic a regionální produkce, zaměstnání ohrožených skupin apod.	
Indikátory výstupů* - číslo, název	
93701	Počet podpořených podniků/příjemců

výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	2
Indikátory výsledků* - číslo, název	
94800 Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	
výchozí stav FTE	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	0,5

Tab: Fiche 2 PRV

Identifikace Fiche č. 2	
Název Fiche: Podpora zemědělských a potravinářských výrobků na Strážnicku	
Vazba na článek Nařízení PRV Čl. 17. 1 b) Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů	
Vymezení Fiche	
- stručný popis Fiche : Podpora výrobců potravin a krmiv, přidáváním hodnoty zemědělským produktům a podpora místních trhů a krátkodobých řetězců, včetně organizace producentů. Podpora je zaměřena na investice, které se týkají zpracování, uvádění na trh nebo vývoje zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU, přičemž výstupem procesu produkce může být produkt, na nějž se uvedená příloha nevztahuje.	
- vazba na cíle SCLLD : SC 1.2 Rozvoj šetrného zemědělství, sadařství a vinařství a turistické atraktivity území	
Oblasti podpory (Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území) Podpora zahrnuje hmotné a nehmotné investice, které se týkají zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Způsobilé výdaje jsou investice do výstavby a rekonstrukce budov včetně nezbytných manipulačních ploch, zařízení strojů, nástrojů a zařízení pro zpracování zemědělských produktů, finální úpravu, balení, značení výrobků a investic souvisejících se skladováním zpracovávané suroviny, výrobků a druhotných surovin vznikajících při zpracování a další investice ve výrobě a uvádění výrobků na trh. V rámci této Fiche nelze podpořit investice výroby medu a dále v případě zpracování vinných hroznů technologie, které obsahují: dřevěný sud nebo uzavřenou dřevěnou nádobu na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů, speciální kvasnou nádobu s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín nebo cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami.	
Definice příjemce dotace: Zemědělský podnikatel, výrobce potravin, výrobce krmiv nebo jiné subjekty aktivní ve zpracování, uvádění na trh a vývoji zemědělských produktů uvedených v příloze I Smlouvy o fungování EU jako vstupní produkt.	
Výše způsobilých výdajů	min. 50 000 max. 5 000 000
Preferenční kritéria* (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií) Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.	
Principy pro preferenční kritéria jsou: • projekty s nižšími celkovými způsobilými výdaji, • projekty vytvářející pracovní místa, • projekty zakládající spolupráci • projekty uplatňující inovativní přístupy (např. úspory energií, technologie, šetrné materiály apod..)• projekty uplatňující udržitelný rozvoj, např. rekonstrukcí před novostavbou, podporou tradic a regionální produkce, zaměstnání ohrožených skupin apod.	
Indikátory výstupů* - číslo, název	
93701 Počet podpořených podniků/příjemců	
výchozí stav	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	2

cílový stav	5
Indikátory výsledků* - číslo, název	
94800 Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	
výchozí stav FTE	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	1

Tab: Fiche 3 PRV

Identifikace Fiche č. 3			
Název Fiche: Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka			
Vazba na článek Nařízení PRV Čl. 19. 1 b) Podpora investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností			
Vymezení Fiche			
- stručný popis Fiche : Podpora zahrnuje investice na založení a rozvoj nezemědělských činností. pro diverzifikaci podniků, vytváření malých podniků a pracovních míst.			
- vazba na cíle SCLLD :SC 3.1 Rozvoj služeb a produktů pro občany a návštěvníky v území			
<p>Oblasti podpory (Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</p> <p>Podporovány budou investice do vybraných nezemědělských činností dle Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)4: C (Zpracovatelský průmysl s drobnými výjimkami), F (Stavebnictví s výjimkou skupiny 41.1 Developerská činnost), G (Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel s výjimkou oddílů 46 a skupiny 47.3 Maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách), I (Ubytování, stravování a pohostinství), J (Informační a komunikační činnosti s výjimkou oddílů 60 a 61), M (Profesní, vědecké a technické činnosti s výjimkou oddílu 70), N 79 (Činnosti cestovních kanceláří a agentur a ostatní rezervační služby), N 81 (Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny s výjimkou skupiny 81.1), N 82.1 (Administrativní a kancelářské činnosti), N 82.3 (Pořádání konferencí a hospodářských výstav), N 82.92 (Balicí činnosti), P 85.59 (Ostatní vzdělávání j. n.), R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti), S 95 (Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost) a S 96 (Poskytování ostatních osobních služeb); činnosti R 93 (Sportovní, zábavní a rekreační činnosti) a I 56 (Stravování a pohostinství) mohou být realizovány pouze ve vazbě na venkovskou turistiku a ubytovací kapacitu.</p> <p>V případě zpracování či uvádění produktů na trh jsou podpořitelné produkty, které nejsou uvedeny v příloze I Smlouvy o fungování EU.</p>			
Definice příjemce dotace: Podnikatelské subjekty (FO a PO) mikropodniky a malé podniky včetně zemědělců			
Výše způsobilých výdajů	<table border="1"> <tr> <td>min. 50 000</td> </tr> <tr> <td>max. 5 000 000</td> </tr> </table>	min. 50 000	max. 5 000 000
min. 50 000			
max. 5 000 000			
Preferenční kritéria* (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií) Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.			
<p>Principy pro preferenční kritéria jsou: • projekty s nižšími celkovými způsobilými výdaji, • projekty vytvářející pracovní místa, • projekty zakládající spolupráci • projekty uplatňující inovativní přístupy (např. úspory energií, technologie, šetrné materiály apod..)• projekty uplatňující udržitelný rozvoj, např. rekonstrukcí před novostavbou, podporou tradic a regionální produkce, zaměstnání ohrožených skupin apod.</p>			
Indikátory výstupů* - číslo, název			
93701 Počet podpořených podniků/příjemců			
výchozí stav	0		
hodnota pro mid-term (r. 2018)	2		
cílový stav	4		

Indikátory výsledků* - číslo, název	
94800 Pracovní místa vytvořená v rámci podpořených projektů (Leader)	
výchozí stav FTE	0
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0
cílový stav	1,5

Tab: Fiche 4 PRV

Identifikace Fiche č. 4			
Název Fiche: Projekty spolupráce Strážnicka			
Vazba na článek Nařízení PRV Čl.44 Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER			
Vymezení Fiche			
- stručný popis Fiche : Projekty musí vykazovat hodnotu přidanou spoluprací, tzn., že výstupy projektu by bez této spolupráce v takové podobě nevznikly. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími, avšak způsobilé pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, jejíž SCLLD byla schválena z PRV.			
- vazba na cíle SCLLD : průřezově			
<p>Oblasti podpory (Popis podporovaných aktivit dle SCLLD a jednotlivých specifických cílů/článků Nařízení PRV vycházející z potřeb území)</p> <p>Oblast podpory vymezuje popis témat projektů spolupráce v SCLLD MAS především ve SC 5.3 a upřesněny v kap. 4.5.1. tj. zaměřené především na péči o krajinu, udržitelné využívání zdrojů, vzdělávání a rozvoj zemědělství a šetrné turistiky včetně infocenter, podporu drobného podnikání i spolupráci v rozvoji služeb - odbytu, značení apod. V rámci projektu lze realizovat měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové). Hmotné a nehmotné investice včetně stavebních úprav je možné realizovat pouze následující výdaje:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▣ investice týkající se zajištění odbytu místní produkce včetně zavedení značení místních výrobků a služeb, ▣ investice související se vzdělávacími aktivitami, ▣ investice do informačních a turistických center. <p>Výdaje do investic jsou způsobilé pouze za předpokladu, že jsou společně provozovány spolupracujícími subjekty. Za měkké akce lze považovat především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice mohou být realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS.</p>			
Definice příjemce dotace: MAS Strážnicko			
Výše způsobilých výdajů	<table border="1"> <tr> <td>min. 50 000</td> </tr> <tr> <td>max. 5 000 000</td> </tr> </table>	min. 50 000	max. 5 000 000
min. 50 000			
max. 5 000 000			
Preferenční kritéria* (pro účely 19.2.1 se jedná o principy pro stanovení preferenčních kritérií) Preferenční kritéria nastavena dle aktuálních pravidel Operace 19.3.1 .			
Principy pro preferenční kritéria nejsou stanovena			
Indikátory výstupů* - číslo, název			
92501 Celkové veřejné výdaje (v EUR)			
výchozí stav	0		
hodnota pro mid-term (r. 2018)	0		
cílový stav	15 602		
Indikátory výsledků* - číslo, název			

3.6.2 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (OPŽP)

Níže je uveden přehled vybraných opatření zde nazývaných FICHE vytvořených na základě potřeb v území vyjádřených v cílech SCLLD a odpovídající možnostem financování OPŽP dle článků Prioritní osy 4 možných pro realizaci v rámci SCLLD s těmito hlavními kritérii realizace:

- 1. výzva může být dle OPŽP vyhlášena na MAS od 1Q 2017
- povinné výstupy v rámci naplnění SCLLD: 1 lokalita realizace, plocha stanovišť 3ha, jeden tzv. Klíčový projekt MAS v rozsahu 0,3 mil Kč; do roku 2023,
- po 31.12.2018 je možná změna fiche.

Tab: Fiche 1 OPŽP

Název fiche: Zeleň pro Strážnicko	
Specifický cíl strategie: SC 1.1 <u>Ochrana biodiverzity a dlouhodobě udržitelná krajina</u>	
Název opatření SCLLD: Ochrana zemědělské krajiny výsadbami	
Vazba na specifický cíl OPŽP: Spec. cíl 4.3 aktivita 4.3.2: Vytváření, regenerace či posílení funkčnosti krajinných prvků a struktur	
Popis opatření:	V rámci realizace budou do ploch na nelesní půdě dle KN vysazovány geograficky původní a stanovištně vhodné dřeviny, nebo i staré a krajové odrůdy ovocných dřevin a to v souladu se standardem AOPK 02 003 Funkční výsadby ovocných stromů v zemědělské krajině a s plány péče CHKO a Natura 2000 a plány USES v UPD obcí. Výsadby budou podporovány především do ploch zemědělské půdy: do okrajů, v trase vrstevnic, původních pozemků cest apod. plnicí především protierozní, krajinnou a společensky účelovou funkci. Realizaci mohou provádět vlastníci i nájemci pozemků a případně realizátor se souhlasem vlastníka za určitých podmínek. Další detailní kritéria výsadeb budou upřesněny ve Výzvě a podle aktuálních dokumentů MŽP a AOPK.
Typy projektů:	Příprava ploch pro výsadbu, především ve svahu; vlastní výsadba stromků a keřů včetně ochrany, ošetření a zálivky, dokončovací a rozvojová péče po dobu 3 let od výsadby. Následná údržba je povinná po dobu 10 let od ukončení realizace. Plánováno je zde realizovat tzv. "Klíčový projekt MAS" v rozsahu min. 0,3 mil Kč.
Příjemci podpory:	
kraje, obce, dobrovolné svazky obcí, organizační složky státu (s výjimkou pozemkových úřadů a AOPK ČR), státní podniky státní organizace, veřejné výzkumné instituce, veřejnoprávní instituce, příspěvkové organizace, vysoké školy, školy a školská zařízení, nestátní neziskové organizace (obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy, spolky), církve a náboženské společnosti a jejich svazy, podnikatelské subjekty, obchodní společnosti a družstva, fyzické osoby podnikající.	
Minimální a maximální výše podpory: min. 100 000 Kč, max. 500 000 Kč	
Preferenční kritéria:	
Principy pro preferenční kritéria jsou: • projekty s protierozní, krajinnou a společensky účelovou funkcí • projekty zakládající spolupráci • projekty uplatňující inovativní přístupy (např. šetrné technologie, šetrné materiály apod..) • projekty uplatňující udržitelný rozvoj, např. využití místních tradičních odrůd ovoce apod.	

Výsledky – hodnocené indikátory:

Kód	Název indikátoru - měrná jednotka	Minimální plnění	Typ indikátoru
46500	Plocha stanovišť, které jsou podporovány s cílem zlepšit jejich stav zachování [ha]	3 ha	Výstup
45415	Počet lokalit, kde byla posílena ekosystémová funkce krajiny - počet lokalit	1	výsledek

3.6.3 PROGRAMOVÝ RÁMEC PRO REALIZACI OPATŘENÍ V RÁMCI INTEGROVANÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (dále IROP)

Níže je uveden přehled vybraných opatření zde nazývaných FICHE vytvořených na základě potřeb v území vyjádřených v cílech SCLLD a odpovídající možnostem **financování IROP dle článků Prioritní osy 4 možných pro realizaci v rámci SCLLD s těmito hlavními kritérii realizace:**

- alokace na **MAS 22,33 mil Kč**, dotace možná až 95%, povinné výstupy: uvedeny u každého opatření
- **do 31.12.2018** bude zrealizováno v projektech 30% alokace, tj. **6,7 mil Kč**
- **po 31.12.2018** je možná změna i přidání fichí.

Tab: Fiche 1- IROP

Název fiche:	Bezpečně do škol, do práce a za službami
Specifický cíl strategie:	SC 5.1 Podpora šetrné formy dopravy a bezpečnosti v obcích
Název opatření SCLLD:	Bezpečně do škol, do práce a za službami
Vazba na specifický cíl IROP:	SC 4.1 a SC 1.2 Zvýšení podílu udržitelné formy dopravy
Popis opatření:	Předmětem opatření je zlepšení dostupnosti nemotorové dopravy a zvýšení bezpečnosti zejména v dopravě do škol, zaměstnání a za službami, viz kap. 2.2.2. Využití této formy nemotorové dopravy je prioritou pro zvýšení bezpečnosti a dostupnosti v území. Součástí opatření je také budování přestupních terminálů a doprovodné infrastruktury – stojany na kola, úschovny kol, dopravní značení, odpočívadla. Doplnkovými aktivitami navazujícími na opatření je výsadba zeleně – zelené pásy, liniová výsadba zeleně podél cyklotras a cyklostezek. V opatření není řešena telematika.
Typy projektů:	Budování cyklostezek včetně odpočívadel; rekonstrukce cyklotras včetně odpočívadel; budování dopravního systému Bike&Ride – kombinace cyklo dopravy s návazností na prostředky veřejné dopravy sloužící zejména k dopravě do škol, zaměstnání a za službami; propojení cyklotras a cyklostezek ve spolupráci s okolními MAS; budování značení cyklostezek a cyklotras; Terminály městské dopravy – výstavba a modernizace přestupních terminálů a záchytných parkovišť v návaznosti na veřejnou dopravu; stavební úpravy (rekonstrukce, modernizace, výstavba) chodníků (stezek pro pěší zabezpečujících bezbariérové užívání staveb, a výstavba nových bezbariérových chodníků podél silnic I., II. a III. třídy a místních komunikací, přizpůsobených osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, včetně přechodů pro chodce a míst pro přecházení, bezbariérový přístup zastávek hr. dopravy, signalizace pro nevidomé, přizpůsobení pro osoby s omezenou pohyblivostí nebo orientací; výsadba zeleně v okolí cyklotras a cyklostezek
Příjemci podpory:	Obce; dobrovolné svazky obcí; organizace zakládané nebo zřizované kraji; organizace zakládané nebo zřizované obcemi nebo DSO
Minimální a maximální výše podpory:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat ve výzvě
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.

Výsledky – indikátory:

Kód	Název indikátoru
7 63 10	Podíl cyklistiky na přepravních výkonech
7 61 00	Délka nově budovaných cyklostezek a cyklotras
7 62 00	Délka rekonstruovaných cyklostezek a cyklotras
7 64 01	Počet parkovacích míst pro jízdní kola
7 51 20	Podíl veřejné osobní dopravy na celkových výkonech v osobní dopravě
7 52 01	Počet nových nebo rekonstruovaných přestupních terminálů ve veřejné dopravě
7 40 01	Počet vytvořených parkovacích míst
7 50 01	Počet realizací vedoucích ke zvýšení bezpečnosti v dopravě

Tab: Fiche 2- IROP

Název fiche: Sociální začleňování na Strážnicku	
Max dotace: 95%	
Specifický cíl strategie:	SC 4.3 Dostupnost sociálních a zdravotních služeb a sociální inkluze v obcích
Název opatření SCLLD:	Podpora sociálního začleňování na Strážnicku
Vazba na specifický cíl IROP:	SC 4.1 a SC 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi
Popis opatření:	Specifický cíl přispívá k boji proti sociálnímu vyloučení a chudobě pomocí opatření vedoucích k vyšší kvalitě a dostupnosti služeb, sociálnímu bydlení dostupnému potřebným a ke snížení počtu osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, viz kap 2.2.9. Snížení rizika ohrožení sociálním vyloučením je možné realizovat vybudováním a zkvalitněním terénních a ambulantních služeb v rámci území, zařízení a rozvojem komunitních sociálních služeb v rámci prevence (komunitní centra, sociálně terapeutické dílny...). Snížením rizika ohrožení osob sociálním vyloučením dochází i ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce. Projekty nesmí být zaměřeny pouze na seniory.
Typy projektů:	Transformace ústavní péče v komunitní: výstavba, zřizování a rekonstrukce stávajících zařízení pro poskytování komunitní péče (domov pro osoby se zdravotním postižením); nákup domu/bytu a jeho vybavení podle potřeb uživatelů. Součástí může být i sociálně-terapeutická dílna. Rozvoj infrastruktury komunitních center – stavby, stavební úpravy a pořízení vybavení vč. úprav veřejného prostranství (zeleň) za účelem vytvoření prostoru pro setkávání členů ohrožených komunit. Vybudování zázemí pro terénní služby; pořízení vybavení mobilního týmu pro poskytování sociální pomoci; oddělení ambulantních služeb od pobytových forem – nákup a vybavení objektů; podpora bytových sociálních služeb – rekonstrukce a úprava menších domů na azylové domy pro rodiny s dětmi. Sociální bydlení – pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného vybavení. Doplňkové aktivity – zeleň v okolí budov, aleje, hřiště, parky do realizovaných objektů.
Příjemci podpory:	Sociální služby: obce; NNO; církve; církevní organizace; organizace zakládané nebo zřizované obcemi; DSO; organizace zakládané nebo zřizované DSO. Sociální bydlení: obce; NNO; církve; církevní organizace.
Minimální a maximální výše podpory:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat v konkrétní výzvě
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.

Výsledky – indikátory:

Kód	Název indikátoru
6 75 10	Kapacita služeb a sociální práce

5 54 01	Počet podpořených zázemí pro služby a sociální práci
5 53 01	Počet podpořených bytů pro sociální bydlení
5 54 02	Počet poskytovaných druhů sociálních služeb
5 53 20	Průměrný počet osob využívajících sociální bydlení
5 53 10	Nárůst kapacity sociálních bytů

Tab: Fiche 3 - IROP

Název fiche: Sociální podnikání na Strážnicku	
Max dotace: 95%	
Specifický cíl strategie:	SC 3.1 Rozvoj služeb a produktů pro občany a návštěvníky v území
Název opatření SCLLD:	Sociální podnikání na Strážnicku
Vazba na specifický cíl IROP:	SC 4.1 a SC 2.2 Vznik nových a rozvoj existujících podnikatelských aktivit v oblasti sociálního podnikání
Popis opatření:	Cílem opatření je vznik a rozvoj sociálních podniků , které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí. Je podporována nova výstavba, nákup objektů, stavební úpravy, nákup zařízení a vybavení, které tvoří podmínky pro sociální podnikání viz kap 2.2.9.. Principy sociálního podnikání: společensky prospěšný cíl – zaměstnávání a začleňování znevýhodněných osob na trhu práce. Sociální prospěch – min. podíl zaměstnanců z cílových skupin tvoří 30% z celkového počtu zaměstnanců; se zaměstnancem z CS musí být uzavřena pracovní smlouva nebo DPČ; min. pracovní úvazek činí 0,4 z 8 hod/den; poskytování podpory s ohledem na jejich znevýhodnění; účast zaměstnanců na směřování podniku (pokud mají zájem participovat a jsou k tomu způsobilí s ohledem na jejich znevýhodnění). Důraz na rozvoj pracovních kompetencí znevýhodněných zaměstnanců. Ekonomický prospěch – zisk je přednostně využíván pro rozvoj sociálního podniku; nezávislost v řízení a rozhodování na externích zakladatelích; min. 30% tržeb je získáno z prodeje vlastních výrobků nebo služeb. Environmentální prospěch – podnikání šetrné k životnímu prostředí. Místní prospěch – přednost uspokojování potřeb místní komunity a místní poptávky. Využívání přednostně místních zdrojů. Cílové skupiny: uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP déle než 1 rok; uchazeči o zaměstnání, jejichž evidence ÚP přesáhla v součtu 12 měsíců v průběhu posledních 2 let; osoby, které opustily výkon trestu 12 měsíců od ukončení výkonu trestu; osoby, které opustily zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výuky do 12 měsíců od opuštění zařízení; osoby se zdravotním postižením (osoby v I., II., III. stupni, osoby zdravotně znevýhodněné).
Typy projektů:	výstavba, rekonstrukce a vybavení sociálních podniků, nákup zařízení, které vytvoří podmínky pro soc. podnikání – vytvoření nových pracovních míst z cílových skupin. Vznik nového sociálního podniku, rozšíření kapacity stávajícího podniku. Aktivita OSVČ z cílových skupin – nová podnikatelská aktivita nebo rozšíření nabídky produktů a služeb.
Příjemci podpory:	OSVČ z cílových skupin (pokud nemá zaměstnance); OSVČ nemusí spadat do cílových skupin, pokud má zaměstnance z cílových skupin; obchodní korporace (s.r.o., v.o.s., k.s., a.s., družstvo); NNO; církve; církevní organizace; svazek obcí, který založí obch. korporaci nezávislou na externích zakladatelích
Minimální a maximální výše podpory:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat ve výzvě
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.

Výsledky – indikátory:

Kód	Název indikátoru
1 04 11	Míra nezaměstnanosti osob s nejnižším vzděláním

1 04 00	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích
1 00 00	Počet podniků pobírajících podporu
1 01 02	Počet podniků pobírajících granty
1 01 05	Počet nových podniků, které dostávají podporu
1 03 00	Soukromé investice odpovídající veřejné podpoře podniků (granty)
1 04 03	Zvýšení zaměstnanosti v podporovaných podnicích se zaměřením na znevýhodněné skupiny

Tab: Fiche 4 - IROP

Název fiche:	Rozvoj vzdělávání na Strážnicku
	Max dotace: 95%
Specifický cíl strategie:	SC 4.1 Posílení dostupnosti a kvality vzdělávání mateřských, základních a středních škol
Název opatření SCLLD:	Rozvoj vzdělávání na Strážnicku
Vazba na specifický cíl IROP:	SC 4.1 a SC 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení
Popis opatření:	Cílem opatření je prostřednictvím kvalitní a dostupné infrastruktury zajistit rovný přístup ke vzdělání. Podpořeny budou školy a školská zařízení, která umožní zlepšit kvalitu formálního, zájmového a neformálního vzdělávání dětí, mládeže a dospělých viz kap 2.2.9. Opatření směřují k podpoře investic do výstavby, stavebních úprav a pořízení vybavení. V ZŠ bude kladen důraz na rozvoj klíčových kompetencí žáků (komunikace v cizích jazycích, oblast technických a řemeslných oborů a přírodních věd, schopnost práce s digitálními technologiemi) s využitím i pro celoživotní učení a rekvalifikace. Opatření řeší i zajištění vnitřní konektivity v prostorách škol a školských zařízeních a připojení k internetu. K zajištění rovného přístupu ke vzdělávání je potřeba řešit i uzpůsobení vzdělávacích zařízení potřebám dětí ze sociálně a kulturně znevýhodněných rodin. Jako doplňková aktivita bude podporováno zahrnutí zeleně v okolí budov (venkovní zahrady, zelené zdi a střechy...).
Typy projektů:	Základní školy: stavební úpravy učeben a pořízení vybavení pro zajištění klíčových kompetencí (komunikace v cizích jazycích, oblast řemeslných oborů a přírodních věd, schopnost práce s digitálními technologiemi) – např. modernizace učeben fyziky, chemie, ICT. Zajištění vnitřní konektivity škol a připojení k internetu. Rekonstrukce stávajících prostor ZŠ, přístavba a nezbytné stavební úpravy za účelem zlepšení podmínek pro rozvoj klíčových kompetencí a vzdělávání žáků se speciálními potřebami vč. pořízení nezbytného vybavení a pomůcek (soc. inkluze). Doplňková aktivita – zeleň (zahrady, zelené zdi apod.). Neformální, zájmové a celoživotní vzdělávání: stavební úpravy a pořízení vybavení pro rozvoj klíčových kompetencí (viz výše); modernizace učeben ICT s využitím pro rekvalifikace a vzdělávání dospělých, stavební úpravy prostor pro zájmové kroužky se zaměřením na rozvoj klíčových kompetencí např. technickou oblast vč. vybavení.
Příjemci podpory:	Školy v oblasti základního vzdělávání; obce a organizace zakládané nebo zřizované obcemi; subjekty podílející se na rozvoji vzdělávacích aktivit; církve
Minimální a maximální výše podpory:	MAS předpokládá stanovení limitů a bude o nich informovat v konkrétní výzvě
Principy preferenčních kritérií:	Preferenční kritéria nastavena ve výzvě MAS.

Výsledky – indikátory:

Kód	Název indikátoru
5 00 30	Podíl osob předčasně opouštějících vzdělávací systém
5 00 00	Počet podpořených vzdělávacích zařízení
5 00 01	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávací zařízení

3.6.4 DEFINICE TZV. KLÍČOVÝCH PROJEKTŮ

Klíčový projekt MAS Strážnicko bude dle možností daných OP a legislativou ministerstev ČR realizován v rámci OPŽP ve Fiche č.1 Zeleň pro Strážnicko. Zde bude MAS Strážnicko spolupracovat především s obcemi a školami v MAS na realizaci výsadby zeleně do krajiny, především ovocných stromů. Limitujícím faktorem je mj. dostatek vhodných ploch pro výsadby, které musí být dle podmínek MŽP směřovány do orné půdy (dle LPIS) v území CHKO Bílé Karpaty. Také proto projekt bude součástí většího programu „Milion ovocných stromů“, jehož součástí je také propagace a šíření příkladů dobré praxe i mimo území CHKO a mimo orné půdy. Cílem programu, který rozvíjí KS NS MAS v rámci JMK, je aktivizovat veřejnost pro výsadby ovocných stromů v krajině a napomoci vlastními výsadbami k resilienci na klimatickou změnu v území.

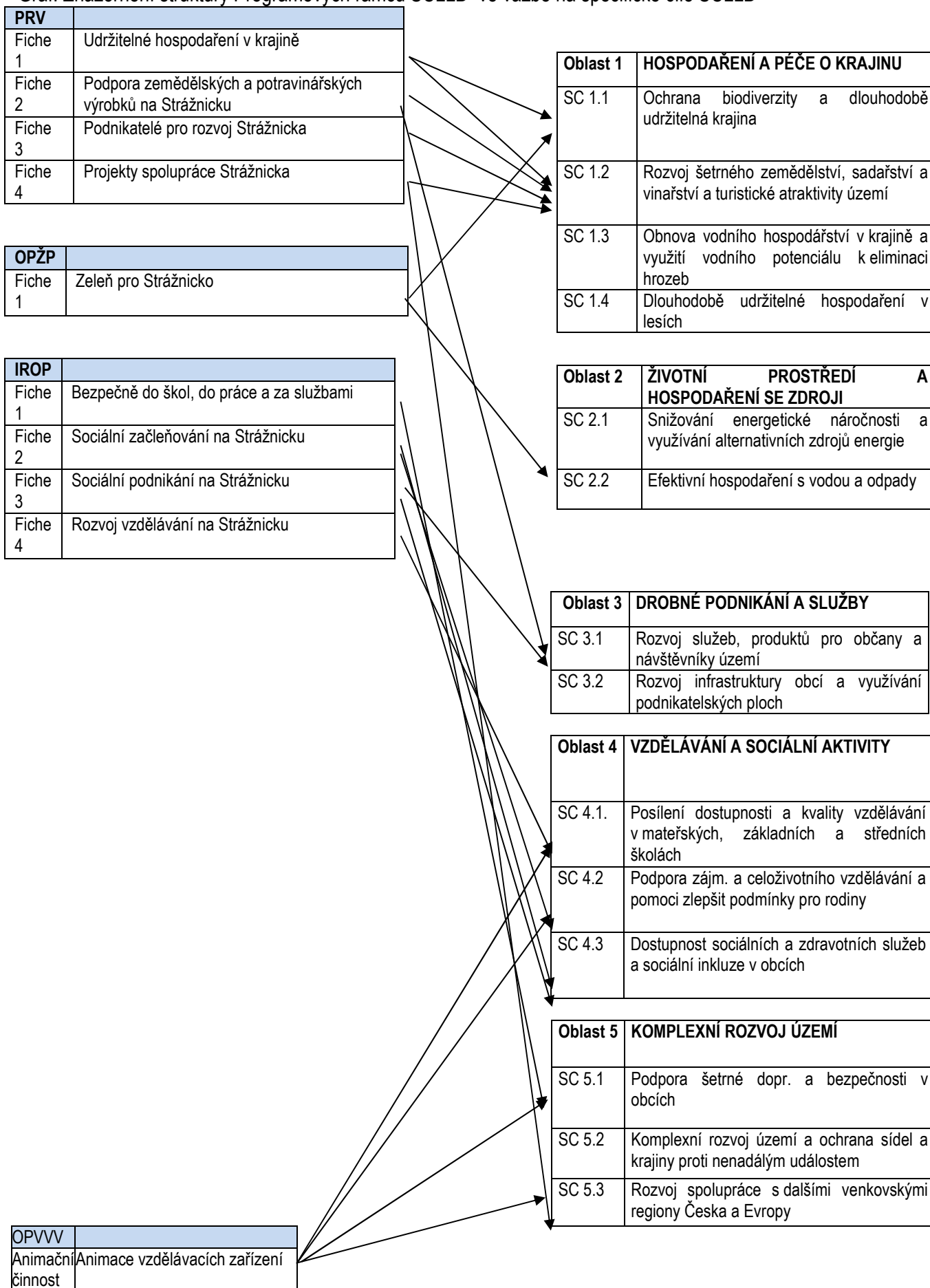
Inovativním přínosem projektu je komunitní přístup při přípravě a organizaci akcí a realizace výsadby především **dlouhověkových ovocných dřevin**. Tak napomoci zvýšit ekologickou resilienci zemědělských krajin na měnící se klima s využitím ovocných dřevin, které přináší klimatický, zemědělský, krajinářský, kulturní, turistický a také určitý ekonomický efekt v krátkých spotřebitelských řetězcích. Součástí programu je i Metodika, určená pro extenzivní výsadby ovocných dřevin, které budou plnit produkční a současně i mimoprodukční funkce v krajině.

3.6.5 POPIS INTEGROVANÉHO PŘÍSTUPU NAPŘÍČ PROGRAMOVÝMI RÁMCI

Provázanost jednotlivých Fiche v Programových rámcích se specifickými cíli SCLLD ukazuje následující graf. V něm je zřejmé, že některé cíle SCLLD nejsou v rámci Fiche naplněny a tyto aktivity budou dále podporovány na úrovni vzdělávání a animace v území MAS. Integrace na úrovni Fiche v synergii jednotlivých Programových rámců je dosahována především uplatňováním následujících horizontálních témat jako je rovnost pohlaví, nediskriminace - sociální inkluze, trvale udržitelný rozvoj – životní prostředí, které budou také zohledněny v preferenčních kritériích i v monitoringu projektů a jejich realizacích a dopadech.

Graf: Znázornění struktury Programových rámců SCLLD ve vazbě na specifické cíle SCLLD

Graf ukazuje silnou provázanost Programových rámců SCLLD na specifické cíle SCLLD a tím i vysokou míru naplnění SCCLD vlastní realizací projektů v jednotlivých fiche/opatřeních PR.

Tab.: Grafické vyjádření integrovaného přístupu napříč programovými rámci

Programové rámce		PRV				OPŽP	IROP			
	Opatření PR	1	2	3	4	1	1	2	3	4
PRV	1. Udržitelné hospodaření v krajině	X								
	2. Podpora zem. a potravin. výrobků na Strážnicku	c	X							
	3. Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka	b	c	X						
	4. Projekty spolupráce Strážnicka	b	b	b	X					
OPŽP										
	5. Zeleň pro Strážnicko	c	a	a	c	X				
IROP	6. Bezpečně do škol, do práce a za službami	a	a	c	a	c	X			
	7. Sociální začleňování na Strážnicku	a	a	b	b	a	c	X		
	8. Sociální podnikání na Strážnicku	b		c	b	b	b	c	X	
	9. Rozvoj vzdělávání na Strážnicku	a	a	b	b	a	c	b	b	X

X	shodná opatření PR
a	žádná integrační vazba napříč PR
b	slabá integrační vazba - synergie napříč PR
c	silná integrační vazba - podmíněnost (věcná, časová, prostorová)

Silné integrační vazby lze najít v realizaci PRV mezi Opatřeními PRV 1. Udržitelné hospodaření v krajině a 2. Podpora zem. a potravin. výrobků na Strážnicku, kdy je stěžejní obnovit trend malovýroby a krátkých řetězců (cíl 3) za šetrného užívání krajiny. Příkladem může být šetrné hospodaření v ekologickém režimu, které je provázané s výrobou bioproduktů pro místní trh – občany i návštěvníky bude naplňován synergicky strategický cíl 1 a 2. a 5.

Další silná vazba je mezi opatřeními PRV 2. Podpora zem. a potravin. výrobků na Strážnicku a 3. Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka, kdy se mohou mnohé projekty synergicky propojit v rozvoji nabídek krátkých řetězců spotřeby a služeb. Např. kvalitní malovýroba vína, ovocných produktů na sebe váže nabídku služeb turistiky.

Silné vazby jsou i při realizaci OPŽP v rámci opatření Zeleň pro Strážnicko a udržitelné hospodaření v krajině, kdy výsadby stromové zeleně napomohou dělením velkých bloků orné půdy snižovat environmentální zátěž a bude naplňován synergicky strat. cíl 1 a 2.

Opatření IROP – 1. Bezpečně do škol, do práce a za službami lze vidět v silné vazbě na rozvoj aktivit podnikatelů a jejich dostupnost do práce a za návaznými službami (PRV opatření 3) a realizací výsadby, které zkvalitní stezky a cesty do škol i práce (OPŽP opatření,) bude naplňován synergicky strategický cíl 1 a 5.

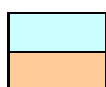
Opatření IROP – 2 Sociální začleňování na Strážnicku má silnou vazbu na opatření 3. Sociální podnikání na Strážnicku, která může vytvářet inovace v opatření PRV 2. Podpora zem. a potravin. výrobků na Strážnicku a 3. Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka, kdy nové pracovní síly např. v chráněných dílnách pomohou s výrobou regionálních výrobků pro občany i návštěvníky bude naplňován synergicky strat. cíl 3., 4. a 5.

Opatření IROP 4 Rozvoj vzdělávání na Strážnicku může mít přímou synergii v opatření PRV 2. Podpora zem. a potravin. výrobků na Strážnicku, kdy mohou být školy přímo spotřebiteli a žáci jsou vzděláváni k TUR a v opatření IROP Bezpečně do škol, do práce a za službami, kdy žáci budou mít bezpečný přístup do své školy či za zájmovou činností. Realizaci budou naplňovány strategické cíle 3, 4 a 5.

Tab: Znázornění vazeb Opatření/Fichí na opatření mimo programové rámce

Programový rámec		Spec. cíl	Opatření mimo PR	vazba
PR	Opatření PR			
PRV	1. Udržitelné hospodaření v krajině	SC 1.1	Budování a údržba návštěvnické infrastruktury	PRV 1,3,4
	2. Podpora zemědělských a potravinářských výrobků na Strážnicku			OPŽP
				PRV 2
				IROP 4
3. Podnikatelé pro rozvoj Strážnicka	Podpora tvorby studií, odborného vzdělávání a poradenství		PRV 1,2,4	
4. Projekty spolupráce Strážnicka			OPŽP 1	
OPŽP			IROP 1	
IROP	1. Zeleň pro Strážnicko		Tvorba krajinných, protierozních a jiných spol. opatření v rámci KPÚ a ÚPD obcí	PRV 1
	1. Bezpečně do škol, do práce a za službami			OPŽP 1
	2. Sociální začleňování na Strážnicku			PRV 1
	3. Sociální podnikání na Strážnicku	OPŽP 1		
4. Rozvoj vzdělávání na Strážnicku	Prevence omezování a šíření invazivních druhů v krajině	PRV 1		
		OPŽP 1		
SC 1.2	Zlepšení komunikace a informovanosti mezi NNO a podnikateli	PRV 3,4		
		IROP 2		
SC 1.3.	Obnova a tvorba protierozních prvků, suchých poldrů, mokřadů	PRV 1		
		OPŽP 1		
	Vzdělávání a osvěta v oblasti protipovodňových opatření	PRV 1		
Zpracování strategických, rozvojových a analytických dokumentů	OPŽP 1			
	PRV 1			
SC 1.4	Podpora investic do lesních cest, staveb, technologií	OPŽP 1		
		PRV 3		
Podpora údržby a zakládání přírodě blízkých lesů	PRV 1	OPŽP 1		
		PRV 1		

		OPŽP 1
SC 2.1	Shromažďování a využívání bioodpadu	PRV 3 IROP 3
	Snižování energetické náročnosti bydlení	IROP 2
	Pořádání seminářů a kurzů	PRV 1,2,3,4 OPŽP 1
		IROP 1,2,3,4
	Využívání alternativních zdrojů energie ve veřejných objektech	PRV 3,4 IROP 2,3,4
SC 2.2	Výstavba, rekonstrukce a modernizace zařízení pro zásobování pitnou vodou	PRV 1 OPŽP 1
	Výstavba recyklačních dvorů pro třídění odpadu	PRV 3 IROP 3
	Studie, dokumentace a služby pro lepší separaci odpadů v domácnostech	PRV 3 IROP 3,4
SC 4.1	Školní výukové zahrady, stavby	PRV 1,2 IROP 4
SC 4.2	Rozvoj ICT technologie	PRV 3 IROP 4
SC 5.1	Obnova budov (zbrojnic) a techniky hasičských sborů, záchr. sborů a městské policie	PRV 4
SC 5.2	Aktivity zaměřené na zajištění bezpečnosti obyvatel proti náhlým katastrofám a rizikům	OPŽP PRV 4
	Vytvoření multifunkční datové sítě	IROP 4
	Tvorba nových a modernizovaných objektů sloužících složkám IZS	PRV 4
	Rekonstrukce veřejného rozhlasu	PRV 4
	Zpracování nových ÚPD (USK) a KPÚ	PRV 1 OPŽP 1
	Výstavba a pravidelné udržování retenčních a současně protipovodňových opatření	PRV 1 OPŽP 1

slabá integrační vazba - synergie mimo PR

silná integrační vazba . Podmíněnost (věcná, časová, prostorová) mimo PR

Z tabulky vyplývá řada silných vazeb fiche – opatření uvnitř Programového rámce na cíle a opatření mimo programové rámce.

V PRV **opatření 1. Udržitelné hospodaření v krajině má silnou vazbu s opatřeními:**

- Zpracování strategických, rozvojových a analytických dokumentů, Obnova a tvorba protierozních prvků, suchých poldrů, mokřadů – kdy tyto aktivity podmiňují časově i prostorově tvorbu udržitelné kulturní krajiny ve shodě s realizací Pozemkových úprav a nových ÚPD (USK) v zemědělské krajině Strážnicka do roku 2023.
- Vzdělávání a osvěta v oblasti protipovodňových opatření a Obnova a tvorba protierozních prvků, suchých poldrů, mokřadů a Výstavba a pravidelné udržování retenčních a současně protipovodňových opatření – aktivity v prostorové a časové synergii napomůžou snížit ohrožení především ve vztahu ke klimatické změně v suché zemědělské krajině v centrálním území MAS.

V PRV opatření 2. Podpora zem. a potravinářských výrobků na Strážnicku má silnou vazbu s opatřeními:

- Budování a údržba návštěvnické infrastruktury - aktivity mohou věcně a časově podpořit odbyt nejlépe ve formě krátkých řetězců ve kterých najdou uplatnění místní výrobky
- Podpora tvorby studií, odborného vzdělávání a poradenství – připraví vhodné informace a data pro realizace konkrétní podpory rozvoje produkce i odbytu výrobků na Strážnicku a okolí.

V PRV opatření 4. Projekty spolupráce Strážnicka vidíme silnou vazbu s opatřeními:

- Podpora tvorby studií, odborného vzdělávání a poradenství - kdy navážeme na aktivity v minulém období – synergické projekty především na vzdělávání k péči o kulturní a přírodní dědictví regionů MAS a škol.

V OPŽP opatření 1. Zeleň pro Strážnicko vidíme silnou vazbu s řadou opatření mimo PR:

- Tvorba krajinných, protierozních a jiných spol. opatření v rámci KPÚ a ÚPD obcí, Obnova a tvorba protierozních prvků, suchých poldrů, mokřadů, - kde výsadby mohou synergicky být využity v těchto opatřeních
- Zpracování nových ÚPD (USK) a KPÚ a Vzdělávání a osvěta v oblasti protipovodňových opatření – kdy tyto aktivity podmiňují kvalitní věcnou prostorovou realizaci dalších výsadeb.

V IROP opatření 3. Sociální podnikání na Strážnicku může mít silnou vazbu s řadou opatření mimo PR:

- Shromažďování a využívání bioodpadu – kdy se tato aktivita jeví jako vhodná pro realizaci soc. podnikání.

V IROP opatření 4. Rozvoj vzdělávání na Strážnicku může mít silnou vazbu s řadou opatření mimo PR:

- Školní výukové zahrady, stavby – a to při realizaci aktivit MAP spojených s formálním i neformálním vzděláváním i mimo budovy škol.

3.7 VAZBA NA HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

Horizontální témata definovaná Evropskou komisí průřezově zasahují do všech oblastí socioekonomického rozvoje a je nutné chápat je jako jeden z cílů naší integrované strategie SCLLD. Při zpracování strategie jsou horizontální témata zohledněna a respektována. Níže uvedené priority budou zohledněny průřezově při naplňování specifických cílů ve všech Klíčových oblastech rozvoje Strážnicka definované v SCLLD a jsou součástí **hlavních monitorovacích indikátorů** projektů realizace SCLLD, kdy **každý projekt podpořený z SCLLD musí naplnit alespoň 2 indikátory**. Jedná se o problematiku:

Podpory rovnosti mezi muži a ženami

Je nutné v rámci aktivit MAS dále prosazovat úměrnou **rovnost mezi muži a ženami** v zaměstnanosti, ocenění za výkon, podporu v zakládání a udržování rodin, podporu v době rodičovských dovolených, což lze dosáhnout v rámci projektů realizace SCLLD a následných aktivit MAS, vzdělávacích a metodických akcí MAS, což je zohledněno i v monitorovacích indikátorech. Osvědčené aktivity v MAS by mohly sloužit i jako podpora úpravy legislativy státu zohledňující **roli žen a rodiny ve společnosti**. Rovnější přístup je vidět i v činnosti MAS

v obsazení funkcí a také v rámci samospráv obcí Strážnicka, kdy v posledních letech byl zlepšen poměr žen ve funkci starostky na 4 z 11 starostů v území MAS.

Nediskriminace národnostní, skupinová nebo věková je důležité téma, které má určité historické kořeny na Strážnicku, kde je stále živá a aktivní církevní katolická komunita jednotlivých farností. V návaznosti na dobrou tradici života rodin, farnosti i obce je potřeba v projektech realizace uplatňovat sociální přístup založený na velké míře empatie a dlouhotrvající spolupráce. Sociální inkluze bude sledována i jako samostatný indikátor k naplnění tohoto tématu, jež je zohledňováno ve všech relevantních opatřeních a jednotlivých Fiche především v IROP, kde je sociální inkluze nosným tématem.

Udržitelný rozvoj je nosným tématem celé strategie a je uplatňované ve všech navrhovaných opatřeních a podporováno ve všech Fiche a bude sledováno i v naplňování hlavních monitorovacích indikátorů - inovace, víceodvětvové navrhování, využití stávajících objektů (zábor ZPF) apod. V případě realizace opatření z PRV jsou naplňována specifická průřezová témata, jak v projektech realizace tak především v projektech spolupráce, kde bude hodnocen v rámci inovací a víceodvětvového přístupu mj. i dopad na mikroklima a kvalitu životního prostředí v regionu s ohledem na resilienci na klimatickou změnu. Tyto témata budou také cílem Klíčového projektu a dalších projektů národní mezinárodní spolupráce MAS v OP i mimo ně.

4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

4.1 DEFINOVÁNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA REALIZACI

Vypracování strategie pro území MAS na období 2014-20 vychází z místního partnerství občanského, veřejného a podnikatelského sektoru, které trvá v dobré spolupráci od roku 2005. **Partnerství v rámci MAS Strážnicko, z.s. pověřilo přípravou a realizací strategie tým kanceláře MAS, který dlouhodobě připravuje podklady a ve spolupráci s pracovními skupinami Výběrovou komisí, Kontrolním výborem a Radou MAS zpracovává strategii od roku 2013.** Odpovědnost za provádění SCLLD v území působnosti MAS, její změny a schvalování má generální shromáždění vedené předsedou MAS. Rada spolku stanovuje vyhlášení výzev, alokaci na projekty a vybírá projekty k realizaci, schvaluje personální obsazení kanceláře a dohlíží na realizaci projektů a zároveň monitoruje a hodnotí činnost dle SCLLD. Na základě objektivních kritérií provádí Výběrová komise MAS předvýběr projektů a navrhuje jejich pořadí pro splnění záměrů a cílů SCLLD. **Administraci realizace SCLLD, včetně poradenství, zajišťuje kancelář MAS. Pro zajištění kontinuity rozvoje území budou používány obdobné hlavní monitorovací indikátory jako v předešlém období 2007 – 2013, jak uvádí následující tabulka.**

Tab: Hlavní monitorovací indikátory MAS pro realizaci SCLLD v období 2014 - 2020

Monitorovací indikátory MAS
• Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa
• Uplatňování inovačních přístupů
• Víceodvětvové navrhování a provádění projektu
• Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let
• Zaměření dopadů projektu na sociální inkluzi
• Zaměření dopadů projektu na ženy
• Využití a obnova existující stavbu/stavby.

4.2 POPIS A STRUKTURA ŘÍZENÍ

Identifikace právnické osoby a její orgány

Název MAS	MAS Strážnicko, z.s.
Sídlo MAS	nám. Svobody 503, 696 62 Strážnice
Kancelář	nám. Svobody 501 (od 1.1. 2016), 696 62 Strážnice Vinohradská 35 (do 31.12. 2015), 696 62 Strážnice
Právní forma	zapsaný spolek (dříve občanské sdružení)

MAS Strážnicko byla založena v roce 2005 se statutem občanské sdružení podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, 16 členy z území 10 obcí Mikroregionu Strážnicko. V roce 2008 se členská základna rozrostla o území obce Vnorovy a dosáhla počtu 35 členů. V následujících letech se počet členů stabilizoval kolem cca 30 členů. V současnosti je členská základna tvořena partnery ze **4 zájmových skupin: zemědělci, podnikatelé, obce a spolky**, tyto zájmové skupiny mají také své pracovní skupiny, které fungují nezávisle na orgánech MAS.

Cílem činnosti MAS Strážnicko je komplexní dlouhodobě udržitelný rozvoj na území Strážnicka. Rozvoj území těchto obcí se děje na základě schválených územních plánů, rozvojových strategií a v rámci naplňování strategií MAS Strážnicko.

MAS vykonává činnost dle platných stanov, kdy došlo s účinností od 1. 1.2014 ke změně statusu sdružení ze zákona na spolek. Nejvyšším orgánem MAS Strážnicko je Generální shromáždění, které udává hlavní směry rozvoje spolku, které na jeho platformě realizují ostatní orgány – desetičlenná Rada spolku vykonávající funkci Programového výboru pod vedením Předsedy spolku. Tříčlenný Kontrolní výbor plní funkci Monitorovacího výboru MAS. Výběrová komise MAS s 5 členy posuzuje a vybírá projekty k realizaci. Ve složení statutárních orgánů je dodržována poměrná reprezentace všech zájmových skupin.

Základním organizačním dokumentem spolku jsou Stanovy MAS Strážnicko, z.s., které definují i způsoby řízení spolku. Členové spolku mají povinnost řídit se stanovami spolku a dodržovat je, chovat se čestně vůči spolku, při vstupu určit jakou zájmovou skupinu (obce, spolky, zemědělci, podnikatelé) reprezentují, v případě zvolení plnit úkoly dané funkce a platit stanovené členské příspěvky. Nejvyšším orgánem spolku Generální shromáždění, dále jen GS, se schází nejméně jednou ročně. GS je tvořeno všemi partnery - členy MAS, přičemž veřejný sektor ani žádná ze zájmových skupin nepředstavuje více než 49 % hlasovacích práv na žádném jednání orgánů spolku (vyjma předsedy). Statutární orgány a jejich funkce (úkoly, povinnosti a odpovědnosti) podle Stanov sdružení jsou:

Generální shromáždění (GS) - je nejvyšším orgánem spolku, stanoví jeho orientaci, schvaluje rozvojové koncepce a strategie MAS, především Strategii CLLD pro zájmové území, schvaluje zprávu o hospodaření, výroční zprávu a rozpočet spolku a usměrňuje činnost spolku a hospodaření dle stanov. GS zodpovídá za distribuci veřejných prostředků a provádění SCLLD v území působnosti MAS, zřizuje povinné orgány - rozhodovací - Rada, výběrový - Výběrová komise, kontrolní orgán – Kontrolní výbor a stanovuje počet členů orgánu MAS. Dále GS určuje pravomoci a působnost orgánů MAS. Dále GS určuje způsob volby a odvolávání členů orgánu MAS a stanovuje způsob jednání orgánu MAS, rozhoduje o změně právního statutu o fúzi nebo zrušení MAS, a rozhoduje i o dalších otázkách, neodporujícím platným stanovám MAS.

Pro účely Operačních programů v rámci realizace CLLD pracuje:

- programový výbor, jehož funkci vykonává Rada
- monitorovací výbor, jehož funkci vykonává kontrolní výbor

Rada spolku – GS volí 10 člennou Radu MAS na 4leté období volena GS. Ta zabezpečuje řízení spolku ve věcech, které nenáleží do působnosti Generálního shromáždění. Rada MAS schvaluje uzavření a ukončení pracovněprávního vztahu s vedoucím zaměstnancem pro realizaci SCLLD a dalšími zaměstnanci, schvaluje výzvy k podávání žádostí, schvaluje výběrová kritéria pro výběr projektů, stanovuje výši alokace na projekty na základě návrhu výběrového orgánu a způsob hodnocení a výběr projektů. Rada zajišťuje a předkládá zprávu o činnosti a průběhu veškerých aktivit spolku generálnímu shromáždění. Z každého zasedání se pořizuje zápis, který podepisují předseda a člen Rady spolku. Rada navrhuje program jednání Generálního shromáždění MAS a rozhoduje o hlavních činnostech spolku mezi jeho zasedáními. Rada přijímá nové členy a podle potřeby zřizuje výbory, komise a pracovní skupiny. Rada svolává písemně Generální shromáždění nejméně 14 dní předem.

Předseda spolku – je volen Radou ze svých členů na 4 roky, zastupuje spolek navenek a jedná jeho jménem, řídí práci Rady a svolává její zasedání. Za svou činnost je zodpovědný Radě spolku, která ho může odvolat nadpoloviční většinou všech svých členů. Předseda může delegovat pravomoci ke konkrétním jednáním na kteréhokoli aktivního člena MAS nebo zaměstnance spolku. O výdajích spolku v rámci schváleného rozpočtu spolurozhodují předseda a místopředseda.

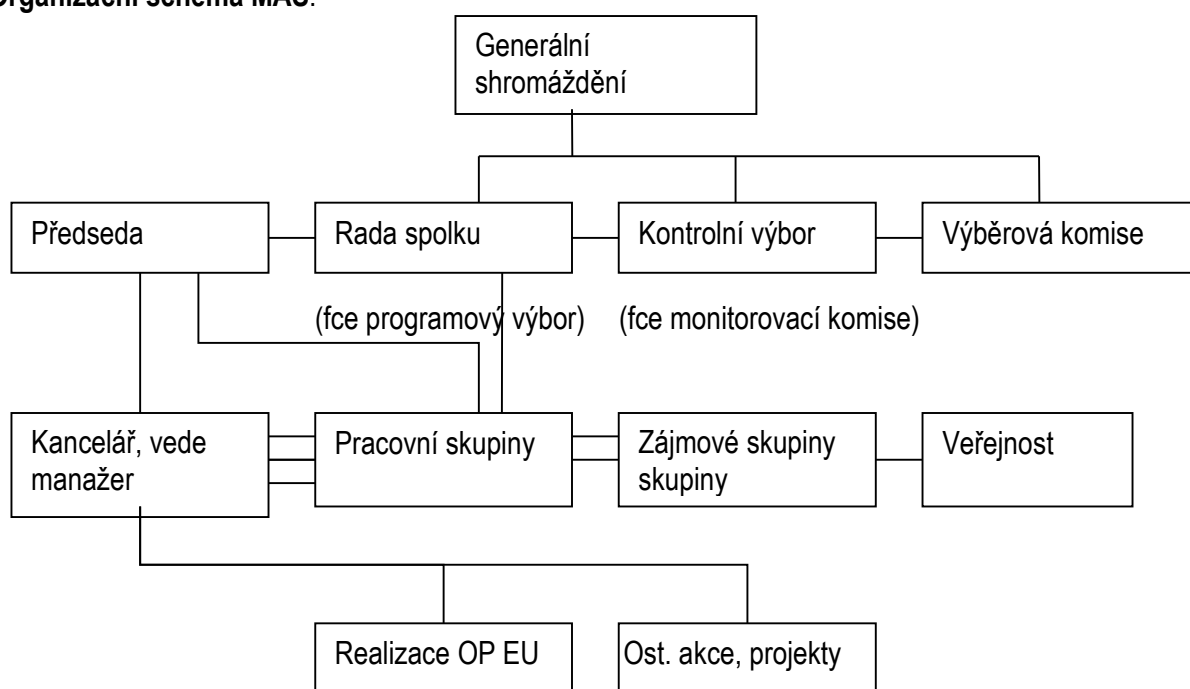
Kontrolní výbor (KV) - pro kontrolu správnosti činnosti a finančního hospodaření s vlastními prostředky se volí na GS kontrolní výbor (dále jen Výbor) na období čtyř let. Výbor tvoří tři členové. Výbor kontroluje podle svého plánu nebo na požádání předsedy, hospodaření spolku na všech úrovních. Dohlíží na činnost MAS, aby byla

v souladu se zákony, platnými pravidly, standardy MAS a Strategií CLLD. Nahlíží a kontroluje účetní knihy, výroční zprávy a další doklady organizace a kontroluje obsažené údaje. Kontroluje metodiku způsobu výběru projektů spolku a její dodržování včetně vyřizování odvolání žadatelů proti výběru projektů. Zodpovídá za monitoring a hodnocení Strategie CLLD, tj. zpracovává a předkládá ke schválení Radě indikátorový a evaluační plán Strategie CLLD. Výbor předkládá zprávu Generálnímu shromáždění zprávu o své kontrolní činnosti 1x ročně. Výbor provádí také monitoring naplňování projektů. Projednává a řeší stížnosti členů MAS. Kontrolní výbor si volí ze svého středu, tedy z členů orgánu, předsedu, který svolává a řídí zasedání kontrolního orgánu. Členové Kontrolního výboru se mohou účastnit zasedání Rady. Kontrolní výbor svolá mimořádné Generální shromáždění či Radu, vyžadují-li to zájmy spolku.

Výběrová komise (VK) - komisi volí Generální shromáždění a má 5 členů, kteří ze svého středu volí předsedu. Komise je volena na dobu max. 1 roku, opakovaná volba je možná. Do působnosti Výběrové komise patří zejména provádění činnosti Výběrové komise ve smyslu Pravidel MMR CLLD a dalších Operačních programů ČR a EU, a to: třídí, hodnotí a vybírá projekty předložené žadateli; provádí výběr a navrhuje pořadí projektů podle objektivních kritérií dle přínosu k plnění cílů a záměrů Strategie CLLD ke schválení Programovému výboru – Radě spolku a provádí další související činnosti. Povinností předsedy Výběrové komise je zajistit pořizování řádného zápisu z jednání, jež musí obsahovat: Název a sídlo spolku, místo a dobu jednání výběrové komise, jméno zapisovatele, všechna přijatá rozhodnutí, odlišné názory jednotlivých členů, kteří požadovali jejich zaprotokolování, stanoviska výběrové komise a výsledky hlasování. Předseda je povinen zajistit doručení tohoto zápisu všem členům Rady nejpozději do 14 dnů od jednání výběrové komise, a to v tištěné nebo elektronické podobě.

Kancelář spolku - k zabezpečení organizační, realizační a administrativní činnosti spolku, MAS Strážnicko, z.s., zřizuje kancelář v čele s tajemníkem - manažerem, jehož činnost řídí předseda nebo místopředseda spolku. Manažer je vedoucím zaměstnancem v pracovně právním vztahu pro realizaci Strategie CLLD. V souladu s finančními možnostmi může spolek zaměstnat pracovníky kanceláře, kteří pomáhají naplňovat činnost spolku při součinnosti orgánů MAS Strážnicko, z.s. Kancelář spolku zajišťuje chod internetových stránek MAS, kde jsou především kontaktní údaje, mapa působnosti, stanovy, aktuální seznam partnerů – členů MAS a výroční zprávy. Kancelář také zajistí archivaci zápisů z jednání MAS po celou dobu existence svazku.

Organizační schéma MAS:

Pracovní skupiny (PS) – jsou zřizovány či schvalovány Radou MAS ze členů MAS i veřejnosti za účelem přípravy, projednávání a monitoringu určitých témat či oblastí v rámci realizace SCLLD (viz další kap.)

4.3 POPIS MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ A JEHO ORGÁNY

Místní partnerství MAS Strážnicko je vymezeno územím působnosti všech 11 obcí, kde zastupitelstva schválila v letech 2013 až 2014 působnost MAS Strážnicko na území obce v programovém období 2014 - 2020. MAS je organizačně, administrativně, finančně a účetně samostatným spolkem. Aktivita MAS vychází z naplňování zájmů partnerství veřejného sektoru (obce, svazek obcí) soukromého a neziskového sektoru (NNO, podnikatelé – zemědělci, FO podnikající). Dlouhodobě (od roku 2008) pracují v MAS tzv. **pracovní skupiny**, v nichž mohou pracovat členové i nečlenové MAS. Tyto mohou zohledňovat ve svých aktivitách potřeby zájmových skupin a také potenciál území.

V roce 2006 vznikly z rozhodnutí Rady pracovní skupiny, které měly své garanty a organizačně je vedl manažer MAS:

- PS pro přípravu a realizaci Strategie s důrazem na zapojení aktivit mladých lidí (garant Bc. Bohunka Kubicová)
- PS pro tvorbu a naplňování Fiche s důrazem na aktivity žen (garant Mgr. Renata Smutná)
- **PS pro přípravu a koordinaci administrativy** s důrazem na uplatňování objektivních postupů (garant Marie Chalupová)

Od roku 2012 pracují Pracovní skupiny více odpovídající zájmovým skupinám a každá řeší svůj pohled na realizaci SCLLD a zájmy cílových skupin na horizontální témata: profesní skupina, skupina mladých lidí a žen, ohrožené skupiny obyvatel, udržitelný rozvoj apod. Pracují zájmové skupiny:

- **Zemědělci** (především: malozemědělci, vinaři, členové ČZS),
- **Podnikatelé** (především v CR, malovýroba i zaměstnanci),
- **Obce** (všechny obce a DSO v MAS),
- **Spolky** (spolky zastupující hlavní tématické spolkové aktivity).

Ve vzniklých pracovních skupinách jsou zapojeni lidé, kteří se podílejí na přípravě, tvorbě i realizaci strategie se zaměřením na rozvoj drobného zemědělství, lokální ekonomiky cestovního ruchu, rozvoj služeb a činností obcí, spolkového života a obcí v celém regionu odpovídající hlavním cílům a prioritám strategie. V pracovních skupinách pracovali zástupci veřejnosti a řídicích orgánů MAS i aktivní lidé mimo struktury MAS, skupina měla průměrně 5 členů. Pracovní skupiny **navrhovaly znění** jednotlivých textů či se k vytvořeným textům vyjadřovaly v rámci společné diskuse či elektronicky. Garant skupiny předával výsledky manažerovi MAS a **dohlížel na jejich finální formulaci** v kontextu tvorby dokumentu.

Cílem je také prezentovat různé inspirativní **příklady dobré praxe**, které táhnou, například i úspěchy místních podnikatelů - projekty Prodejna řemeslných výrobků s expozicí a ubytováním a Slámové peletky – z odpadu zdroj tepla podnikatele Františka Pavlici z Hroznové Lhoty, Rozvoj ovocnářství v Kněždubě zemědělské podnikatelky Marie Petruchové z Kněždubě, projekt ČZS Kozojídka - Zahrádkáři pro rozvoj kulturního areálu Křib, ale také projekt obce Tasov Broková střelnice - rekonstrukce střeliště trap i Interaktivní dětské výletišťe Salaš-Travičná nad Tvarožnou Lhotou patří mezi hojně využívané areály stejně jako mnoho dalších ze 70 podpořených projektů.

4.4 POPIS POSTUPŮ PRO VÝBĚR PROJEKTŮ REALIZACE SCLLD

4.4.1 REGISTRACE PROJEKTU

- **Propagace SCLLD a animace v území MAS**

Od konce roku 2005 probíhá mediální propagace, komunikace a animace aktivit MAS Strážnicko a její strategie a to především na : na www, obecních deskách a tiskovinách, v periodickém tisku i letáčích, banerech na akcích a osobně v rámci setkání, seminářů, workshopů, exkursí apod. v rámci činností MAS a jejich členů. Výsledkem je široká platforma spolupráce v území a tvorba návrhů projektů do Zásobníku projektů a řada konzultací možných

projektů realizace, v kanceláři MAS. V období 2014 – 2020 rozvíjíme dále tyto formy animace pro co nejširší informovanost a spolupráci v území výše uvedenými metodami v procesu výměny informací, koordinaci aktivit a podpory příjemců v rámci i mimo programové rámce SCLLD, a to především poskytováním informací o dotačních výzvách, sběr a šíření příkladů dobré praxe, zajišťování výměny zkušeností a dalších animačních činností mimo administraci projektů konečných příjemců v rámci program. rámců SCLLD.

- **Postup a časový plán při vyhlášení příjmu žádosti**

V případě schválení Strategie CLLD vyhlásí do 30 dnů MAS prostřednictvím své kanceláře první výzvu k předkládání projektů pro konkrétní žadatele. Při každém vyhlášení příjmu žádostí bude propagace a publicita zajišťována prostřednictvím dokumentu "**Výzvy k předkládání realizačních projektů**" (dále jen **Výzva**), která bude obsahovat nutné náležitosti pro podání realizačních projektů **nejméně v jednom OP specifikovaném ve Fiche (opatření)**.

Harmonogram vyhlášení Výzev se bude konat předepsanou formou dle OP v rozsahu min. 2 výzvy na celý kalendářní rok při minimální realizaci 12 výzev na celé období 2017 – 2020. MAS vždy vyhláší výzvu k předkládání žádostí o podporu prostřednictvím MS2014+. Výzva musí mj. obsahovat kritéria pro hodnocení a výběr projektů a informaci o náhradních projektech, které splnily podmínky hodnocení, příp. jejich dalším zpracování. Výběr projektů bude probíhat až do výše pokrytí alokovaných prostředků na realizaci dílčích realizačních projektů ve Výzvě.

Výzva bude oznámena rozhlasem, na úředních deskách, na webových stránkách obcí a jednotlivých partnerů, členů MAS. Na webových stránkách MAS Strážnicko bude s redakčním vedením do 10 dní po přiznání podpory OP otevřeno diskusní fórum k danému tématu, budou zde zveřejňovány i průběžné aktuální zprávy v elektronické podobě pro konečné příjemce i členy MAS – nejčastější problémy, formuláře, hodnotící kritéria, přílohy, další dokumenty apod.

Bližší podmínky a **plnění jednotlivých** administrativních postupů od přijetí žádosti až po evaluaci v termínech plnění jsou **níže uvedeny do Postupů 0 - 13** a budou přehledně stanoveny ve vnitřním dokumentu MAS „**Pravidla realizace SCLLD MAS**“ (dále jen **Pravidla MAS**). V **Pravidlech MAS**, kde jsou stanoveny jasná pravidla pro příjem a registraci projektů, jejich administrativní kontrolu, kritéria přijatelnosti, hodnocení přijatelnosti a preferenční kritéria (tj. bodování), monitoring a kontroly vyhodnocení a evaluaci. Preferenční kritéria budou vycházet z indikátorů jednotlivých OP a kritérií stanovených ve strategii CLLD MAS a budou specifikovány pro jednotlivé **Výzvy k předkládání projektů**. Tyto dokumenty budou zveřejněny na www.straznicko-mas.cz.

- **Informování, animace a školení konečných příjemců o možnosti předkládání projektů**

Postup 0: Neznámí koneční příjemci budou v rámci Výzvy osloveni dostupnými médii: místní tisk (Slovácko), Zpravodaj (občasník) MAS, obecní tiskoviny a úřední desky a veřejný rozhlasem. **Známí koneční příjemci**, kontaktováni dříve a zařazení v zásobníku projektů, budou také **vyzváni** k předkládání realizačních projektů.

Všichni koneční příjemci prochází osobními jednáními a jsou **pozváni na školení**, a to prostřednictvím emailu, dopisu, či telefonicky, které proběhne do 10 dní po vyhlášení Výzvy. Školení se bude týkat přípravy projektů dle fiche vč. příloh, administrativy od podání, realizace až po vyhodnocení a kontroly projektů. Vlastní předkládání projektů bude možné **40 dní od data vyhlášení výzvy**.

- **Administrativní postup příjmu, registrace a kontroly projektů**

Příjem žádostí proběhne v jednotlivých kolech Výzev, min 2x do roka. Výběr a kontrola projektů **bude prováděna pod vedením Výběrové komise a v součinnosti Rady MAS, Kontrolního výboru a kanceláře MAS**. Příjem a administraci Žádostí o dotaci včetně komunikace s žadatelem **zajišťuje administrátor projektů v kanceláři**.

Postup 1: Administrátor provede kontrolu úplnosti přijatých Žádostí o dotaci na základě kontrolního listu a přidělí číslo jednací pro registraci. Sleduje administrativní soulad úplnosti Žádosti a příloh s podmínkami Výzvy, SCLLD a Pravidel příslušného OP. Každá přijatá žádost s přílohami bude mít **vlastní složku** a všechny spisy počínaje žádostí budou registrovány pod jednotným **číslem jednacím**. Každá složka bude mít **průvodní**

list s uvedením data příjmu každého dokladu do složky a pohybu dokumentů ve složce včetně podpisu oprávněné osoby. Složky budou **uloženy v jednotlivých odděleních** dle příslušnosti k jednotlivým OP a Fiche. Dále bude vytvořena elektronická **databáze projektů** s uvedením čísla jednacího s daty změn v projektu. Výstupní list této databáze bude přístupný na www stránkách. **Složky i databázi projektů spravuje administrátor MAS.**

Neúplná žádost o dotaci (neobsahující všechny povinné přílohy) může být přijata kanceláří MAS a žadatel **bude** o této skutečnosti písemně **informován v Protokolu** a vyzván **ve stanoveném termínu 7 dnů** k doplnění Žádosti. Také v případě nutnosti jednání o administrativních podmínkách Žádosti bude sepsán Protokol v kanceláři MAS. V případě nedoplnění požadovaných podkladů ve stanoveném termínu **ukončí kancelář MAS administraci Žádosti** z důvodu nesplnění podmínek administrativní kontroly a žádost s číslem jednacím vyřadí do archivu a informuje o tom neprodleně předsedu VK.

Zodpovídá: administrátor

Kontrola: průběžně předseda výběrové komise, protokol o kontrole

- **Zajištění a kompetence osob**

Výběr projektů je připravován a zajištěn **kanceláří a prováděn pod vedením výběrové komise v součinnosti členů programové komise** podle vnitřních předpisů MAS. **Administrátor a manažer MAS**, průběžně informují o své činnosti předsedu a Radu MAS, která nakonec výsledky schvaluje. Činnost těchto složek kontroluje namátkově **kontrolní výbor, a to nejméně jednou za čtvrtletí.**

Manažer je vyškolen pro tuto činnost, administrátor vykonává pomocné práce odpovídající administraci. Všichni pracovníci kanceláře MAS i výběrové, kontrolní a programové komise pro **zamezení střetu zájmů** podepíší a řídí se **prohlášením, ve kterém se zavazují k nepodjaté práci v rámci hodnocení projektů.**

4.4.2 ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ

Cílem výběrové komise je v soutěži předložených projektů vybrat kvalitní projekty, které splňují podmínky OP pro MAS Leader a odpovídají SCLLD MAS. Projekty musí splňovat všechny **kritéria přijatelnosti, které jsou pro všechny fiche stejná. Projekty nesplňující všechna tyto kritéria přijatelnosti budou z výběru vyřazeny.**

Tab: **Kritéria přijatelnosti** projektu Realizace SCLLD MAS Strážnicko

1) Projekt je realizován na území působnosti MAS
2) Projekt musí splňovat účel a rozsah příslušné Fiche
3) Žadatel musí splňovat definici příjemce dotace stanovenou v příslušné Fiche
4) Projekt je v souladu s aktuálními pravidly dle příslušného OP
Specifická část dle Pravidel MAS.
5) Projekt naplňuje alespoň 2 monitorovací indikátory MAS z osmi hlavních uvedených v SCLLD a kritéria přijatelnosti stanovená v SCLLD a specifikovaná ve Výzvě
6) Projekt odpovídá cílům rozvoje příslušné obce a ÚPD.

Postup 2: Posouzení obsahové správnosti a přijatelnosti Žádosti a příloh

– **administrátor a manažer** posuzuje **administrativní, tj. obsahovou správnost Žádosti a příloh a naplnění kritérií přijatelnosti dle pravidel MAS specifikovaných dle příslušné Fiche**, na kterou je projekt podáván. Kritériem přijatelnosti bude i naplnění **min. 2 z 8 hlavních monitorovacích indikátorů SCLLD. Hlavní monitorovací indikátory (viz tab.) ukazují naplnění především horizontálních témat v projektech.** Dále kontroluje Popis projektu, Reference o žadateli a další přílohy vč. Přílohy „Soulad projektu s cíli rozvoje obce a UPD“, kde žadatel získá souhlas od příslušné obce s realizací (na předepsaném formuláři). Každá zpracovaná

žádost je kontrolována **předsedou a členem výběrové komise, každý kontrolu zaznamená podpisem na Kontrolní list.**

Po provedení administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti kancelář MAS bude informovat písemně žadatele (osobní předání či doporučený dopis) **o výsledku kontroly do 7 pracovních dní** od ukončení kontroly. V případě administrativních nedostatků vyzve administrátor MAS Výzvou k doplnění Žádosti žadatele o doplnění **ve stanoveném termínu 7 dnů od doručení chybníku.** V případě nutnosti jednání o administrativních podmínkách Žádosti či odvolání na způsob příjmu žádostí bude sepsán Protokol na kanceláři MAS. **Odvolání řeší** v rámci časového harmonogramu na základě sepsaného Protokolu v součinnosti s výběrovou komisí administrátor. V případě nedoplnění požadovaných podkladů ve stanoveném termínu administrátor tuto skutečnost oznámí předsedovi VK a **ukončí administrátor administraci Žádosti** z důvodu nesplnění podmínek administrativní kontroly a žádost s číslem jednacím **vyřadí ze složek Fiche do složky Nepodpořené projekty.**

Zodpovídá: administrátor

Kontrola: průběžně předseda a člen výběrové komise, Protokol o kontrole

Tab.: Hlavní **monitorovací indikátory MAS** pro realizaci SCLLD v období 2014 - 2020

• Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa
• Uplatňování inovačních přístupů , především v uplatnění horizontálních témat SCLLD.
• Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství (obce – spolky - zemědělci-podnikatelé) v možné vazbě na instituce státu, kraje.
• Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let - zaměstnaní, služba - volnočasová, vzdělávací
• Zaměření dopadů projektu na sociální inkluzi - zaměstnaní, služba - volnočasová, vzdělávací
• Zaměření dopadů projektu na ženy - zaměstnaní, služba - volnočasová, vzdělávací
• Využití a obnova existující stavbu/stavby. V případě, že předmětem či součástí projektu je novostavba, musí nahrazovat starou stavbu a nesmí přesahovat o více než 40 % zastavěnou plochu původní stavby.
• Projekt s celkovým plněním do 0,5 mil

V rámci realizace projektů budou stanovena u jednotlivých Fiche, ve Výzvách **preferenční (bodovací) kritéria realizace SCLLD.** Povinně u **každé Fiche** budou bodově ohodnoceny následující skutečnosti vycházející z pravidel OP EU a cílů SCLLD MAS navazující na předešlé období. Tyto kritéria budou doplněna o další specifická kritéria, a to podle aktuálních potřeb ve Výzvách OP, které bude MAS administrovat.

Tab.: Preferenční (bodovací) kritéria realizace SCLLD

Společná preferenční (bodovací) kritéria stanovené SCLLD	Bodů (na jednotku)
Hlavní:	
• Vytvoření každého nového trvalého pracovního místa (na plný úvazek FTE 40 hod. / týden – 10 b, nebo ekvivalent dle podílu 0,1 úvazek je 1 b), OSVČ – 8 b.	1 - 10
• Uplatňování inovačních přístupů (v přepočtu 1 jednotka – 1 inovační přístup), především v uplatnění horizontálních témat SCLLD.	0 - 5
• Víceodvětvové navrhování a provádění projektu založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství (obce – spolky - zemědělci-podnikatelé) v možné vazbě na instituce státu, kraje.	0 - 5
• Zaměření dopadů projektu na mladé lidi do 30 let - zaměstnaní (5 b.), služba - volnočasová, vzdělávací (3 b.)	3 - 8
• Zaměření dopadů projektu na sociální inkluzi - zaměstnaní (5 b.), služba - volnočasová, vzdělávací (3 b.)	3 - 8
• Zaměření dopadů projektu na ženy - zaměstnaní (5 b.), služba - volnočasová, vzdělávací (3 b.)	3 - 8

<ul style="list-style-type: none"> Projekty se zkrácenou dobou realizace tzn. méně než 12 měsíců (platí pro výzvy v letech 2016, 2017). 	3
Vedlejší:	
<ul style="list-style-type: none"> Využití a obnova existující stavbu/stavby. V případě, že předmětem či součástí projektu je novostavba, musí nahrazovat starou stavbu a nesmí přesahovat o více než 40 % zastavěnou plochu původní stavby. 	5
<ul style="list-style-type: none"> Kvalita reference o činnosti žadatele – rozsah předchozích aktivit a jejich přínos 	0 - 10
<ul style="list-style-type: none"> Kvalita zpracování projektu vč. dopadů a udržitelnosti 	0 - 5
<ul style="list-style-type: none"> Projekt s celkovým plněním do 0,5 mil 	5
<ul style="list-style-type: none"> Projekt, který žádá o 5% méně dotace (a dále každé 1% - 1 bod, max 20%,- 20 b) 	5 -20

Pozn.: Každá fiche může mít svoje další specifická preferenční hodnotící (bodovací) kritéria vycházející cílů opatření z OP a z cílů Fiche a SCLLD.

Postup 3: Vlastní hodnocení a výběr projektu

– administrátor a manažer připraví projekty pro posouzení komisí, která projekty obdruje. Příprava spočívá v zajištění podkladů pro bodování případně zajištěním externí odborné posudky k projektu.

Projekty splňující kritéria přijatelnosti bude hodnotit VK na svém zasedání, z kterého je udělán zápis. Komise bude vycházet z preferenčních (výběrových) kritérií SCLLD a příslušné Fiche schválených Generální shromáždění MAS, kritéria budou podrobně popsána v dokumentu Pravidla MAS.

Výběrová komise přidělením počtu bodů ohodnotí preferenční kritéria každé žádosti v jednotlivých Fiche. Při shodném počtu bodů bude upřednostněna žádost **naplňující více monitorovacích indikátorů**. Obecně projekty musí doložit vysoký předpoklad realizace, přidané hodnoty a udržitelnosti. V přidělování bodů sledujeme také zasazení projektu do kontextu, relevance projektu vzhledem potřebám a požadavkům území MAS a také jeho provázanost s ostatními aktivitami v místě. Je posuzována vlastní kvalita projektu jak z pohledu ekonomického, tak z hlediska požadovaných výstupů a výsledků, jejich udržitelnost, je také hodnocen celkový plán, harmonogram a rozpočet projektu. Je sledován vztah a dopady projektu do vnějšího okolí, na životní prostředí, rovné příležitosti, sociální integraci, rozvoj území MAS. Významně budou také ohodnoceny schopnosti a zkušenosti žadatele předložený projekt zvládnout, financovat, dokončit a udržet výsledky.

Zodpovídá:

- manažer za přípravu a průběh
- výběrová komise za vlastní hodnocení

Kontrola: průběžně Rada MAS v čele s předsedou, Kontrolní výbor, ověřený zápis VK

Postup 4: Výběr projektů provádí Výběrová komise MAS, která hodnotí projekty na základě objektivních kritérií schválených GS MAS, nebo kritérií stanovených jiným orgánem MAS na který byla kompetence delegována. Výběrová komise MAS na závěr svého zasedání **Žádosti o dotaci seřadí** podle počtu získaných bodů sestupně, **provede výběr** a poté vyhotoví „**Seznam vybraných/nevýbraných Žadostí**“ v jednotlivých fiche/opatřeních, které vybrala podpořit a předá **Seznam ke schválení Programovému výboru – Radě MAS**. Rada ve spolupráci s kontrolním výborem provede na svém zasedání **do 14 dní** po předání Seznamu celkovou kontrolu výběru, případně písemně požádá o vysvětlení bodování některých projektů. Výběrová komise tyto případné připomínky vysvětlí a na svém zasedání případné změny zapracuje, popř. při změně pořadí projektů vyhotoví nový Seznam vybraných/nevýbraných projektů. Z projektů, které splnily minimální bodovou hranici, ale již přesahují alokaci výzvy, **Rada určí náhradní projekty** pro realizaci v dané výzvě. **Rada nemůže měnit pořadí projektů ani hodnocení žádostí o podporu**. Po kontrole dopracovaných připomínek Rada ve spolupráci s Kontrolním výborem Seznam vybraných/nevýbraných žádostí v jednotlivých fiche/opatřeních souborně vypořádané připomínky schválí a požádá o schválení i nadřízený orgán OP. Výsledky hodnocení budou žadatelům oznámeny na webových stránkách www.straznicko-mas.cz **do 60 dnů od uzávěrky příjmu žádostí projektů**.

V případě, že projekt bude schválen k financování z příslušného OP (PRV, IROP, OPŽP), daný úřad OP výsledky písemně nebo ověřené elektronicky oznámí žadateli a MAS. Následně příslušný orgán OP vyzve žadatele k podpisu Podmínek a převzetí Rozhodnutí. S podmínkami se musí žadatel řádně seznámit a podepíše je na příslušném úřadu OP (RO SZIF, SCHKO, CRR). Žadatel pak obdrží smlouvu na jejímž základě bude realizovat projekt za průběžné kontroly MAS a úřadu OP.

U projektů, které nebyly nepřijaté (nesplnili kritéria přijatelnosti) a nepodpořené (s nižším počtem bodů) oznámí administrátor žadateli vyřazení a sepíše s ním **Protokol o vyřazení projektu v daném kole příjmu žádostí**.

Zodpovídá:

- manažer za přípravu a průběh,
- rada MAS za vlastní správnost výsledků

Kontrola: Kontrolní výbor průběžně, ověřený zápis Rady sdružení

Box. Projednání SCLLD na GS MAS dne 14.1.2016

Členové GS MAS Strážnicko souhlasí se závěrečným zněním SCLLD především s rozsahem realizovaných opatření ve Fiche, které se budou řídit Preferenčními kritérii stanovenými v SCLLD a specifikovanými ve Výzvách. Preferenční kritéria budou rozhodující pro posuzování a výběr projektů. Nastavené požadavky a omezení kritérií vyplývají z cílů, analýzy území, SWOT analýzy a navržených opatření SCLLD MAS Strážnicko. Vybraná kritéria nemají diskriminační charakter pro potencionální příjemce, obyvatele a podnikatele na Strážnicku.

Usnesení č. 5: GS MAS schvaluje SCLLD včetně příloh v rozsahu dnes vznesených a zapracovaných úprav a doplňků. (22/0/0) 14.1.2016

4.4.3 ADMINISTRACE A KONTROLA REALIZACE PROJEKTŮ

• Administrace průběhu realizace projektů a vedení složek projektů

Realizace projektů bude následovat ihned po splnění podmínek pro realizaci ze strany žadatele a úřadu OP, a to podepsáním „Dohody o poskytnutí dotace“ či obdobného dokumentu, kde je i uveden termín realizace projektu (nejdéle do 24 respektive 36 měsíců). Změny v realizaci projektu, stejně jako zadávání veřejných zakázek budou probíhat dle Pravidel příslušného OP. Orgány MAS budou ve všech etapách realizace SCLLD dbát na uplatňování cílů LEADER strategie podporou komunitních, diversifikovaných, kumulativních a inovativních projektů v jednotlivých Fiche s maximálním plošným i síťovým rozvojem se zapojením co nejvíce aktérů a potenciálů území vedoucí k rovnoměrnému a trvale udržitelnému rozvoji daného území. První realizace předpokládáme v průběhu roku 2016 a poslední realizační projekty budou provedeny a ukončeny v souladu s operačním programem v roce 2023 (pravidlo n+3).

Postup 5: Administrace projektů probíhá dál v jednotlivých složkách projektů pod číslem jednacím (č.j.). Nové dokumenty se přidávají do složky **po stejném č.j., ale s novým datem**. Na úvodní stanu složky tzv. „košíčku“ je **zaznamenáván chronologický pohyb dokumentů** ve složce. Kancelář MAS bude podle potřeby pomáhat poradenskou činností i při koordinaci jednotlivých realizačních projektů, tak aby byly dodrženy podmínky a cíle OP a aby byly dodrženy parametry a především cíle projektu SCLLD. Běžnou agendu korespondence, oznamování a kontaktních informací bude také dále zajišťovat kancelář MAS. Pro administraci a hodnocení projektů ve vztahu MAS a úřad OP bude používán software, který bude předepsán vyhlášovatelem programu MS 2014+. Větší záznamy a změny jsou **vedeny formou Protokolu**.

Zodpovídá: kontrolu agendy administrátor OP v MAS,

Kontrolu administrace provádí:

- pověřený člen KV jednou za 2 měsíce - Protokol o kontrole
- administrace proplácení projektů.

Postup 6: Projekty přijaté v daném kole budou propláceny dle podmínek programu OP. Dotace se poskytuje na základě „**Žádosti o proplacení výdajů projektu**“ či podobného dokladu úřadu OP a příslušné dokumentace dle podmínek jednotlivých Fiche.

Žádost o proplacení nejprve předkládá příjemce dotace na kancelář MAS, kde je kontrolována administrativní správnost Žádosti včetně příloh **dle Kontrolního listu (elektronicky, či fakticky)**. Je-li dokumentace úplná a obsahově správná administrátor MAS odsouhlasí a teprve poté příjemce dotace předkládá (fakticky, či elektronicky) na úřad OP. V případě, že je Žádost o proplacení předložena před smluvním termínem, je na ni pohlíženo, jako by byla předložena v termínu uvedeném v Dohodě. Poté probíhá kontrola z úřadu OP a MAS. V rámci kontroly Žádosti o proplacení vč. příloh prováděné při jejím předložení může úřad OP uložit lhůtu pro doplnění chybějící dokumentace.

Zodpovídá: administrátor OP MAS

Kontrolu administrace provádí: pověřený člen KV jednou za 2 měsíce, Protokol o kontrole.

- **Metodika plánování a provádění kontrol projektů**

Postup 7: Terénní kontroly realizace všech podpořených projektů provádí **před realizací, v průběhu realizace a v době udržitelnosti** manažer podle stanoveného interního dokumentu „**Pravidla MAS - plán kontrol a jejich vyhodnocení**“ minimálně jednou za 2 měsíce. Plán kontrol stanovuje rozsah kontrol a dokumentace a metody vyhodnocení. Z každé kontroly se pořizuje především **Protokol o místním šetření** (dále jen MŠ) a **fotodokumentace realizace**. Získaná data slouží pro následný monitoring a hodnocení průběhu plnění realizace projektu i SCLLD. **Kontroly ohlašuje kancelář** minimálně týden předem realizátorovi projektu a Radě spolku, která může vyslat na kontrolu svého člena či člena Kontrolní nebo Výběrové komise. Každá kontrola bude žadateli v předstihu oznámena tak, aby mohl být kontrole přítomen. Kontroly jsou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření **ve vztahu k přijetí, hodnocení či evaluaci projektu, podle toho v které fázi projektu kontrola probíhá.**

Zodpovídá: manažer MAS

Kontrolu provádí: pověřený člen KV průběžně, protokoly z MŠ.

Objektivní dokumentace kontrol je zajištěna datovanou fotodokumentací a podepsanými Protokoly.

4.4.4. KONTROLA ČINNOSTI MAS

- **Zajištění a kompetence kontroly činnosti jednotlivých pracovníků MAS**

Postup 8: Pracovníci MAS jednají tak aby nedocházelo ke střetu zájmů, což je dokladováno na základě **prohlášení, ve kterém se zavazují k nepodjaté práci** pro všechny fáze své práce v rámci realizace SCLLD. Kontrolu jejich činnosti bude provádět kontrolní výbor svými pověřenými členy, jak je uvedeno výše a o kontrole bude sepsán protokol. **Případné nedostatky a chyby budou napraveny podle míry závažnosti v nejbližším termínu, závažnější budou projednány na programovém výboru, který učiní nápravné opatření.** Pro objektivní kontrolu slouží dokumenty činnosti pracovníků MAS jako jsou Protokoly z jednání se žadateli a případně další dokumentace z jejich činnosti (fotografie, zvukový či video záznam).

Zodpovídá: Programový výbor - rada

Kontrola: kontrolní výbor

- **Zajištění kontroly účetnictví MAS**

Postup 9: Kontroly budou probíhat dvojí:

- interní kontroly na základě schválených vnitřních směrnic MAS, účinných od 1. 1. 2014.

Kompetence jsou stanoveny dle dokumentu Organizační řád MAS, finanční plnění a postupy obsahuje Manuál hospodaření MAS. Dále se vlastní kontrola bude řídit těmito dokumenty:

- směrnice o oběhu účetních dokladů
- směrnice o účetnictví
- směrnice majetková
- směrnice o finanční kontrole.

Z kontroly provedené KV je proveden zápis, který odsouhlasí rada MAS a případně přijme opatření. Kontroly budou probíhat namátkově min. **jednou za pololetí**.

- externí audity provádí oslovená odborná ověřená auditorská firma

Z kontroly auditora na čerpání finančních prostředků MAS je proveden zápis, který odsouhlasí rada MAS a případně přijme opatření. Kontroly budou probíhat namátkově min. **jednou za rok**.

Zodpovídá: účetní, administrátor OP, Kontrolní výbor

Kontrola: Programový výbor

- **Postup při sebehodnocení MAS**

Postup 10: Zpětné hodnocení činnosti MAS zpracovává manažer. Sebehodnocení, které je dále využito k zefektivnění činností následných aktivit bude projednáno na základě zprávy manažera v rámci **jednání programového výboru minimálně 1x do roka**.

Získávané závěry bude **zpracovány do vnitřních dokumentů, pravidel MAS případně do aktualizace SCLLD** a pomohou k zefektivnění organizační, administrativní i manažerské činnosti pro efektivní realizaci SPL.

Zodpovídá: manažer MAS, Programový výbor

Kontrola: kontrolní výbor

4.4.5 ARCHIVACE

Postup 11: (Navazuje na postup 1) **Archivace materiálů** (dokumentů a dat) pro zajištění jednoduché kontroly bude na jednom místě v kanceláři MAS, kde bude možno kdykoli získat potřebné informace. Každá přijatá Žádost s přílohami bude mít **vlastní složku** a všechny spisy počínaje žádostí budou registrovány pod **jednotným číslem jednacím** s uvedením data příjmu každého dokladu do složky. Složky budou **uloženy v jednotlivých odděleních** dle příslušnosti k jednotlivým Fiche. Dále bude vytvořena elektronická **databáze projektů** s uvedením čísla jednacímho výstupy z této databáze budou přístupná na **www**. **Složky i databázi projektů spravuje administrátor OP MAS. Administrátor také vede Plán archivace dokumentů.**

- **Plán archivace dokumentace**

Plán archivace je veden směrnicí s těmito body:

a) cesta

- Po vyřízení a přidělení čísla jednacímho – založení složky do oddělení "Žadatel" dle Fiche daného OP
- **Vedení složky** s omezeným přístupem osob, které mohou do ní nahlížet a měnit údaje (administrátor, předseda KV, předseda MAS)
- **Časový rozpis pohybu** ve složce vč. autorizace - na úvodním **průvodním listů** tzv. „košilce“
- **Založení archivní knihy** a databáze projektů se zajištěním oběhu dokumentů dle směrnice
- **Vedení složky** do úrovně realizace a následně i monitoringu.

b) cesta

- Vyřazení složky z oddělení Fiche na základě podpisu Protokol o vyřazení projektu v daném kole příjmu žádostí.
- Založení projektu do složek archivu - „**Nerealizované projekty**“ s názvem dané Fiche **OP postupně dle data**.

V každém roce plnění bude vytvořeno nové oddělení Žadatel a dle Fiche OP.

Zodpovídá: administrátor OP

Kontrola: kontrolní výbor

- **Technické zázemí pro archivaci**

Technické zázemí poskytuje nová kancelář v budově MěÚ Strážnice 501.

- vybavená kancelář pro příjem a administraci projektů vč. telefonu a emailu pro průběžné jednání;
- PC se skenerem, kopírkou a připojením na email pro vedení databáze projektů a administraci;
- Kancelář – uzavřená chodba, kde je zamykatelná skříň s omezeným přístupem pro archivaci složek v jednotlivých odděleních;
- Prostor pro jednání a porady.

4.4.6 MONITORING A ANIMACE

Postup 12. (navazuje na postup 6) Sběr dat pro monitoring bude prováděn vícestupňově. Je vypracovaný plán monitoringu a animace, který bude naplňován prací manažera. **Monitoring a animace projektů probíhá v rámci průběžných, konečných i následných kontrol projektů a jejich administrace u všech žadatelů a jeho výsledky jsou zaneseny v Protokolu místního šetření (vč. příloh – fotodokumentace, prezence atp.). Animace v území bude v rozsahu aktivit odpovídající požadavkům OP a bude směřovat k efektivnímu zapojení širokého spektra žadatelů, především do čerpání OP EU, jak je popsáno v kapitole 4.4.1. Průběžně se bude sledovat dle podmínek OP následná realizace projektů v souladu s předloženou charakteristikou projektu dle dokumentace a časovým harmonogramem, na kterou byla dotace přidělena. Samostatně bude sledováno **naplňování Preferenčních kritérií** především **monitorovacích kritérií – indikátorů dalšího rozvoje**. Každá kontrola bude žadateli v předstihu oznámena, aby mohl být kontrole přítomen. Z každé kontroly bude pořízen zápis, který bude podepsán příjemcem dotace a případně fotodokumentace stavu realizace.**

Přehled všech monitorovacích indikátorů pro roky 2014 – 2020 a jejich vazba na preferenční kritéria bude vytvořen po vydání Výzev podle jednotlivých OP.

- **Plán monitoringu**

- pro monitoring jsou stanoveny v rámci SCLLD monitorovací **indikátory s různou vypovídací mírou i komplexností dopadu projektu**, slouží jako indikátory nového stavu, jeho přínosu a udržitelnosti
- je sledováno **naplňování a význam monitorovacích ukazatelů v průběhu realizace každého projektu**
- je sledováno **splnění monitorovacích ukazatelů realizací každého projektu a jejich dopad**
- je sledována **očekávaná či další funkce indikátorů** po skončení projektu a její dlouhodobý význam a vypovídací hodnota indikátoru o **novém stavu, jeho přínosu a udržitelnosti**
- hledají se **další nové indikátory** vypovídací mírou pro aktualizaci SCLLD.

U monitorovacích indikátorů je především sledován jejich **význam pro dílčí a celkový rozvoj dále náročnost jejich splnění, udržitelnost a přínos pro projekt a „jeho okolí“ i míra naplňování cílů MAS** jednotlivými indikátory. Zvláště významné je kvantitativní i kvalitativní sledování a splnění **8 hlavních monitorovacích kritérií**

- **ukazatelů** pro plnění hlavních indikátorů realizace SCLLD v roce 2018 vč. kritérií čerpání **finančních prostředků min. 30 % celkové alokace** na MAS – viz. **příloha Finanční plán**. Pro zpracování dopadů, přínosů a udržitelnosti indikátorů může být vytvořen specifická analýza či studie. Získané údaje jsou využity pro **evaluaci a vyhodnocování strategie**.

Kontroly, případné analýzy a studie budou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření. Pro naplňování ukazatelů monitoringu bude **kancelář MAS vyvíjet pravidelnou podporu, propagaci, poradenství** a kontroly žadatelů **v rámci animace SCLLD**.

Kancelář MAS ve spolupráci s orgány MAS zajišťuje průběžnou **animaci vzdělávacích subjektů v území v rámci OP VVV pro kvalitní přípravu, realizaci a průběh projektů škol** a školských zařízení **ZŠ/MŠ/ ve vazbě na SŠ** a to především metodickou pomocí s výběrem vhodných šablon pro ZŠ/MŠ; příprava a zaškolení realizátorů projektů (např. monitorovací systém MS2014+, Pravidla pro žadatele a příjemce OP VVV) v ZŠ/MŠ/SŠ. Kancelář MAS dále provádí průběžnou konzultační činnost při realizaci projektu, například nad problematikou zadávání veřejných zakázek, indikátorů, sledování a dodržování povinné publicity projektů a metodickou pomoc při zpracování monitorovacích zpráv, zadávání údajů do monitorovacího systému MS2014+, zajištění správnosti předávaných výstupů; případně s vypořádáním případných připomínek k monitorovacím zprávám od řídicího orgánu apod. Také zajišťuje metodickou pomoc při kontrole na místě a při ukončování projektů. Průběžně provádí analýzu a monitoring získaných dat a výstupů potřebných pro evaluaci SCLLD.

Zodpovídá: manažer MAS

Kontrola: Programový výbor

4.5 POPIS ZPŮSOBU VYHODNOCOVÁNÍ PROJEKTŮ SPOLUPRÁCE A KLÍČOVÉHO PROJEKTU SCLLD

Pro dosahování cílů a naplňování priorit MAS Strážnicko obdobně jako v předešlém období pro naplňování principů LEADER vytváří projekty Spolupráce a nově i tzv. Klíčový projekt MAS v rozsahu:

- Projekty spolupráce v rámci PRV v objemu max. 0,5 mil téma – volitelné téma dle pravidel PRV,
- Klíčový projekt v rámci OPŽP – v objemu min 0,25 mil , téma - Výsadby na nelesní půdě dle pravidel OPŽP

Oba tyto typy projektů budou realizovány samotnou **MAS v úzké spolupráci s obcemi, spolky** a také zemědělci a podnikateli. Budou vedeny a administrovány v rámci kanceláře MAS Strážnicko s tím že budou přiměřeně **dodržovány postupy 1 – 12 kapitoly 4.4. pro** realizační projekty ostatních žadatelů v území MAS Strážnicko.

Postup přípravy, realizace a monitoringu projektů spolupráce bude řízen Programovým výborem v čele s předsedou a vlastní akci bude zajišťovat kancelář MAS v čele s manažerem. Financování bude vnitřní.

4.5.1 POPIS SPOLUPRÁCE MEZI MAS

Kapitola krátce popisuje rozsah **spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce**.

Partnery pro realizaci SCLLD jsou také instituce a jednotlivci mimo území MAS, kteří pomáhají k realizaci cílů strategie. Někteří se spolkem již dříve realizovali projekty spolupráce: MAS Dolní Morava, MAS Společná cesta, MAS Nad Orlicí, MAS Podchlumí, MAS Hornácko a Ostrožsko, MAS Sdružení růže a také v menším rozsahu dalších 11 MAS.

S dalšími MAS byla navázána spolupráce v rámci organizace vzdělávacích seminářů a exkursí: např. MAS Kyjovské Slovácko, MAS Opavsko, MAS Vinařská, Pobeskydí a další MAS. V těchto projektech chceme

realizovat především měkké akce (propagační, informační, vzdělávací a volnočasové) tj. především pořádání konferencí, festivalů, workshopů, exkurzí, výstav, přenosů příkladů správné praxe, včetně produktů s tím spojených (publikace, brožury, letáky apod.). Investice budou realizovány pouze takové, které budou provozovat po celou dobu lhůty vázanosti projektu na účel samy MAS ve vzájemné spolupráci.

Chceme také dále spolupracovat se zahraničními MAS a dalšími partnery, především v příhraničí Slovenska a Rakouska. Připravujeme projekty v OP Slovensko – Česko a OP Danube a OP Interreg, především v horizontálních tématech TUR a sociální inkluze. Očekáváme i provázání klíčových projektů v OP ŽP – sdílení know how v programu Milion ovocných stromů. V projektech spolupráce, bude hodnocen mj. i dopad na klima a kvalitu životního prostředí s ohledem na resilienci na klimatickou změnu, podpora inovací v péči o krajinu a rozvoj šetrného CR. Našimi partnery jsou Jihomoravský kraj, VÚ Sylva Taroucy v Průhonicích, Mendlova universita Lednice, VÚLH v Uherském Hradišti, PU Olomouc, Dopravní cykloklub Olomouc, Čemba z.s.Pha, KČT, Region Slovácko, Národní ústav lidové kultury a v přeshraniční spolupráci chceme sdílet v exkursích a projektech příklady dobré praxe také s MAS Slovinska, Polska, Itálie a Bulharska, Slow food Itálie; Slowfood Pressburg Slovensko, Machaon International SK, Zemědělskou universitou v Nitře a dalšími institucemi a spolky.

4.6 POPIS ZPŮSOBU REALIZACE A VYHODNOCOVÁNÍ SCLLD

4.6.1 POPIS ZVLÁŠTNÍCH OPATŘENÍ PRO HODNOCENÍ SCLLD - PRO MONITORING A EVALUACI

Pro dosahování cílů a naplňování priorit měla MAS Strážnicko v předešlém období stanovena **Pravidla realizace strategických dokumentů** Strážnicka schválená GS MAS. V nich jsou definovány mj. indikátory - ukazatele dosahování cílů. Obdobný princip je uplatněn i pro následující období a nová **Pravidla realizace SCLLD 2014 – 2020** budou vytvořena po schválení výzev ve všech OP. Všechny indikátory slouží jako **monitorovací ukazatele** plnění cílů SCLLD.

SCLLD využívá pro monitorování a vyhodnocování strategie indikátory definované NČI. Tyto indikátory jsou výše definovány a jsou navázány na specifické cíle programů a jsou sledovány v MS2014+. **Výše uvedené výstupy a indikátory v implementační části SCLLD budou přiměřeně monitorovány nejen v MS2014+ a podrobně v rámci písemné a elektronické agendy MAS;** vyhodnocování bude probíhat na úrovni MAS minimálně jednou ročně a výsledky budou zohledněny v dalším postupu realizace strategie. MAS Strážnicko ve strategii má na úrovni specifických cílů vlastní indikátory. Tyto indikátory na úrovni specifických cílů strategie budou sledovány mimo MS2014+ a budou využity pro vlastní monitorování a evaluaci pro potřeby MAS v evaluaci strategie. Indikátory na úrovni specifických cílů strategie jsou nezávaznými indikátory a nejsou předmětem hodnocení řídicího orgánu.

Monitoring naplňování cílů zajišťuje a bude zajišťovat průběžně kancelář a programový výbor na svých jednáních bude ve spolupráci s kontrolní komisí vyvozovat závěry. Podněty pro kontrolu mohou také přicházet od pracovních skupin i veřejnosti.

MAS zpracuje a prostřednictvím MS 2014+ předloží pololetní a závěrečnou **Zprávu o plnění integrované strategie**, jejímž obsahem bude přehled vývoje realizace strategie, schválených a realizovaných projektů, plnění indikátorů a dodržování finančního plánu v rámci strategie CLLD MAS.

Pro jasné zjištění naplňování cílů SCLLD byly pro cílová opatření vybrány monitorovací indikátory. V rámci tvorby SCLLD MAS Strážnicko byly v rámci pracovních skupin i společných jednání orgánů MAS vybírány a stanoveny indikátory, které budou sloužit k hodnocení míry plnění realizace CLLD (viz kap. Monitoring). Pro hodnocení míry plnění realizace CLLD od roku 2015 bylo vybráno **osm hlavních monitorovacích indikátorů**. Míra, do jaké byly indikátory naplněny, bude sloužit pro selektivní výběr podpory dalších projektů.

Tyto **monitorovací indikátory** přímo vycházejí z preferenčních kritérií, které **budou v Akčních plánech (OPŽP, PRV a IROP)** využity pro bodování projektů a hodnocení realizačních projektů a jsou v souladu s indikátory stanovenými MMR (zdroj).

Sběr dat pro monitoring bude prováděn vícestupňově. Je vypracovaný plán monitoringu, který bude naplňován prací manažera. **Monitoring projektů probíhá v rámci průběžných, konečných i následných kontrol**

projektů a jejich administrace u všech žadatelů a jeho výsledky jsou zaneseny v protokolu místního šetření. Průběžně se bude sledovat realizace projektů v souladu s předloženou charakteristikou projektu dle dokumentace a časovým harmonogramem, na kterou byla dotace přidělena. Samostatně bude sledováno **naplňování preferenčních kritérií** do podoby **monitorovacích kritérií – indikátorů dalšího rozvoje**. Každá kontrola bude žadateli v předstihu oznámena, aby mohl být kontrole přítomen. Z každé kontroly bude pořízen zápis, který bude podepsán příjemcem dotace a případně fotodokumentace stavu realizace.

4.6.2 PLÁN MONITORINGU

- pro monitoring jsou stanoveny v rámci SCLLD monitorovací indikátory s různou vypovídací mírou i komplexností dopadu projektu, slouží jako indikátory nového stavu, jeho přínosu a udržitelnosti,
- sleduje se naplňování a význam monitorovacích ukazatelů v průběhu realizace každého projektu,
- sleduje se splnění monitorovacích ukazatelů realizací každého projektu a jejich dopad,
- sleduje se **očekávaná či další funkce indikátorů** po skončení projektu a její dlouhodobý význam a vypovídací hodnota indikátoru o **novém stavu, jeho přínosu a udržitelnosti**,
- hledají se **další nové indikátory** s větší vypovídací mírou pro aktualizaci CLLD.

U monitorovacích indikátorů je především sledován jejich význam pro dílčí a celkový rozvoj, dále náročnost jejich splnění, udržitelnost a přínos pro projekt a jeho „okolí“ i míra naplňování cílů MAS jednotlivými indikátory. Zvláště významné je kvantitativní i kvalitativní sledování a splnění 8 hlavních monitorovacích kritérií – ukazatelů. Pro zpracování dopadů, přínosů a udržitelnosti indikátorů může být vytvořena specifická analýza či studie.

Kontroly, případné analýzy a studie jsou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření. Pro naplňování ukazatelů monitoringu bude kancelář **MAS vyvíjet pravidelnou podporu poradenství** a kontroly žadatelů.

4.6.3 PLÁN VYHODNOCOVÁNÍ

Navržený a schválený Plán vyhodnocování je směrnici pro postupné hodnocení realizace SCLLD v návaznosti na monitoring projektů realizace SCLLD. Zajištění evaluací bude těmito cestami:

- **ex-ante** - předběžné hodnocení, jehož účelem je navrhnout korekce pro kvalitní naplňování SCLLD,
- **on-going** – průběžné hodnocení, jehož účelem je sledovat soulad SCLLD a realizací,
- **ex-post** – následné hodnocení, jehož účelem je poskytnout informace ke zlepšení v rámci aktualizace SCLLD.

Postup vyhodnocení

Vytvoření a předložení dokumentu „Zpráva z naplňování projektů“ v souladu s cíli SCLLD, a to především naplňováním monitorovacích indikátorů. Manažer jednou za 3 měsíce zhodnotí plnění Fiche, případně dílčích projektů, do dokumentu. Kontrolu dokumentu provádí KV, kterou předkládá průběžně k vyjádření Radě, a ta přijme závěry.

Vytvoření a předložení dokumentu „Monitorovací zpráva“ zajišťuje manažer a předkládá **pololetně** na Radě MAS. Dokument obsahuje srovnání plnění CLLD a Fiche jako celku. Výsledky jsou souborně a přehledně předneseny a **hodnoceny na programovém výboru** – radě spolku, kde jsou přijaty i příslušné závěry a opatření. Rada vytváří na základě výše uvedených dokumentů a zpráv KV shrnující dokument **„Realizace SCLLD v roce ...“**, v němž podává návrh na využití a zpracování výsledků všech vyhodnocení do vnitřních dokumentů případně i do aktualizace SCLLD. Dokument předkládá GS MAS ke schválení.

Případné **dílčí analýzy a studie** v rámci výše uvedených dokumentů či zhodnocení jejich výsledků může zpracovat po odsouhlasení radou i **externí subjekt**.

Způsoby zveřejňování výsledků SCLLD a evaluací jsou:

- na www.straznicko-mas.cz - **do 14 dnů** po vytvoření a schválení **uvedených dokumentů**
- zpravodajem – do 30 dní po vytvoření a schválení „Realizace CLLD v roce“

MAS Strážnicko má zřízenou **kancelář MAS** v centru MAS ve Strážnici a plní funkci administrativní, realizační a servisní složky MAS.

Konzultační hodiny v kanceláři spolku jsou v pondělí, středu a pátek v době od **8.30 – 11.00; 12.30 – 14.30 hod.**, popř. po domluvě telefonem s projektovým manažerem Mgr. Vítem Hrdouškem, 724 162 265, e-mail: hrdousek.v@straznicko.cz nebo administrátorkami projektů: Bc. Marií Chalupovou, 728 422 419, e-mail: chalupova.m@straznicko.cz a Evou Tihelkovou, 720 200 435, e-mail: tihelkova.e@straznicko.cz.

Bližší informace může zájemce – žadatel získat i na obecních úřadech členských obcí MAS: Hroznová Lhota, Kněždub, Kozojídky, Radějov, Petrov, Sudoměřice, Strážnice, Tasov, Tvarožná Lhota, Vnorovy, Žeraviny.

5 SEZNAM PŘÍLOH

5.1 POPIS ZAPOJENÍ VEŘEJNOSTI A ČLENŮ MÍSTNÍHO PARTNERSTVÍ

5.2 ANALÝZA RIZIK

5.3 MAPA ÚZEMÍ A SEZNAM OBCÍ

5.4 FINANČNÍ PLÁN A INDIKÁTORY PRO PROGRAMOVÉ RÁMCE

5.5 ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ